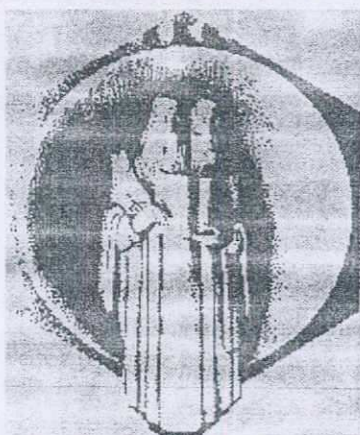

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Билтен број 999
Скопје, 31 декември 2010 година**

Содржина на Билтен број 999 од 31 декември 2010 година

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (Зоран Тодоровски, Маја Пандовска, Дарко Сиљановски, Маја Марковска, Зорица Трпковска, Филип Бабановски, Јасмина Бошкова).....1

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за подобност на темата за докторска дисертација под наслов **Методологија за пробабилистичка анализа на сеизмичка стабилност на косина во подрачја со мала до средна сеизмичност**, и оспособеност на кандидатот м-р Жељко Жугиќ за научна работа, пријавена на Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....2-6

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на еден асистент во научната област биохемија и биологија на клетка на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (м-р Катерина Благоевска).....7-10

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Рецензија на ракописот **Агробизнис-менаџмент** од авторите: д-р Ристе Б. Еленов, д-р Драги Т. Димитриевски, д-р Зорица Ј. Средојевиќ, д-р Душан Милиќ, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....11-12

ФАКУЛТЕТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за ликовни уметности во Скопје (Ангел Коруновски, Александар Јовановски, Магдалена Тофиловска, Сашко Јовановски, Стефан Малбашиќ, Снежана Алтипармакова, Јован Наумоски, Александра Сандева, Валентина Толевска, Ивана Младеновска, Тијана Миљовска, Маријана Шијакоска, Слободан Милошески, Антони Мазневски, Исмет Рамиќевиќ, Благоја Маневски, Жанета Вангели).....13

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник по оториноларингологија во сите звања на Медицинскиот факултет во Скопје (д-р Ѓорѓи Оровчанец).....14-25

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Управување во виртуелни организации**, изработена од м-р Миле Мирчевски, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....26-36

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор во соработничко звање-асистент во научната област патолошка физиологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (м-р Ирена Целеска).....37-41

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден асистент по предметот хигиена на Медицинскиот факултет во Скопје (д-р Гордана Ристовска).....42-46

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Популарната култура во британските културни студии**, изработена од м-р Спасенка Анастасова, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....47-51

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот Индустриска географија, од д-р Билјана Апостоловска Тошевска, пријавен на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....52-55

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА

1. Рецензија на докторската дисертација Промени и постојаност на силовиот потенцијал на мускулите на раменскиот појас и долните екстремитети по четиринеделно систематско програмирано вежбање со стато-динамички (матрикс), репетитивен и изометриски вибрациски режим на мускулно напрегнување кај адолесценти, изработена од м-р Аган Реџапаќиќ, пријавена на Факултетот за физичка култура во Скопје.....56-63

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (Љупка Постолова, Елизабета Стоева, Марјан Цветковски, Дејан Мицов, Мите Смиљанов, Драган Јорданов, Снежана Гроздановска, Тања Петрушева, Манујела Геческа, Љубица Столевска, Иван Николов, Фатон бејта, Вера Димитриева, Јордан Делев, Драган Лазаров, Сузана Трајковска, Јован Трпевски, Елизабета Грозданоска, Елизабета Стоева, Зоран Василески, Лидија Петрушевска).....64-66

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по група наставни предмети од областа на теоријата на музиката на Факултетот за музичка уметност во Скопје (д-р Викторија Коларовска-Гмирја).....67-81
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски програми на Факултетот за музичка уметност во Скопје (Љубица Бојаџиева, Милена Пејиќ, Гоце Цоневски)...82

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (Јамсина Сретеноска, Елена Гелова, Дејан Милчевски, Нусрет Халиди, Даниел Смилков, Ангел Станоев, Игор Трпевски, Дејан Маликовски, Билјана Читкушева, Мартина Тоцева, Марина Божинова, Оља Гилова, Благој Костовски, Ирена Спасовска, Стевица Димовска, Ристо Колев, Сашо Андонов, Јован Атанасовски, Мухамед Зулбеари, Сандра Димовска, Владимир Стојаноски, Марија Николовска, Јасмина Буралиева, Јасмина Пазарџиевска, Никола Симициевски, Васил Блажевски, Крум Трајковски, Благица Андрејева, Мартин Тодевски, Ерол Кеџап, Срѓан Ивановски, Наум Воденичаровски, Александар Дединец, Тибор Хеѓкези, Љубиша Петровски).....83-87

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (д-р Андон Чибичев, д-р Бранимир Павловски, д-р Лидија Петковска, виш.науч. сор. д-р Светлана Станковиќ, ас. д-р Весна Ристовска).....88.-133

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација Мутагено дејство на тешките метали во геномот на лимфоцитите кај рудари како професионално експонирани работници, изработена од м-р Невенка Т. Величкова, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....134-139

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Филозофскиот факултет во Скопје (м-р Локман Муртезани).....140

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (Елена Гичева, Александра Ристовска-Ефтимова, Борис Гогов, Даниела Андоновска).....141
2. Рецензија на докторската дисертација **Електронската трговија и претприемништвото како фактори на конкурентност на претпријатијата**, изработена од м-р Зоран Јаневски, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....142-149

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебното помагало под наслов **Практични вежби по токсикологија**, подготвено од наставен кадар на Институтот за применета биохемија на Фармацевтскиот факултет во Скопје, наменето за студентите по фармација...150-155

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Природно-математичкиот факултет во Скопје (Мартин Наковски, Даниел Велинов, Јован Јанушевски, Дејан Тодоровиќ, Оливера Блажевска).....156

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор во наставник по предметите: технолошки операции 1, технолошки операции 2, применета математика, примена на софтвери во неорганската хемиска технологија и конвенционални извори на енергија, економија и екологија на Технолошко-металуричкиот факултет во Скопје (д-р Славчо Алексовски).....157-169

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет во Скопје (Габриела Видинска, Тренчо Миленкоски, Габриела Велковска, Благоја Глигоријевиќ, Биљана Симоновска-Стефановска, Владимир Стојчевски, Анита Поповска, Елизабета Бошевска, Ѓорѓи Петревски, Елизабета Антовска, Емилија Николова, Менче Грозданова, Марија Јордановска, Фани Ѓорческа, Емилија Слатникова, Тања Стаменкова, Ана Лазарфова, Катерина Димовска).....170-171

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Приговор** на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа орална патологија и пародонтологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје, поднесен од д-р Маја Паңилова, објавен во Билтен бр. 998 од 15.12.2010 година.....172-174
2. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа орална патологија и пародонтологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 998 од 15.12.2010 година.....175-176
3. **Приговор** на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања на Катедрата за болести на устата и пародонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје, поднесен од д-р Силвана Георгиева, објавен во Билтен бр. 998 од 15.12.2010 година.....177-179
4. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања на Клиниката за болести на устата и пародонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 998 од 15.12.2010 година.....180-181
5. **Приговор** на Реферат за избор на асистент по предметот болести на устата и пародонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје, поднесен од д-р Силвана Георгиева, објавен во Билтен бр. 998 од 15.12.2010 година.....182-183
6. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на асистент по предметот болести на устата и пародонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 998 од 15.12.2010 година.....184-185

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на три виши научни соработници по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (науч. сор. д-р сци **Нико Беќаровски**, науч. сор. д-р **Борјанка Таневска**, науч. сор. д-р **Деска Димитриска**).....186-222

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во научната област термотехника и термоенергетика на Машинскиот факултет во Скопје (д-р **Даме Димитровски**).....223-233

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ "БЛАЖЕ КОНЕСКИ"

1. Реферат за избор на редовен професор по предметите морфосинтакса на францускиот јазик, синтакса на францускиот јазик, симултано толкување од француски на македонски јазик и француски јазик на Филолошкиот факултет "Блаже Конески" во Скопје (д-р **Маргарита Велеска**) 234-251

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација *Рефлексије на индоевропскије глупурални во контакт со полуговалије *Z(= *y / *j) и *w (*w) во микенскиот грчки*, изработена од м-р **Миодраг М. Тодоровиќ**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....252-259

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Реферат за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност на Институтот за македонска литература во Скопје (д-р **Соња Стојменска-Елзесер**).....260-274

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Реферат за избор на редовен професор во наставно-научната област математика на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (д-р **Анета Бучковска**).....275-283

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатот</i>	<i>Наслов на прифатена тема за изработка на магистерски труд</i>	<i>Ментор</i>
1.	Зоран Тодоровски	"Маркетинг активностите во развој на нови занаетчиски производи во Република Македонија"	д-р Тајјана Петковска-Мирчевска
2.	Маја Пацдовска	"Традиционални наспроти алтернативни методи за мерење на банкарските перформанси"	д-р Клементина Попоска
3.	Дарко Сиљановски	"Заедничка аграрна политика на Европската Унија како насока и рамка за креирање на аграрната политика на Република Македонија"	д-р Наташа Данилоска
4.	Маја Марковска	"Анализа и користење на извештајот за готовински тек"	д-р Биљана Ангелова
5.	Зорица Трпковска	"Влијанието на регулираниот пазар на нафта врз индустриското производство"	д-р Силвана Мојсовска
6.	Филип Бабановски	"Управување со актива и пасива на комерцијалните банки и избор на доминантна стратегија"	д-р Клементина Попоска
7.	Јасмина Бошкова	"Управување со оперативен ризик во порамнување на девизни трансакции"	д-р Биљана Ангелова

РЕФЕРАТ

НА КОМИСИЈАТА ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО РАБОТЕН НАСЛОВ:

**„МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРОБАБИЛИСТИЧКА АНАЛИЗА НА СЕИЗМИЧКАТА
СТАБИЛНОСТ НА КОСИНА ВО ПОДРАЧЈА СО МАЛА ДО СРЕДНА
СЕИЗМИЧНОСТ“**

И ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ М-Р ЖЕЉКО ЖУГИЌ ЗА НАУЧНА РАБОТА

Со одлука на Научниот совет на постдипломските студии на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС-Скопје) број 09-1937/1, донесена на редовната седница одржана на 12.11.2008 година, а врз основа на Правилникот за условите и постапката за докторирање на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, формирана е Комисија за оцена на подобност на темата, „Методологија за пробабилистичка анализа на сеизмичката стабилност на косината во подрачја со мала до средна сеизмичност“ од кандидатот м-р Жељко Жуѓиќ, во состав:

1. вонр. проф. д-р Влатко Шешов – претседател
2. проф. д-р Михаил Гаревски
3. вонр. проф. д-р Виолета Мирчевска.

Врз основа на поднесената пријава на кандидатот, предлог-програмата за изработка на докторската дисертација, приложените трудови и неговата научноистражувачка и стручна дејност и постигнатиот успех во досегашното образование (редовни и постдипломски студии), Комисијата го изнесува своето мислење за подобноста на темата и за подобноста на кандидатот за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Одржливиот развој на ридските и планинските подрачја и сигурноста на граѓаните во нив изискуваат добро осмислен и поверлив метод за анализа на hazardот и проценка на ризикот од појава на геотехнички нестабилности. Едни од главните нестабилности во ваквите региони претставуваат одрони, свлечишта, неконтролирано движење на почвени и карпести маси. Појавата на ваков тип геотехнички нестабилности може да доведе и до губење на човечки животи, како и до значајни економски штети кои можат да достигнат и ниво од 1 или 2% од бруто националниот производ. Во извештајот на Универзитетот на Обединетите нации од 2006 год. истакнато е дека во Азија се регистрирани најмногу свлечишта во споредба со останатите континенти. Наспроти ова, свлечиштата во северна, централна и јужна Америка предизвикале големи човечки жртви и повреди, додека во Европа лизгањата на земјиштето предизвикале огромни материјални загуби.

Потребата за што поточно квантифицирање на вкупниот ризик и влијанието на секој од факторите во определувањето на ризикот од појава на свлечишта е очигледна, со цел за намалување на човечките жртви и економските штети. Во секојдневната

практика, унапредувањето во оваа област ќе придонесе кон подобра комуникација помеѓу инженерите, клиентите, државните институции и осигурителните друштва. Ова е особено нагласено во неразвиените земји, имајќи ги предвид слабиот квалитет на геотехничките, хидрогеолошките и сеизмичките подлоги, како и техничките стандарди од овие области.

Досегашните истражувања истакнуваат дека недоволната точност на податоците за карактеристиките на почвените слоеви, нивото на подземната вода и стратификацијата на слоевите можат да имаат значително влијание врз ризикот од појава на клизање на косините при релативно ниски нивоа на сеизмички hazard. Во случај на релативно високи нивоа на сеизмички hazard овие неточности имаат мало влијание врз ризикот на појава на лизгање на косината. Овие резултати сугерираат дека во регионите со висока сеизмичност, анализата на сеизмичкиот hazard е критичен фактор и дека варијабилноста на параметрите на почвата и нивото на водата во границите на средните вредности имаат помало влијание врз очекуваниот ризик од појава на нестабилност на косината.

Идејата на докторската теза е да се истражи влијанието на поверливоста, односно точноста на податоците за карактеристиките на почвените слоеви и нивото на водата врз сеизмичката стабилност на косината. Добро познат факт е дека до движење на земјените маси на косината може да дојде и при сеизмички забрзувања помали од критичните, поради зголемување на порниот притисок. Кај сите типови свлечишта, а особено кај оние со присуство на неврзани заситени почви во услови на спречено или ограничено дренарање, сеизмичкото оптоварување може да предизвика зголемување на порниот притисок, што доведува до намалување на вредностите на ефективното напрегање. Во зависност од сеизмичкиот интензитет и состојбата на ефективното напрегање пред земјотрес, настанатиот ефект на зголемување на порниот притисок може да предизвика колапс на косината.

Истражувано е влијанието на различните извори на неточности врз сеизмичката, при што се развиени пробабилистички процедури за моделирање на неточностите и нивното влијание врз однесувањето на косината во текот на сеизмичкото дејство.

Предложениот метод во докторската теза вклучува пробабилистички концепт на гранична рамнотежа, за проценка на движење на косината и напредни методи на моделирање на косината како континуум. За одредување на ризикот од колапс на косината користени се неколку нумерички методи (FORM, SORM и Monte Carlo симулација) во зависност од нивната применливост при различни услови на оптоварување. Презентирани се новоразвиените формули за заеднички третман на различните извори на неточност. Овие формули вклучуваат и грешки при земање на примероци и мерења, како и просторна варијабилност и нејзина редуцирана варијанта со оглед на просторното усреднување.

Анализата на примерите со различна комплексност се користи за да се демонстрира применливоста на пробабилистичкиот метод, почнувајќи од статистичката стабилност на хомогената косина со кружна клизна површина, завршувајќи со анализа на движењето предизвикано од сеизмичка сила на комплексна косина.

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Резултатите од примената на дефинираниот алгоритам се очекува да покажат дека ризикот од колапс покажува осетливост на избор на случајните променливи - нивото на вода и податоците за тлото (нормална или лог нормална).

Претставувањето на комплетниот слој на земјиштето како една случајна променлива во општ случај би довело до многу конзервативни резултати, секогаш со голема веројатност за појава на нестабилност на косината. Важноста на аголот на внатрешното триење како влезен параметар ќе биде демонстрирана преку вредностите на факторот на партиципација и анализата на осетливоста.

Резултатите треба да ги потврдат претпоставките и размислувањата дека во одредени случаи за проценка на сеизмичката и статичката стабилност на косината, хидрогеолошкиот модел е од поголемо значење отколку геотехничкиот модел. Ќе бидат дефинирани условите под кои доаѓа до вакво однесување на системот.

Се очекува резултатите да покажат најголема осетливост на стационарната состојба на нивото на водата во косината. Овој влезен податок би требало да биде потврден како најзначаен при дефинирање на моделот на косината и покрај фактот дека добивањето на прецизни иницијални услови изискува значителен број на теренски истражувања, кои би вклучиле и моделирање на стационарните состојби и вршење на екстраполација меѓу нив.

Истражувањето би требало да резултира со развој на нова методологија за пробабилистичко одредување на статичката и сеизмичката стабилност на косината што секако кореспондира со актуелните истражувања во областа на земјотресното-геотехничко инженерство.

Успешното комплетирање на предвиденото истражување ќе даде значаен придонес во анализата на сеизмичката стабилност во случај кога има голема неточност на параметрите на земјиштето и нивото на вода во косината како влезни податоци, како и во анализата на статичката стабилност кога овие параметри се сигурно критични.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА

Предложената тема за докторска дисертација со работен наслов „Методологија за пробабилистичка анализа на сеизмичката стабилност на косината во подрачја со мала до средна сеизмичност“ претставува комплетно истражување и дефинира нова и оригинална методологија за статичка и сеизмичка стабилност на косините.

Покрај деталниот материјал за аналитичко дефинирање на методологијата, вклучена ќе биде и имплементација на методологијата врз реални и теоретски примери на свлечишта. За верификација на резултатите кандидатот сугерира споредба со резултати од реални теренски мерења и резултати од слични истражувања на други автори.

Имајќи предвид дека пристапот на евалуација на резултатите во оваа докторска дисертација е концептуално издржан и сеопфатен, предлагаме темата да биде прифатена како подобна за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Жељко Жугиќ е роден на 9.6.1982 година во Белград, Република Србија. По завршувањето на средното образование во специјалната Математичка гимназија за таленти во Белград, во учебната 2001/02 се запишал на Градежниот факултет при Универзитетот во Нови Сад, Србија, кој редовно го завршил во Јуни 2006, како прв студент во Србија кој стекнал звање магистер по болоњската декларација.

Во септември 2006 година ги започнал докторските студии по новата програма на ИЗИИС во Скопје. Во текот на студиите се стекал и со практично искуство работејќи во водечките српски проектни и изведувачки геотехнички фирми: „Косовопроект“ и „Келер геотехник“.

Покрај тоа, се стекнал и со значајно научноистражувачко и практично меѓународно искуство:

- Братислава, Словачка (3 месеци, стипендија за истражување на Одделот за геотехника при Градежниот факултет на Техничкиот универзитет во Братислава);
- Павија, Италија (4 месеци, стипендија за истражување, ROSE School, Европски центар за редукција на сеизмички ризик);
- Виена, Австрија (3 месеци, стипендија од фондот „Д-р. Зоран Ѓинѓиќ“ во компанијата Порр, работна практика);
- Патрас, Грција (4 месеци, стипендија за истражување, Градежен факултет при Универзитетот во Патрас).

Во септември 2008 е избран меѓу 40 студенти во светот кои се занимаваат со клизишта – земајќи учество во интернационалното училиште за проценка и редукција на ризикот од клизишта ЛАРАМ 2008.

Тој е член на Интернационалното и на Српското здружение за механика на почва и геотехничко инженерство и на Српското здружение за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија.

Исто така, во изминатиот период учествувал со 8 реферати на домашни и на меѓународни конференции од областа на земјотресното и геотехничкото инженерство.

Врз основа на приложените документи и сето напред наведено сметаме дека кандидатот м-р Жељко Жугиќ во целост ги исполнува условите од Правилникот за условите и постапката за стекнување степен доктор на науки од областа на земјотресното инженерство. Наша оцена е дека кандидатот е подобен да пристапи кон изработка на докторската дисертација.

ОПШТ ЗАКЛУЧОК

Во согласност со напред изнесените согледувања и заклучоци во врска со подобноста на предложената тема и способноста на кандидатот за научноистражувачка работа, Комисијата има чест да му предложи на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија – ИЗИИС да ја прифати темата и кандидатот м-р Жељко Жугиќ како подобен кандидат за изработка на предложената тема под работен наслов: „Методологија за пробабилистичка анализа на сеизмичката стабилност на косината во подрачја со мала до средна сеизмичност“.

Комисија:

1. Вонр. проф. д-р Влатко Шешов– претседател с.р.
2. Проф. д-р Михаил Гаревски с.р.
3. Вонр. проф. д-р Виолета Мирчевска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ БИОХЕМИЈА И
БИОЛОГИЈА НА КЛЕТКА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, со одлука бр. 0201-2782/7, донесена на седницата одржана на 13.9.2010 година, во врска со објавениот конкурс во весниците „Нова Македонија“ и „Кoha“ од 19.8.2010 година, формира Рецензентска комисија за избор на еден асистент во научната област биохемија и биологија на клетка, во следниов состав: проф. д-р Велимир Стојковски, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, проф. д-р Божидарка Гошиќ-Марковска, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје и доц. д-р Зехра Хајрулаи-Муслиу, доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

На распишаниот конкурс за избор во звањето асистент во научната област биохемија и биологија на клетка, во предвидениот рок се пријавија два кандидата и тоа: м-р Катерина Благоевска, асистент по биохемија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и Сузана Николовска, дипломиран инженер по биологија.

По разгледувањето на поднесените документи, Рецензентската комисија, поради неисполнување на критериумите за звањето асистент нема да ги рецензира податоците за кандидатката Сузана Николовска, и затоа на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Податоци за кандидатката м-р Катерина Благоевска:

Биографски податоци за м-р Катерина Благоевска

Кандидатката м-р Катерина Благоевска е родена на 8.7.1971 година во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје. Во 1989/90 се запишала на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на Институтот за биологија, биохемиско-физиолошка насока, каде што дипломирала во 1995 година, со среден успех 8.96. Како волонтер престојувала во Микробиолошката лабораторија за безбедност на добиточната храна на Ветеринарниот институт во Скопје од 1994 до 1995 година, при што ја изработува својата дипломска работа. Од 1996 до 2004 годна е вработена на Ветеринарниот институт во Скопје, во Хемиската лабораторија за контрола на квалитетот на добиточната храна. Од март 2004 до јануари 2006 е вработена на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на Катедрата за исхрана на домашните животни во Институтот за храна. Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје во 2006 година, ја избра Катерина Благоевска во соработничкото звање *помлад асистент* по предметот биохемија.

Постдипломски студии од научната област клиничка биохемија, на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, запишала во учебната 1998/99 година и во 2007 година успешно го одбрала својот магистерски труд под наслов *Влијание на*

гладување и жеднеење врз серумската активност на некои ензими кај пилиња во првата недела по ведењето, со што се стекнала со звањето магистер на ветеринарни науки. Наставно-научниот совет на факултетот за ветеринарна медицина во Скопје во 2008 година ја избра кандидатката во звање *асистент* во научната област биохемија и биологија на клетка. Кандидатката учествувала на повеќе семинари, научни собири, конгреси и курсеви во областа. Во досегашната своја научна и апликативна работа, таа е автор и коавтор на деветнаесет научно-стручни трудови, објавени во домашни и странски списанија или презентирани на научни собири и конгреси. Кандидатката се служи со англискиот и францускиот јазик, и пасивно со шпански јазик.

Објавени трудови

Кандидатката м-р Катерина Благоевска, досега има објавено 19 трудови, кои се рецензирани при нејзините избори за помлад асистент и асистент во билтените на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, и тоа Билтен бр. 690 од 26 септември 1997, Билтен бр. 821 од 14 февруари 2003 година, Билтен бр. 902 од 1 септември 2006 и Билтен бр.935 од 1 февруари 2008 година. За овој избор во звањето асистент, кандидатката ги приложила следниве научни трудови презентирани на научни собири и печатени во научни списанија:

20. **Додовска К.**, Аврамоски О., Проданов Р., Кунгулоски Ц. (1998): Контаминација со афлатоксини на примероци од пченка и концентрати за исхрана на кокошки несилки. VI македонски живинарски денови со меѓународно учество, 6-9 мај 1998, Охрид. Кратки содржини, стр. 60-61.

Во трудот авторите ги презентираат резултатите од анализа на афлатоксигени мувли и афлатоксини во примероци од пченка и концентрати за исхрана на живина присутни на македонскиот пазар. За одредување на нивото на контаминација со афлатоксигени мувли, авторите го користеле методот на директно засејување на DRBC и DG18, и тоа за одредување на интерната микофлора само за примероците од пченка. Во примероците на концентрати за исхрана на живина, користен е метод на разредување, за одредување на екстерната микофлора. Најголемиот дел од детектираните афлатоксифгени мувли се анализирани на нивната способност за продукција на афлатоксини во чисти култури. За анализата на афлатоксини е користен метод на тенкослојна хроматографија. Резултатите покажале присуство на *A.flavus* во 37% од испитуваните примероци на пченка, додека кај 18% од примероците бил детектиран *A.parasiticus*. Кај примероците од концентрат за исхрана на живина, кај 54% од испитуваните примероци е детектиран *A.flavus*. Од вкупниот број на изолати на *A.flavus*, само 25% покажале продукција на афлатоксин Б1. Од вкупно изолираните три примероци на *A.parasiticus*, два покажале продукција на афлатоксин Г1, а еден на афлатоксин Г2. Авторите ги испитале и примероците од пченка и концентрат на присуство на микотоскени, и притоа не добиле ниту еден позитивен резултат.

21. **Додовска К.**, Проданов Р. (2000): Употребата на *Ohrarper* имуноафинитетните колони за пречистување на екстрактот на охратоксин А од пченка за детекција со тенкослојна хроматографија. VII македонски живинарски денови со меѓународно учество, 10-13 мај, Охрид. Кратки содржини, стр. 50-51.

Во овој труд е опишана брза и сигурна метода за детерминација на охратоксин А, применувајќи тенкослојна хроматографија. Авторите даваат поголем акцент на постапката на пречистување на токсинот, која е сведена на етапна пурификација на

екстрактот со употребата на имуноафинитетните колони на производителот Rhone-Poulenc Diagnostic, заштедувајќи притоа време во споредба со класичната постапка на пречистување и тоа без да се наштети на чистотата на екстрактот. Новата метода на пречистување е споредена со веќе постојаната метода, според која охратоксинот се изолира од храната во мешавина заедно со афлатоксините и зеараленонот. Добиените резултати покажале дека употребата на Ohrgarгер имуноафинитетните колони овозможува сигурна екстракција на охратоксин А и во концентрации помали од 1 ppm.

22. **Благоевска К., Стојковски В., Додовски А., Марковска-Гошиќ Б., Проданов Р. (2009):** Активност на некои ензими во серум кај пилиња во првата недела по ведење во услови на гладување и жеднеење. Македонски ветеринарен преглед, вол.32, бр.2, стр.11-22.

Во трудот авторите го испитувале влијанието на седумдневното влијание на гладувањето и жеднеењето, одделно и заедно, врз серумската активност на ензимите: аланин аминотрансфераза, аспартат аминотрансфераза, креатин фосфокиназа, лактат дехидрогеназа, алкална фосфатаза и гама-глутамилтрансфераза, кај пилиња во првата недела по ведењето. Мерењата на серумската активност на ензимите се вршени: 1. 3. 5. и 7.-от ден по ведењето. Истовремено е испитано влијанието на двата стрес-фактори и врз телесната маса, општата клиничка слика и крвната слика кај пилињата. Резултатите покажале дека гладувањето и жеднеењето, заедно и одделно, во текот на седумдневното испитување ја нарушуваат хомеостазата во организмот на пилињата.

23. **Благоевска К., Стојковски В., Додовски А., Поповска-Перчиник Ф., Хајрулаи-Муслиу З., Трипуноски Т. (2010):** Хематолошки и биохемиски варијации кај бројлерски пилиња хранети со храна контаминирана со афлатоксин. Денови на ветеринарна медицина, 28-30 октомври, Охрид. Книга на апстракти, стр. 36-37.

Во трудот се прикажани резултати од истражување спроведено на бројлерски пилиња хранети со храна контаминирана со афлатоксин во две различни концентрации. Различните концентрации на афлатоксин се администрирани на 500 пилиња Cobb 500, почнувајќи од 15-дневна страост, во период од 10 и 20 дена. По периодот на администрација на афлатоксинот, пристапено е кон период на пречистување од 1, 2, 4 и 8 дена. Во истите интервали авторите земале крв за биохемиски и хематолошки анализи. Од биохемиските параметри одредувана е серумската концентрацијата на вкупните протеини, албумини и глукоза, како и серумската активност на аланин аминотрасфераза, аспартат аминотрасфераза и гама глутамилтрансфераза. Резултатите покажале сигнификатно намалување на вкупните протеини и албумини, спротивно на зголемената концентрација на гликозата. Кај серумската активност на сите три испитани ензими забележено е сигнификантно зголемување. Што се однесува до хематолошките анализи, авторите констатирале сигнификантно намалување на концентрацијата на хемоглобин, хематокрит, PCV и вкупниот број на еритроцити, додека во бројот на хетерофилите забележано е сигнификантно зголемување. Од истражувањето, авторите сугерираат дека биохемиските и хематолошките промени кои настануваат во организмот на пилињата предизвикани од администрација на афлатоксин во храната можат да послужат како помош во поставувањето на дијагнозата кај многу заболувања.

24. **Благоевска К., Додовски А., Атанасов Б., Чрчева-Николовска Р., Ангеловски Љ., Новаков Т. (2010):** Ефектот на пробиотикот Бонвитал® (*Enterococcus faecium* DSM 7134) врз перформансите кај бројлерски пилиња. Денови на ветеринарна медицина, 28-30 октомври, Охрид. Книга на апстракти, стр. 38-39.

Во трудот се опишани ефектите на едносоен пробиотик (*Enterococcus faecium* DSM 7134) врз перформансите кај бројлерски пилиња. За таа цел авторите поставиле експеримент, во кој 4000 пилиња од хибрирот Cobb 500 биле поделени во три опитни групи, при што на секоја група и е администриран пробиотик, почнувајќи од различна старост на пилињата и тоа од 1. 20. и 27. ден. Резултатите од опитните групи се споредувани со контрола, на која не и е администриран пробиотик во храната. За целото времетраење на експериментот, на дневна база мерени се следниве параметри: дневен прираст, количина на консумирана храна, конверзија на храна и смртност. Добиените податоци укажуваат дека употребата на пробиотикот во храната на бројлерите од првиот ден по ведењето (стартер), дава подобри резултати во перформансите на пилињата, во споредба со негова администрација во гроверот и финишерот.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното во извештајот и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија констатира дека м-р Катерина Благоевска, во целокупната нејзина досегашна активност, покажала забележителни резултати како во научноистражувачката работа, така и во наставно-образовната дејност. Таа перманентно работи на своето усовршување за што зборува и нејзината ангажираност во изработката на пријавената докторска теза.

Според погоре изнесеното, Рецензентската комисија може да заклучи дека кандидатката м-р Катерина Благоевска ги исполнува сите услови и ги поседува потребните квалитети, поради што има чест на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, да му предложи да ја избере во звањето асистент во научната област биохемија и биологија на клетка.

Членови на Комисијата

Д-р Велимир Стојковски, редовен професор на
Факултетот на ветеринарна медицина во Скопје с.р.

Д-р Божидарка Гошиќ-Марковска, редовен професор на
Природно-математички факултет во Скопје с.р.

Д-р Зехра Хајрулаи-Муслиу, доцент на Факултетот за
ветеринарна медицина во Скопје с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „АГРОБИЗНИС - МЕНАЏМЕНТ“ ОД АВТОРИТЕ: Д-Р РИСТЕ Б. ЕЛЕНОВ, НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ, Д-Р ДРАГИ Т. ДИМИТРИЕВСКИ, ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ, Д-Р ЗОРИЦА Ј. СРЕДОЈЕВИЌ, ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ ВО БЕЛГРАД-ЗЕМУН И Д-Р ДУШАН Б. МИЛИЌ, РЕДОВЕН ПРОФЕСОР НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ ВО Н. САД

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје бр. 02-1438/12, од 30.6.2010 година, одредени сме за рецензенти на ракописот АГРОБИЗНИС - МЕНАЏМЕНТ од авторите: д-р Ристе Б. Еленов, насловен доцент, д-р Драги Т. Димитриевски, вонреден професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Зорица Ј. Средојевиќ, вонреден професор на Земјоделски факултет во Белград-Земун и д-р Душан Б. Милиќ, редовен професор на Земјоделски факултет во Н. Сад. Во врска со тоа, на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје му го доставуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот е прв од ваков вид во нашата земја. Мислиме дека успешно ќе ги задоволува потребите на студентите, бидејќи е напишан во согласност со студиската и предметната програма за предметот агробизнис - менаџмент, кој студентите го слушаат во VII семестар на агроекономската насока на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Ракописот е напишан на 278 страни и со нормален проред, а содржи тринаесет глави и список на користена литература.

Во првата глава (Воведот) на учебникот се укажува на значењето на агробизнисот, а потоа се даваат неколку дефиниции за агробизнисот. Во втората глава се обработуваат шеснаесет методи на работа кои што се користат во агробизнисот. Третата глава е поделена во пет потточки, каде што најпрво се обработува иновациониот процес во агробизнисот. Потоа се разработува материја за поимот за претпријатие, основните функции на претпријатијата во агробизнисот, како и факторите кои влијаат врз успешноста и врз животниот циклус на претпријатијата. Во четвртата глава, најпрво се дава куса претстава за маркетингот и маркетинг-стратегијата во претпријатијата од областа на агробизнисот. Потоа, исто така, во куси црти се зборува за пристапите и фазите на планирање, како и за процена на реалните можности на претпријатијата од областа на агробизнисот. Авторите во оваа глава од книгата најмногу се задржуваат на описот на значењето на стратегијата производ-пазар и кон маркетиншкото опкружување на претпријатието, како и на формалните и неформалните институции на економскиот систем. Управувањето со финансиите на претпријатијата од аспект на агробизнис-менаџментот многу детално е обработена во петтата глава. Тука, посебно се обработува материјата за носење одлуки за инвестирање, финансирање и дивиденди. Во посебни потточки е обработено управувањето со ризикот, како и видот и пазарот на капитал. Во шестата глава се зборува за транзицијата на претпријатијата од областа на агробизнисот. Тука се обработени шест модели на транзиција, т.е.

приватизација на претпријатијата. Управувањето со парите и справувањето со инфлацијата (која по дефиниција е голем проблем на претпријатијата од областа на агробизнисот) се разработени во седмата глава. Во осмата глава е обработена материјата за различните видови даноци, царинските такси и други јавни давачки. Макроекономските показатели на стопанството во земјата се обработени во деветтата глава. Во десеттата глава се зборува за планирањето на организацијата на претпријатието, а во единаесеттата глава - за стратешкото планирање и контролата. Влијанието на стопанскиот развој врз квалитетот на животната средина е обработено во дванаесеттата глава. Во последната (тринаесетта) глава се зборува за системите на квалитет на производите и производствените процеси во агробизнисот. На крајот од ракописот е даден список од седумдесет и три наслови користена литература од домашни и странски автори.

Врз основа на сето кажано, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје да му препорача презентираниот ракопис да го одобри за печатење како основен учебник по предметот агробизнис - менаџмент.

Рецензенти:

1. Д-р Миле Пешевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.
2. Д-р Драган Гошевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на **магистерски труд** на Факултетот за ликовни уметности во Скопје

Кандидат	Наслов на тема	Ментор
Коруновски Ангел	Патот на цртежот до современата фигурација	Ред.проф.Жарко Башески
Јовановски Александар	Архетипот во графичкиот запис	Вон. проф.Мирко Вујисиќ
Тофиловска Магдалена	Мрачна Stanza	Вон.проф.Мирко Вујисиќ
Сашко Јовановски	Болка	Вон.проф.Мирко Вујисиќ
Стефан Малбашкиќ	Опсерваторија	Вон.проф.Ибрахим Беди
Алтипармакова Снежана	„Скулптура „	Ред.проф.Станко Павлески
Наумоски Јован	Метаморфози на просторноста	Ред.проф.Станко Павлески
Сандева Александра	„Отпечатоци„	Вон.проф. Јован Шумковски
Толевска Валентина	Космички трансформации	Вон. проф.Јован Шумковски
Ивана Младеновска	Слика,простор, движење,возвишување..	Вон.проф.Јован Шумковски
Миљовска Татјана	„Возвишена убавина „	Вон.проф.Јован Шумковски
Шијакоска Маријана	Вечниот пат кон совршенството	Доц.Славица Јанешлисва- Бачварска
Милошески Слободан	Варијабилна артикулација	Во.проф.Ибрахим Беди
Антоши Мазневски	Принцип и љубов	Ред.проф.Рубенс Корубин
Исмет Рамиќевиќ	„Инфо - личности „	Вон.проф.Ибрахим Беди
Благоја Маневски	Амбигвитетот на средиштето на уметничкото дело или „трошноста „ на неговата конзистентност	Ред.проф.Рубенс Корубин
Жанета Вангели	„Амбивалентноста на поимот ангажман во современата ликовна уметност„	Ред.проф.Рубенс Корубин

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ПО ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА ВО
СИТЕ ЗВАЊА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Сл.весник на Р,М, бр. 103-/08 бр 26/09), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за избор на еден наставник во сите звања по предметот оториноларингологија. Согласно со конкурсот од 29.10.2010 година, формирана е Рецензентска комисија во состав:

- акад. Илија Филипче
- проф. др Владимир Каев
- проф. др Марина Давчева Чакар
- проф. др Јордан Савески
- проф. др Владо Столевски

На конкурсот се јави кандидатот вонр. професор др Ѓорѓи Оровчанец. Комисијата во горенаведениот состав се состана и детално ги разгледа доставените документи од единствениот кандидат што учествуваше на конкурсот и во согласност со Статутот и Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, го дава следниов,

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Ѓорѓи Оровчанец е роден во Прилеп во 1951 година, каде што го завршил основното и средното образование со одличен успех. Во учебната 1970 година се запишал на Медицинскиот факултет во Скопје, а студиите ги продолжил и ги завршил на Медицинскиот факултет во Белград, 1978 година, со среден успех 8,57. По задолжителниот лекарски стаж и волонтерска работа, во 1981 година започнал со специјализација и работа на Клиниката за уво, нос и грло во Скопје. Специјализацијата ја завршил во 1985 година. Постдипломските студии ги започнал во 1982 година. По завршувањето на специјализацијата се насочил кон проблемите на онкологијата во оториноларингологијата. Во 1999 година успешно ја одбрал докторската дисертација на тема "Клиничка анализа на резултати добиени со метод на функционална езофагеална сцинтиграфија кај болни со фаринго-езофагеални дискинезии".

Во периодот од 1999 до 2001 година е на функцијата директор на Клиниката за уво, нос и грло, во периодот 2001-2002 година бил министер за здравство

во Владата на Р.Македонија, а од 2002 е пратеник во Собранието на Р.Македонија

Наставна дејност

За помлад асистент по оториноларингологија бил избран во 1983 година- објавено во Билтен бр.445/84, и два пати бил реизбран во истото звање - Билтен бр. 581/92 и Билтен бр.685/97. По одбраната на докторската дисертација во 2000 година се стекнал со звањето доцент по предметот оториноларингологија на Медицинскиот факултет во Скопје -Билтен бр. 749/00, а од 2006 година бил избран во звањето вонреден професор на истата Катедра -Билтен бр. 894/06. Во овој период активно учествувал во наставата по предметот оториноларингологија за студентите по медицина и стоматологија. Активно учествувал во процесот на едукација на постдипломци и специјализанти по оториноларингологија со имплементација на општите оперативни и дијагностички техники во доменот на оториноларингологијата. Учествува во испитниот процес по предметот оториноларингологија за студенти и специјализанти и бил ментор на докторанди и член на рецензентски комисии и комисии за одбрана на докторати.

Стручни и здравствени активности

Во текот на работниот стаж, д-р Ѓорѓи Оровчанец се доедуцирал во реномирани и референтни институции од областа со која се занимава. Во два наврата остварил престои на Универзитетот во Љубљана, а по еден престој реализирал во Белград и Загреб. Со цел усовршување на својата едукација учествувал на бројни работилници за одредени проблеми од оториноларингологијата и хирургијата на база на черепот во Хајделберг, Лондон и Хонг Конг. Во април 2010 е избран за Претседател на здружението на лекари по оториноларингологија при МЛД. Член е на МЛД и ЛКМ. Проф Оровчанец е член на Европската Асоцијација на хирургија на базата на черепот и претставник на Р.Македонија во ЕФОС (Европска опториноларинголошка асоцијација).

Научно - истражувачка дејност

Основната научно- истражувачката дејност на д-р Ѓорѓи Оровчанец е насочена во областа на ларингологијата и онкологијата на вратот, во која област ја има одбрането и својата докторска дисертација "Клиничка анализа на резултати добиени со метод на функционална езофагеална сцинтиграфија кај болни со фаринго-езофагеални дискинезии". Постојаната едукација во доменот на ларингологијата довела до имплементација на бројни оперативни и реконструктивни техники во третманот на ларингеалниот карцином, а од 2009 година прв го воведува ласерот во третманот на болестите од доменот на оториноларингологијата.

Стручни и научни трудови:

Вонр.проф. д-р Ѓорѓи Оровчанец досега има објавено 61 труд од кои дел се рецензирани при изборите за помлад асистент, асистент, доцент и вонреден професор. За избор во звањето редовен професор, ги приложува за рецензија трудовите, прикажани во образецот за научно - истражувачка дејност.

Заклучок

Во својата досегашна наставно-научна и професионална активност кандидатот, вонр. проф.др Ѓорѓи Оровчанец со својот континуиран интерес за научно усовршување, творечки капацитети, креативност, ангажиран однос во додипломскиот и постдипломскиот ангажман, темелен пристап и систематичност, се потврдува како автентичен професор со нагласено чувство за концизен и разбирлив стил при презентирањето на наставната материја.

Исто така, вонр. проф.др Ѓорѓи Оровчанец во текот на својата богата стручна и научна практика успеал да даде значаен придонес во проучувањето на различни сегменти на крајно сложени онколошки проблеми во доменот на оториноларингологијата. Тој за прв пат во Р.Македонија ја воведува ласерската хирургија во третманот на малигните заболувања во подрачјето на вратот како и онколошката патологија на базата на черепот, со што придонесува за нивни побрз развој во македонската научна средина како на методолошки, така и на теоретски план.

Имајќи ги предвид претходните активности и резултати, Рецензентската комисија го има задоволството да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да го избере вонр. проф. др Ѓорѓи Оровчанец за редовен професор.

Комисија

1. акад. Илија Филипче- претседател, с.р
2. проф. др Владимир Каев- член, с.р.
3. проф. др Марина Давчева Чакар- - член, с.р.
4. проф. др Јордан Савески- член, с.р.
5. проф. др Владо Столевски- член, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ѓорѓи Димитар Оровчанец
 (име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет Скопје, Катедра за оториноларингологија
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: оториноларингологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одржување на настава од прв циклус студии (додипломска настава-медицинари и стоматолози), 2006 медицинари и стоматолози, 2007 медицинари и стоматолози 2008	2 часа x 10 недели 2 часа x 10 недели	0,05	6
2.	Одржување на настава од втор циклус студии (специјализанти и магистранди) 2006, 2007, 2008	2 часа x 8 недели	0,05	0,3
3.	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд)	4 часа вежби x 30 недели	0,05	6,0
4.	Консултации со студенти	100	0,002	0,2
5.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	10	0,2	2,0
6.	Ментор на специјалистичка работа	5	1	5
7.	Член на комисија за одбрана на магистерски труд ("Ефикасност на специфична имунотерапија со модифицирани алерго-екстракти од микробиолошки од домашна прашина", одбранета на Медицинскиот факултет во Скопје, од др Димитар Каркински, 2008 година). ("Риноманометриска евалуација на назалната опструкција кај скелетните vs. мукозни промени", одбранета на Медицинскиот факултет во Скопје, од др Фродита Јакимовска, декември 2008 година).	2	0,3	0,6
8.	Член на комисија за одбрана на докторска дистерација ("Клиничка апликација на CT и MRI во предоперативната евалуација на	1	0,5	0,5

	ларинго-фарингеалните карциноми", одбранета на Медицинскиот факултет во Скопје, од др Никола Николовски, 2008 година).			
9.	Интерна скрипта од предавања: Larynx, Pharynx и врат	1	4	4
Вкупно				24,6

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Ментор на докторска дисертација ("Евалуација на ендоскопската хирургија на параназалните синуси во лекувањето риносинуситис", одбранета на Медицинскиот факултет во Скопје, од др Јане Нетковски, 2008	1	3	3
2.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Тонзилектомија со диоден ласер, Оровчанец Г. , секциски состанок, Св.Николе, април 2010.	1	1	1
3.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Трегман на карцином на тонзила со диоден ласер- case report Оровчанец Г. , Македонско хрватски ОРЛ симпозиум, Дојран, 2010	1	2	2
4.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Употреба на CO ₂ ласер во микрохирургијата на карциноми на ларинкс, Оровчанец Г. , секциски состанок, Охрид, мај 2010.	1	1	1
5.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Nasal surgery and Eustachian tube function: effects of nasal obstruction on middle ear ventilation Kopacheva Barsova G, Davcheva Chakar M., Orovcanec Gj , Duma Vasovska I, Ivanovska V. Зборник на апстракти II ОРЛ конгрес на Македонија со меѓународно учество, Охрид, октомври, 2008.	1	3	1,8

6.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Решавање на трахеална циркуларна стеноза со CO ₂ ласер-приказ на случај, Оровчанец Ѓ. , секциски состанок, Охрид 2010.	1	1	1
7.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество Tafen nasal и ринитис Оровчанец Ѓ. , Зборник на апстракти, II ОРЛ конгрес на Македонија со меѓународно учество, Охрид, октомври, 2008.	1	3	3
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Анатомски варијации во синусоназалното подрачје. Нетковски Ј., Оровчанец Ѓ. , Клиника за уво, нос и грло, Acta morphologica, vol.IV (2) 2007, ISSN 1409-9837, (53-61).	1	4	3,6
9.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание : Хроничен ринусинуситис : патохистолошка и имунохистохемиска студија. Нетковски Ј ¹ , Ристовски М ² , Ширговска Б ¹ , Оровчанец Ѓ¹ . 1Клиника за уво, нос и грло, 2Институт за патологија, Медицински факултет - Скопје Acta morphologica, vol.3 (1) 2006, ISSN 1409-9837, (43-46).	1	4	2,4
10.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание : Микробиологија на хроничниот ринусинуситис. Нетковски Ј ¹ , Котевска В ² , Ширговска Б ¹ , Оровчанец Ѓ¹ . 1Клиника за уво, нос и грло, 2Институт за микробиологија, Медицински факултет - Скопје Acta morphologica, vol.2 (2) 2005, ISSN 1409-9837, (46-49).	1	4	2,4

11.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Радиолошка евалуација на анатомските варијации во синоназалното подрачје. Нетковски Ј ¹ , Оровчанец Г¹ . Дамјановски Г ² , Ширговска Б ¹ . 1Клиника за уво, нос и грло, 2Институт за радиологија, Медицински факултет- Скопје Македонски медицински преглед год.57,2003 бр. 5-6 стр.298.	1	4	2,4
12.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Pneumatized middle concha-structural factor for nasal obstruction. Orovcanec Gj. , Netkovski J. Abstract book University ENT Clinic, Skopje 2 nd Macedonian Congress of otorhinolaryngology, 1-3 Oct.2008 Ohrid	1	3	2,7
13.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Surgical treatment of fungal rhinosinusitis Netkovski J, Orovcanec Gj , Kaev V, Shirgoska B University ENT Clinic, Skopje Abstract book R018 2 nd Macedonian Congress of otorhinolaryngology, 1-3 Oct.2008 Ohrid	1	3	2,4
14.	Коавтор на апстракт печатен во зборник на апстракти Rhinoplasty and concepts of facial beauty between ethnic Macedonian and Albanian women in Macedonia. Statistical shape analysis of nose Kopacheva Barsova G, Dubrovska Miletic L, Kirjas M, Gj.Orovcanec University ENT Clinic, Skopje Zbornik sazetaka 1 st Croatian rhinologic Congress, Zagreb, 25-27 Fev. 2010.	1	0,9	0,6
15.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Management of cutaneous juvenile haemangiomas Orovcanec Gj , Kaev V, Kopacheva Barsova G University ENT Clinic, Skopje Zbornik sazetaka 1 st Croatian rhinologic Congress, Zagreb, 25-27 Fev. 2010.	1	1	0,8

16.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Ефектите на четиринеделна апликација на назалниот стероиден спреј кај пациенти со сезонски ринит, неговите ефекти врз назалните инфламаторни клетки и мукоза Г.Копачева ¹ , И.Филипче ² , Д.Докиќ ³ , В.Каев ¹ , М.Манева ³ , Г.Оровчанец ¹ 1Клиника за уво, нос и грло, 2.Клиника за пулмологија и алергологија 3Институт за радиологија. Македонски медицински преглед год.58,2004 бр. 3-4 стр.164.	1	4	2,4
17.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Ринопластика-може ли да се предвидат резултатите пред оперативната интервенција: лесни vs. тешки носеви Г.Копачева-Барсова, Г.Оровчанец , секциски состанок, Дојран,, мај 2010.	1	1	0,9
18.	Коавтор на апстракт печатен во зборник на апстракти: Tracheal stenosis after Post-intubation and tracheotomy Kostovska A, Orovcanec G , Petreska V Abstract book VII Balkan Congress of Otorhinolaryngology, head and neck surgery, Serbia, Nis, 10-13 Jun 2010.	1	0,9	0,6
19.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Ендоскопски асистирани трансептален пристап при аденоми на хипофиза, Лазаревски А, Столевски В, Оровчанец Г секциски состанок, Гевгелија, декември 2009.	1	1	0,8
20.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество Panelist: Gj. Orovcanec "Advanced N&Neck Cancer" (Round table) VII Balkan Congress of Otorhinolaryngology, head and neck surgery, Serbia, Nis, 10-13 Jun 2010	1	3	3
21.	Коавтор на абстракт печатен во зборник на абстракти: Оперативен третман на билатерални рекурент парализи Г.Мицевски, В.Каев, Г.Оровчанец Abstract book VII Balkan Congress of Otorhinolaryngology, head and neck surgery, Serbia, Nis, 10-13 Jun 2010.	1	0,9	0,6

22.	Секциско предавање на научен/стручен собир: № врат-евалуација и третман Н.Николовски, В.Каев, Ѓ.Оровчанец , Ѓ.Мицевски - секциски состанок, Битола, 2006 год.	1	1	0,6
23.	Пленарно предавање на научен/стручен собир: Парцијални ларингектомии, Ѓ.Оровчанец , II Курс: Рана дијагностика и третман на ларингофарингеален карцином, Модератор: проф. др В.Каев, 31. 05- 01. 06. 2007.	1	2	2
24.	Пленарно предавање на научен/стручен собир: Logatidine во третманот на алергиски ринитис, В. Каев, Ѓ.Оровчанец , М. Давчева-Чакар, Работилница Алергиски ринитис; Скопје, 2006.	1	2	2
25.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Интраорбитални синусогени komplкации, Ѓ.Оровчанец , В. Каев, Ѓ.Мицевски Секциски состанок Велес, Септември, 2008 год.	1	1	0,8
26.	Секциско предавање на научен/стручен собир Хиперпроектиран носен врв, Ѓ.Копачева-Барсова, М. Чакар, Ѓ.Оровчанец , В.Каев. Секциски состанок Дојран, септември 2010 год.	1	1	0,6
27.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Панцеф во оториноларингологијата, В. Каев, Ѓ.Оровчанец , М.Чакар XVIII Оториноларинголошка недела, 3-5.11.2008, Белград, Србија.	1	1	0,8
28.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Туберкулоза на ларинкс, Ѓ.Мицевски, В. Каев, Ѓ.Оровчанец , Никола Николовски, Александар Лазаревски. 2 nd Macedonian Congress of otorhinolaryngology, 1-3 Oct.2008 Ohrid.	1	3	1,8

29.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Ларингеален Human papilloma virus, Г. Мицевски, В.Каев, Ѓ. Оровчанец , Н.Николовски. Македонско хрватски ОРЛ симпозиум, Дојран, 2010.	1	2	1,6
30.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Корелација меѓу морфолошкиот и хистопатолошкиот ентитет на преинвазивните лезии на ларинкс, Г.Мицевски, В. Каев, Ѓ.Оровчанец , Никола Николовски, Александар Лазаревски. Секциски состанок, Струмица, 2006	1	1	0,6
31.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Интраларингеални и екстраларингеални ларингокели, Г.Мицевски, В. Каев, И. Филипче Ѓ.Оровчанец , Никола Николовски Секциски состанок, Охрид, 2010.	1	1	0,6
32.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Парцијални хируршки интервенции, кај ларинго-фарингеалниот карцином. Ѓ.Оровчанец “Современа дијагностика и третман на малигните тумори на ларинксот и хипофаринксот”, прилози од научниот собир одржан на 22 мај 1998 во Скопје, МАНУ. ISBN 9989-649-72-3. 2000 година.	1	2	2
33.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир Paraganglioma caroticum , В.Каев ¹ , Ѓ.Оровчанец ¹ , А.Андреевски ² , Б.Илиевски ³ , Б.Ширговска ¹ , М. Арсона ¹ , Ј.Нетковски ¹ , Г.Мицевски ¹ , А.Лазаревски ¹ , В.Плаевски ¹ , Т.Андреевска ⁴ 1-Клиника за уво, нос и грло-Клинички центар- Скопје 2-МАНУ 3- Институт за патолошка анатомија Скопје, 4-Клиника за торако-васкуларна хирургија-Клинички центар -Скопје. Прилози Одд.биол.мед.науки, МАНУ, XX, 1,с15-33 (1999). ISSN 0351-3254, UDC 616.133-006.488	1	2	1,2

34.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир : Парцијални хируршки интервенции кај ларингофарингеалниот карцином. Ѓ.Оровчанец , offprint: "Современа дијагностика и третман на малигните тумори на ларинксот и хипофаринксот", МАНУ, 2000.	1	2	2
Вкупно				57

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Воведување нова лабораториска/клиничка метода Воведување на диоден ласер во третманот на тонзили и ларинкс, 2008 година Воведување на трансназален пристап до тумори на хипофиза, 1995 година	2	4	8
Вкупно				8

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир "Современа дијагностика и третман на малигните тумори на ларинксот и хипофаринксот" прилози од научниот собир одржан на 22 мај 1998 во Скопје, МАНУ, ISBN 9989-649-72-3. 2000 година.	1	0,5	0,5
2.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: 1 st Macedonian Congress of otorhinolaryngology, 28-30 Sep.2005 Ohrid 2 nd Macedonian Congress of otorhinolaryngology, 1-3 Oct.2008 Ohrid	2	2	4
3.	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир: Здружение на лекари по оториноларингологија на РМ при МЛД, од април 2010.	1	0,5	0,5

4.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: Уредник на прирачник "Тераписки пристап кон алергискиот ринитис и неговиот удел во астмата", базирано на извештајот од комитетот за алергиски ринитис и неговиот удел во астмата, во соработка со СЗО, издаден 2001 год.	1	0,5	0,5
5.	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)	1	2	2
6.	Учество во комисији и тела на државни и други органи Собраниска комисија за здравство	1	1	1
Вкупно				8,5

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	24,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	57
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	8
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	8,5
ВКУПНО	98,1

Членови на Комисијата

1. акад. Илија Филипче _____, претседател с.р.
2. проф. др Владимир Каев _____, член с.р.
3. проф. др Марина Давчева-Чакар _____, член с.р.
4. проф. др Јордан Савески _____, член с.р.
5. проф. др Владо Столевски _____, член с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
УПРАВУВАЊЕ ВО ВИРТУЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ,
ИЗРАБОТЕНА ОД КАНДИДАТОТ *М-Р МИЛЕ МИРЧЕВСКИ,*
ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 113, став 6 од Законот за високото образование, член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и член 39 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а според одлуката на Наставно - научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, под број 02-2307/2 од 7.10.2010 година, на седницата одржана на 24.9.2010 година, определени сме за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов: ***УПРАВУВАЊЕ ВО ВИРТУЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ,*** поднесена од кандидатот м-р Миле Мирчевски. По опстојното прегледување на трудот, Комисијата до Наставно - научниот совет на Економскиот факултет во Скопје го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација содржи вкупно 311 страници, од кои 12 страници користена литература, 9 страници прилози, 3 страници содржина и 2 страници апстракт. Материјата во дисертацијата, покрај вовед, заклучок, литература и прилози, е структурирана во пет глави, логично систематизирани, и тоа:

Вовед (од стр. 1 до 8 стр.)

Глава 1 Т-форма организација (од стр. 9 до 91 стр.)

Глава 2 Виртуелна организација (од стр. 92 до 138 стр.)

Глава 3 Е-бизнис – нов начин на организирање на бизнисот (од стр. 139 до 193 стр.)

Глава 4 Организациите во дигиталната економија (од стр. 194 до 235 стр.)

Глава 5 Истражување на влијанието на информатичката технологија врз организациската структура во Македонски телеком АД – Скопје (од стр. 236 до 273 стр.)

Заклучок (од стр. 274 до 282 стр.)

Литература (од стр. 283 до 294 стр.)

Прилози (од стр. 295 до 303 стр.)

Во воведниот дел се дефинирани актуелноста на истражувањето, доменот во кој докторската дисертација претставува научен придонес, предметот, целта и задачите на истражувањето. **Предмет на истражување** на докторската дисертација претставува управувањето во виртуелните организации и влијанието на информатичката технологија врз работењето во организацијата и организациската структура. Информатичката технологија е предуслов кој им овозможува на компаниите да формираат виртуелна организација која ќе се надополнува со конвенционалната. Од друга страна, соодветното користење на информатичката технологија може во голема мера да влијае врз целокупното работење во компанијата, овозможувајќи ѝ на компанијата да ги редизајнира своите бизнис-процеси, што директно предизвикува влијание врз управувањето во компанијата. **Целта на истражувањето** на докторската дисертација е се врз основа на теоретско и методолошко истражување да се открие влијанието на информатичката технологија врз работењето во компанијата, врз управувањето и врз организациската структура.

Во **првата глава** од докторската дисертација, со наслов „**Т-форма на организација**” е истражувана технолошки базираната организација - Т-форма на организацијата, нејзините карактеристики, форма, дизајн, создавањето на технолошката инфраструктура како предуслов, и нејзината имплементација. Исто така, разработена е улогата што информатичката технологија ја има во овозможувањето на нов организациски дизајн и нови видови на организации. Еден од најпопуларните менаџмент-аспекти денес, бизнис-процес редизајнот, кој станува неопходност за многу компании кои имаат аспирации да се трансформираат кон е-бизнис, е елабориран во оваа глава. На крајот од оваа глава е анализирана информатичката инфраструктура неопходна за функционирање на Т-формата на организацијата, со акцент на компјутерските мрежи, особено на интернетот, кои се со потенцијал да го трансформираат начинот на кој работат организациите, олеснувајќи го со тоа развојот на новите видови бизнис. Промените кои настануваат при примената на иновациите од каков било вид никогаш не се лесни и секогаш се проследени со препреки кои треба да се совладаат. Во принцип, еден од најголемите предизвици што стои пред менаџерите е имплементација на нова форма на организација. Ова особено добива на тежина кога станува збор за традиционална компанија која има намера да се приспособи и да имплементира Т-форма на организација. Дизајн-процесот е концептуален, додека имплементацијата на дизајнот е процес на креирање на промени во организацијата. Компаниите кои ќе се приспособат и ќе ги користат дизајн-променливите зависни од информатичката технологија за креирање на Т-форма на организација се тие кои ќе преживеат и ќе

напредуваат во иднина. Примената на Т-форма на организацијата и промените кои се неопходни при нејзиното имплементирање исто така се разработени во оваа глава.

Во втората глава со наслов „Виртуелна организација”, е разработена една од најтипичните Т-форми на организации – виртуелната организација, која е остварлива и корисна, особено ако се разбере како комплементарна со постојната конвенционална организација, наместо неа да ја нарушува. Овозможена и водена од новите информатички и комуникациски технологии, а посебно од интернетот, виртуелниот модел на организирање му нуди можност на бизнисот да ги намали трошоците, да стане пофлексибилен и да го зголеми учеството на пазарот на побрз начин. Менаџирањето во виртуелните организации бара придржување на основите на бизнисот, прифаќање на нови технологии, а истовремено да се „мисли виртуелно”. Технологијата и знаењето се два важни фактора во виртуелните организации, со тоа што ниеден од нив нема да стане активен без третиот многу битен фактор, луѓето. Исто така, презентирани се примери на видови виртуелни организации, како и вреднувањето на нивниот нематеријален капитал. На крајот од главата е разработена проблематиката на менаџирањето во виртуелните организации, виртуелниот генерален менаџер, како и тимовите во виртуелниот менаџмент.

Третата глава од докторската дисертација со наслов „Е-бизнис – нов начин на организирање на бизнисот” ја обработува проблематиката поврзана со е-бизнисот. Најпрво е разработена е-трговијата и нејзиното значење за развојот на современата економија. Е-трговијата има за задача да ги олесни трансакциите и продажбата на производи и услуги обезбедувајќи тоа да биде направено он-лајн преку интернет или преку друга комуникациска мрежа. Презентирани се примери на е-трговијата како што се: бизнис - бизнис (Б2Б), бизнис - корисник (Б2Ц), бизнис - влада, влада - корисници, корисник - корисник (Ц2Ц). Исто така, обработено е новото е-бизнис окружување, со револуционерните промени кои се случуваат во него, како што се појавата на интернетот, интранетот, екстранетот, www и сл. Денес, бројот на луѓе и организации кои се поврзуваат он-лајн, како и обемот на бизнисот што се извршува преку електронската трговија, континуирано се зголемува. Е-бизнисот претставува концепт кој се однесува на употребата на интернетот и нему сличните технологии со задача да ги интегрираат и редизајнираат организациските интерни активности, процеси и екстерни релации, да креираат нови начини на работење, кои се значајно различни и посупериорни од оние што се користени во минатото. Револуцијата во информатичката технологија, а особено интернетот, го одржува чекорот, обезбедувајќи помоќни алатки, наметнувајќи ја потребата од нова генерација на организации и нивно менаџирање. Во рамките на оваа глава разработени се новите е-бизнис модели како на пример: интернет овозможени бизнис-модел, вредносен web бизнис-модел, е-бизнис овозможен бизнис-модел,

бизнис-модел базиран на учесниците на пазарот, кибернетско - посреднички бизнис-модел. На крајот од оваа глава се истражуваат виртуелните е-пазари, како и класификацијата и својствата на електронските пазари.

Во четвртата глава од докторската дисертација, со наслов **„Организациите во дигиталната економија”**, разработен е новиот начин на функционирање на организациите во новото бизнис-окружување, овозможено со интензивната примена на информатичката технологија. Денес во бизнис-окружувањето постои нова општествена и економска реалност, базирана на информатичка и комуникациска технологија. Во такви услови, сите компании работат во „нова”-дигитална економија, т.н. интернет-економија или web-економија, или економија базирана на дигитална технологија. **Дигиталната економија** се однесува на конвергенција на информатичката и комуникациската технологија применети на интернет и други мрежи, и огромниот проток на сите типови на информации како: говор, податоци, видео, што ја стимулира е-трговијата и организациските промени.

Во дваесет и првиот век, секоја организација, независно дали е профитна, непрофитна, од приватен или јавен сектор, работи во дигиталната економија, која е базирана на дигитални технологии. За да може да егзистира на пазарот, секоја компанија мора да има своја корпоративна бизнис-стратегија. Стратегијата е план, мапа за конкуренција. Таа е јасно изразена визија каде што бизнисот планира да оди и на кој начин очекува да дојде таму. Во оваа глава се разработени врските меѓу бизнис-стратегијата, стратегијата за информатичките системи и организациската стратегија. Исто така, елаборирана е и дигиталната економија, која бара компаниите да го променат својот традиционален начин на работење и да префрлат голем дел од својот бизнис на интернетот, web-револуцијата како еден од водечките фактори е опишана преку нејзините најекспонирани претставници, како што се интернетот, интранетот и екстранетот како транспортни механизми и web-услугите како што: се web-страници пребарувани преку web-пребарувачи, портали, е-пошта, и слично, кои ги користат тие транспортни функции. На крајот од оваа глава е разработена информатичката безбедност која се остварува со помош на корпоративниот безбедносен модел при чие имплементирање, од вработените се бара етичко однесување како дел од човечките вредности, како и заканите по информатичките ресурси и нивната заштита.

Во петтата глава со наслов **„Истражување на влијанието на информатичката технологија врз организациската структура во Македонски телеком АД – Скопје”** се обработува влијанието на информатичката технологија врз работењето во организацијата и врз организациската структура во

Македонски телеком АД – Скопје. За таа цел е спроведено емпириско истражување на 86 вработени и менаџери, за влијанието на информатичката технологија врз работењето во компанијата, управувањето и врз организациската структура на компанијата. Емпириското истражување е спроведено со помош на анкетен лист, а методот што е користен е метод на *непосредно интервју* – спроведено во Македонски телеком АД – Скопје. Истражувањето е насочено кон развојот на организациската структура, развојот на информатичката технологија како основа за Т-форма на организацијата и нејзиното влијание врз менаџментот, како и влијанието на информатичката технологија врз организациската структура. Најпрво е презентираан хронолошки преглед на развојот на организациската структура во компанијата поделен во четири фази и на развојот на менаџментот во акционерското друштво. Исто така, претставен е хронолошки, систематски организиран преглед за развојот на информатичката технологија и инфраструктура во компанијата, како основа за Т-форма на организација и влијанието што го има врз менаџментот.

На крајот на трудот се презентирани **заклучоците** кои произлегуваат од истражувањето за влијанието на информатичката технологија врз работењето во организацијата и врз организациската структура во Македонски телеком АД–Скопје.

Интегрален дел на докторската дисертација претставува и **литературата** која е користена при истражувањето на проблемот на управувањето во виртуелните организации и влијанието што информатичката технологија го има врз организацијата. Најголемиот дел од литературата е од странски автори, во која се наведени 152 библиографски единици, 8 интерни информатори, 93 web-страници и интерна литература.

Делот **Прилози** содржи анкетен лист, блок шеми, како и шеми на поврзување на информатичката технологија, кои се користени во текот на истражувањето.

О ц е н а н а т р у д о т

Информатичката и комуникациската технологија еволуираат во моќни и софистицирани алатки, кои менаџерите ги користат за да креираат радикално различни типови на организации. Информатичката технологија, комбинирана со конвенционалниот пристап на дизајн, им овозможува на менаџерите да креираат

технолошки базирани организации, кои им овозможуваат на менаџерите поголема слобода при дизајнирањето на структурата. T-формата на организација користи матричен менаџмент и привремени работни групи со што креира поголема флексибилност. T-формата на организацијата повеќе се грижи за логичката структура отколку за физичката. Таа се карактеризира со процесна ориентираност, идентификувајќи ги сопствениците на процесот, а минимизирајќи го функцискиот начин на работење. T-формата на организација има за задача да обезбеди окружување кое на вработените ќе им овозможи флексибилност во работата и ќе обезбеди доверба меѓу менаџерите и вработените. Според *Wreden N.*, интензивната употреба на информатичката технологија придонесува кон подобрување на пет бизнис цели, и тоа: 1) зголемување на продуктивноста, во 51% од компаниите; 2) намалување на цената за 39%; 3) подобрување на донесувањето на одлуки за 36%; 4) подобрување на односите со корисниците за 33%; и 5) развој на нови стратегиски апликации за 33%.

Виртуелната организација се карактеризира со флексибилна организациска структура. Виртуелните организации претставуваат еволуција- прогресивен развој на организациската форма, а не револуција-комплетен прекин со минатото. Виртуелните компании ја користат информатичката и комуникациската технологија за да ги олеснат релациите со мрежните бизнис-партнери и да ја координираат работата на привремените работни групи. Модерните виртуелни организации претставуваат мрежа на креативни луѓе, ресурси и идеи, поврзани преку он-лајн услуги и/или интернет, кои се здружуваат заедно за да произведат производи или да понудат услуги. Технологијата и знаењето се два важни елемента при креирањето на виртуелните организации.

Во секоја организација постојат тимови за извршување на разни функции, меѓутоа тимската работа е една од најглавните карактеристики во менаџирањето на виртуелните организации. Членовите на тимот треба да бидат самомотивирани и способни за самонасочување, кои можат да ја работат својата работа изолирано. Тие се поврзани со другите членови преку комуникациската технологија и немаат физички контакт со нив. За ефикасно функционирање на тимовите во виртуелните организации треба да се креира клима и култура за виртуелно менаџирање во која и вработените и менаџерите ќе бидат добро запознаени со виртуелното окружување.

Во виртуелните организации, констатира кандидатот м-р Миле Мирчевски, под влијание на информатичката технологија настануваат радикални промени во

намалување на менаџерските нивоа, намалување на вкупниот број менаџери на ниво на среден менаџмент, менување на содржината на одделните функции на менаџмент: планирање, организирање, човечки ресурси, насочување, координирање, известување, буџетирање и финансиите. Менаџментот во виртуелните организации е со помалку хиерархиски нивоа кои се пофлексибилни. Дополнителната комплексност за менаџирање во виртуелните организации бара дополнителни нови задачи да му бидат додадени на процесниот менаџментот, преку кратенката *CALAV*: комуникација—*communication*, да се обезбеди поврзување на сите организациски делови, како и со добавувачите и корисниците; проценка—*assessment*, да споредува и да следи дали организациските цели се исполнуваат и да се сигнализира кога ќе се јават нови можности за бизнисот; учење—*learning*, континуирано пополнување на залихите на компанискиот капитал на знаење, преку тренинзи, истражување и развој; вреднување—*valuation* динамичко преиспитување и проценка на знаењето во компанијата.

Придонесот на информатичката технологија во однос на големите промени во менаџментот на организациите, според кандидатот, се огледа во: обезбедување нови начини за дизајнирање на организациите и нови организациски структури; формирање нови релации меѓу корисниците и добавувачите кои се поврзуваат електронски; овозможување на електронска трговија со што се намалува времето на набавки, приближувајќи ги добавувачите до корисниците; овозможува огромна ефикасност во производните и услужни индустрии преку електронска размена на податоци за да го олесни ЈТТ производството; обезбедување можности за координација во работата преку софтверски решенија; обезбедување организацијата да го користи знаењето на вработените на најадекватен начин; им овозможува на земјите во развој да се поклопкунентни во однос на високоразвиените индустриски земји.

Кандидатот м-р Миле Мирчевски потенцира дека информатичката технологија не ја менува само организациската структура, туку силно влијае и на начинот на кој менаџерите ги управуваат и ги контролираат организациите. Информатичката технологија создава промени во средниот менаџмент кој драстично се намалува, промени кон воведување на децентрализирано донесување на одлуки, промени во организациската клима и култура, воведување на рамна структура со минимум нивоа на менаџмент, промени во распонот на менаџмент карактеристичен за хиерархиската структура, промени во делегирањето, создавање на доверба кај

членовите на организацијата која е суштински дел од културата во Т-формата на организација. Во новата ера се бараат нови менаџерски вештини, како што се: тимска работа, мрежно работење, градење на сојузи, познавање на информатичката технологија. Ерата на функционалниот менаџмент завршува со тоа што постои потреба од генерални менаџери, кои, соодветно обучени и екипирани со информатичка технологија и системи за донесување на одлуки, фокусирани на процесите и целите на компанијата, можат да функционираат побрзо и поефикасно отколку функциските менаџери. Во конвенционалните организации, генералните менаџери се позиционирани на врвот на хиерархиската пирамида, а во виртуелните организации тие се мнозинство од целокупниот менаџерски тим, поддржани од специјалисти за информатичка технологија, како и финансиски специјалисти.

Двигатели во новата економија ќе бидат: *www*, масовното приспособување на производите спрема корисниците, намален производен циклус, нови дистрибутивни канали, со што фундаменталните елементи за правење на бизнисот се менуваат и се создава потполно ново окружување. Можноста да се интегрира интернет-технологичката со информацијата, се одлучувачките фактори во новата економија. Во вакви услови информатичката и комуникациска технологија, знаењето, менаџирањето на знаењето, како и истражувањето и иновациите стануваат критични фактори во работењето на компаниите. Главна карактеристика на информатичката економија е информацијата како стратески ресурс, за чие одржување се грижи информатичка работна сила како огромен дел од вкупната работна сила, во некои западни земји и над 60 %, додека во некои модерни компании и 80% - 90%, што укажува дека природата на економијата се менува од индустриска кон информатичка економија со повеќе битни карактеристики. Притоа и пазарната вредност на недопирливиот дел на тие компании може да биде и неколку пати поголем од физичкиот дел што таа компанија го поседува, како на пример Microsoft, e-Bay, Amazon. За многу организации, знаењето и вештините на нивните вработени, организациската култура, брендovите и слични нематеријални карактеристики, се многу побитни од нивните допирливи средства. Треба да се нагласи дека многу конкурентски предности сè почесто зависат од такви недопирливи средства затоа што тие се тешки за имитирање од страна на конкуренцијата.

Кандидатот м-р Миле Мирчевски елаборира една од битните карактеристики на виртуелните организации, а тоа е нивното силно потпирање на нематеријалниот капитал како што е знаењето, човечките ресурси и организациските можности.

„Нематеријалниот капитал“ физички не егзистира, тој не може да биде вреднуван со конвенционалните методи, но придонесува да се додаде нова вредност на компаниите. Нематеријалниот капитал го сочинуваат: човечкиот капитал, организацискиот капитал и капиталот на знаење. **Човечкиот капитал** е способност на мозокот да акумулира знаење и претставува инвестиција што компаниите ја прават во развојот на потенцијалот на своите вработени. **Организацискиот капитал** ја рефлектира количината на вкупното знаење и човечки капитал во организацијата, како и организациските системи, кои ја олеснуваат употребата на знаењето. **Капиталот на знаење** е знаење што „менува“, а знаењето е „складиран предуслов за акција“. Денес информацијата е најважниот критичен стратегиски ресурс од кој ќе зависи идната конкурентност и развој на секоја организација. Новите вредности што се добиваат, доаѓаат од информациите како недопирливи, наместо од материјалните влезови, со што се реализира големиот потенцијал на интернетот, создавајќи го концептот на информатичка економија. Она што го карактеризира овој период во однос на претходниот е брзината на креирање на информацијата, нејзиното распространување и доставување кое има експоненцијален пораст.

Електронската трговија примарно е економски феномен, и претставува дел од поширок процес на општествени промени, одбележени со глобализација на пазарот, премин кон економија базирана на знаења и информации и зголемена употреба на различни технолошки помагала во секојдневниот живот. Е-трговијата е дел од е-бизнисот, која се фокусира на електронски комерцијални трансакции кои членовите на тимовите во виртуелната организација треба да ги исполнат. Моделите на е-трговијата се следниве: он-лајн директен маркетинг, електронско тендерирање, „кажи ја својата сопствена цена“, „најди ја најдобрата цена“, здружен, партнерски маркетинг, вирален маркетинг, групно купување, он-лајн аукции, приспособување на производот, електронски пазари и размени, големи попусти, членство. Најпопуларна е-трговија е онаа помеѓу бизнисот и крајните корисници, односно продажба на производи и услуги на мало по електронски пат. Овде се јавуваат различни начини на трговија, како што се: електронски продавници, електронски шеталишта кои претставуваат збир на индивидуални продавници со една интернет-адреса, електронско банкарство за дигитално плаќање на разни начини, тргување со хартии од вредност, туристички услуги како што се купување на авионски билети, резервации на хотели, трансакции со недвижности итн. Имплементирањето на

електронската трговија бара да се воспостават системи за електронско плаќање, кои вклучуваат: електронски чекови, електронски кредитни картички, куповни картички и електронска готовина. Електронската трговија е зависна од степенот на можната дигитализација, а таа, пак, е зависна од степенот на интеракција помеѓу учесниците во електронската трговија.

Научниот придонес на кандидатот м-р Миле Мирчевски се огледа во определување на новите содржини на функциите на менаџментот во виртуелните организации, на новите вештини и способности кои се бараат од менаџерите во организациите, на новиот начин на функционирање на виртуелните тимови, на содржината на новата дигитална економија, на придобивките кои ги креира е-трговијата во веб-базираната економија за организациите, за потрошувачите и за општеството и за вредноста што ја додава нематеријалниот капитал.

Стручниот придонес на кандидатот м-р Миле Мирчевски се огледа во спроведеното емпириско истражување со кое се утврдува влијанието на информатичката технологија врз работењето на компанијата, врз управувањето и организациската структура на компанијата, и врз можноста менаџерите на различни нивоа во трговското друштво подобро да ја разберат природата на виртуелната организација и нејзиното функционирање. Емпириското истражување по својата содржина е методолошки компатибилно со теориските истражувања во докторската дисертација.

Техничкото оформување на докторската дисертација на кандидатот е на високо ниво, а приодот кон материјата е доволно селективен. Општата архитектоника на ракописот (глави, точки, потточки, нивните пропорции по обем и заемна поврзаност на деловите, табели, слики) е јасна. Текстот во дисертацијата е солидно компјутерски обработен и лектуриран. Текстот во докторската дисертација е делумно во боја.

На трудот можат да му се стават и забелешки како на пример: непотребно повторување на различни констатации на неколку места, недоволно застапениот критички приод кај моделите на организациската структура и кај бизнис-моделите, како и недоволната поврзаност на е-трговијата со бизнис-перформансите на компанијата, кои немаат позначајно влијание врз високиот квалитет на дисертацијата.

Предлог

Врз основа на изнесените оценки за содржината и квалитетите на докторската дисертација, Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација му предлага на Наставно – научниот совет на Економскиот факултет во Скопје:

- **прво**, да донесе одлука со која ќе го прифати извештајот дека докторската дисертација на кандидатот м-р Миле Мирчевски на тема: **УПРАВУВАЊЕ ВО ВИРТУЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ** е успешно изработена;

- **второ**, да одобри закажување ден за јавна одбрана на докторската дисертација.

Скопје, 14.12. 2010 година

Комисија за оцена и одбрана
на докторската дисертација

1. Проф.д-р Бобек Шуклев,с.р.
2. Проф.д-р Сашо Јосимовски,с.р.
3. Проф.д-р Љубомир Дракулевски,с.р.
4. Проф.д-р Димитар Бојациоски,с.р.
5. Проф.д-р Кирил Постолов,с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ-АСИСТЕНТ ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ
ПАТОЛОШКА ФИЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО
СКОПЈЕ

Наставно – научниот совет на својата седница одржана на 26. XI 2010 година, ја донесе одлуката број 0201 3824/5, за формирање на Рецензентска комисија во состав: доц. д-р Игор Улчар – доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, проф. д-р Велимир Стојковски – редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и проф. д-р Дине Митров – вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, а во врска со објавениот конкурс во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 5. XI 2010 година за избор во соработничкото звање *асистент* во научната област *патолошка физиологија* на кој се пријави кандидатката помл. ас. м-р Ирена Целеска.

Откако ги разгледа сите документи и приложените трудови, Комисијата го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

М-р Ирена Целеска е родена на 24.V 1976 година во Струга, Р. Македонија. Основно образование завршила во ЦОУ „Григор Прличев“ во Охрид, а средно образование - гимназија, природно-математичка насока во 1995 година во ЦСНО „Св. Климент Охридски“ во Охрид. Во учебната 1995/96 година се запишала на Факултетот за ветеринарна медицина при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на кој дипломирала во 2002 година со просечен успех 8,53. Во 1996 година била стипендист на Министерството за образование и наука на Р. Македонија. Од 8.V2009 година е редовно вработена на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје на Катедрата за патолошка физиологија, како помлад асистент по предметот патолошка физиологија.

Во доставените биографски податоци се наведуваат следниве активности:

- извршување професионална ветеринарната практика со мали животни како и административни и финансиски работи во приватните ветеринарни амбуланти „Зооветцентар“ и „Ветколл“ во Скопје;

- волонтер на местото генерален секретар на Македонската ветеринарна комора во Скопје; учество на Стратешкиот регионален митинг, 17–21.III 2005 година, во Охрид, со Европската ветеринарна федерација (ФВЕ);

- учество на Симпозиумот за пластинација, 3–7.VII 2005 година, во Охрид, во организација на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, од Катедрата за анатомија на домашните животни;

- учество на симпозиумот „Бруцелоза кај малите преживни животни и човекот“, 1-4.XII2005 година во Скопје, во организација на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје;

- стручен престој на Ветеринарниот факултет во Загреб, во рамките на проектот „Имунохистохемија на тумори на млечна жлезда кај кучки“, во мај 2008 година;

- стручен престој како стипендист на СЕЕРУС-програмата на Универзитетот за ветеринарна медицина во Виена, Р. Австрија, во март 2009 година;

- учество на научно-стручниот собир „Veterinarska znanost i struka“, 1-2.X 2009 година, организиран од Ветеринарниот факултет во Загреб, Р. Хрватска;

- учество на Симпозиумот на ветеринари од малата практика „СИВЕМАП 2009“, 23-25.X 2009 година, организиран од Ветеринарниот факултет во Белград, Р. Србија;

- учество на Курсот по цитологија, организиран од Центарот за ветеринарна хематологија и онкологија во Балатонфурд, Унгарија, во периодот 12-13 јуни 2010 година;

- учество на Симпозиумот на ветеринари од малата практика „СИВЕМАП 2010“, 22-24. X 2010 година, организиран од Ветеринарниот факултет во Белград, Р. Србија;

- учество во работилницата „Implementation of animal welfare assessment protocols on farms“, организирана од страна на Кралското здружение за спречување суровост кон животните (Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals - RSPCA) од Лондон, Велика Британија и од Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во Охрид, Р. Македонија, во периодот 25-27 октомври 2010 година;

- учество на научно-стручниот собир „Денови на ветеринарната медицина 2010“, организиран од страна на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во Охрид, во периодот 28-30 октомври 2010 година.

2. Наставно-научна дејност

Во 2005 година, двм. Ирена Целеска запишала постдипломски студии при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на областа функционална морфологија, патологија и интерна медицина, специјалност: клиничка физиологија, биохемија и патофизиологија, со магистерска теза од областа на патофизиологијата, при што ги положила сите испити во предвидениот рок.

Во 2005 година е избрана за демонстратор на Катедрата за физиологија на домашни животни на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

На 4.X 2007 година е избрана во звањето помлад асистент по предметот патолошка физиологија, на Катедрата за патолошка физиологија при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 926/15.IX 2007 година), а во истото звање е реизбрана на 16. VI 2010 година (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 987/1.VI 2010 година).

На 28. IX 2010 година го одбрани магистерскиот труд под наслов: „Влијание на лактацијата врз енергетскиот метаболизам и тироидниот статус кај молзни крави од различни категории“, и со тоа се здоби со звање магистер по ветеринарни науки од областа на патолошката физиологија.

Како помлад асистент, покрај активностите во наставата, има земено учество во изготвувањето на нова наставна програма по предметот патолошка физиологија. Исто така, една од редовните задачи вклучува и работа во клиничката лабораторија.

3. Научни и стручни трудови

Покрај шесте труда рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 987/1.VI 2010 година, кандидатката м-р Ирена Целеска ги има објавено следниве трудови:

1. Серолошка дијагностика на Мејди-Висна (MVV) кај овци и артритис и енцефалитис (CAEV) кај кози во Република Македонија. *Митров Д., Налеџоски И., Ацевски С., Џаџовски И., Крстевски К., Улчар И., Целеска Ирена.* Мак. вет. прег. 2009; 32 (2): 5-10.

Во овој труд за првпат е серолошки докажано присуството на болестите Мејди-Висна (MVV) кај овците и артритис и енцефалитис (CAEV) кај козите во Република Македонија. Испитувањата покажале дека овие две болести биле присутни во голем процент кај испитуваните стада. Преваленцијата била 60,3% кај Мејди-Висна, односно 55,8% кај CAEV. Покрај присутните клинички знаци на болестите, морталитетот бил низок, што се поврзува со присуството на причинителите на теренот, односно со ендемскиот карактер на заболувањата.

2. Важност на цитолошка дијагностика при појава на поткожни отоци кај мачки. Целеска Ирена, Улчар И. Мак. вет. прегл. 2009; 32 (2): 59-67.

Во овој труд се разгледува важноста на цитолошкото испитување како дијагностичка метода при појавата на кожни отоци кај мачките, а дадени се и резултатите од цитолошки испитувања кај мачки од различни возрасти, раса и пол. Од испитуваните цитолошки примероци, биле дијагностицирани апсцеси, хематоми, хигроми, липоми и фибросарком. Трудот содржи 8 оригинални фотографии на цитолошки препарати.

3. Blood serum concentration od NEFA, BHB, glucose and triglycerides in diary cows with different reproductive status during summer heat stress. Dovenski T., Celeska Irena, Trojacanec P., Atanasov B., Ulcar I., Jasari B., Trojacanec Snjezana Book of Proceedings - 14th International conference on production diseases in farm animals (ICPD), 20-24 June 2010, De Aula - Ghent University, Ghent, Belgium, 77.

Во овој труд е испитувано влијанието на негативниот енергетски баланс (НЕБ) врз репродуктивните својства на млечните крави во текот на летниот топлински стрес. Биле испитувани 111 холштајн-фризиски крави на кои најпрво со ултразвук им е одреден репродуктивниот статус. Според овој преглед, кравите биле поделени на седум групи: крави во рана гравидност, гравидни крави пред телење, крави во фоликуларна фаза, крави во лутеална фаза, крави со оваријални нарушувања (цисти, статични овариуми), крави со утерини нарушувања (ендометритис) и крави во пуерпериум. По ултрасонографскиот преглед биле земени крвни мостри за фотометриско испитување на неестерифицираните масни киселини (NEFA), на β -хидрокси-бутератот (BHB), на гликозата и на триглицеридите. Исто така, бил одреден и THI (Temperature Humidity Index) индексот за периодот јуни-јули. Дадена е опширна статистичка анализа на вредностите на одделни параметри споредени помеѓу различните испитувани групи. Се заклучува дека топлинскиот стрес има негативен ефект врз репродуктивноста на млечните крави со тоа што предизвикува намалено внесување суви материи, а како последица на тоа, и негативен енергетски баланс.

4. Сезонски варијации на биохемиските параметри во серумот кај млечни крави. Улчар И., Целеска Ирена. Денови на ветеринарна медицина 2010, Зборник на апстракти, 28-30 октомври 2010 година, Охрид, 16.

Целта на ова испитување била да се одреди евентуалното влијание на годишното време (лето, односно есен) врз серумските концентрации на одредени биохемиски параметри, кои се индикатори на состојбата на енергетскиот (гликоза, вкупни протеини) и на минералниот статус (калциум, фосфор, натриум, калиум) кај молзните крави во т.н. „преоден период“ (3 недели пред и 3 недели по телењето). Првата група животни била испитувана во јуни (летна група), а втората во октомври (есенска група). Од испитуваните биохемиски параметри, гликозата, вкупните протеини и фосфорот имале повисоки вредности кај есенската група, додека вредностите кај останатите

параметри биле повисоки кај летната група, со исклучок на калиумот каде што вредностите биле скоро идентични и кај летната и кај есенската група. Кај ниеден од овие параметри не биле најдени статистички значителни разлики во нивните просечни вредности кај летната и кај есенската група. Кај кравите од летната група биле најдени статистички значителна силно позитивна корелација помеѓу гликозата и фосфорот и статистички средно негативна корелација помеѓу гликозата и калиумот. Истото било најдено и кај кравите од есенската група помеѓу гликозата и фосфорот, и помеѓу гликозата и калиумот.

5. Некои биохемиски параметри во серумот на молзни крави во две фарми. Улчар И., Целеска Ирена. Денови на ветеринарна медицина 2010, Зборник на апстракти, 28-30 октомври 2010 година, Охрид, 29-30.

Целта на овој труд е утврдување на евентуални разлики во вредностите на одделни биохемиски параметри релевантни за продукцијата на млеко кај крави во преоден период. Било извршено испитување на неколку биохемиски параметри во серумот на молзни крави од две фарми третирани во релативно еднакви зоохигиенски услови и режим на исхрана. Цел на испитувањето биле гликозата и вкупните протеини (одговорни за енергетскиот статус), како и калциумот, фосфорот, натриумот, калиумот, магнезиумот и хлоридите (индикатори на минералниот статус). Во текстот се дадени вредностите на овие параметри во двете фарми (аритметичка средина, со стандардна девијација и стандардна грешка). Кравите од фармата II имале статистички значително поголеми вредности за калциумот и за фосфорот, како и статистички значително помали вредности за хлоридите отколку кравите од фармата I. Кај кравите од фармата I била најдена статистички значителна средно позитивна корелација помеѓу вкупните протеини и натриумот и статистички значителна силно позитивна корелација помеѓу калциумот и фосфорот, а кај кравите од фармата II била најдена статистички значителна силно негативна корелација помеѓу калиумот и хлоридите.

6. Седиментација на еритроцити на кучиња и мачки - клиничка примена во мала праска. Ралиќ М., Целеска Ирена, Улчар И. Денови на ветеринарна медицина 2010, Зборник на апстракти, 28-30 октомври 2010 година, Охрид, 31-32.

Во овој труд се дадени основните специфики на седиментацијата на еритроцитите кај домашните животни, со посебен осврт на кучињата и на мачките. Даден е и краток преглед на постојните методи за вршење на овие тестирања како и на грешките кои можат да се јават при спроведувањето на истите. На крајот се резимираат предностите и недостатоците на оваа метода во ветеринарната медицина.

7. Хематолошка и цитолошка дијагностика на серолиом кај куче - опис на клинички случај. Целеска Ирена, Илиевска Ксенија, Улчар И., Тројачанец П. Денови на ветеринарна медицина 2010, Зборник на апстракти, 28-30 октомври 2010 година, Охрид, 33-34.

Трудот е опис на клинички случај на серолиом кај куче од мешана раса, старо 9 годнини. Накусо е даден наодот од клиничкиот преглед, а потоа следува опис на цитолошкиот наод од испитувањето на пунктат од скроталната течност и аспират од регионалните лимфни јазли. Во скроталната течност биле најдени голем број клетки со неопластични карактеристики, со метахроматски обоено јадро и зголемена метаболичка активност на цитоплазмата, што укажува на присутен серолиом. Цитолошкиот наод од регионалните лимфни јазли бил негативен. При хематолошкото испитување биле најдени нерегенеративна анемија, леукопенија и тромбоцитопенија. Опишана е и терапијата и постоперативниот третман.

8. Модифицирана техника на санирање на авулзивна фрактура на *tuberositas tibiae* кај куче: клинички случај. *Илиевска Ксенија, Целеска Ирена, Тројачанец П., Улчар И.* Денови на ветеринарна медицина 2010, Зборник на апстракти, 28-30 октомври 2010 година, Охрид, 40-41.

Целта на овој труд е прикажување успешен резултат на хируршки третман на авулзивна фрактура на *tuberositas tibiae* кај куче, мажјак од расата цек расел териер, на возраст од 6 месеци. Даден е наодот при клиничкиот и радиографскиот преглед, со кој се потврдила авулзивна фрактура на *tuberositas tibiae*. Следува опис на оперативниот зафат, при што се наведени постапките на премедикација и на хируршка анестезија. Фиксацијата на *tuberositas tibiae* била постигната со помош на Киршнерова жица преку одвоениот фрагмент, директно во кортикалниот дел на проксималната епифиза и со кортикална завртка на околу 3 cm дистално од авулзивната фрактура, на почетниот дел на *crista tibiae*. Фиксацијата на Киршнеровата жица за кортикалната завртка била постигната со помош на серклажна жица. Екстремитетот во следните 10 дена бил дополнително фиксиран со Емеров повој, сè до отстранувањето на сутурите. Поставените импланти биле отстранети 90 дена од хируршката интервенција, врз основа на радиографскиот наод и нормалното движење на пациентот.

3. Оцена на научната дејност на кандидатката

Врз основа на изнесените податоци за работата и активноста на кандидатката и анализата на објавените трудови, Комисијата смета дека таа ги исполнува условите според Законот за високото образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и Правилникот за внатрешните односи и работењето на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Кандидатката покажува интерес и резултати во наставната и во научната дејност и затоа Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет, кандидатката м-р Ирена Целеска да биде избрана во соработничкото звање асистент во научната област патолошка физиологија.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Доц. д-р Игор Улчар, доцент, с.р.
2. Проф. д-р Велимир Стојковски, редовен професор, с.р.
3. Проф. д-р Дине Митров, вонреден професор, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА 1 АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ ХИГИЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (сл.весник на РМ бр.35/08, 103/08 и 26/09) и членовите 42-46 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје со Анекс 1 и Анекс 2 од овој Правилник, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, формираше Комисија во состав: проф. д-р Драган Ѓорѓев, проф. д-р Михаил Кочубовски и проф. д-р Фимка Тозија, а во врска со конкурсот објавен на 19. 10. 2010 година, за преизбор на еден асистент по предметот хигиена. На конкурсот се пријави кандидатот ас. д-р сци Гордана Ристовска. Рецензентската комисија, откако ја проучи доставената документација, има чест да му го достави на Наставно-научниот совет следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ас. д-р сци Гордана Ристовска

Биографски податоци

Кандидатката ас. д-р Гордана Ристовска е родена во Скопје, на 29.6.1964 год. Основно и средно образование, како и Медицинскиот факултет, ги завршила во Скопје. Својот работен стаж го започнала во Министерството за здравство - Републички санитарен и здравствен инспекторат, а во март 2001 година започнала специјализација по хигиена, при Медицинскиот факултет во Скопје. Во септември 2001 го продолжила работниот стаж во Републичкиот завод за здравствена заштита во Скопје.

Наставно-научна активност

На 7.10.2003 била избрана за помлад асистент по предметот хигиена. На 24.10.2003 го одбрани магистерскиот труд „Процена на здравствено-еколошкиот ризик од бучавата кај училишните деца во градот Скопје,“ и се стекнала со звањето магистер на медицински науки. Во ноември 2003 го положила специјалистичкиот испит по хигиена и со тоа се стекнала со звањето специјалист по хигиена. На 31.3.2005 е избрана за асистент по предметот хигиена. На 20.1.2010 ја одбрани својата докторска дисертација со наслов „Процена на здравствено-еколошкиот ризик од комуналната бучава кај возрасната популација во градот Скопје“ и се стекна со звањето доктор на медицински науки.

Стручна активност

Од 2001 година, д-р Ристовска работи во ЈЗО Републички завод за здравствена заштита, во Секторот за здравствена екологија, како самостоен истражувач. Кандидатката е активен член на Здружението на специјалисти по хигиена и член на Управниот одбор на Здружението. Исто така е член на Балканската асоцијација за животна средина и во тоа својство учествувала на повеќе интернационални работилници и презентирала свои трудови. Во текот на 2002 година посетувала едномесечен тренинг-курс за запознавање со современиот пристап во безбедноста

на храната и во превенцијата на заболувањата поврзани со храната во Стокхолм, Шведска.

Во својство на координатор на Работната група за ефекти врз здравјето на луѓето и животната средина, учествувала во проектот „Овозможувачки активности за олеснување на раното дејствување на имплементацијата на Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи во Република Македонија“, во периодот 2001-2004. Исто така, била ангажирана како локален експерт за изработка на инвентарите и подготовка на Националниот имплементационен план за намалување и елиминација на ПОПС во Република Македонија, кој е донесен во 2004 година.

Кандидатката била член на Националниот координативен комитет, номинирана од министерот за здравство, во проектот „Национална рамка за биосигурност“, и член на мултидисциплинарна работна група, номинирана од министерот за здравство, за изработка на Закон за управување со генетски модифицирани организми.

Како експерт од областа на изложеноста и ефекти на бучавата, активно учествува во изработката на Законот за заштита од бучавата во животната средина и во подготовката на подзаконските акти коишто ја регулираат оваа област.

Кандидатката учествувала на многубројни работилници организирани од страна на СЗО, а кои се однесуваат на градење на националните капацитети за унапредување на безбедноста на храната и имплементацијата на современите принципи за превенција на болестите поврзани со консумација на небезбедна храна. Потоа стекнатото знаење е пренесено на специјалистите по хигиена преку акредитираните работилници на Здружението на доктори-специјалисти по хигиена каде што д-р Ристовска учествува како предавач.

Д-р Ристовска учествувала во билатералниот проект „Евалуација на прекуграничното загадување на реката Вардар и влијанието врз здравјето на луѓето и животната средина“, носител на проектот е Медицински факултет и финансиран е од Министерството за образование и наука на РМ.

Актуелно е учеството во проектот „Европска мрежа за бучава и здравје“ (ENNAH-European Network on Noise and Health, Grant agreement 226442), финансиран со 7^{та} Рамковна програма на Европската комисија, кој има основна цел развивање на мрежата на истражувачи од областа на бучавата и здравјето на луѓето во европскиот регион и размена на новите сознанија и докази од областа.

Исто така, д-р Ристовска учествува во два проекта од COST - програмата на ЕУ (TU 0901 Integrating and Harmonizing Sound Insulation Aspects in Sustainable Urban Housing Constructions 2009-2013, TD 0804 Soundscape of European Cities and Landscapes) кои се однесуваат на развивање на научната мисла и активности во областа на бучавата и заштита на луѓето од изложеност на зголемено ниво на бучава.

Рецензираните трудови при изборот за помлад асистент со реден број 1-3, се објавени во Билтенот бр. 831 од 16.6.2003 година, а рецензираните трудови за избор за асистент се објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 866 од 1.2.2005 со реден број 4-12. Рецензираните трудови за реизбор за асистент со реден број 13-20 и публикациите 1-3 се објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 941 од 30.4.2008.

Трудови за рецензија

21. Ристовска Г, Ѓорѓев Д, Кендровски В, Ивиќ-Колевска С. Проценка на вознемиреноста од бучавата во животната средина кај изложената популација во град Скопје: студија на пресек. *Мак мед преглед* 2008;62(3): 24-31.

Цел на трудот е да се утврдат индикаторите за изложеност на бучава во град Скопје, $L_{ден}$ и $L_{ноќ}$, да се утврди степенот на вознемиреноста предизвикана од бучавата кај возрасната популација и да се квантифицира ризикот за вознемиреност кај изложената популација. За таа цел се користени методите: мерење на бучавата на 15 мерни места во градот Скопје со примена на стандардни методи и апарати, репрезентативен примерок од возрасната популација на возраст 18-65 години и употреба на стандардизиран прашалник за субјективна евалуација на вознемиреноста предизвикана со бучава. Во истражувањето се вклучени вкупно 510 испитаници, 13% од нив чувствуваат висок степен на вознемиреност, а 33% се со умерен степен на вознемиреност. Доминантни извори на бучава кои предизвикуваат вознемиреност во градот Скопје се бучавата од градежните активности, бучавата од сообраќајот, бучавата од луѓе собрани на едно место, бучавата од угостителски објекти. Изложеноста на $L_{ден} > 65$ dBA преставува 2,5 пати повисок ризик за вознемиреност кај изложената популација во споредба со популацијата изложена на $L_{ден} < 55$ dBA. Вознемиреноста преставува алка од каузалниот синџир: изложеност на бучава - вознемиреност - здравствени ефекти. Затоа вознемиреноста се користи како индикатор за креирање на политики за управување со бучавата и јавноздравствените политики. Трудот има стручно-апликативен карактер.

22. Ristovska G, Gjorgjev D, Polozhani A, Kocubovski M, Kendrovski V. Environmental noise and annoyance in adult population of Skopje: a cross-sectional study. Arh Hig Rada Toksikol 2009;60:349-55.

Целта на трудот е да се утврдат индикаторите за изложеност на бучава и дали постои асоцијација меѓу индикаторите за изложеност и вознемиреноста кај изложената популација. За таа цел се спроведени мерења на бучавата и интервјуирани се 510 испитаници, со употреба на стандардизиран прашалник. Просечната вредност на индикаторот за дневна изложеност изнесува 62 dBA, а на индикаторот за ноќна изложеност изнесува 56 dBA. Утврдено е дека постои асоцијација меѓу изложеност на $L_{ден}$ во ранг од 61 до 65 dBA и вознемиреноста кај експонираната популација ($\chi^2 = 86,14$ и $p < 0,001$), како и сигнификантна корелација (Spearman $R = 0,45$ $p < 0,005$). Ноќното ниво на бучава повисоко од 45 dBA е асоцирано со вознемиреност, имено постои асоцијација меѓу $L_{ноќ} = 46-50$ dBA и вознемиреноста за $\chi^2 = 58,85$ и $p = 0,03$, меѓу изложеноста на $L_{ноќ} = 51-55$ dBA и вознемиреноста за $\chi^2 = 84,84$ и $p = 0,000$ и за изложеност на $L_{ноќ}$ над 56 dBA за $\chi^2 = 169$ и $p = 0,002$. Резултатите покажуваат дека ноќната изложеност на бучава има значајно влијание врз вознемиреноста и воспоставената гранична вредност за ноќна бучава дава соодветна заштита од несакани ефекти. Трудот има научно-апликативен карактер.

23. Ристовска Г, Ѓорѓев Д, Кочубовски М. Изложеноста на резиденцијална бучава и ефектите кај изложената возрасна популација: студија на пресек во град Скопје. Physioacta 2009; 3(1):29-41.

Цел на трудот е да се утврди дали постои асоцијација меѓу изложеноста на резиденцијалната бучава и вознемиреноста, нарушувањето на спиењето и хроничните болести кај експонираната популација. За проценка на изложеноста на бучава извршено е мерење на бучавата, определување на индикаторите $L_{ден}$ и $L_{ноќ}$ на местото на живеење. За проценка на ефектите предизвикани со бучавата применето е директно интервју со прашалник, подготвен за оваа студија според стандардот ISO/TS 15666:2003, на примерок од популацијата на возраст од 18 до 65 години во Скопје. Утврдена е асоцијација меѓу изложеноста на $L_{ден} = 61-65$ dBA и вознемиреноста ($p = 0,000$), меѓу изложеноста на $L_{ноќ} > 46$ dBA и вознемиреноста

($p < 0.001$) и меѓу изложеност на $L_{\text{ноќ}} > 51 \text{ dBA}$ и нарушување на спиењето ($p < 0.001$). Вознемиреноста кај испитаниците е асоцирана со хипертензија за $p = 0.02$; со депресија за $p = 0.0000$; мигрена за $p = 0.0007$; со артрози и ревматски болести за $p = 0.006$. Нарушувањето на спиењето е асоцирано со мигрена за $p = 0.009$ и со хроничен бронхитис и астма за $p = 0.008$. Изложеноста на бучава во текот на ноќните часови предизвикува значајно зголемување на вознемиреноста и нарушување на спиењето, а тие се исто така значајно поврзани со хронични патолошки состојби како што се хипертензија, депресија, мигрена. Вознемиреноста и нарушувањето на спиењето, покрај улога на медијатори во генезата на хроничните болести, можат да бидат потенцирани при постоење на одредени хронични болести како што се артрози и хронични респираторни болести. Трудот има научен и апликативен карактер.

24. Ristovska G, Gjorgjev D, Stikova E, Petrova V, Davceva Cakar M. Noise induced sleep disturbance in adult population: cross sectional study in Skopje urban centre. Maced J Med Sci. 2009;2(3):255-60.

Трудот има за цел да се изврши евалуација на нарушување на спиењето предизвикано со изложеност на бучава од животната средина и да се квантифицира степенот на нарушување на спиењето кај возрасната популација во град Скопје. За таа цел спроведена е студија на пресек за објективна проценка на изложеност на бучавата и директно интервју со стандардизиран прашалник кај репрезентативен примерок од возрасната популација. 8% од испитаниците изјавиле дека имаат висок степен на нарушување на спиењето, а 18 % умерен степен на нарушување на спиењето. Најзначајни извори на бучава кои предизвикуваат нарушување на спиењето се бучавата од соседството и сообраќајната бучава. Изложеноста на ноќна бучава повисока од 55 dBA за 2,2 пати ($OR = 2.21 / 95\%CI 1.05-4.67$) сигнификантно ја зголемува веројатноста за нарушување на спиењето, во однос на испитаниците од референтната група кои се изложени на бучава $\leq 45 \text{ dBA}$. Резултатите покажале дека изложеноста на ноќна бучава над воспоставената гранична вредност значајно го зголемува ризикот за нарушување на спиењето и превентивните мерки треба да бидат насочни токму кон намалување на ноќното ниво на бучавата. Трудот има научен и апликативен карактер.

25. Ристовска Г, Ѓорѓев Д, Стикова Е, Положани А. Проценка на ризикот од вознемиреност и хипертензија кај популацијата изложена на зголемено ниво на резиденцијална бучава. Архиви на јавното здравје 2009;1:81-8.

Цел на трудот е да се утврди ризикот од појава на вознемиреност и хипертензија кај експонираната популација на зголемено ниво на резиденцијална бучава. Спроведена е студија на пресек и кохортно истражување за проценка на изложеност на резиденцијална бучава и негативните ефекти кај изложената популација. Индикаторите за изложеност, $L_{\text{ден}}$ и $L_{\text{ноќ}}$ се одредени на местото на живеење со мерење на бучавата. За проценка на ефектите предизвикани со бучавата применето е директно интервју со прашалник, подготвен за оваа студија според стандардот ISO/TS 15666:2003 и LARES студијата, на примерок од популација на возраст од 18 до 65 години во Скопје. Кохортата се состои од 98 испитаници, поделени во испитувана група изложена на $L_{\text{ден}} > 65 \text{ dBA}$ и контролна група изложена на $L_{\text{ден}} \leq 55 \text{ dBA}$. Утврдена е асоцијација меѓу изложеноста на $L_{\text{ден}} = 61-65 \text{ dBA}$ и вознемиреноста ($p = 0.000$), меѓу изложеноста на $L_{\text{ноќ}} > 46 \text{ dBA}$ и вознемиреноста ($p < 0.001$), меѓу вознемиреноста и хипертензијата за $\chi^2 = 20.51$ $p = 0.02$. Со проспективната студија е утврдено дека PP за висок степен на вознемиреност кај испитуваната група изнесува 5,99, а PP за хипертензија

изнесува 1,8. Со тоа за прв пат е квантифициран релативниот ризик за популацијата изложена на бучава повисока од 65 dBA во споредба со лица изложени на бучава под 55 dBA. Ризикот од појава на висок степен на вознемиреност е за 5,9 пати поголем кај изложената популацијата, а ризикот за појава на хипертензија е за 1,8 пати поголем. Трудот има научен и апликативен карактер.

26. Ивиќ Колевска С, Ристовска Г, Цонева Е, Лазаревска Караманди В. Микробиолошка безбедност на месо и месни производи во Република Македонија во периодот 2003-2008 година. Архиви на јавното здравје 2009;1:81-8.

Цел на трудот е да се утврди трендот на микробиолошката контаминација на месото и месните производи во Република Македонија за периодот од 2003 до 2008 година и да се утврдат најчестите причинители за микробиолошката контаминација на месото и месните производи. Извршена е ретроспективна анализа на податоците за микробиолошка контаминација на месо и месни производи од увоз и домашно производство и промет, испитувани во овластените лаборатории за санитарна микробиологија на Република Македонија, во периодот од 2003 до 2008 година. Микробиолошката контаминација на месо од увоз се движи од 11 (0,4%) до 114 (7,6%), додека месните производи од увоз се незначајно микробиолошки контаминирани (0,5%), додека контаминацијата на месо од домашно производство и промет се движи од 25 (7,3%) до 45 (12,3%). Најчесто изолиран причинител на микробиолошката контаминација е *Salmonella species* од 16 (75%) до 33 (27,3%), *Proteus species* е изолиран од 78 (44,9%) до 36 (30,6%), *E. coli* од 400 (32,5%) до 17 (8,9%), *Staphylococcus коагулаза позитивен* од 141 (32,6%) до 150 (11,3%). Месото и месните производи од домашно производство и промет се во поголем процент микробиолошки контаминирани во споредба со месото и месните производи од увоз. Иако трендот на микробиолошката контаминација кај домашните производи се намалува, сепак се одржува со значително повисок процент. Болестите поврзани со контаминирана храна претставуваат значаен јавноздравствен проблем во развиените земји и во земјите во развој и за нивна превенција потребна е тесна соработка меѓу лекарите, ветеринарите и субјектите од производство и промет со храна. Трудот има стручно-апликативен карактер.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на увидот во приложената документација и од личното познавање и следење на професионалната кариера на кандидатката, нејзините досегашни активности и постигнатите резултати во стручната, научната и наставната дејност, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет, кандидатката ас. д-р сци Гордана Ристовска повторно да биде преизбрана во звањето асистент по предметот хигиена на Медицинскиот факултет во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Драган Ѓорѓев с.р.
1. Проф. д-р Михаил Кочубовски с.р.
2. Проф. д-р Фимка Тозија с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПОПУЛАРНАТА КУЛТУРА ВО БРИТАНСКИТЕ КУЛТУРНИ СТУДИИ“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р СПАСЕНКА АНАСТАСОВА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, врз основа на членовите 56, 57 и 58 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Филозофскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 15.10.2010 година, формира Комисија за оцена на докторската дисертација под наслов: **„Популарната култура во британските културни студии“**, поднесена од кандидатката м-р Спасенка Анастасова, а пријавена на Институтот за филозофија. Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Иван (Ивица) Џепароски, проф. д-р Слободанка Марковска, проф. д-р Антоанела Петковска, проф. д-р Денко Скаловски и проф. д-р Бранислав Саркањац, по добивањето и анализата на докторската дисертација, му го поднесува на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов: **„Популарната култура во британските културни студии“**, поднесена од кандидатката м-р Спасенка (Сенка) Анастасова, по обем претставува компјутерски текст испечатен со густ 1 ½ проред на 280 страници. Трудот е структуриран во десет нумерирани поглавја на кои им претходи Вовед, а по кои следува и Заклучок, за дисертацијата да заврши со списокот на консултираната литература, односно список на користени и цитирани „Референци“. Начинот на цитирање е според „Чикашкиот стил“ (со наведување на авторот, годината и страницата во самиот текст). Инаку, основниот текст на трудот содржи и 69 толкувачки фусноти, додека библиографијата има 257 библиографски единици со наслови на книги и текстови на повеќе јазици (од кои 7 единици се врз основа на релевантни интернет-извори), при што во целина убедливо доминира англискиот јазик. Инаку, содржината на докторскиот труд е следнава:

Вовед (стр. 1-10)

1. **Анализа (или криза?) на културата** (стр. 11-22)
2. **Британските културни студии** (стр. 23-75)
3. **(Пост) Популарната култура во британските културни студии** (стр. 76-101)
4. **Естетски парадокси (популарната култура како популарна/масовна уметност)** (стр. 102-121)

5. **Продукција на популарната култура** (стр. 122-147)
6. **Популарната и потрошувачката култура** (стр. 148-162)
7. **Потрошувачката култура и креативните индустрии** (стр. 163-174)
8. **Популарната култура и современата визуелна култура** (стр. 175-182)
9. **Бирмингемски феминистички центар** (стр. 183-188)
10. **Женска популарна култура. Женски жанри. Сапунски опери и мелодрами** (стр. 189-251)

Заклучок (стр. 252-265)

Референци (стр. 266-280)

Во **Воведот** на дисертацијата се образложуваат базичните аспекти на ова истражување, при што се потенцира интердисциплинарниот карактер на овој труд, како и неговата врзаност за филозофските, естетичките, социолошките, родовите и политичките аспекти на современата популарна култура во поширок контекст и, секако, во потесен контекст во рамките на британските културни студии.

Првото поглавје под наслов **Анализа (или криза?) на културата** (стр. 11-22) ги актуализира најзначајните оперативни дефиниции на поимот „култура“ во британските културни студии со посебен осврт врз пристапите на Рејмонд Вилијамс, Тери Иглтон и Стјуарт Хол.

Второто поглавје под наслов **Британските културни студии** (стр. 23-75) е посветено на основите на британските културни студии, на основањето на Бирмингемскиот културен центар, на актуализирањето на теориското наследство на овој центар, како и на британските културни студии во целина. Во ова поглавје се претставува и прегледот на теориите на популарната култура, како и на најзначајните парадигми за понатамошна анализа на популарната култура.

Третото поглавје под наслов **(Пост) Популарната култура во британските културни студии** (стр. 76-101) ги анализира теориските и научните полемики околу поимите „култура“ и „популарна култура“, а се разгледува и соодносот на популарната култура со денешната (пост) популарна култура. Исто така, во ова поглавје се спроведува и особено важно дестингвирање меѓу категориите „масовна“, „тривијална“, „кич“/„фолк“ култура, како и на дихотомииите „елитна / популарна“ и „висока / ниска“ култура.

Четвртото поглавје под наслов **Естетски парадокси (популарната култура како популарна/масовна уметност)** (стр. 102-121) популарната култура се сопоставува со популарната (масовната) уметност. Во ова поглавје авторката го толкува абивалентниот однос помеѓу естетиката на популарната култура, чувството за „убаво“ и културата сфатена како профит, како што го испитува, исто така, и филозофскиот отпор кон популарната/масовна уметност и реакциите на контраотпорот.

Петтото поглавје под наслов **Продукција на популарната култура** (стр. 122-147) ја претставува схемата на функционирање на кружниот тек на културата, како и продукцијата и контингенцијата на значењето во културата врз основа на примерите врзани за корпорациските реклами, од една страна, и на продукцијата на кралските јавни/славни ликови, од друга страна.

Шестото поглавје под наслов **Популарната и потрошувачката култура** (стр. 148-162) ги анализира практиките на потрошувачката култура, реториките на обртот наспроти обртот на секодневието, стоковниот облик на супкултурата, како и поместувањето на перспективата во контекст на графитите и на видеоконтролата на потрошувачката култура.

Седмото поглавје под наслов **Потрошувачката култура и креативните индустрии** (стр. 163-174) ги поставува основните премиси на потрошувачката комерцијална култура во сооднос со популарната уметност, а акцентот се става врз „креативноста“ како придвижувачка сила во креативните индустрии коишто доведуваат до енормни заработувачки.

Осмото поглавје под наслов **Популарната култура и современата визуелна култура** (стр. 175-182) ги обработува индустриите на рекламите и популарната визуелна култура која секогаш е во сооднос со активниот консумент.

Деветтото поглавје под наслов **Бирмингемски феминистички центар** (стр. 183-188) е посветено на Бирмингемскиот феминистички центар, на основите на феминистичката критика и на феминистичките (родови) интервенции кои произлегуваат од самиот Бирмингемски феминистички центар.

Десеттото, последно и најобемно, поглавје под наслов **Женска популарна култура. Женски жанри. Сапунски опери и мелодрами** (стр. 189-251), кое е и теориско и апликативно, ги обработува теоријата и индустријата на женските жанри: сапунските опери, мелодрамите, хибридниот мелодрами, телевизиските серии, ТВ-новелите, женските магазини, романсите (бестселерите) и љубовните романи. Во ова поглавје се преиспитуваат шаблоните и стереотипите на т.н. женски жанри со посебен осврт врз повеќе планетарно популарни ТВ серии, романи или романи. Посебен интерес се манифестира и кон третманот на телевизиската публика (особено женската), како и кон теоријата на постфеминизмот и на антифеминизмот денес.

На крајот следува **Заклучокот**, кој претставува генерална рекапитулација и евалуација на поставените и реализираните цели на истражувањето.

Вака конципираната докторска дисертација на кандидатката м-р Спасенка (Сенка) Анастасова ѝ овозможува успешно да ги обработи клучните прашања врзани за филозофските, естетичките, социолошките, родовите и политичките аспекти на современата популарна култура во поширок контекст, како и во потесен контекст во рамките на британските културни студии. Оттаму, клучните согледби на овој докторски труд, главно, се теориски и се однесуваат на проследување на хипотезата дека Бирмингемскиот културен центар се смета за најзначен настан во доменот

на теоријата на културата и на студиите за културата, затоа што е прв методолошко-епистемолошки разработен пристап кон културните феномени од гледна точка на теориски нововостановените културни студии. Сево ова најсилно доаѓа до израз во второто, третото и десеттото поглавје од тезата каде што се анализираат прашањата за британските културни студии, (пост) популарната култура во британските културни студии, како и за Женската популарна култура.

Во **Заклучокот** од трудот м-р Спасенка (Сенка) Анастасова ги резимира ставовите од своето истражување и на тој начин и самата придонесува кон актуализирањето, во денешно време, на категориите „британски културни студии“ и „популарна култура“, односно „продукција на популарната култура“ и „женска популарна култура“. Според м-р Анастасова, и следејќи ги ставовите на најзначајните теоретичари на британските културни студии, целта на нејзиното истражување е „да се даде синхрониски (сегашен, современ, незавршен, отворен) пресек на популарната култура.“ Особен статус во оваа дисертација, секако, ѝ се посветува и на „методологијата на Бирмингемскиот центар за проучување на современата (визуелна) култура, развиена во рамките Универзитетот Бирмингем.“ (стр. 6)

Всушност, може да се каже дека целиот докторски труд на кандидатката м-р Спасенка (Сенка) Анастасова претставува едно минуциозно аналитичко толкување на клучните придонеси на најзначајните теоретичари на Бирмингемскиот културен центар, на актуелизирањето на теориското наследство на овој центар, како и на Британските културни студии во целина.

Заклучок и предлог до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет

Докторската дисертација на кандидатката м-р Спасенка (Сенка) Анастасова под наслов „**Популарната култура во британските културни студии**“ претставува едно сериозно и успешно истражување во подрачјето од особен интерес за филозофијата на културата, социологијата на културата, родовите студии, културните студии, но и за естетичката теорија, за историјата на естетиката и на културата во дваесеттиот век и на првата деценија на новиов век. Ова истражување темелно ги расветлува односите меѓу популарната култура и современата визуелна култура, исто како и кон различните пристапи при културолошкото толкување на популарната култура во рамките на британските културни студии. За ваквото подрачје на истражување (во предметна, методолошка и епистемолошка смисла), постои особен интерес во рамките на македонската културолошка теориска мисла, со што таа ќе се збогати на ниво на теориски согледби и во доменот на родовиот пристап кон феномените на културата и уметноста, и во домените на социологијата на културата и уметноста, како и на општата естетика и естетиката на популарната култура и уметност.

Рецензентската комисија, високо вреднувајќи ја оваа докторска дисертација, и на планот на методологијата и стилот на изложувањето и на планот на аналитичко-синтетичкиот пристап, предлага извештајот да биде прифатен од Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, а на кандидатката м-р Спасенка (Сенка) Анастасова да ѝ закаже термин за одбрана на трудот.

Скопје, 29.11.2010

Комисија

1. Проф. д-р Иван Цепароски, с.р.
2. Проф. д-р Слободанка Марковска, с.р.
3. Проф. д-р Антоанела Петковска, с.р.
4. Проф. д-р Денко Скаловски, с.р.
5. Проф. д-р Бранислав Саркањац, с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ
„ИНДУСТРИСКА ГЕОГРАФИЈА“
ОД АВТОРОТ Д-Р БИЛЈАНА АПОСТОЛОВСКА ТОШЕВСКА**

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје бр. 07-2389/3, донесена на седницата на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет одржана на 28. 10. 2010 година, а врз основа на предлогот на Институтот за географија при Факултетот (бр. 07-2389/2 од 19. 10. 2010 година), избран сум за член на Рецензентската комисија за оцена на ракописот под наслов ИНДУСТРИСКА ГЕОГРАФИЈА, изработен од д-р Билјана Апостоловска Тошевска, доцент на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот под наслов ИНДУСТРИСКА ГЕОГРАФИЈА е изложен на 170 страници во еден и пол проред и содржи вкупно 16 табели, 6 графички, 7 шематски прикази, 3 слики и 2 анкетни листа. Ракописот се состои од следниве поглавја: *Основни карактеристики на индустриската географија, Основни карактеристики на индустријата, Локација на индустријата, Индустријализација, Индустријата во просторната структура на градот, Енергетски извори, Распространетост и експлоатација на рудните и минералните ресурси, Преработувачка индустрија, Прилог и Литература.*

Ракописот се објавува за прв пат и е во согласност со програмата за изучување на предметот индустриска географија на додипломските студии на Институтот за географија, каде што горенаведениот предмет се слуша со фонд 3+2 (5 ЕКТС-кредити).

Приказ на ракописот

Првата глава под наслов *Основни карактеристики на индустриската географија* е презентирана на 21 страница. Во неа е даден осврт на развојот, предметот, целите и задачите на оваа научна област, развојот на научната мисла во индустриската географија, поделбата според предметот на истражување, односот кон останатите науки, како и некои начини на истражување и обработка на податоците во индустриската географија.

Втората глава со наслов *Основни карактеристики на индустријата* посочува на главните особини како основа за дефинирање на индустријата, нејзината поделба и развој низ трите индустриски револуции. На тој начин се обработуваат основните потребни особини на полето на истражување на индустриската географија.

Третата глава под наслов *Локација на индустријата* содржи краток осврт врз теориите на локација на индустријата, за да во понатамошниот текст се надоврзе на дефинирањето на локационите фактори, нивното значење и улога при локацијата, разгледување на локационите барања на одделни индустриски гранки, како и на корелационата врска која постои помеѓу нив.

Четвртата глава го третира процесот на *индустријализација*, кој нормално произлегува од појавата на индустријата. Дефинирани се факторите и

интензитетот на индустријализацијата, организацискиот и просторниот облик на индустријализацијата и степенот на индустријализација.

Петтата глава се однесува на *индустријата во просторната структура на градот* и се осврнува на паралелниот развој на индустријата и градот и специфичностите на локација на индустријата во градот како според видот на индустријата и нејзините локациони барања, така и според специфичностите на градовите кои се разликуваат организациски во различни делови на светот.

Шестата глава под наслов *Енергетски извори* дава регионален преглед на разместеноста на енергетските извори (јаглен, нафта, хидроенергијата, соларна и атомска енергија, како сегмент од индустријата и како движечка сила на останатиот вид индустрија.

Седмата глава под наслов *Распространетост и експлоатација на рудните и минералните ресурси* го опфаќа екстрактивниот дел од индустријата. Посочува на регионалната разместеност на металите и неметалите и нивното производство според податоците за 2008 и 2009 година.

Осмата и последна глава од ракописот под наслов *Преработувачка индустрија* се осврнува врз девет индустриски гранки и нивните подгранки, со посебен акцент на металургијата (црна и обоена), машинската индустрија (пред се индустријата за сообраќајни возила), хемиската, текстилната и прехранбената индустрија. Авторот се повикува на понови податоци од 2008 и 2009 година, според кои посочува на регионалната разместеност на индустриските гранки, нивните структурни и производствени карактеристики.

На крајот од ракописот е даден *Прилог*, кој се состои од два анкетни листа како надополнување на првото поглавје во делот каде што се посочува на некои од начините на истражување во индустриската географија.

Авторот приложува список на *литература* на користени библиографски единици и интернет-страници.

Заклучок и предлог

Ракописот со наслов „Индустриска географија“, изработен од авторот д-р Билјана Апостоловска Тошевска, доцент на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет, сосема соодветствува на наставната програма за изучување на индустриската географија на студиите на Институтот за географија. Тој е обработен концизно, со рафиниран стил и приспособен на потребите на студентите. Воедно, ракописот содржи современи податоци кои соодветно ги претставуваат просторните и структурните карактеристики на индустријата во светот.

Ракописот, покрај основниот дел, содржи издвоени целини (препознатливи по различниот фонд) кои се незадолжителни за совладување и имаат цел, зависно од волјата на студентот, да му послужат во проширување на сознанијата од областа на индустриската географија.

Затоа ми претставува чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да го прифати изработениот ракопис и тој да биде публикуван како рецензирана скрипта (учебно помагало).

Рецензент

Д-р Ристо Мијалов, редовен професор, с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ
„ИНДУСТРИСКА ГЕОГРАФИЈА“, ОД
АВТОРОТ Д-Р БИЛЈАНА АПОСТОЛОВСКА ТОШЕВСКА**

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје бр. 07-2389/3, донесена на седницата на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет одржана на 28. 10. 2010 година, а врз основа на предлогот на Институтот за географија при Факултетот (бр. 07-2389/2 од 19. 10. 2010 година), избран сум за член на Рецензентската комисија за оцена на ракописот под наслов ИНДУСТРИСКА ГЕОГРАФИЈА, изработен од д-р Билјана Апостоловска Тошевска, доцент на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот под наслов ИНДУСТРИСКА ГЕОГРАФИЈА е изработен на 170 страници во еден и пол проред и содржи вкупно 16 табели, 6 графички, 7 шематски прикази, 3 слики и 2 анкетни листа. Се состои од следниве поглавја: Основни карактеристики на индустриската географија, Основни карактеристики на индустријата, Локација на индустријата, Индустријализација, Индустријата во просторната структура на градот, Енергетски извори, Распространетост и експлоатација на рудните и минералните ресурси, Преработувачка индустрија, Прилог и Литература.

Ракописот се објавува за првпат и е во согласност со програмата за изучување на предметот индустриска географија на додипломските студии на Институтот за географија, каде што горенаведениот предмет се слуша со фонд 3+2 (5 ЕКТС - кредити).

СОДРЖИНА НА РАКОПИСОТ

Во првата глава под наслов „Основни карактеристики на индустриската географија“, се прикажани развојот, предметот, целите и задачите на оваа научна област, поделбата според предметот на истражување, односот кон останатите науки како и одбрани постапки на истражување и обработка на податоците во индустриската географија.

„Основни карактеристики на индустријата“ е насловот на втората глава од ракописот, каде што се акцентирани главните особини на индустријата како основа за нејзино дефинирање, нејзината поделба, индустриските револуции.

Третата глава под наслов „Локација на индустријата“ се однесува на теориите на локација на индустријата, локационите фактори, локационите барања на одделни индустриски гранки, како и на поврзаноста помеѓу нив.

Четвртата глава е посветена на дефинирањето на индустријализацијата, факторите од кои зависи нејзиниот интензитет, организацискиот и просторниот облик на индустријализацијата и степенот на индустријализација.

Петтата глава ја третира „индустријата во просторната структура на градот“ и сите специфичности кои произлегуваат при нејзиното лоцирање во различни градови во зависност од видот на индустријата и карактеристиките на градот и општеството во кој тој се развива.

Шестата глава под наслов „Енергетски извори“ дава регионален преглед на разместеноста на енергетските извори како сегмент од индустријата и како движечка сила на останатиот вид индустрија.

Седмата глава со наслов „Распространетост и експлоатација на рудните и минералните ресурси“ го опфаќа екстрактивниот дел од индустријата. Посочува на регионалната разместеност на металите и неметалите и нивното производство според податоците за 2008 и 2009 година.

Осмата и последна глава од ракописот под наслов „Преработувачка индустрија“ се осврнува врз девет индустриски гранки и нивните подгранки, користејќи податоци од 2008 и 2009 година, според кои посочува на регионалната разместеност на индустриските гранки, нивните структурни и производствени карактеристики.

На крајот од ракописот е даден Прилог, кој се состои од два анкетни листа како облик на истражување во индустриската географија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Ракописот со наслов „Индустриска географија“, изработен од авторот д-р Билјана Апостоловска Тошевска, доцент на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет, соодветствува на наставната програма за изучување на индустриската географија на студиите на Институтот за географија. Содржи соодветен број страници, со стил приспособен на студентите и содржина која ги претставува современите просторни и структурни карактеристики на индустријата во светот.

Затоа ми претставува чест и задоволство да му предлозам на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да го прифати изработениот ракопис и тој да биде публикуван како рецензирана скрипта (учебно помагало).

Рецензент

Д-р Никола Панов, редовен професор, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА, „ПРОМЕНИ И ПОСТОЈАНОСТ НА СИЛОВОИОТ ПОТЕНЦИЈАЛ НА МУСКУЛИТЕ НА РАМЕНСКИОТ ПОЈАС И ДОЛНИТЕ ЕКСТРЕМИТЕТИ ПО ЧЕТИРИНЕДЕЛНО СИСТЕМАТСКО ПРОГРАМИРАНО ВЕЖБАЊЕ СО СТАТО - ДИНАМИЧКИ (МАТРИКС), РЕПЕТИТИВЕН И ИЗОМЕТРИСКИ ВИБРАЦИСКИ РЕЖИМ НА МУСКУЛНО НАПРЕГНУВАЊЕ КАЈ АДОЛЕСЦЕНТИ“, изработен од м-р Аган Реџепагиќ, пријавен на Факултетот за физичка култура во Скопје

Со одлука на Наставно- научниот совет на Факултетот за физичка култура во Скопје, бр. 0201-904/6 донесена на седницата од 7 декември 2010 година, формирана е Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација , „ПРОМЕНИ И ПОСТОЈАНОСТ НА СИЛОВОИОТ ПОТЕНЦИЈАЛ НА МУСКУЛИТЕ НА РАМЕНСКИОТ ПОЈАС И ДОЛНИТЕ ЕКСТРЕМИТЕТИ ПО ЧЕТИРИНЕДЕЛНО СИСТЕМАТСКО ПРОГРАМИРАНО ВЕЖБАЊЕ СО СТАТО - ДИНАМИЧКИ (МАТРИКС), РЕПЕТИТИВЕН И ИЗОМЕТРИСКИ ВИБРАЦИСКИ РЕЖИМ НА МУСКУЛНО НАПРЕГНУВАЊЕ КАЈ АДОЛЕСЦЕНТИ“

од м-р Аган Реџепагиќ, во состав:

1. проф. д-р проф.д-р Јован Јовановски- ментор,
2. проф. д-р Александар Туфекчиевски- претседател,
3. проф. д-р Вујица Живковиќ- член
4. проф. д-р. Гино Стрезовски- член
5. проф. д-р Орце Митевски член

Комисијата по прегледот на поднесената докторска дисертација, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација е отпечатена на 155 страници текст, содржи 65 табели и 20 графикони и е поделена на 9 глави.

Во првата глава (Вовед), авторот на соодветен, стручен и логичен начин ги презентира неговите ставови за човсковата моторика. Тие се во согласност со актуелните толкувања на основните поставки за структурата на моторичкиот простор, како и за онтогенетските тенденции во различните возрастни периоди од човековиот живот. Издвојувајќи ги силовите способности од базичниот комплекс на моторичките способности, авторот соодветно ја отсликува оваа способност, прави осврт на нејзината херидитарна диспозиција и можностите за нејзината трансформација под влијание на тренажни стимули. Во понатамошниот текст се наведени сознанијата кои упатуваат на оправданоста од

примената на различни методски приоди во трансформацијата на силовите капацитети, со нагласка на можностите за силова трансформација во адолесцентниот период од човековиот живот. При тоа складно е вклопен и делот кој воведува во можноста за примената на вибрирачките стимули, применети во силови програми, кои доведуваат до позитивна трансформација на силовите движечките капацитети. Актуелноста на вибрирачките платформи во фитнес и во спортските програми, наменети за различни категории на консументи, го најавува сегментот кој е дел од реализираната програма. При тоа, авторот прави критички осврт за позитивните и за другите ефекти од примената на тренинг- програми со вибрирачките машини врз човечките движечки капацитети. Авторот наведува дека мал број на истражувања се дизајнирани да споредуваат ефекти од вежбањето на вибро платформа со матрикс- шема на реализирани движења или пак со изометриските мускулни напругувања. Оттука е најавен и проблемот на предвиденото истражување кој е омеѓен во хипотезите за влијанието и постојаноста на евентуалните ефекти од примената на стато-динамичките и репетитивните мускулни ангажмани врз мускулите на горните и на долните екстремитети кај адолесценти.

Во втората глава јасно се дефинирани поимите што се поврзани со проучувањето на човековата моторика. Тука се отсликува и ставот на авторот кон човекот како отворен динамички систем и за неговото постоење како неделива целина. При тоа се презентирани ставовите за практичната примена на кибернетскиот пристап во изучувањето на човековите движечки капацитети, при што авторот ја нагласува улогата и значењето на комуникацијата помеѓу системите (наставник- ученик) во процесот на реализација на различните вежбовни програми. Јасно се дефинирани структурните и функционални особености на адолесцентите и просторот на силовиот потенцијал. На прикладен и стручно-научно поткрепен начин, авторот ги изнесува основните претпоставки кои можат да обезбедат ефекти со примена на различните видови мускулни напругувања кои се реализираат со експериментална педагошка постапка. Наведени се особеностите на случувањата во организмот и врз мускулните напругувања за време на реализацијата на стато-динамичките (матрикс), репетитивните и вибрациските стимули. Соодветен простор посветен е за вибрирачкиот тренинг на платформа (Power plate), со неопходните информации и податоци за условите за периферната стимулација на мускулите, за физиолошките процеси за време на вибрацискиот третман и за ефектите од примената на ваквите постапки.

Главата 3 е посветена на досегашните истражувања кои се презентирани на 10 страници. Цитираните истражувања, се тесно поврзани со предметот, целта и задачите кои што се проектирани за ова истражување. Одбраните истражувања се однесуваат на моторичкиот простор, на одделни моторички способности и тие логички се степенувани како истражувања кои ја отсликуваат актуелната истражувачка стварност. Авторот аргументирано ги насочува наодите од

истражувањата кон очекуваните ефекти од примената на трите експериментални постапки предвидени со овој проект. При тоа, особено објективно и критички се наведени резултатите од истражувањата за примената на комбинацијата на волева и неволева мускулна екцитација. Во овој дел, авторот преку цитираните истражувања, со коментари ги аргументира добиените резултати од слично конципирани истражувања, при што го нагласува и сопствениот истражувачки дел.

Предмет (Глава 4) на ова истражување се адолесцентите опфатени со експерименталната педагошка постапка, нивниот силов потенцијал, како и дел од морфолошките карактеристики кои ќе бидат третирани и проучувани во текот и после завршувањето на експерименталниот третман. Проблемот на ова истражување е дефиниран како утврдување на промените и постојаноста на силовиот мускулен потенцијал на мускулите на раменскиот појас и на долните екстремитети после четиринеделно систематско програмирано вежбање со стато-динамички (матрикс), респетитивен и изометриски вибрациски режим на мускулно напрегнување кај адолесцентите, кои што се предмет на ова истражување.

Врз основа на предметот и проблемот на истражувањето поставени се и осум конкретни цели кои се однесуваат на утврдување на разликите во применетите показатели помеѓу иницијалното, контролното, финалното и ретест мерењата предвидени со програмата за реализација на експерименталната постапка.

Хипотезите (4.1.) се поставени согласно со предметот на истражувањето и со предвидените задачи. Со основната (нулта хипотеза) се тврди дека не постојат значајни меѓугрупни разлики на иницијалното, контролното, финалното и ретест мерењата во силовите показатели и во антропометриските мерки помеѓу испитуваните. Алтернативните, осум хипотези се афирмативни и претпоставуваат постоење на разлики во групите, како и меѓугрупни разлики, во добиените резултати кои се добиени со примената на сетот на мерки и моторички задачи во текот на реализацијата (активен период од 4 недели) и во текот на периодот на релативно мирување (пасивен од период 4 недели) на предвидената експериментална програма во антропометрискиот и во моторичкиот сегмент. Оваа група хипотези ги покрива временските сегменти од иницијалното мерење па се до финалниот ретест (8 недели).

Петтата глава е посветена на методиката на истражувањето. Во неа на прикладен и јасен начин се дефинирани: примерокот на испитаници, примерокот на антропометриските мерки и примерокот на моторичките задачи вклопени во експерименталната постапка. Примерокот на испитаници (63) го прават адолесценти од машки пол на возраст 18-22 години, студенти на Факултетот за физичка култура во Скопје. После реализираното пилот-истражување, испитаниците се поделени во три експериментални групи од по 21 испитаник. Групите се именувани како прва експериментална група (E1-матрикс), (E2-респетиција) и (E3-вибро).

Применети се седум антропометриски мерки, кои логично се насочени кон активните сегменти на телото во текот на вежбањето (телесна тежина, телесна висина, обем на подлактица, обем на надлактица, обем на натколеница, обем на потколеница и процент на масно ткиво).

Примерокот на моторички задачи (тестови) се состои од задачи за проценка на репетитивната сила на мускулите, рацете и раменскиот појас и за нозете (склекови и чучнувања до отказ). За проценка на статичката сила на рацете и раменскиот појас и на долните екстремитети, применети се тестовите задржување на положба на полусклек на платформа со оптоварување со 30% од сопствената телесна маса и задржување на положба на получучнување со оптоварување од 30% од сопствената телесна маса. Програмата и постапките за прибирање на показателите за антропометриските мерки и за моторичките постигнувања се детално образложени. Составен дел на оваа глава е описот на целокупната постапка која треба да биде реализирана во предвидената рамка од 8 недели. Детално се опишани параметрите за обемот, интензитетот и зачестеноста на реализацијата на вежбовните единици, со контролни постапки кои гарантираат соодветно зголемување на параметрите на стимулите после првите две недели. Испитаниците од првата експериментална група (E1-матрикс) вежбале со скратени амплитуди при изведбата на склекови, односно чучнувања, според индивидуално дозирана сет програма. До контролното тестирање се изведувани 3 серии до отказ, а од контролното до финалното тестирање бројот на сериите бил 4. Одморот помеѓу сериите е 90 сек., а одморот пред изведбата на вежбите за нозе изнесува 3-5 минути. Испитаниците од втората експериментална група (E2-репетиција) реализирале повторувачки вежби со изведба на склекови на платформа и чучнувања со цели амплитуди до отказ во секоја серија. До контролното тестирање се изведувале 3 серии до отказ, а од контролното до финалното тестирање бројот на сериите бил 4. Одморот помеѓу сериите е 90 сек., а одморот пред изведбата на вежбите за нозе изнесува 3-5 минути. Испитаниците од третата експериментална група (E3-вибро), во активниот дел од експерименталната програма (4 недели) склековите на вибрирачка платформа и изведувале со соодветни параметри за вертикалната и хоризонталната осцилација, како и за фреквенцијата на поместувањето на платформата. Во првите две недели се изведувани склекови и чучнувања по 2 серии до отказ, а во вторите две недели по 3 серии до отказ за истите движечки задачи. Одморите помеѓу сериите бил 30-60 сек., пред поминувањето на изведбата на чучнувањата одморот бил 3-4 минути. Податоците (5.6) за антропометриските мерки и за моторичките постигнувања добисни на иницијалното, контролното, финалното и на двете ретест мерења се обработени со прикладни математичко статистички постапки опишани соодветно за реализација на поставените цели и добивање одговори на поставените хипотези. За таа намена се пресметани основните дескриптивни статистички параметри за сите применети мерки и задачи. Меѓугрупните разлики во истражуваните

простори во иницијалното мерење се утврдени со униваријантна и мултиваријантна анализа на варијансата (АНОВА, МАНОВА). Парцијализацијата на резултатите во временските точки (мерења) е направена со помош на униваријантна и мултиваријантна анализа на коваријанса (АНКОВА, МАНКОВА) под моделот на применливи коваријансии. За да се утврди кои суппримероци меѓусебно статистички значајно се разликуваат, во варијаблите каде што постои статистичка значајна разлика применети се LSD Post Hoc тестови. Униваријантните разлики во анализираните варијабли во секоја група посебно, во временските точки (мерења), се тестирана со соодветни Т-тестови за мали зависни примероци. Податоците се обработени со статистичките пакети SPSS for Windows Version 15.0 и STATISTICA for Windows Version 7.0.

Добиените резултати се прикажани на 50 страници текст (глава 6) и ги покриваат потребните податоци за основните статистички показатели одделно за секоја група (E1, E2, E3) од иницијалното, контролното, финалното и од двете ретест мерења. Втората група прикажани резултати се резултатите од утврдените разлики и значајноста на разликите на иницијалното, контролното, финалното и на периодот две недели по завршувањето на активниот дел на експерименталната постапка за трите групи. Мултиваријантните и униваријантните разлики се прикажани на 10 страници и во нив детално се образложени најдените состојби за трите експериментални групи во планираните временски точки.

Во седмата глава (дискусија на резултатите), авторот најнапред ја дискутира утврдената состојба почетокот на експерименталната постапка, при што утврдено е дека трите групи не се разликуваат меѓусебно во антропометриските показатели. Детално се дискутирани добиените факти и за другите делови од експерименталната постапка (контролно, финално, прво ретест и второ ретест мерење), со што се верифицирани добиените резултати за постоењето или непостоењето на разлики во групите и меѓу групите во антропометриските и моторичките показатели. Изводите се сведуваат на јасно изразени факти кои покажуваат дека репетитивната сила на нозете за периодот од две недели се подобрила кај првите две групи и дека стекнатиот потенцијал на овие мускули е најпостојан кај првата (E1- матрикс) група. Статичката сила на нозете од една до друга мерна точка единствено значајно се подобрила кај втората група (E2- репетиција). На контролното мерење репетитивната сила на нозете е најголема кај групата која вежбала во ист (репетитивен режим), која го задржува приматот и на финалното мерење (по четиринеделно вежбање). На финалното мерење статичкиот силов капацитет на нозете проценуван со применетите тестови кај испитаниците од втората група (E2-репетиција) е поголем во однос на другите групи кои имаат меѓусебен сличен напредок.

Во пасивниот период од експерименталната постапка (првата недела по завршетокот на вежбањето) испитаниците од групата E2 (репетиција) се подобри во напредувањето само во однос на третата група (E3-вибро). Статичкиот и репетитивниот потенцијал на актуелните мускулни групи

помеѓу испитаниците од првата и втората и третата, како и првата и третата група статистички значајно не се разликува за периодот од 14 денови.

На крајот на периодот на пасивниот дел од експериментот (56 ден од иницијалното мерење) состојбата е иста во полза на втората експериментална група за просечните постигнувања во подобрувањето на статичкиот и на репетитивниот мусулен потенцијал.

Осмата глава од докторската дисертација го прикажува теоретското и практичното значење на реализираното истражување. Според изложениот текст, спроведеното истражување е спој на теоретските научни сознанија и обидот да се изврши трансформација на еден сегмент од моториката на адолесцентите со дизајнирана програма која во себе носи нови постапки во апликацијата на стимулите за ваква намена. Педагошкиот експеримент реализиран со адолесцентите недвојбено влијаел врз повеќе сегменти од психофизичкиот статус на испитаниците. Прифатените и реализираните вежбовни програми кои во себе го содржат предизвикот „да се издржи во напорот до крајната граница“ кај испитаниците сигурно оставиле ефекти на планот на волевата способност и интервенција во мотивот за сопствен напредок и успех. Позитивниот пораст на силовите способности, кои се објективизирани и валидизирани на секое наредно вежбање, за секој поединец укажуваат на оправданоста и на применливоста на програмираната интервенција во моторичкиот капацитет на силата и на силината на адолесцентите од сите три експериментални групи. Сумирањето на добиените ефекти не само што ги потврди научните сознанија за вака конципираните експериментални постапки, туку овозможи и сопствени изводи за факти кои имаат тенденција да стануваат законитости. Ова особено се однесува на постојаноста на добивките на силовиот капацитет кои се следени после завршувањето на педагошкиот експеримент кои се однесуваа компатибилно и зависно од видот на доминантниот стимул кон неговиот ефект. Овој дел посочува на фактот дека, вака добиениот пораст на способноста која останува скоро неизменета во својата големина и по четири недели релативно мирување, може да се искористи како „резерва на капацитет“ кој што отстапува место во вежбовниот процес на други програми за трансформација (за координација, флексибилност и брзина) и едновремено тој капацитет е добра база за повисоки достигнувања во наставата, спортот, рекреацијата и рехабилитацијата.

Заклучоците (Глава 9) се презентирани на 12 страници текст, сведени се на 8 носечки точки и во секоја од нив се образложени носечките аргументи кои се тесно поврзани и даваат одговори на поставените хипотези. Генералните заклучоци за антропометриските промени за време на експериментот укажуваат дека овој период е недоволен за трансформација на мерките на телесните сегменти опфатени со вежбањето, пред се заради дизајнот на интензитетот, обемот и зачестеноста на вежбовните единици. Овие наоди се слични со резултатите од други истражувања од ваков тип. Просторот на моторичките способности третирали со трите различни

режими на мускулно напрегнување е променет во насока на позитивни промени од почетокот до крајот на целиот експеримент. Групите напредуваат со експоненцијален тренд кој осцилира, но сепак ја задржува заедничката тенденција во напредувањето, иако вежбовните стимули за секоја група се различни, но сепак се слични по присуството на барањето вежбите да се изведуваат до “отказ”. Вибрирачкиот тренинг според големината на подобрувањето на статичкиот и на динамичкиот потенцијал на испитаниците од почетокот до крајот на експериментот има најскромно пораст. Овој заклучок е различен од повеќе консултирани истражувања, што укажува на потребата вака применетите постапки и понатаму да се истражуваат кај сличен примерок на испитаници и со слично дизајнирани тренинг програми. Постојаноста на добиените позитивни промени на силиовиот потенцијал на адолесцентите опфатени со ова истражување остануваат високо над иницијалното ниво и по четири недели мирување и следениот период од две недели мирување не може да го определи точното време на “губењето” на стекнатиот силов капацитет. Тоа упатува на нови истражувања кои ќе имаат поинаква поставеност помеѓу активниот и пасивниот дел на експериментот (во овој случај тој е 1:1) и постојаноста да се следи подолго од четири недели мирување, со што ќе се утврди вистинскиот период кој ја чува во резерва добиената способност.

Литературата содржи 126 наслови, таа во целост ја поткрепува идејата, предметот, целите и хипотезите на докторската дисертација и овозможила авторот да изведе заклучоци кои се аргументирани, научно издржани и се во функција на практиката. Прилозите на докторската дисертација се во функција на симплификацијата на анализата и дискусијата и создаваат јасна слика за фактите кои се утврдени со применетите статистички постапки.

Заклучок и предлог

Докторската дисертација „Промени и постојаност на силиовиот потенцијал на мускулите на раменскиот појас и долните екстремитети по четиринеделно систематско програмирано вежбање со стато-динамички (матрикс), репетитивен и изометриски вибрациски режим на мускулно напрегнување кај адолесценти” од м-р Аган Редепагиќ, според методологијата на обработката и според придонесот е резултат на самостојна научна работа на авторот, со што ја потврдил неговата оспособеност за научна работа и придонесот за развојот на кинезиологијата.

Комисијата ценејќи ги наодите во докторската дисертација на кандидатот м-р Аган Реџепагиќ му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да ја прифати докторската дисертација на кандидатот и да овозможи нејзина јавна одбрана.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Јован Јовановски, ментор, с.р.
2. Проф. д-р Александар Туфекчиевски, претседател, с.р.
3. Проф. д-р Вујица Живковиќ, член, с.р.
4. Проф. д-р Гино Стрезовски, член, с.р.
5. Проф. д-р Орце Митевски, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први„ во Скопје
Наставно-научен совет – 20.12.2010 година

Кандидат	Тема	Ментор
Љупка Постолова	Домицилот како точка на врзување во меѓународното приватно право	Д-р Тони Дескоски
Елизабета Стоева	Државјанството како точка на врзување во меѓународното приватно право	Д-р Тони Дескоски
Марјан Цветковски	Извршување на казната лишување од слобода според Законот за извршување на санкциите	Д-р Методија Каневчев
Дејан Мицов	Примена на методите на третман во КПД Штип	Д-р Методија Каневчев
Мите Смиљанов	Примена на облици на третман во КПД Штип	Д-р Методија Каневчев
Драган Јорданов	Пиратерија на аудиовизуелно дело и пиратерија на фонограм	Д-р Никола Тупанчески
Снежана Гроздановска	Улогата на судот според новиот Закон за кривична постапка	Д-р Гордана Бужаровска
Тања Петрушева	Надлежни органи и начин на пристапување за реализација на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер	Д-р Ана Павловска Данева
Манујела Геческа	Имплементација и ефикасност на системот на обуки во јавниот сектор во Република Македонија	Д-р Биљана Ангелова
Љубица Столевска	Етички кодекс на министри	Д-р Ана Павловска Данева
Иван Николов	Облици на третман на осудените лица	Д-р Методија Каневчев
Фатон Бејта	Современи конзуларни дипломатски алатки (случај Дипломатско конзуларното претставништво во Солун)	Д-р Љубомир Фрчкоски

Бр. 09-15/СЛ
21-12-2010 год.
СКОПЈЕ

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први„ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Вера Димитриева	Одговорност за опасност од штета во македонското и во компаративното право	проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска
Јордан Делев	Компаративен пристап на стопанската интересна заедница низ искуството и праксата на земјите-членки на Европската унија	проф.д-р Тито Беличанец
Драган Лазаров	Европско коорпоративно друштво	проф.д-р Димитар Гелев
Сузана Трајковска	Систем за автоматска котација на националната асоцијација на трговци со хартии од вредност (NASDAQ) – организационо – правни аспекти	проф.д-р Димитар Гелев
Јован Трпевски	Учество на акционерите во управувањето и управувањето со АД	проф.д-р Тито Беличанец

ДЕКАН

Проф.д-р Борче Давитковски

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет „Јустинијан Први,“ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Елизабета Грозданоска	Имунитет на пратениците во претставничкото тело	д-р Марика Ристовска
Елизабета Стоева	Државјанството како точка на врзување во меѓународното приватно право	д-р Тони Дескоски
Зоран Василески	Влијанието на глобализацијата врз начелата на еднаквост, солидарност и правда	д-р Гордана Силјановска
Лидија Петрушевска	Надлежности на парламентот	д-р Саво Климовски
Љупка Постолова	Домицилот како точка на врзување во меѓународното приватно право	д-р Тони Дескоски

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ГРУПА НАСТАВНИ
ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА ТЕОРИЈАТА НА МУЗИКАТА
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ - СКОПЈЕ

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност - Скопје, на својата седница одржана на 22. 9. 2010 година, донесе решение за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. Живоин Глишиќ, проф. д-р Димитрије Бужаровски и проф. д-р Томе Манчев. На конкурсот, објавен во весниците „Дневник“ и „Лајм“ на ден 16. 9. 2010 година, за избор на еден наставник во сите звања по група наставни предмети од областа на теоријата на музиката на Факултетот за музичка уметност - Скопје, се пријави кандидатката вонр. проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја.

Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Вонр. проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја е родена во 1963 година во Винаца, УССР – СССР (сегашна Украина). Со музика започнува да се занимава од својата шеста година. Во 1983 година го завршила со пофалница Средното музичко училиште при Ленинградскиот (сега Санктпетербуршки) државен конзерваториум „Н.А. Римски-Корсаков“ со специјалност ТЕОРИЈА НА МУЗИКАТА, со можност за предавање СОЛФЕЖ, МУЗИЧКА ЛИТЕРАТУРА И ПИЈАНО (нострифицирано: средно образование – музички соработник и инструменталист), а потоа на истиот Конзерваториум во 1988 година го завршува и целосниот курс по МУЗИКОЛОГИЈА во класата на проф. д-р Екатерина Ручјевскаја, со квалификација МУЗИКОЛОГ, ПРОФЕСОР И МУЗИЧКИ КРИТИЧАР (нострифицирано: висока стручна подготовка VII¹ степен со звање ДИПЛОМИРАН МУЗИКОЛОГ).

Од 1989 година (една година по дипломирањето) живее и работи во Република Македонија. Најпрво (сезона 1989/1990) корепетира во Операта при Македонскиот народен театар, а во 1990 година редовно се вработува на Факултетот за музичка уметност во Скопје, со звање помлад асистент по предметите солфез и методика на музичката настава. Паралелно со работењето на Факултетот, во 1998 година дипломира (VII¹ степен) на Одделот за ПИЈАНО, во класата на проф. м-р Стела Слејанска, а во 1999 година магистрира (VII²) на Одделот за МЕТОДИКА НА МУЗИЧКАТА НАСТАВА, под менторство на проф. Благој Цанев. Во 2008 година ја одбранила докторската дисертација од областа на музикологијата, „Детерминанти на музичката култура на учениците во прво одделение на основните училишта во Скопје“, под менторство на проф. д-р Димитрије Бужаровски. Во 2003 година престојувала на Централноевропскиот универзитет во Будимпешта, Унгарија, на купсот “Crossing Boundaries: Music as the Expression of Social and Political Ideas in Modern Eastern Europe (with Extention to the Middle East)”.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Педагошката дејност на д-р Викторија Коларовска-Гмирја целосно е поврзана со Факултетот за музичка уметност - Скопје каде што ги поминува сите степени од помлад асистент (од 1990 година) до вонреден професор по предметите солфеж, методика на музичка настава и хармонска анализа. Покрај првиот циклус студии (додипломските), кандидатката е ментор и член на комисијата за испити и одбрана на вториот циклус студии, каде што има 12 завршени магистранти. Нејзините студенти на додипломските студии редовно учествуваат на државните натпревари на ученици и студенти по музика (предмет солфеж), а студентите на вториот циклус студии со своите реферати учествуваат на конференциите на Институтот за истражување и архивирање музика (ИРАМ). Дел од овие реферати се објавени во зборници на конференциите и на веб-страницата на ИРАМ. Д-р Викторија Коларовска-Гмирја е член на Управата за вториот циклус студии на ФМУ, како и член на стручниот тим за изготвување на новите студиски и предметни програми за балетска педагогија и за популарни жанрови на ФМУ – Скопје. Во својата педагошка работа кандидатката користи бројна домашна и странска литература, учебници, прирачници и други наставни помагала. Со стремеж за осовременување на наставата, д-р Коларовска-Гмирја организира семинари од областа на солфежот и методиката на музичката настава, меѓу кои би ги издвоиле: семинарот за евритмика со професорите Ула Хелквист и Инка Расмусон од Кралскиот музички колеџ во Стокхолм (Шведска) и Семинарот за солфеж со проф. Оливер Оливер од Загреб/Осиек (Хрватска) на кои учествуваат студентите од ФМУ – Скопје и учениците од ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ – Скопје.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Научноистражувачката дејност на д-р Викторија Коларовска-Гмирја е од особено значење за современата македонска музиколошка мисла. Нејзините научни интереси се поврзани со музичката педагогија и современото композиторско творештво, вклучително и македонската професионална музика. Од 1985 година до денес кандидатката редовно зема учество во научни конференции и други научно-стручни собири (повеќе од 30) во Македонија и други земји (Велика Британија, Русија, Србија, Хрватска, Шведска). Од претходниот реизбор, тоа се:

1. 2006, IRAM International Conference "Cultural Policy and Music Education" – IRAM, Skopje, Macedonia, January 24 & 25
2. 2010, IRAM International Conference "Researches in Musicology and Ethnomusicology" – IRAM, Skopje, Macedonia, January 23 & 24
3. 2010, Научно-стручен собир „Улогата на музиката во образовниот процес“, Факултет за музичка уметност – Штип, Македонија, 9 февруари
4. 2010, Научен собир „Могућност националног васпитања у време глобализације“, Учителски факултет во Врање при Универзитетот во Ниш, Србија, 8 април

Д-р Коларовска-Гмирја досега има објавено над 40 трудови. Од претходниот реизбор до денес тоа се:

1. 2006, "Gordon test in Macedonia"
<http://www.mmc.edu.mk/IRAM/Conferences/XIConf/VKolarovskaXI.pdf>
2. 2007, *Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во I одделение во деветгодишното основно образование* (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васиќ-Стефановска). Скопје: БРО.
3. 2007, *Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во II одделение во деветгодишното основно образование* (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васиќ-Стефановска). Скопје: БРО.
4. 2007, *Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во III одделение во деветгодишното основно образование* (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васиќ-Стефановска). Скопје: БРО.
5. 2008, *Прирачник за наставата по изборниот предмет Проекти од музичка уметност* (коавторство со Вера Ангеловска и Анкица Витанова). Скопје: БРО.
http://bro.gov.mk/izdavacka/priracnici_izb_predmeti/Proekti_od_MUZICKA_umetnost.pdf
6. 2008, *Детерминанти на музичката култура на учениците во I одделение на основните училишта во Скопје*. Докторска дисертација. Скопје: ФМУ
<http://mmc.edu.mk/IRAMbooks/thesis/DrVKolarovska.pdf>
7. 2010, *Музичкото воспитание: можностите за културна различност. Во: Могуќност националног васпитања у време глобализације (тематски зборник)*, Сунчица Денић (ур.). Врање: Учителски факултет у Врању - Универзитет у Нишу. Стр. 200 - 8.

Д-р Коларовска-Гмирја има и 15 необјавени трудови. Од претходниот реизбор до денес тоа се:

1. 2006. „Живко Фирфов – автор на учебниците по музичко образование“ – презентација на IRAM International Conference "Cultural Policy and Music Education".
2. 2010. „Генеричката улога на Гоце Коларовски во музичката култура на Македонија меѓу двата милениума“ – презентација на IRAM International Conference "Contemporary Trends in Musicology and Ethnomusicology", Skopje.
3. 2010. „Наставните програми по музичко образование во првиот циклус на деветгодишното основно образование и компетенциите на наставникот“ - презентација на Научно-стручниот собир „Улогата на музиката во образовниот процес“, Штип.

Научноистражувачката дејност на д-р Викторија Коларовска-Гмирја се одвива и преку други активности. Од 2001 година кандидатката е ментор на

студентите на постдипломските магистерски студии, односно втор циклус студии. Под нејзиното менторство досега се одбранети 12 магистерски труда (11 – од претходниот реизбор) од областа на музичката педагогија и теоријата на музиката. Во овие трудови се расветлуваат прашањата од историјата на музичкото образование во Република Македонија, како и детскиот музички развој за чиешто истражување се применети мерни инструменти прифатени во светската практика: тестот „Примарно мерење на музичката аудиација“ (ПММА) на Едвид Гордон и тестот „Мерење на развојот на пеачкиот глас на Џоан Рутковски“ (за првпат употребени во Република Македонија). Од 1997 година, Викторија Коларовска-Гмирја е член на Редакцијата на „Музика“, првото стручно музиколошко списание во Република Македонија.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Кандидатката д-р Викторија Коларовска-Гмирја активно се занимава со стручно-апликативната дејност поврзана со поставеноста на музичкото образование во воспитно-образовните установи за општо и специјално образование. Во периодот 2001-2009 година таа е член на жирито на државните натпревари по музика за дисциплината солфеж – академска категорија, во организација на Здружението на музички и балетски педагози на Република Македонија (XXXIX, XLI, XLIII, XLV и XLVII натпревар). Во периодот од 2006 година (од претходниот реизбор) до денес таа е член на стручниот тим на Бирото за развој на образованието при Министерството за образование и наука на Република Македонија за изготвување на наставните програми по музичко образование за целокупното деветгодишно образование и за предметите солфеж и теорија на музиката на деветгодишното, шестгодишното и тригодишното основно музичко образование, како и за средното музичко образование (насока традициски играч и пејач), односно досега вкупно изработени 25 наставни програми. Во истиот период кандидатката се јавува како прв автор во група автори на четири прирачници за наставниците кои ја изведуваат наставата по изборниот предмет проекти од музичка уметност и по предметот музичко образование во I, II и III одделение во деветгодишното основно образование. Со цел да се зачува базата на музичкото образование во Република Македонија, д-р Викторија Коларовска-Гмирја исто така беше организатор и модератор на трибината „Основното музичко образование и националната музичка култура: состојби и перспективи“, одржана на ФМУ – Скопје, во 2001 година, која резултираше со зачувување на државното финансирање на основните музички училишта во Република Македонија. Заедно со проф. д-р Зоран Велковски била редактор на зборникот „Основното музичко образование и националната музичка култура: состојби и перспективи (материјали од трибината одржана на 20. 12. 2001 година на Факултетот за музичка уметност)“, Скопје, 2002 година, а потоа – координатор и модератор на промоцијата на овој зборник. Д-р Викторија Коларовска-Гмирја била учесник во проектот на Владата на Република Македонија за изготвување на Националниот извештај за состојбите во културата (дел „Музика“, коавтор со Зорица Цветанова).

Д-р Викторија Коларовска-Гмирја има свој посебен придонес во промоцијата на македонската музичка култура. Од 1991 година таа е редовен член на Сојузот на композиторите на Македонија, во Секцијата на музиколозите и етномузиколозите. Активно учествува во Секцијата за концертна и пропагандна дејност, координирајќи организирање на концерти со македонска музика во Русија и Украина и држејќи предавања за неа на високообразовните установи во Русија и Србија.

Д-р Викторија Коларовска-Гмирја извршува различни функции на ФМУ – Скопје. Во 2008/09 година била раководител на Катедрата за теорија, музикологија, композиција и диригирање. Од 2009 година е член на Управата за втор циклус студии на ФМУ. Била член на Комисијата за култура на УКИМ. Д-р Коларовска-Гмирја постојано учествува во различни афирмативни активности на ФМУ – Скопје: подготовка на текстови на програмите за концертите на ансамбли на ФМУ и за различните настани организирани од институцијата со учество на студентите и наставниците на ФМУ; подготовка на концерти на ФМУ и настап како водител на бројните концерти посветени на истакнати македонски композитори – професори на ФМУ. Од претходниот реизбор до денес д-р Викторија Коларовска-Гмирја учествува во следниве проекти и стручни активности:

- носител на проекти од национален интерес во Годишната програма на Министерството за култура на Република Македонија за 2009 година: авторски концерт на композиторот Гоце Коларовски (организација, програмски концепт, идејно решение на плакатот и програмата); авторски компакт-диск на композиторот Гоце Коларовски
- член на стручниот тим за изработка на нова наставна програма по музичко образование за I-IX одделение на деветгодишното основно образование и за иновирани наставна програма по музичко образование за I одделение на осумгодишното основно образование (2007-2008);
- член на стручниот тим за изработка на нова наставна програма по солфеж со елементарна теорија на музиката за I година на деветгодишното и шестгодишното основно музичко образование; солфеж и елементарна теорија на музиката за I година на тригодишното основно музичко образование;
- член на стручниот тим за изработка на нова наставна програма по солфеж со елементарна теорија на музиката за II година на деветгодишното и шестгодишното основно музичко образование; солфеж и елементарна теорија на музиката за II година на тригодишното основно музичко образование;
- член на стручниот тим за изработка на нова наставна програма по солфеж со елементарна теорија на музиката за III година на деветгодишното и шестгодишното основно музичко образование; солфеж и елементарна теорија на музиката за III година на тригодишното основно музичко образование;
- член на стручниот тим за изработка на нова наставна програма по солфеж за I година на средно музичко образование – насока: традициски играч и пејач;
- член на стручниот тим за изработка на нова наставна програма по солфеж за II година на средно музичко образование – насока: традициски играч и пејач;
- член на стручниот тим за изработка на нова наставна програма по солфеж за II година на средно музичко образование – насока: традициски играч и пејач;

Д-р Викторија Коларовска-Гмирја се јавува и како музички писател и критичар со голем број на текстови во печатот и програмите за музички настапи, фестивали и концерти:

- повеќе критики и други написи во печатот („Нова Македонија“, „Млад Борец“, „Пулс“, „Сцена“ и др.);
- програми за концертите на Македонската филхармонија (од 1990 до 2007 година);
- програми за концертите на ФМУ;
- програми за други концертни организации на Република Македонија (Опера при МНТ, Културно-информативен центар, Дирекција за култура и уметност);
- програми за фестивалот „Охридско лето“, 2001, 2002, 2007 година.

Покрај ова, д-р Викторија Коларовска-Гмирја учествувала и во повеќе стручни радио и телевизиски емисии на различни теми од областа на музичката култура (Македонската радио телевизија, Телма, Сител).

НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

За својата досегашна работа д-р Коларовска Гмирја била наградена со:

- БЛАГОДАРНИЦА од Ректоратот на Новосибирскиот државен конзерваториум „М. И. Глинка“ за учеството на сојузната конференција „Руската музика на X-XX век во контекст на традициите на културата *Исток – Запад*“ и организацијата на концертот на дела од млади македонски композитори;
- и НАГРАДА „Георги Божиков“ на Сојузот на композиторите на Македонија за најдобра изведба на дела од македонски автори на концертот на македонска музика со Ганка Самоиловска-Цветанова (виолина) на фестивалот „Охридско лето“ одржан на 1. 8. 1999 година.

КОНЦЕРТНА ДЕЈНОСТ

Професионалниот профил на д-р Викторија Коларовска-Гмирја ќе го заокружине со нејзината пијанистичка дејност. Таа развива значајна концертна дејност за македонската музичка култура, со посебен афинитет кон камерното музицирање. Настапува како солист и како пијанист-соработник со ученици, студенти и реномирани уметници и има редовни настапи на фестивалите „Охридско лето“, „Скопско лето“ и „Денови на македонска музика“, настапи во Културно-информативниот центар и програмата *Musica Viva* на ФМУ - Скопје. Покрај ова, има остварено и снимки за програмата на Македонското радио. Од претходниот реизбор би го издвоиле настапот на фестивалот „Денови на македонска музика“ во 2008 година како гостин на ARTWORK ENSEMBLE од Германија.

ЗАКЛУЧОК

Од прегледот на биографските податоци, наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната дејност и дејностите од

поширок интерес, наградите и признанијата и концертната дејност на кандидатката д-р Викторија Коларовска-Гмирја можеме да констатираме дека таа во целост ги исполнува условите на распишаниот конкурс за наставник во сите звања по група наставни предмети од областа на теоријата на музиката на Факултетот за музичка уметност - Скопје. Имајќи ги предвид:

- нејзината научноистражувачка работа и континуираното образовно усовршување финализирано со стекнувањето на степен доктор на музички науки на Факултетот за музичка уметност во Скопје во 2008 година,

- редовното учество на конференции и стручни собири од областа на музикологијата и музичкото образование и досега објавените 47 трудови,

- менторската работа со 12 магистри завршени во нејзината класа и со значајниот број студенти кои во моментот се наоѓаат на магистерски и докторски студии во нејзината класа, при што посебно доаѓа до израз нејзината трудољубивост, чесност и пожртвуваност во водењето на наставата и консултациите,

- исклучителното педагошко настапување во комуникацијата со студентскиот аудиториум од додипломските студии, односно студиите од првиот циклус,

- педантно разработената подготовка и реализација на секој од часовите и вложувањето огромен труд во утврдувањето на материјата,

- владеењето на повеќе јазици на професионално ниво,

- уделот во изготвувањето прирачници и наставни програми по предмети од областа на музичката култура и музичкото образование во основните и средните училишта, и студиските и предметни програми на Факултетот за музичка уметност во Скопје,

- придонесот во афирмацијата на македонското музичко творештво и македонските музички уметници, преку нејзината организаторска и музиколошка дејност,

- пијанистичката дејност, и посебно настапите со македонските музички уметници,

- нејзиниот удел во раководните функции на Факултетот за музичка уметност во Скопје, како и

- континуираната посветеност кон афирмацијата на Факултетот за музичка уметност во Скопје на полето на музиколошката, наставно-образовната, организаторската и уметничката дејност,

предлагаме таа да биде избрана во звањето РЕДОВЕН ПРОФЕСОР по група наставни предмети од областа на теоријата на музиката на Факултетот за музичка уметност – Скопје.

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. Живоин Глишиќ, претседател с.р.

2. Проф. д-р Димитрије Бужаровски, член с.р.

3. Проф. д-р Томе Манчев, член с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

д-р Викторија Никола Коларовска-Гмирја

Институција:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Факултет за музичка уметност - Скопје

Научна област:

Теорија на музиката

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 06/07	9.6
2.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 07/08	9.6
3.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 08/09	9.6
4.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 09/10	9.6
5.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 06/07	4.8
6.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 07/08	4.8
7.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 08/09	4.8
8.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 09/10	4.8
9.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 06/07	4.8
10.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 07/08	4.8
11.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 08/09	4.8
12.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 09/10	4.8
13.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по аналитичка хармонија (2) 05/06	2.4
14.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по аналитичка хармонија (2) 06/07	2.4
15.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по аналитичка хармонија (2) 07/08	2.4
16.	Настава 2 циклус студии И.Н. на музички науки	30
Вкупно		114

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активностa	Поени
1.	Одбранета докторска дисертација	8
2.	Ментор на 11 одбранети магистерски трудови	11
3.	Објавени трудови: 2010. Музичкото воспитание: можностите за културна различност. Во: Проф. д-р Сунчица Денић (ред.) <i>Можућност националног васпитања у време глобализације (тематски зборник)</i> . Врање: Учителски факултет у Врању – Универзитет у Нишу, стр. 200-208	2

4.	2006. „Гордон-тест во Македонија” http://www.mmc.edu.mk/IRAM/Conferences/XIConf/VKolarovskaXI.pdf	2
5.	Учество на конференции и научни собири: 8.04.2010, Научен собир „ Можућност на националног васпитања у време глобализације “, Брање, Учителски факултет при Универзитетот во Ниш, Србија. <i>Музичкото воспитание: можностите за културна различност</i>	1
6.	9.02.2010, Научно-стручен собир „ Улогата на музиката во образовниот процес “, ФМУ – Штип. <i>Наставните програми по музичко образование во првиот циклус на деветгодишното основно образование и компетенциите на наставникот</i>	1
	23-24.01.2010, International Conference “Researches in Musicology and Ethnomusicology” , ФМУ-Скопје. <i>Генеричка улога на Гоце Коларовски во музичката култура на Македонија меѓу двата милениума</i>	1
8.	24-25.01. 2006, International Conference “Cultural Policy and Music Education” , ФМУ – Скопје. <i>Живко Фирфов – автор на учебниците по музичко образование</i>	1
	Вкупно	27

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста	Поени
1.	2007: член на национално жири на XLV државен натпревар на ученици и студенти по музика	1
2.	2009: член на национално жири на XLVII државен натпревар на ученици и студенти по музика	1
3.	2008. <i>Прирачник за наставата по изборниот предмет Проекти од музичка уметност</i> (коавторство со Вера Ангеловска и Анкица Витанова). Скопје: BRO http://bro.gov.mk/izdavacka/priracnici_izb_predmeti/Proekti_od_MUZICKA_umetnost.pdf	7
4.	2007. <i>Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во I одделение во деветгодишното основно образование</i> (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васик-Стефановска). Скопје: BRO	7
5.	2007. <i>Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во II одделение во деветгодишното основно образование</i> (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васик-Стефановска). Скопје: BRO	7
6.	2007. <i>Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во III одделение во деветгодишното основно образование</i> (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васик-Стефановска). Скопје: BRO	7
	Вкупно	30

Дејности од поширок интерес

1.	Член на уредувачки одбор на списанието „ Музика “ во издание на СОКОМ	0.5
2.	Изготвување наставни програми (од учебната 2006/07 учебна година до денес) член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за I одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
3.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на иновирани наставна програма за I одделение-осумгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
4.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за II одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
5.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за III одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
6.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за IV одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5

26.	член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за III година средно музичко образование – насока традициски играч и пејач за наставниот предмет солфеж	0.5
27.	2008/09: раководител на катедрата за теорија, композиција и диригирање на ФМУ	3
28.	Член на комисијата за култура на УКИМ	1
29.	2009 до денес: член на управата за втор циклус студии на ФМУ-Скопје	0.5
30.	2009/10: член на Комисијата за изготвување на студиските и предметните програми од областа на балетската педагогија	0.5
31.	2009/10: член на Комисијата за изготвување на студиските и предметните програми од областа на популарните жанрови	0.5
Вкупно		18,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	114
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	27
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	30
Дејности од поширок интерес	18.5
Вкупно	189,5

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. Живоин Глишиќ, претседател с.р.
2. Проф. д-р Димитрије Бужаровски, член с.р.
3. Проф. д-р Томе Манчев, член с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

д-р Викторија Никола Коларовска-Гмирја

Институција:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Факултет за музичка уметност - Скопје

Научна област:

Теорија на музиката

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 06/07	9.6
2.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 07/08	9.6
3.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 08/09	9.6
4.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по методика на музичка настава1-4 (8) 09/10	9.6
5.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 06/07	4.8
6.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 07/08	4.8
7.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 08/09	4.8
8.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по солфеж 6 (4) 09/10	4.8
9.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 06/07	4.8
10.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 07/08	4.8
11.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 08/09	4.8
12.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по хармонска анализа (4) 09/10	4.8
13.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по аналитичка хармонија (2) 05/06	2.4
14.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по аналитичка хармонија (2) 06/07	2.4
15.	Настава 1 циклус студии Г.Н. по аналитичка хармонија (2) 07/08	2.4
16.	Настава 2 циклус студии И.Н. на музички науки	30
	Вкупно	114

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активностa	Поени
1.	Одбранета докторска дисертација	8
2.	Ментор на 11 одбранети магистерски трудови	11
3.	Објавени трудови: 2010. Музичкото воспитание: можностите за културна различност. Во: Проф. д-р Сунчица Денић (ред.) <i>Можућност националног васпитања у време глобализације (тематски зборник)</i> . Врање: Учителски факултет у Врању – Универзитет у Нишу, стр. 200-208	2

4.	2006. „Гордон-тест во Македонија” http://www.mmc.edu.mk/IRAM/Conferences/XIConf/VKolarovskaXI.pdf	2
5.	Учество на конференции и научни собири: 8.04.2010, Научен собир „ <i>Могуќност националног васпитања у време глобализације</i> “, Врање, Учителски факултет при Универзитетот во Ниш, Србија. <i>Музичкото воспитание: можностите за културна различност</i>	1
6.	9.02.2010, Научно-стручен собир „ <i>Улогата на музиката во образовниот процес</i> “, ФМУ – Штип. <i>Наставните програми по музичко образование во првиот циклус на деветгодишното основно образование и компетенциите на наставникот</i>	1
7.	23-24.01.2010, International Conference “Researches in Musicology and Ethnomusicology” , ФМУ-Скопје. <i>Генеричка улога на Гоце Коларовски во музичката култура на Македонија меѓу двата милениума</i>	1
8.	24-25.01. 2006, International Conference “Cultural Policy and Music Education” , ФМУ – Скопје. <i>Живко Фирфов – автор на учебниците по музичко образование</i>	1
	Вкупно	27

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста	Поени
1.	2007: член на национално жири на XLV државен натпревар на ученици и студенти по музика	1
2.	2009: член на национално жири на XLVII државен натпревар на ученици и студенти по музика	1
3.	2008. <i>Прирачник за наставата по изборниот предмет Проекти од музичка уметност</i> (коавторство со Вера Ангеловска и Анкица Витанова). Скопје: BRO http://bro.gov.mk/izdavacka/priracnici_izb_predmeti/Proekti_od_MUZICKA_umetnost.pdf	7
4.	2007. <i>Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во I одделение во деветгодишното основно образование</i> (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васиќ-Стефановска). Скопје: BRO	7
5.	2007. <i>Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во II одделение во деветгодишното основно образование</i> (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васиќ-Стефановска). Скопје: BRO	7
6.	2007. <i>Прирачник по музичко образование за наставниците кои изведуваат настава во III одделение во деветгодишното основно образование</i> (коавторство со Анкица Витанова и Марина Васиќ-Стефановска). Скопје: BRO	7
	Вкупно	30

Дејности од поширок интерес

1.	Член на уредувачки одбор на списанието „ <i>Музика</i> “ во издание на СОКОМ	0.5
2.	Изготвување наставни програми (од учебната 2006/07 учебна година до денес) член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за I одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
3.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на иновирана наставна програма за I одделение-осумгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
4.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за II одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
5.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за III одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5
6.	Член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за IV одделение-деветгодишно основно образование за наставниот предмет музичко образование	0.5

26.	член на стручен тим од Бирото за развој на образованието-изработка на наставна програма за III година средно музичко образование – насока традициски играч и пејач за наставниот предмет солфеж	0.5
27.	2008/09: раководител на катедрата за теорија, композиција и диригирање на ФМУ	3
28.	Член на комисијата за култура на УКИМ	1
29.	2009 до денес: член на управата за втор циклус студии на ФМУ-Скопје	0.5
30.	2009/10: член на Комисијата за изготвување на студиските и предметните програми од областа на балетската педагогија	0.5
31.	2009/10: член на Комисијата за изготвување на студиските и предметните програми од областа на популарните жанрови	0.5
	Вкупно	18,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	114
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	27
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	30
Дејности од поширок интерес	18.5
Вкупно	189,5

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. Живоин Глишиќ, претседател с.р.
2. Проф. д-р Димитрије Бужаровски, член с.р.
3. Проф. д-р Томе Манчев, член с.р.

Република Македонија
Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
Факултет за музичка уметност - Скопје

82

ПРЕГЛЕД

на прифатени магистерски програми на Факултетот за музичка уметност – Скопје

<i>Кандидат</i>	<i>Ментор</i>	<i>Наслов на тема за изработка на магистерски курс</i>	<i>Комисија</i>
1. Љубица Војинска	Проф. Фимчо Муратовски	- W. A. Mozart – Missa Brevis in D (KV 194);	- проф. Фимчо Муратовски, - проф. м-р Саша Николовски, - доц. д-р Ивица Зорнџ
2. Милена Пејќиќ	Проф. Борис Романов	- В. А. Моцарт – Фантазија, д-мол, КВ 397, - Ј. Брамс – 8 песни оп. 76, - С. Прокофјев – Соната оп. 38/135 бр. 5, - А. Скријанин – Концерт за пијано и оркестар оп. 20	- проф. Борис Романов, - вонр. проф. м-р Зоран Пећевски, - вонр. проф. д-р Марија Гошевска
3. Гоце Цоневски	Вонр. проф. м-р Васо Ристов	- В. Марсело – Concerto en re mineur – piccolo “В” - Ј. Хуберт – Sonata - Ј. Коларз – Scherzo - G. Ph. Telemann – Sonata de concert – piccolo in “А” - А. Онегер – Ingrida	- вонр. проф. м-р В. Ристов - проф. м-р Б. Јаќимовска - доц. Т. Топиоров.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми од Наставно научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии-Скопје за изработка на магистерски трудови на седницата одржана на 24.11.2010 г.

1. Студиска програма **Применета математика во областа на ЕИТ**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Јасмина Сретеноска	Повеќедимензионално моделирање на зависности	High Dimensional Dependence Modeling	Проф. д-р Анета Бучковска
2	Елена Гелова	Математичко моделирање на некои проблеми од теоријата на оптимизација и примена	Mathematical Modeling of some problems in Optimization Theory and its Applications	Проф. д-р Боро Пиперевски

2. Студиска програма **Енергетска електроника**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Дејан Милчевски	Метод за дигитално управување на резонантни прекинувачки конвертори со помош на микроконтролери	Microcontroller based digital control methods for resonant switching converters	Проф. д-р Љупчо Караџинов

3. Студиска програма **Вградливи микрокомпјутерски системи**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Нусрет Халиди	Проектирање на вградлив микрокомпјутерски систем за управување со електричен мотор без четкички преку филтрирање на индуцираниот напон	Design of an embedded system for brushless motor control based on back emf filtering	Проф. д-р Љупчо Караџинов

4. Студиска програма **Компјутерски мрежи и е-технологии**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Даниел Смилков	Референтни модели кај комплексните мрежи	Reference models in Complex Networks	Проф. д-р Љупчо Коцарев
2	Ангел Станоев	Децентрализиран пристап за детектирање на хиерархиска структура и кластерирање во комплексните мрежи	Decentralized Approach for Detection of Hierarchical Structure and Clustering in the Complex Networks	Проф. д-р Љупчо Коцарев
3	Игор Трпевски	Техники за откривање на модуларна структура кај комплексните мрежи	Techniques for discovering modular structure in complex networks	Проф. д-р Љупчо Коцарев
4	Дејан Маликовски	Модел за ширење на вести преку социјална мрежа	Model of news spreading through a social network	Проф. Д-р Љупчо Коцарев
5	Билјана Читкушева	Имплементација на модифициран рутирачки протокол во мрежен симулатор	Implementation of modified routing protocol in network simulator.	Проф. Д-р Аристотел Тентов

5. Студиска програма **Екоинформатика**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Мартина Тоцева	Дисперзионо моделирање на квалитетот на воздухот во Скопје	Dispersion modeling of the air quality of city Skopje	Проф. д-р Коста Митрески
2	Марина Божинова	Развој на наставна програма за животна средина во средното образование	Curriculum development for the environment of the secondary education	Проф. д-р Коста Митрески
3	Оља Гилова	3D-визуелизација на шумски пожари и анализа на влијанието врз животната средина	3D-Visualization of wildfire and analyses the influence on the environment	Проф. д-р Коста Митрески

6. Студиска програма **Софтверско инженерство**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Благој Костовски	Принципи и техники за дизајнирање на ефикасни кориснички интерфејси	Principles and techniques for design of effective user interfaces	Проф. д-р Сузана Лошковска
2	Ирена Спасовска	Систем за генерирање на интерактивна алгоритамска композиција	System for interactive algorithmic composition	Проф. д-р Драган Михајлов
3	Стевица Димовска	Визуелизација на големи количества податоци во стандардизирани извештаи за банки	Visualization of large amount of data into standardized reports of banks	Проф. д-р Сузана Лошковска
4	Ристо Колев	Систем за следење на состојбата на заболени од астма	A system for monitoring patients with asthma	Проф. д-р Сузана Лошковска

7. Студиска програма **Метрологија и менаџмент на квалитет**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Сашо Андонов	Придонес кон развојот на интегриран систем за квалитет и безбедност во компании кои даваат услуги во управување со воздушниот сообраќај	Contribution to the development of integrated management system for quality and safety at the companies which providing ATM/CNS services	Проф. д-р Љупчо Арсов
2	Јован Атанасовски	Развој на систем за тестирање на професионалноста на лаборатории за верификација на водомери	Developing a System for Proficiency Testing of Laboratories for Verification of Water Meters	Вон. проф. д-р Христина Спасевска
3	Мухамед Зулбеари	Дисеминација на националниот еталон за маса на референтни еталони од мерната единица за маса со класи E2 и E1	Dissemination of National Standard for Mass on Reference Standards from Mass Measurement Unit with Classes E2 and E1	Вон. проф. д-р Христина Спасевска

8. Студиска програма **Електроенергетски системи**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Димовска Сандра	Примена на матрична постапка за анализа на спрегнати заземјувачи	Matrix Procedure for Analysis of Mutually Conductive Coupled Groundings	Проф. д-р Ристо Ачковски

9. Студиска програма **Електроенергетика**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Владимир Стојаноски	Подобрување на енергетската ефикасност кај индустриски потрошувачи од аспект на напојување	Improvement of energy efficiency in power supply for industrial consumers	Вон. проф. д-р Антон Чаушевски

Преглед

на прифатени теми од Наставно научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии-Скопје за изработка на магистерски трудови на седницата одржана на 22.12.2010 г.

1. Студиска програма **Применета математика во областа на ЕИТ**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Марија Николовска	Модели на Лоренц и нивна примена	Lorenz models and their application	проф. д-р Боро Пиперевски
2	Јасмина Буралиева	Временско-фреквенциска анализа и вејалет теорија со примена	Time-frequency analysis and wavelet theory with applications	доц. д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева

2. Студиска програма **Компјутерски мрежи и е-технологии**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Јасмина Пазарчиевска	Подобрување на механизмите за менаџирање на сигурноста на Grid Компјутерски мрежи	Enhancing the mechanisms for managing security of GRID computing networks	Проф. д-р Љупчо Коцарев
2	Никола Симициевски	Механизми за менаџирање на сигурноста на Ad Hoc мрежи	Mechanism for managing security in Ad Hoc networks	Проф. д-р Љупчо Коцарев

3. Студиска програма **Проектен менаџмент**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Васил Блажевски	Реализација на проекти за унапредување на знаењето и вештините на вработените потребни за спроведување ефективни промени во бизнис процесите	Realization of projects for the advancement of knowledge and skills of employees needed to implement effective Business Processes Reengineering	Проф. д-р Атанас Илиев
2	Крум Трајковски	Примена на проектниот менаџмент и новите технологии во индустриски капацитети	Application of project management and new technologies in industrial facilities	Проф. д-р Атанас Илиев
3	Благица Андреева	Семантички веб технологии за е-валда услуги	Semantic web technologies in e-government services	Проф. д-р Димитар Трајанов
4	Мартин Тодевски	Примена на "cloud computing" во е-Влада решенијата во Република Македонија	Use of cloud computing in e-Government solutions in the Republic of Macedonia	Доц. д-р Димитар Трајанов

4. Студиска програма **Електроенергетика**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Ерол Кецап	Динамика на интегрирање на обновливите извори во електроенергетскиот систем на Македонија	Dynamic of renewable integration in the Power System of Macedonia	Вон. проф. д-р Антон Чаушевски
2	Срѓан Ивановски	Пресметка на струи на куси врски според стандардот IEC 60909	Calculation of short current circuit in accordance with IEC 60909	Вон. проф. д-р Атанас Илиев
3	Наум Воденичаровски	Економски критериуми за планирање на инвестициите во електроенергетскиот сектор во дерегулирана околина	Economic criteria for investments planning in the power system in deregulated environment	Вон. проф. д-р Атанас Илиев

5. Студиска програма **Компјутерско-системско инженерство и автоматика**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1.	Александар Дединец	Напредни интелигентни стратегии за навигација на мобилни роботи во непознати околина со примена на видео сензори	Advanced and intelligent strategies for mobile robot navigation in unstructured environment using vision sensors	Проф. д-р Миле Станковски

6. Студиска програма **Метрологија и менаџмент на квалитет**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Тибор Хеѓези	Испитување на параметрите на ултразвукот во процесот на кавитација	Testing the parameters of ultrasound in the cavitation process	Вон. проф. д-р Христина Спасевска

7. Студиска програма **Комуникациски и информациски технологии**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Љубиша Петровски	Анализа и моделирање на Интернет видео сообраќај со променлива битска брзина	Analysis and modeling of Internet video traffic with variable bitrates	проф. д-р Тони Јаневски

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ДОЦЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно – научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за избор на еден наставник во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА на Медицинскиот факултет во Скопје во согласност со конкурсот објавен во весникот „Утрински весник“ од 19.10.2010 година и ја формира Рецензентската комисија во состав:

1. акад. проф. д-р Владимир Серафимовски
2. проф. д-р. Цветанка Божиновска
3. проф. д-р Билјана Сидовска Ивановска
4. проф. д-р Нада Марина
5. проф. д-р Александар Шиколе .

На конкурсот се пријавија: **д-р Андон Чибичев, д-р Бранимир Павловски, д-р Лидија Петковска, виш науч. сор. д-р Светлана Станковиќ, ас. д-р Весна Ристовска**

Врз основа на приложените документи и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Андон Чибишев

Биографски податоци

Д-р Андон Чибишев е роден на 11.11.1959 година во Чирчик, Русија, каде што неговите родители емигрирале по завршувањето на граѓанската војна во Грција. Во 1965 година се доселил во Р.Македонија, Скопје каде што го завршил основното и средното образование. На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирал во 1985 година. Во 1988 година се вработил во Воената болница во Скопје, а од август 1988 година е вработен на Универзитетската клиника за токсикологија. Специјализација по интерна медицина завршил во 1993 година, а во 2002 година бил избран во звањето примариус. Во периодот 1999-2001 година бил стручен директор на Клиниката, а од 21.8.2001 година бил член на Владата на РМ како државен секретар во Министерството за здравство. Во моментот ја извршува функцијата стручен директор на Клиниката.

Наставна активност

Во 1994 година бил избран за асистент на Медицинскиот факултет и до 2005 година учествувал во изведувањето на практични вежби по предметот интерна медицина за студентите по медицина и стоматологија. Интензивно учествувал во едукација на специјализанти по интерна медицина, инфектологија и неврологија.

Наставно-научна активност

Активно учествувал во стручната работа на Клиниката и има публикувано повеќе научни трудови од областа на интерната медицина и клиничката токсикологија. Во 2005 година со успех го одбрал јавниот труд во ранг на магистериум со наслов „Тоталната и суплементарната парентерална исхрана во лекувањето на акутните корозивни труења“. Во 2008 година ја одбрал докторската дисертација „Ентералната и парентерална нутриција во контролата на нутритивниот статус и превенцијата на доцните посткорозивни компликации“.

Член е на многу домашни и меѓународни стручни организации (токсиколози, ЕСПЕН, критично болни пациенти), како и стручната комисија за хемикалии во Министерството за здравство. Има учествувано како експерт во изработка на многу закони и подзаконски акти, стратегии, национални извештаи, програми и сл. Раководител и учесник е во повеќе меѓународни и домашни научни проекти и студии.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **д-р Андон Чибишев**

име и презиме

име, татково

Институција: **Универзитетска клиника за токсикологија**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **интерна медицина**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби по предметот интерна медицина	28,35
2.	Консултации со студенти	0,84
	Вкупно	29,19

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одбранета докторска теза	8
2.	Одбранет јавен труд во ранг на магистериум	4
3.	Национален координатор на два меѓународни проект > Меѓународен проект: Chimical risk menegement in Macedonia 2007-2010 (во соработка за Европската и Шведската агенција за хемикалии) > Меѓународен проект: Смртност поврзана со дроги во рамките на CARDS - повеќекорисничкиот проект со земјите на Западен балкан и Европскиот центар за следење на дроги и зависности од дроги	6 6
4.	Учесник во еден национален научен проект > Стручен соработник во проектот: Континуирана медицинска едукација во РМ	3
5.	Оригинални научни резултати во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Artifitial nutrition in therapeutic approach of acute caustic poisoning, A.Chibichev, N.Simonovska, Z.Pereska, MJMS; 2010 Jun 15; 3(2):180-187 2. Post corrosive injuries of upper gastrointestinal trackt, A.Chibishev, A.Shicole, Prilozi, 2010. jul; 31 (1):297-316 3. Epidemoilogy of severe poisonings caused by ingestion caustic substance; A.Chibishev, C.Bozinovska, Prilozi, MANU, 171-183(2010) 4. Nutritive support in the control of nutritive status in acute corrosive poisonings: a Case report; A.Chibishev, MJMS; 12 oct 2010; doi:10.3889/MJMS.1857-5773.2010.0.123 5. Esophagogastroduodenoscopy and andoscopic classification in diagnosis, treatment and prognosis of patients with acute caustic poisonings;	6 6 6 6

	A.Chibishev,Acta informatica medica 2010 Vol 18,3:1131-135	6
	6. Post corrosive late complications in esophagus and stomach-role od the esophageal rest; A.Chibishev,MED ARH 2010;64 (6):32-323	6
	7. Влијанието на вештачката исхрана врз доцните посткорозивни компликации кај акутните корозивни труења; А.Чибишев, Physioacta 2010; Vol.4- N 1: 105-114	6
	8. Асоцираност на серумскиот липиден статус со начинот на апликација на хероинот кај опијатна зависност; Ж Переска, Ц. Божиновска, Л.Петковска, А.Чибишев и сор, Physioacta 2010; Vol.4- N 1: 105-114	6
	9. Ефектите од постпилоричната нутриција во третманот на акутните труења со каустични супстанции; А.Чибишев, М. Пановски, В.Василевски, Ц.Божиновска, Н.Орвчанец; 2007; Physioacta, Vol 1. (1) : 85-98	6
	10. Серолошко и молекуларно испитување на вирусот на хепатитис Ц кај корисници на опијати; Симоновска Н, Серафимовски В, Чибишев А, Божиновска Ц. Physioacta, Vol 1, No 2, UDK: 616.36-002-02:578.891.083.3:613.83	6
	11. Присуството на позитивен ревматоиден фактор кај хероински зависници; Симоновска Н,Божиновска Ц,Грчевска Л,Чибишев А,Physioacta Vol.3-No.1 UDK: 616-097:6'13.83-052	6
	12.Ендоскопски наод кај корозивни труења; Петровски Д,Чибишев А,Божиновска Ц,Переска Ж; Physioacta Vol 1.- No.2 105; 616.32/33-001.37-072.1	6
6.	Научни трудови со оригинални научни резултати објавени во научно/стручно списание 1. Појавата на хипергликемија кај акутните иштоксикации со антихолинестеразни инсектицид, Ц. Наумовски, А.Чибишев, Л. Петковска, Л. Меловска; Макед.мед.преглед; год 53, 1999, стр. 251-387, бр. 5-6	2,4

	<p>2. Значењето на парентералната нутриција во превенцијата на посткорозивните компликации кај акутните корозивни труења; А.Чибишев, Ц. Божиновска, Д.Петровски, Б.Павловски ; Македон. мед.преглед, год 57. 2003, стр.221-338,бр.5-6.</p>	2,4
	<p>3. Значењето на биохемиските индикатори во контролата на нутритивниот статус кај акутните каустични труења; А.Чибишев, Ц.Божиновска,Д.Петровски; Макед.мед.преглед год.60,2006, стр.181-257, бр.5-6.</p>	3,2
	<p>4. Акутно суицидално труење со кардиотонични гликозиди кај две адолесцентни девојки; А.Чибишев, Б.Павловски, Д.Петровски, Ц.Божиновска; Македонско списание за медицина 2002; 48 (1-2) : 115-118</p>	2,4
	<p>5. Панкреатитис - ретка компликација на акутна нитиоксикација со карбамат; Л.Петковска, А.Чибишев, Ц.Наумовски, Д.Петровски; Македонско списание за медицина 2003; 49 (1-2) 171-175</p>	2,4
	<p>6. Стенози на хранопроводот - желудникот се честа компликација кај акутни перорални труења со корозивни средства ; А.Чибишев, Ц.Божиновска, Д.Петровски, Ц. Наумовски; Македонско списание за медицина, 2005, 51 (1-2): 139-146</p>	2,4
	<p>7. Посткорозивните стенози на езофагус и желудник, мајорна компликација по акутните перорални корозивни труења; А.Чибишев, Ц.Божиновска, Д.Петровски. Б .Чибишева; Acta morphologica , Vol.4 (1) 2007: 54-58</p>	2,4
	<p>8. Immunoglobulin alterations associated with heroin addition; Simonovska Veljanovska Natasha,Bozinovska C,Cibisev A.; Acta morphologica 2009;Vol.6 (2)50-53</p>	2,4
7.	<p>Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p> <p>АТЕРОСКЛЕРОЗА; 4 (четврти) Битолски медицински денови;Зборник на трудови; 1990.Фармакотераписки пристап кај хипертензивен болен во вашата клиничка практика, А.Чибишев</p>	2

8.	<p>Учесиџво на научно- сџручен собир со рефератџ (со меѓународно учесџво)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ I СЕМАКЕДОНСКИ КОНГРЕС НА ЛЕКАРИТЕ, СТОМАТОЛОЗИТЕ И ФАРМАЦЕВТИТЕ (27-30.06.2000 година) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Наши првични искуства во детоксикацијата на пациенти корисници на хероин, А. Чибџшев ▪ II МАКЕДОНСКИ КОНГРЕС ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈА И ХЕПАТОЛОГИЈА СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (15-18.9.2004) <ul style="list-style-type: none"> • Парентерално-ентерална нутриција кај пациентка со акутно тужење со HCL (приказ на случај) А. Чибџшев • Компликација на крваречки улкус и поткожен емфизем Д. Петровски, А. Чибџшев ➤ 5TH ADRIATIC DRUG ADDICTION TRETMENT CONFERENSE <ul style="list-style-type: none"> • Program of the university clinic of toxicology of drug addiction (Buprenorfin treatment protocol) Н. Симоновска, А. Чибџшев • Lipid peroxidation in heroin abuse and detoxication; Ж. Переска, А. Чибџшев ➤ IX КОНГРЕС НА ТОКСИКОЛОЗИТЕ НА СРБИЈА И ЦРНА ГОРА СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (27.9-1.10.2006) <ul style="list-style-type: none"> • Ендоскопски палаз код тровања корозивима; Д. Петровски, А. Чибџшев • Кардиотоксичност код акутних тровања амитриптилином (Амизол) Б. Павловски, А. Чибџшев ➤ ВТОРИ КОНГРЕС ПО КЛИНИЧКА ТОКСИКОЛОГИЈА НА БУГАРИЈА (со меѓународно учество), 12-14.10.2006 <ul style="list-style-type: none"> • Post corrosive esophageal stenosis treatment with ballon dilatator (case study Д. Петровски, А. Чибџшев • Electrocardiographic changes as a predictor of cardiovascular toxicity 	<p>2</p> <p>2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p>
----	--	---

in acute tricyclic antidepressant (Amintiptiline) overdose.	
Павловски Б., Чибисhev А.	1,2
<ul style="list-style-type: none"> ➤ XXXVII Congres of the European society for artificial organs (8-11.09. 2010) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Combined extracorporeal methods in mushroom poisoning treatment 	
Z.Petronievic, A, Chibishev	1,2
<ul style="list-style-type: none"> • Artificial nutrition in therapeutic approach of acute caustic poisonings; 	
A.Chibishev	2
<ul style="list-style-type: none"> ➤ INTERNATIONAL CONGRESS OF THE European association of poisons centers and clinical toxicologists 	
<ul style="list-style-type: none"> • Epidemiological characteristics of hospital treated poisonings in 1988 and 2008 year at the university clinic of toxicology , Skopje; 	
Z.Pereska, A.Chibishev	1,2
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ИВ КОНГРЕС НА АНЕСТЕЗИОЛОЗИТЕ НА МАКЕДОНИЈА со меѓународно учество (23-26.09.2010) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Влијанието на енттералната постпилорична нутриција на нутритивниот статус кај акутни труења со каустични супстанции; 	2
A. Чибисhev	
Секциско предавање на научен/стручен собир со реферат	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ СТРУЧЕН СОСТАНОК НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА ДОКТОРИ ПО МЕДИЦИНА- СПЕЦИЈАЛИСТИ ПО МЕДИЦИНСКА БИОХЕМИЈА (18.6.2010) 	
1. Значењето на биохемиските индикатори при контролата на нутритивниот статус кај акутните каустични труења,	1
A. Чибисhev	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ СТРУЧЕН СОСТАНОК НА МАКЕДОНСКОТО ЗДРУЖЕНИЕ ЗА ЕНТЕРАЛНА И ПАРЕНТЕРАЛНА ИСХРАНА 	
1. Ентералната исхрана во контрола на нутритивниот статус кај акутните корозивни труења, Чибисhev А.	1

	<p>➤ СТРУЧЕН СОСТАНОК НА МАКЕДОНСКОТО ЗДРУЖЕНИЕ НА ТОКСИКОЛОЗИ</p> <p>1. Nutritive management in therapeutic strategy at corrosive poisonings; Чибишев А.</p> <p>2. Влијанието на вештачката исхрана на доцните посткорозивни компликации кај акутните каустични труења, Чибишев А</p> <p>3. Нутритивниот менаџмент кај корозивните интоксикации, А.Чибишев</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	Вкупно	144,8

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активноста	поени
1.	<p>Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија</p> <p>➤ Супервизија на експертски мислења во Комисијата за проценка на ризик за опасност и класификација на хемикалии и Комисија за отрови</p> <p>➤ Стручна ревизија на судски предмети со барање и решение на судски органи</p> <p>➤ Стручна ревизија по медицински предмети со решение на Министерот за здравство</p>	<p>50</p> <p>9</p> <p>2</p>
2.	<p>➤ Воведување на нова клиничка/лабораториска метода</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воведување на нова клиничка метода за детоксикација со Бупренорфин • Воведување на нова клиничка метода за ептерална исхрана кај корозивни труења со сонда /ентеростома 	<p>4</p> <p>4</p>

13. Член на советодавно тело на министерот за здравство за формирање на Ургентен центар	1
14. Член на стручен тим за работа на примената на Спогодбата за трговија со услугите на Светската трговска организација во доменот на здравството	1
15. Член на работна група за подготовка на методологија за формирање цени на здравствени услуги кои се укажуваат како дополнителна дејност	1
16. Член на делегација за учество на Генералното собрание на Светската здравствена организација	1
17. Член на Одбор за доделување на државната награда "Св.Климент Охридски"	1
18. Член на делегација која преговараше со претставниците на Европскиот центар за дроги и зависности од дроги	1
19. Национален комитет за храна и исхрана	1
20. Национален комитет на Kodex alimentarius	1
21. Комисија за дефинирање на здрав. услуги кои можат да ги вршат ЈЗУ Општи болници	1
22. Член на Управниот одбор на ЈЗО Институт за белодробни заболувања и туберкулоза	1
23. Член на Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување	1
24. Член на Управниот одбор на ЈУ за деца- Детска градинка " Росица "- Скопје	1
Вкупно	118,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	29,19
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	144,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	118,5
ВКУПНО	292,49

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Акад. проф. д-р Владимир Серафимовски
_____ с.р.
2. Проф. д-р Цветанка Божиновска
_____ с.р.
3. Проф. д-р Нада Марина
_____ с.р.
4. Проф. д-р Билјана Сидовска-Ивановска
_____ с.р.
5. Проф. д-р Александар Шиколе
_____ с.р.

Д-р Бранимир Павловски

Кратка биографија

Прим. д-р Бранимир Павловски е роден 1948 година во Скопје. Основно училиште и гимназија завршил со одличен успех во Скопје. Медицински факултет завршил во 1977, а во 1978 година го положил стручниот испит. Истата година се вработил во фармацевтската куќа „Белупо“ од Копривница (Р.Хрватска), како самостоен стручен соработник во медицинско-информативната служба. Од 1985 година како специјалист клинички фармаколог-токсиколог, работи на Клиниката за ургентна интерна медицина и токсикологија. Специјализацијата по клиничка фармакологија ја започнал во 1980 година на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Специјалистичкиот испит го положил во 1983 година. На постдипломски студии се запишал во 1981 година. Ги положил сите предвидени испити и колоквиуми со среден успех 9,50. Специјализацијата по предметот интерна медицина ја започнал во 1985 година и во 1989 година го положил специјалистичкиот испит. За помлад асистент по предметот интерна медицина бил избран во 1988 година, а во 1991, 1995 и 1999 година бил реизбран за асистент по предметот интерна медицина. Изведувал практични вежби по предметот интерна медицина за студенти по медицина и стоматологија. За научен соработник по предметот интерна медицина бил избран во 2002 година. Докторската дисертација со наслов „**Акутните труења со ксенобиотици и црнодробните биохемиски промени во корелација со клиничката слика**“ успешно ја одбранил на 16.11.2005 година. Како лекар специјалист клинички фармаколог и интернист во Единицата за интензивна нега, учествувал и во токсиколошки испитувања на медикаменти, корозивни, индустриски, земјоделски отрови и наркотици, а исто така како асистент учествувал и во изведувањето на практичната настава по предметот интерна медицина за студентите по медицина и стоматологија.

На 1.10.1995 година бил избран за раководител на Токсиколошкиот информативен центар а од 1.1.1998 година работел како раководител на дневната болница. Од 1.2.2009 година работи како раководител на Интернистичкото одделение при Клиниката. Со звањето примариус се здобил во 1996 година. Од Управниот одбор на клиниката бил избран за координатор за ДРГ- норми во доменот на клиничката токсикологија. Учествувал на повеќе интернационални конгреси, симпозиуми и состаноци со сопствени научни трудови. На стручно-научните состаноци на Катедрата за интерна медицина презентирал повеќе научни трудови

од областа на медикаментозните интоксикации и наркотиците. Со куси студиски престои се усовршувал во Ерфурт-Германија(1996), НИСМ-Пирогов-Софија (1995 и 1996 година), Анкара-Турција (1997), ВМА, Белград (1998). Ги владее активно англискиот, францускиот и рускиот јазик. Член е на Бугарското здружение на клинички токсиколози, како и на EUROTOX, Европското здружение на токсиколози. На 22.2.2007 година бил избран за претседател на Здружението на токсиколози при МЛД.

Како претседател на Здружението организирал два симпозиума со меѓународно учество- Маврово, 2 јуни, 2007 и Охрид,16-18 мај 2008 година. Во еден мандат бил член на Советот на Медицинскиот факултет. Од 11.4.1995 до 11.12.1997 година како в.д. директор раководел со Клиниката за токсикологија и ургентна интерна медицина. Бил член на комисијата при Лекарската комора за доделување на наградата „Свети Наум Охридски“ (1997-2000). Доделена му е Благодарница по повод јубилејот-педесет години на Медицинскиот факултет. Добитник е и на плакета од МЛД во 1998 година.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **д-р Бранимир Павловски**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Универзитетска клиника за токсикологија**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **интерна медицина**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби по предметот интерна медицина	35,1
2.	Консултации со студенти	1,04
	Вкупно	36,14

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза	8
2.	<p>Научни трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно стручно списание</p> <ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="348 835 1301 1035">1. Значењето на парентералната нутриција во превенцијата на посткорозивните компликации кај акутните корозивни труења; А.Чибишев, Ц. Божиновска, Д.Петровски, Б.Павловски ; Македон. мед.преглед, год 57. 2003, стр.221-338,бр.5-6. <li data-bbox="348 1104 1301 1265">2. Акутно суицидално труење со кардиотонични гликозиди кај две адолесцентни девојки; А.Чибишев, Б.Павловски, Д.Петровски, Ц.Божиновска; Македонско списание за медицина 2002; 48 (1-2) : 115-118. 	2,4 2,4
3.	<p>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p> <ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="348 1448 1301 1563">1. Анализа на трендот на акутните медикаментозни интоксикации; Б.Павловски,Б.Поповски,Т.Пановска; XII конгрес на лекарите на СР Македонија;Зборник на трудови,25-27.9.1987 <li data-bbox="348 1586 1301 1680">2. Основни принципи во лекувањето на акутните интоксикации; Б.Поповски,Б.Павловски,Е.Анчева,Г.Пиловски, ММП; научен собир: Недела на новини и актуелности во медицината 	2 1,2

4.	<p>Учество на научно- стручен собир со реферат (со меѓународно учество)</p> <p>➤ The third Congress of clinical toxicology,30.09-03.10 2010 Varna,Bulgarija</p> <p>1. Cerebral syndrome as a leader in the treatment of heroin overdose at heroin addicts(our experience), B.Pavlovski 2</p> <p>➤ Јубилејна национална научна конференција со меѓународно учество</p> <p>1. Acute self poisoning with Verapamil, B.Pavlovski 2</p> <p>2. Abuse of benzodiazepines among heroin addicts in Skopje; B.Pavlovski 2</p> <p>3. Iliofemoral venous thrombosis among injecting in Skopje; B.Pavlovski 2</p> <p>➤ IX kongres toksikologa Srbije za međunarodnim ucescem</p> <p>1. Karditoksienost kod akutnih trovanja sa amitriptilinom(Amyzol); B.Pavlovski 2</p> <p>➤ International congress of the European association od poisons centers and clinical toxilogsits</p> <p>1. Antidotal treatment of heroin overdose patienst; B.Pavlovski</p> <p>➤ II Конгрес по клинична токсикологија</p> <p>1. Electokardiographic changes as a predictor of cardiovascular toxicity in acute tricyclic antidepressant (Amitryptiline) overdose; B.Pavlovski 2</p> <p>2. Post corrosive stenosis treatment with ballon dilatators(case report) D.Petrovski, B.Pavlovski 1,2</p> <p>➤ IX Kongres toksikologa Srbije za međunarodnim ucescem;</p> <p>1. Endoskopski nalaz kod trovanja korozivima;</p>	
----	--	--

	<p style="text-align: center;">D.Petrovski,B.Pavlovski</p> <p>➤ II МАКЕДОНСКИ КОНГРЕС ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈА И ХЕПАТОЛОГИЈА СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (15-18.9. 2004)</p> <p>• Компликација на крваречки улкус и поткожен емфизем ; Д.Петровски, Б.Павловски</p>	2
	<p>➤ V Kong res toksikologa Jugoslavije,Brioni 1990 godina</p> <p>1. Znacaj plazma koncentracije kod akutnih medikamentoznih intoksikacija, B.Pavlovski</p>	1,2
	<p>➤ International symposium on pesticides,Budva, Jugoslavija, 1997 godina</p> <p>1. Our expiarence with the treatment of acute intoxication by lanate; B.Pavlovski</p>	2
	<p>➤ VII Congress of the toxicologist of Yugoslavia,Igalo 1998</p> <p>1. The use of fluzamenil in the treatment of acute suicidal poisonings with benzodiazepines and other drugs; B.Pavlovski</p> <p>2. Venska tromboza i infekcija virusom hepatitis C kod intravenskih narkomana u Skopskoj regiji; B.Pavlovski</p>	2
	<p>➤ 8 th Yugoslav congress of toxicology with international participation,Tara, Srbija,2002</p> <p>1. Serum transaminases levels in relation to hepatitis C virus infection among heroin addics in Skopje; B.Pavlovski</p>	2
	<p>➤ X Kongres toksikologa Srbije sa megjunarodnim ucescem</p> <p>1. Tretament of heroine overdose –clinical criteria are essential; B.Pavlovski</p>	2
	<p>Секциско предавање на научен/стручен собир со реферат</p> <p>➤ V Jubilee Masedonian “ Toxicology Daus” with international partipations</p>	2

1. Overview on the changes in clinical toxicology practice(past,the present time and future) ; Б.Павловски	1
2. Rhabdomyolysis-induced acute renal failure after Metadone-Diazepam overdose(case report); B.Pavlovski	1
➤ 6-ти Симпозиум на Здружението на токсиколози при МЛД со меѓународно учество, Охрид, Македонија	
1. Acute nonfatal self poisonings by Sertraline(Asentra); B.Pavlovski	1
2. Antiperspirants as a comorbidity factor in the appearance of mamma cancer , N.Bekarovski,P.Pavlovski	0,6
➤ Трет Конгрес по кардиологија;21.06-24.06.2006	
1. Kardiotoksicnost pri akutnite predoziranja so triciklicen antidepressiv,Amitriptilin; B.Pavlovski	1
2. EKG changes in poisonings with benzodiazepines; N.Bekarovski,B.Pavlovski	0,6
➤ VII Simpozium na toksikolozi pri MLD so meѓunarodno ucestvo	
1. Accidental exposures/poisonings by carbon monoxide(three case report); B.Pavlovski	1
Вкупно	52,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Член на организациони или програмски одбор на научен /стручен стручен собор	5	0,5	2,5
Вкупно			2,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	36,14
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	52,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	2,5
ВКУПНО	91,24

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Акад. проф. д-р Владимир Серафимовски
2. _____ с.р.
Проф. д-р Цветанка Божиновска
3. Проф. д-р Нада Марина
_____ с.р.
4. Проф. д-р Билјана Сидовска-Ивановска
_____ с.р.
5. Проф. д-р Александар Шиколе
_____ с.р.

Д-р Лидија Петковска (родена Калешковска)

БИОГРАФИЈА

Д-р Лидија Петковска е родена во Скопје, на 30.4. 1964 година. Средно образование завршила во 1982 година паралелно во Гимназијата „Раде Јовчевски-Корчагин“ и во средното музичко училиште МБУЦ „Илија Николовски-Луј“, двете со континуиран одличен успех.

На Медицинскиот факултет се запишала во учебната 1982/83, а дипломирала во 1988 година, со просечен успех 9,58. За време на студиите била корисник на стипендија за талентирани студенти од тогашниот СИЗ за научни дејности. Имала едномесечен феријален престој од областа интерна медицина во Клиничкиот центар во Кошице-Словачка. Специјализацијата по интерна медицина ја завршила на 26.6.1998 година (реш. бр 11-02-517). Магистрирала на Медицинскиот факултет во Скопје, со просечна оценка 9,72, на тема **„Алергоимунолошки фактори во етиопатогенезата на М.Мениер“** на 17.11.2000 година (реш. бр. 562). Докторската дисертација на тема **„Ефекти од трајната имunosупресија со калцинеурински инхибитори и кортикостероиди врз инсулинската сензитивност и резистенција кај болни со пресаден бубрег“** ја одбрала на 15.6.2009 година.

На Клиниката за токсикологија и ургентна интерна медицина е вработена од 1991 година. Во звањето помлад асистент по предметот интерна медицина е избрана на 15.9.1992 година (реш. бр 02-464, Билтен бр. 564), а реизбрана е на 25.6.1997 година (реш.бр 02-215, Билтен бр. 684). За асистент на Медицинскиот факултет по предметот интерна медицина е избрана на 1.6.2000 година (реш. бр. 02-555), Билтен бр. 747, а реизбрана е на 15.4.2004 година (реш. бр. 02-2676), Билтен бр. 846. Изведувала вежби по предметот интерна медицина за студенти по медицина и стоматологија. Во 2006 година завршила шестмесечна обука по абдоминална ултрасонографија и работи во Кабинетот за ургентна дијагностика.

Активно се служи со англискиот јазик. Уште како студент учествувала во изработка и презентација на стручно-научни трудови на студентските конгреси. По вработувањето учествувала на повеќе стручнонаучни состаноци, национални и интернационални конгреси со свои трудови. Еден дел од нив се веќе рецензирани и објавени во наброените билтени на Универзитетот. Член е на Европското и на Македонското здружение на токсиколози, каде што активно учествува, а во периодот 2003-2007 година била и член на Претседателството. Добитник е на две признанија од МЛД, и тоа: Диплома- 2002 година и Плакета- 2007 година.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **д-р Лидија Петковска**

име и презиме)

име, татково

Институција: **Универзитетска клиника за токсикологија**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област : **интерна медицина**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби по предметот интерна медицина	43,2
2.	Консултации со студенти	1,28
	Вкупно	44,48

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза	8
2.	Одбранета магистерска теза	4

3.	<p>Оригинални научни резултати објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>1. PROOXIDATIVE/ANTIOXIDATIVE HOMEOSTASIS IN HEROINADDICTION AND DETOXIFICATION. Pereska Z, Dejanova B, Bozinovska C, Petkovska L. Bratisl Lek Listy 2007; 108(9): 393-398.</p> <p>2. CLINICAL IMPORTANCE OF INSULIN RESISTANCE AFTER RENAL TRANSPLANTATION IN PATIENTS ON TRIPLE IMMUNOSUPPRESSIVE THERAPY WITH CYCLOSPORINS CORTICOSTEROIDS AND MYCOFENOLAT MOFETIL Petkovska L, Ivanovski N, Dimitrovski C, Serafimoski V. Contributions, Sec. Biol. Sci., MASA; 2008:129-139.</p> <p>3. ОКСИДАТИВЕН СТРЕС КАЈ ХЕРОИНСКА ЗАВИСНОСТ И ДЕТОКСИКАЦИЈА. Переска Ж, Божиновска Ц, Дејанова Б, Петковска Л, Велјановска Н. Physioacta: 2007:115 Т» 122.</p> <p>4. АСОЦОРАНОСТ НА СЕРУМСКИОТ ЛИПИДЕН СТАТУС СО НАЧИНОТ НА АПЛИКАЦИЈА НА ХЕРОИНОТ КАЈ ОПИЈАТНА ЗАВИСНОСТ; Ж.Переска, Ц.Божиновска, Л.Петковска, А. Чибичев; Vol.4-N.1, 213-220</p> <p>5. Glycemia monitoring in patients after international self-poisoning with antimicrobial sulfonamide preparations; Jonh Naumovski, Kovkarova Elizabeta, Lidija Petkovska</p>	6 6 6 6 6
4.	<p>Научни трудови со оригинални научни резултати објавени во научностручно списание</p> <p>1. ФАЛОИДЕН СИНДРОМ-ПРИКАЗ НА ДВА СЛУЧАЈА. Л.Петковска, Ц.Наумовски, Ц.Божиновска, Ж.Переска, Ф.Личоска. Мак. мед. преглед; 2002:71-75</p> <p>2. ТРУЕЊЕ СО ПЕЧУРКИ-ДИЈАГНОСТИЧКИ И ТЕРАПИСКИ ПРИСТАП. Л.Петковска, Ж.Наумовски, Ж.Переска, Ц. Божиновска, С. Маликовска. Мак.мед. преглед; 2002: 303-306</p> <p>3. ПАНКРЕАТИТИС-РЕТКА КОМПЛИКАЦИЈА НА АКУТНА ИНТОКСИКАЦИЈА СО КАРБАМАТ, (приказ на случај). Л.Петковска, Ц.Наумовски, Г.Пиловски,</p>	2,4 2,4 2,4

	Ж.Переска, А.Чибишев, Д.Петровски. Мак спн. мед; 2003:171-175	
4.	ВЛИЈАНИЕТО НА ИМУНОСУПРЕСИВНАТА ТЕРАПИЈА ЦО ^{II} ЦИКЛОСПОРИН А ВРЗ ЛИПОПРОТЕИНСКИОТ ПРОФИЛ НА ТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА БУБРЕГ, Л.Петковска,Н.Ивановски,Ж.Переска,Ц.Божиновска,Мак.м ед.преглед;2006,6-10	2,4
5.	НАРУШУВАЊА ВО ГЛИКОЗНИОТ МЕТАБОЛИЗАМ КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ТРАНСПЛАНТИРАН БУБРЕГ. Л Петковска, Н Ивановски, Ч. Димитровски, Ж. Попов, Ж. Переска, Ф. Личовска-Лосифовиќ. Мак .мед преглед; 2006: 181-185	2,4
6.	ЗАСТАПЕНОСТ НА ИНСУЛИНСКАТА РЕЗИСТЕНЦИЈА КАЈ ТРАНСПЛАНТИРАНИ БОЛНИ ЦО И БЕЗ НАРУШУВАЊА ВО ГЛИКОЗНИОТ МЕТАБОЛИЗАМ. Л. Петковска, Н. Ивановски, Ч.Димитровски, Ж. Попов, Ж. Переска. Мак. мед. преглед; 2007: 38-43	2,4
7.	ПАЈАЦИ ЦРНА ВДОВИЦА ВО МАКЕДОНИЈА-ЛАТРОДЕКТИЗАМ И ТЕРАПИЈА (приказ на 3 случаи). Ж. Переска, Ц. Божиновска, Ц. Наумовски, Л. Петковска, Д. Петровски, А. Бабуловска. Мак.мед. преглед; 2004: 60-65.	2,4
8.	СКАЛА НА БЕЗНАДЕЖНОСТ ВО КЛИНИЧКАТА ТОКСИКОЛОГИЈА. Х. Беќаровски, Д. Чапароска, Ц. Наумовски, С. Радуловиќ Беќаровска, Л. Петковска, Н. Велјановска. Мак. мед преглед; 2000: 51-53.	2,4
9.	СТЕНОЗИ НА ХРАНОПРОВОДОТ И ЖЕЛУДНИКОТ СЕ ЧЕСТА КОМПЛИКАЦИЈА КАЈ АКУТНИТЕ ПЕРОРАЛНИ ТРУЕЊА СО КОРОЗИВНИ СРЕДСТВА. А. Чибишев, Ц. Божиновска, Д. Петровски, Ц. Наумовски, Л. Петковска. Мак спн мед 2005:139-146.	2,4
10.	PERSONAL EXPERIENCE WITH IPECAC UTILIZATION AS AN AGENT INDUCING VOMITING IN PRIMARY DECONTAMINATION IN PATIENTS WITH ACUTE PERORAL POISONING Ц. Наумовски, Г. Пиловски, Е. Ковќарова, Л. Петковска, Д. Петровски. Спешна медицина	2,4

	(Journal of Emergency Medicine); 2002: 54-55	
	<p>11. ИНСУЛИНСКА НЕДОСТАТОЧНОСТ ИЛИ НАМАЛЕНА СЕНЗИТИВНОСТ НА ИНСУЛИНОТ КАКО ПРИЧИНА ЗА ПОСТТРАНСПЛАНТАЦИОНИ НАРУШУВАЊА ВО ГЛИКОЗНИОТ МЕТАБОЛИЗАМ. Л. Петковска, Н. Ивановски, Ч. Димитровски, Ж. Переска. МЕДИЦУС; 2007: (Нр.2)12-16.</p>	2,4
	<p>12. O KARAKTERISTIKAMA MENARHEKOD UCENICA U SKOPLJU ;GLASNIK ANTROPOLOSKOG DRUSTVA JUGOSLAVIJE; Stefka Cevrevska, Lidija Petkovska et all. SVESKA</p>	2,4
5.	<p>Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Carbamate induced panceatitis; L.Petkovska,N.Becarovski,Dz.naumovski, Z.Pereska; II International Symposium od Pesticides in ouble health;2000,Sept.Palic,FR Yugoslavia, 2. Lindane induced muscular atrophy, N.Bekarovski,Dz. Naumovski,L.petkovska,Z.Pereska; II International Symposium od Pesticides in ouble health;2000,Sept.Palic,FR Yugoslavia, 3. Increase of transaminase levels in patients intoxicates with dekamerin;Dz.Naumovski,L.Petkovska,N.Becarovski,A.Ci bisev; II International Symposium od Pesticides in ouble health;2000,Sept.Palic,FR Yugoslavia 	<p>2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p>

6.	<p>Учество на научно- стручен собир со реферат (со меѓународно учество)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 10 Kongres toksikologa Srbije sa megjunarodnim ucescem <ul style="list-style-type: none"> 1. Hepatic injuries in synthetic pyrettroiids intoxications,L.Petkovska 2 2. Accidental poisoning with minoxidil,D.Petrovski,L.Petkovska 1,2 ➤ XXX International Congres of the European Assiciation of poisons centres and clinical toxilogist Bordeaux,France,11-14 may,2010 <ul style="list-style-type: none"> 1. Epidemiological charectesitics of hospitality treated poisonings in 1988 and 2008 year at the university clinic of toxiciology , Skopje;Z.Pereska,L.Petkovska 1,2 ➤ EUROTOX 2001,Istanbul Turkey,2001 <ul style="list-style-type: none"> 1. Pancreatitis as complications of carbamate intoxication,L.Petkovska 2 2. QTc-marker of poisoning severity after acute exposure e to anticholinesterase insecticides, Z.Pereska,L.Petkovska 1,2 ➤ Трет конгрес по нефрологија со меѓународно учество <ul style="list-style-type: none"> 1. Нотирани уринарни бактериски инфекции кај дијабетичари, Л.Петковска 2 ➤ XXIII International Congres of the European Assiciation of poisons centres and clinical toxilogist,Rome, Italy,20-23 may,2003 <ul style="list-style-type: none"> 1. Transaminase levels in amanita phalloides poisoning, L.Petkovska 2 2. Bubpropion overdose:a new experience in our practice(case report); Z.Pereska,L.Petkovska 1,2 	
----	--	--

	<p>2-ри Конгрес по клинична токсикологија, 12-14 окт, 2006</p> <p>1. Post corrosive stenosis treatment with ballon dilatators(case report) D.Petrovski, L.Petkovska</p> <p>2. Aminotrasferases and their ratio-prognostic markers in amanita phalloides poisoning; L.Petkovska</p>	<p>1,2</p> <p>2</p>
	<p>➤ IX Kongres toksikologa Jugoslavije sa megjunarodnim ucescem</p> <p>Endoscopic findings in corrosive intoxication; D.Petrovski, L.Petkovska</p> <p><i>Секциско предавање на научен/стручен собир со реферат</i></p> <p>➤ V Jubilee Masedonian " Toxicology Daus" with international partipations</p> <p>1. Adverse affect of cyclosporine_on thelipid profil early after transplantation,L.Petkovska,Z.Pereska</p>	<p>1,2</p> <p>1</p>
	Вкупно	93,4

СТРУЧНО- АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (Дејности од поширок интерес)

7.	Член на организациски или програмски одбор на научен/стручен собир	2,5
	Вкупно	2,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	44,48
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	94,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	2,5
ВКУПНО	141,38

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Акад. Проф. д-р Владимир Серафимовски
_____ с.р.
2. Проф. д-р Цветанка Божиновска
_____ с.р.
3. Проф. д-р Нада Марина
_____ с.р.
4. Проф. д-р Билјана Сидовска-Ивановска
_____ с.р.
5. Проф. д-р Александар Шиколе
_____ с.р.

Виш науч.сораб.Светлана Станковиќ**Биографски податоци**

Виш науч.сор. Светлана Станковиќ е родена на 11.5. 1958 година во Велес. Основно училиште и гимназија завршила во Скопје. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 1976 година, а дипломирала во јануари 1983 година со просечна оценка 8,78. На Клиниката за хематологија е вработена од 1984 година. Во 1986 година се запишала на постдипломски студии по предметот хематологија и во редовен термин ги положила сите предвидени испити. Специјализацијата по интерна медицина ја завршила во 1990 година. Во 2001 година добила супспецијализација по хематологија која со успех ја завршила и се здобила со звањето супспецијалист по хематологија. Докторската дисертација на тема „Евалуација и прогноза на мултипли миелом“ со успех ја одбрала во 2000 година. На Клиниката за хематологија работи на Клиничкото одделение. Во 1992 година била раководител на Одделението за хемостаза а од 2006 година е раководител на Одделението за амбулатно-поликлиничка дејност. Нејзиното богато клиничко искуство е претставено преку нејзините многубројни авторски трудови реферирани на секциски состаноци, симпозиуми и конгреси во нашата земја и во странство. Во практичната настава за студенти по медицина и стоматологија е вклучена од 1987 година како помлад асистент, од 1991 година како асистент, од 2001 година како насловен доцент, од 2003 година како научен соработник а од 2007 година како виш научен соработник по предметот интерна медицина. Учествува во предавања на постдипломски студии. Член е на Здружението на хематолози, Европската хематолошка асоцијација, Светската федерација на хематолози и на бордот на Балканското хематолошко здружение. Како коавтор учествувала во подготовка на три учебници прифатени од ННС на Медицинскиот факултет. Има остварено во еден наврат и стручен престој во Берлин, Германија. Има 26 години лекарски работен стаж, 19 години специјалистички стаж и 22 години работа со студенти.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАУЧНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **д-р Светлана Станковиќ**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Универзитетска клиника за хематологија**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **интерна медицина**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

1.	Одржување на вежби по предметот интерна медицина	62,1
2.	Одржување настава во втор циклус	2,7
3.	Консултации со студенти	1,84
4.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник (коавтор) <ul style="list-style-type: none"> • ИНТЕРНА МЕДИЦИНА ТОМ 2; акад. проф.д-р В.Серафимовски, С.Станковиќ • Интерна медицина- Практикум за вежби „Хематологија“, С.Станковиќ 	6 6
5.	Превод на дел од учебник: УПАТСТВА ЗА ВОДЕЊЕ НА ХЕМОФИЛИЈА; С.Станковиќ	3
6.	Вкупно	81,64

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза	8
2.	<p>Научни трудови со оригинални научни резултати објавени во научно стручно списание</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Егзацербациите и квалитетот на животот кај пациентите со хронична опструктивна белодробна болест во тек на терапија за контрола на болеста; Мак мед. прегл. 2007; стр 97-176; Ј.Стојковиќ, С.Станковиќ, Г,Стевчевска 2. Стекнати инхибитори на фактор VIII:приказ на случај и преглед од литература; Мак.мед. преглед 2009;63 (3):57-62, Светлана Станковиќ,Лилјана Хаџи-Пецова,Марица Павковиќ,Оливер Каранфилски 3. Современи начела за примена на орална антикоагулантна терапија;Мак. мед .преглед; 1995;(49):181-183, С.Станковиќ,Тодор Стојчевски, Лилјана Хаџи-Пецова 4. Хематолошки условени хеморагии во хирургијата, Мак.мед. преглед; 1994; 48,104-106; С.Станковиќ,Никола Силјановски, Лилјана Хаџи-Пецова, Сашо Тодоровски, Александар Стојановиќ 5. Хронична кашлица како дијагностички проблем, М<ак мед. преглед; 2006.1-2;1-98, Ј.Стојковиќ, С.Станковиќ, Т.Чапароска, Д.Докиќ 	<p>3,2</p> <p>2,4</p> <p>3,2</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p>

3.	<p>Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p> <p>Антикоагулантна терапија-контрола и стандардизација, IX конгрес на кардиолозите на Југославија, зборник на трудови; С.Станковиќ</p>	2
4.	<p>Учество на научно- стручен собир со реферат (со меѓународно учество)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hip surgery in a hemophilic patients, S.Stankovic 2 2. Update on management of hemophilia, S.Stankovic 2 3. Severe acute renal failure as a result of tumor lysis syndrome after bortezomib therapy in a case of therapy-resistant multiple myeloma, S.Stankovic 2 4. Plasma cell leukemia:a report of 6 cases,S.Stankovic 2 5. Is t here an improvement in the hemophilia care in Macedonia, S.Stankovic 2 6. Hemofilia treatment situation today in Macedonia, S.Stankovic 2 7. Successul imunosupreseve trett ment in a patients with acquired hemophilia-a case report, S.Stankovic 2 8. Bernard-Soulier syndrome:Report of a case found in Macedonia, S.Stankovic 2 9. Fibrinolytic therapy in the treatment of the deep vein thrombosis (DVI) and pulmonary embolism(PE) (A Case r eport), S.Stankovic 2 10. Patienst with multiple myeloma and prolonged survival after conventional chemotherapy, S.Stankovic 2 11. Prognostic factors in multiuple myeloma,S.stankovic 2 12. Deoxyformyocin in the therapy of hairy cell leukemia(a case report of four cases), S.Stankovic 2 13. Survival probabulitiesd in patients with multiple myeloma tretated at b\ the clinic hematology in Skopje, S.Stankovic 2 14. Development of the disese and fatal outcome in a patiens with Bernard-soulier syndrome, S.Stankovic 2 15. Id there improvement in the hemophilia care in Macedonia,S.Stankovic 2 16. Bondronat in the treatment of bone lesions in multiple myeloma, S.Stankovic 2 	

17. Erytromicin in the treatment of multiple myeloma-related anemia, S.Stankovic	2
18. A very rare congenital bleeding disorder-bernard soulier syndrome,found in a family in Macedonia, S.Stankovic	2
19. Intensive plasma exchange wakes up patients with in coma, S.Stankovic	2
Секциско предавање на научен/стручен собир со реферат	
1.Основни напатствија за лекување леукемија,С.Станковиќ	1
2.Потребите од плазмафереза во лекувањето на болните со мултипли миелом,С.Станковиќ	1
3.Евалуација на пациенти со ТТР лечени на Клиниката за хематологија,Скопје, С.Станковиќ	1
4.Операција на колк кај пациент со хемофилија под вискодозирана тромбoproфилакса, С.Станковиќ	1
5.Имплантирација на тотална колк протеза кај пациент со хемофилија А,С.Станковиќ	1
6.Приказ на случај на феморална тромбоза комплицирана со белодробна емболија како последица на ХИТ, С.Станковиќ	1
7.Приказ на случај на вродено заболување на тромбоцитите, Bernard-Soulier Syndrome, С.Станковиќ	1
8.Современи дијагностички и терапевтски принципи кај Мултипли миелом, С.Станковиќ	1
9.Хемофилија, С.Станковиќ	1
10.Презентација на резултати од проект, С.Станковиќ	1
11.Учество како предавач на стручен состанок на хематолози на Македонија, С,Станковиќ	1
Вкупно	72,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (Дејности од поширок интерес)

5.	Член на организациски или програмски одбор на научен/стручен собир	2,5
6.	Член на државна комисија за планирање на потребите на видот и количината на факторите за коагулација	1
7.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	1
8.	Студиски престој во странство (до три месеци)	0,5
	Вкупно	5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	81,64
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	72,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	5
ВКУПНО	159,24

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Акад. Проф. д-р Владимир Серафимовски
_____ с.р.
2. Проф. д-р Цветанка Божиновска
_____ с.р.
3. Проф. д-р Нада Марина
_____ с.р.
4. Проф. д-р Билјана Сидовска-Ивановска
_____ с.р.
5. Проф. д-р Александар Шиколе
_____ с.р.

Д-р Весна Ристовска

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Ас. Д-р Весна Ристовска е родена на 21.9.1959 г. во Струмица, кад што се стекнала со основно и средно образование. На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирала на 10.10.1985 г. Од 1.7.1988 г. работи на Клиниката за нефрологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Специјализација по интерна медицина завршила на 29.3.1995 год.

Од 1991 год. е помлад асистент, а од 1996 год. асистент по предметот Интерна медицина. Со успешната одбрана на докторатот на ден 7.12.2004 г. сега е доктор на медицинските науки. Од 17.11.2005 г. кога го полагала супспецијалистичкиот испит, се стекнала со звањето супспецијалист нефролог, а од 2007 г. е избрана за примариус.

СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

Активно работи на повеќе проблеми од областа на нефрологијата, совладувајќи ги дијагностичките и терапевтските постапки, а учествува и во изведувањето на практичната настава по предметот интерна медицина за студентите по медицина и стоматологија, а исто така и во едукацијата на специјализантите од оваа област. Докторската дисертација со наслов „**Клиничка евалуација на прогресијата на бубрежното оштетување кај адултната полицистична болест**“ ја одбранила во 2004 година.

Учествувала на повеќе конгреси и симпозиуми, а како автор и коавтор има објавено 159 стручни и научни трудови во земјата и во странство. Работела на проблематиката на психонепфрологијата, како и кардионепфрологијата, кои се актуелни кај пациентите кои се лекуваат со хронична хемодијализа. Работи исто така и на еходијагностиката на бубрежните болести и проблемите на уринарниот систем. Основната проблематика со која се занимава повеќе години е полицистичната бубрежна болест, од која има одбрането докторска теза со наслов: Клиничка евалуација на прогресијата на бубрежното оштетување кај адултната полицистична бубрежна болест, под менторство на проф. Д-р М.Поленакоски. Интензивно ги следи светските достигнувања од оваа проблематика, со цел нивна примена во клиничката практика. Во 2004 г. била на стручно усовршување во траење од 4 месеци на Универзитетот во Лаајден, Холандија.

Со свои предавања се претставила на повеќе конгреси во земјата и во странство:

1989 г. : Хроничната бубрежна инсуфициенција како провоцирачки фактор во експресија на психози . III семинар за психонепфрологија, Струга

1994 г.: Bioelectic impedance and the fluid status in haemodialysis patients, Second congress of nephrology, Sofia, Bulgaria, 26-28 Oct 1994

1996 г.: Торакална биоимпеданса во процена на кардијалните параметри во тек на дијализа. Прв конгрес за кардиологија, со меѓународно учество, Охрид 26 октомври 1996

2001 г.: Протеинуријата и артериската хипертензија како фактори во прогресијата на реналното оштетување кај ИГА нефропатијата. Трет Конгрес за нефрологија на Р.Македонија со меѓународно учество, 30 мај до 2 јуни 2001 год

На Катедрата за интерна медицина има неколку предавања и тоа:

1. Ехографија на вена кава инфериор во процена на сувата телесна тежина кај пациентите на дијализа
2. Торакалната биоимпеданса во следењето на дијализни болни
3. Вегенерова грануломатоза- приказ на случаи

Од предавањата на состаноците од Здружението на нефролозите:

1. Адултна полицистична бубрежна болест-дијагноза и третман
2. Ten years follow of Wegner,s granulomatosis in Republic of Macedonia, Македонско-Хрватски денови, Дојран, 23-24 Октомври 2010

Во текот на изборите и реизборите за асистент, рецензираните трудови се објавени во Билтените на Универзитетот и тоа: бр.549 од 1990 г. бр. 655 од 1996 г. бр. 747 од 1999 г. бр. 846 од 2004 г. бр. 914 од 2007 г. бр. 936 од 2008 и 983 од 2010 г. Во претходниот конкурс претставена е целокупната активност на кандидатката во Билтенот бр.985 од 2010 год.

Член е на Македонското лекарско друштво, а досега има добиено Диплома и Плакета, како резултат на нејзината успешна работа.

Исто така член е на Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи (МЗНДТВО) од самото негово формирање, како и на Македонската асоцијација за хипертензија.

Од интернационалните здруженија, член е на Балканската асоцијација за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи (BAOTAO), како и на Интернационалното здружение за нефрологија (ISM).

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **д-р Весна Ристовска**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Универзитетска клиника за нефрологија**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **интерна медицина**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активноста	поени
1.	Одржување на вежби по предметот интерна медицина	54
2.	Консултации студенти	1,6
3.	Вкупно	55,6

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одбранета докторска теза	8
2.	<p>Оригинални научни резултати објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>1. V.Ristovska, L.Grcevska, S.Dzikova, M.M.Popovska, S.Pavleska, M.Polenakovic. Different outcome of the renal and pulmonal disease in Wegener's granulomatosis. BANTAO Journal 2004; 2 (1): 20-30</p> <p>2. L.Grcevska, S.Dzikova, V.Ristovska, M.M.Popovska,</p>	6

<p>G.Petrusevska, M.Polenakovic. Prednisone//Cyclophosphamide treatment in adult-onset autosomal dominant focal segmental glomerulosclerosis. (FSGS iz. Bantao Journal 2006; 4 (13): 56-57.</p>	6
<p>3. L.Grcevskа, S.Dzikova, M.Milovančeva-Popovska, V.Ristovska, J.Masin-Spasovski, G. Spasovski, M.Polenakovic. Mycophenolate Mofetil/Predni solone Versus methylprednisolone/ Clarambucil Treatment in Idiopathic Membranous Nephropathy Stage 3-4. Bantao Journal 2006; 4(23):18-20.</p>	6
<p>4. M.M.Popovska, L.Grcevskа, S.Dzikova, V.Ristovska, V.Nikolov, M.Polenakovic. IgA nephropathy: 23 years of follow-up. Bantao Journal 2007; 5 (2): 39-42.</p>	6
<p>5. K.Cakalaroski, D.Cakalaroska, N.Ivanovski, L.Tozija, V.Ristovska, G.Masin. Znacaj indeksa metakarpalnih kostiju u proceni uremijske osteopatije. Srpski arhiv za celokupno lekarstvo 124, (1) 1996:112-114.</p>	6
<p>6. В.Ристовска, Л.Грчевска, М.Поленаковиќ. Ефектите од регулацијата на артериската хипертензија врз прогресијата на хроничната бубрежна слабост кај пациентите со адолтна полицистична бубрежна болест. Прилози. Одд. за биолошки и биомедицински науки, МАНУ, XXIII, 1-2, 2002: 25-31.</p>	6
<p>7. В.Ристовска, С.Цикова, Г.Толовски, М.Поленаковиќ. Екзотомографијата и компјутеризираната томографија на бубрези во дијагностиката на адолтната полицистична бубрежна болест. Прилози. Одд. за биолошки и биомедицински науки, МАНУ, XXIII, 1-2, 2003: 77-85.</p>	6
<p>8. М.М.Поповска, Л.Грчевска, С.Цикова, В.Ристовска, Г.Ставриќ, Г.Петрушевска, М.Поленаковиќ. Клиничка презентација на болни со лупус нефрит. Прилози. Одд. за биолошки и биомедицински науки, МАНУ, XXIV, 1-2, 2003: 49-60.</p>	6
<p>9. M.M.Popovska, Lj. Stojkovski, L.Grcevskа, S.Dzikova, V.Ristovska, L.Gogovska, M.Polenakovic. Therapeutic apheresis in the Republic of Macedonia-our five years experience (2000-2004). Contributions. XXVII/1 (2006): 37-44.</p>	6
<p>10. M.M.Popovska, L.Grcevskа, S.Dzikova, V.Ristovska, G.Petrusevska, K.Stefanovski, Jan. W. Cohn, Tervaert. M.Polenakovic. ANCA-GBM dot blot test in diagnosis of patients with glomerulo nephritis. Contributions XXVII/1 (2006):45-55-</p>	6

	<p>11. M.M. Popovska, L. Grcevska, S. Dzikova, V. Ristovska, V. Nikolov, M. Polenakovic. IgA nephropathy: 23 years of follow-up. Contributions. XXVII/2(2006): 13-27.</p> <p>12. K. Cakalaroski, N. Ivanovski, R. Grozdanovski, V. Ristovska, M. Polenakovic. Long-term diuretic therapy in patients with chronic renal failure. Clinical Nephrology, vol.48, No 1-1997: 56-58.</p> <p>13. K. Cakalaroski, N. Ivanovski, V. Ristovska, L. Tozija, V. Trajkovski, J. Neskovski, M. Polenakovic. Successful Transitory External Cardiac Electrostimulation in Patient with Excessive Hyperkalemia and Bradycardia. Nephron 1998: 381-382.</p> <p>14. L. Grcevska, M.M. Popovska, S. Dzikova, V. Ristovska, M. Polenakovic. Role of Mycophenolate Mofetil in the Treatment of Lupus Nephritis. Autoimmunity, part B. Annals of the New York Academy of Science. Volume 1110, 2007: 433-438.</p> <p>15. V. Ristovska, G. Masin, N. Ivanovski, L. Lazarov, Z. Hristovski, K. Cakalaroski, M. Polenakovic. Bioelectric impedance in estimation of the haemodynamic and fluid status in dialysis patients. Acta Medica Croatiae, vol.53, N 2, 1999: 67-72.</p> <p>16. Is there a role of erythropoietin in systemic disorders with renal involvement, L. Grcevska, V. Ristovska, M. Milovanceva, V. Nikolov, BANTAO journal 2009;7 (2):49-50</p>	<p>6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6</p>
3.	<p>Научни трудови со оригинални научни резултати објавени во научностручно списание</p> <p>1. В. Трајковски, В. Ристовска, К. Чакалароски, Л. Тозија, Н. Ивановски, М. Поленаковиќ, Ј. Нешковски. Успешно привремено екстерно стимулирање на срцевата акција кај болен со ексцесивна хиперкалиемија. Мак мед преглед 50, 1996: 166-168.</p> <p>2. К. Чакалароски, В. Ристовска, М. Поленаковиќ, В. Трајковски. Психијатриски компликации и адаптациони нарушувања кај пациенти лекувани со хронична хемодијализа. Мак мед преглед 51, 1997: 26-29.</p> <p>3. В. Ристовска, М. Поленаковиќ, С. Дикова, Л. Грчевска. Адултна полицистична бубрежна болест во Република</p>	<p>2,4</p> <p>2,4</p>

	<p>Македонија. Мак. Мед. преглед 51,1997: 200-204.</p> <p>4. В.Ристовска, К.Чакалароски, Н.Ивановски, Л.Тозија, Г.Масин. Срцеви аритмии кај болни со ренална инеуфициенција во тек на хемодијализа. Год. зборник, Мед. фак. 37 (1-2), 1993: 34-37</p> <p>5. V.Ristovska, N.Ivanovski, G.Masin, K.Kakalaroski, L.Lazarov, M.Polenakovic. Thoracic bioelectric impedance (TBI) and vena cava echography (VCE) in assessment of the fluid and haemodynamic status in elderly dialysis patients. Mac Med Review 53, (353,1999: 91-93.</p> <p>6. K.Cakalaroski, L.Tozija, N.Ivanovski, V.Ristovska et al Rhabdomyolysis and acute renal failure. MacMed Review 53, (353,1999:133-139.</p> <p>7. Л.Тозија, К.Чакалароски, Г.Масин, В.Ристовска. Калциум карбонат-идеалек лек во превенцијата на уремичната хиперфосфатемија. Год. зборник, Мед. фак., Скопје, 1990 (1-2), 36 : 59</p>	<p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p>
4.	<p>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>1. V.Ristovska, N.Ivanovski, G.Masin, J.naumovski, K. Cakalaroski, M.Polenakovic. Chronic overhydration increases the mortality rate in elderly dialysis patients. Cardioneurology 3, Editoriale Bios, 1995: 347-349-</p> <p>2. V.Ristovska, N.Ivanovski, R.Grozdanovski, J.Naumovski, K.Cakalaroski, G.Masin, M.Polenakovi. Echography of vena cava inferior for estimation of the total body water in dialysis patients. Current therapy in nephrology, 1992 : 459-461.</p> <p>3. V.Ristovska, G.Masin, L.Lazarov, Z.Hristovski, N.Ivanovski, M.Polenakovic. Thoracic bioelectric impedance in estimation of the cardiac performances during dialysis. Cardioneurology 3, Editoriale Bios, 1995: 273-275</p> <p>4. K. Cakalaroski, V.Ristovska, A.Oncevski, M.Polenakovic, N.Ivanovski. Excretory renal failure in congestive heart insufficiency (CHI) treated with sequential dialysis. Cardioneurology 5, Editoriale Bios, 1999: 273-276</p> <p>5. L.Grcevska, M.Polenakovic, S.Dzikova, V.Ristovska, K.Zarirovska. Renal failure in glomerular diseases at the moment of biopsy. Proceedings of the VI BANTAO Congress, Varna, Bulgaria, BANTAO Journal 1(2), October 2003:137-138</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>

6. M.M.Popovska, L.Greevska, S.Dzikova, V.Ristovska, A.Sikole, M.Polenakovic. Extrarenal disease activity in systemic lupus erithematosus in patients with chronic renal insufiency or on haemodialysis.Proceedings of the V BANTAC Congress, 2001: p 77-78.	3
7. V.Ristovska, N.Ivanovski, G.Masia, K.Cakalaroski, L.Lazarov, M.Polenakovic. Electric bioimpedance cardiography in evaluation of the haemodynamic status in elderly dialysis patients, during dialysis. Cardioneurology 5, Editoriale Bios, 1999:143-145-	3

Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир

1. Profilakticki imunosupresivni protocol kod bolesnika sa renalnomtransplantacijom,N.Ivanovski,K.Cakalaroski,A.Oncevski,V.Ristovska;Mak.med.pregl 43;supl.9;1989.	1,2
2. Бактериски пиелонефритис во контекстот на акутната бубрежна инсуфициенција, К. Чакалароски, Л.Тозија, В.Ристовска, Н.Ивановски, Мак.мед.прегл, 2001,55(49):67-72	1,2
3. Инфекцијата со и хепатитисот Ц во Одделението за хемодијализа при Клиниката за нефрологија во периодот од 1995 до 1999 година, Мак.мед.прегл. В. Амитов, В.Ристовска, С.Гелев, А.Шиколе2003(супл.);128-131	1,2
4. Лекување на возрасни со diјabetes mellitus и терминална бубрежна инсуфициенција со дијализа во 2000 година во РМ, М.Поленаковиќ, А.Шиколе, В.Амитов, В.Ристовска, мак.мед.прегл. 2003;(супл);137-141	1,2
5. Морфолошка процена на адултната полицистична бубрежна болест, В.Ристовска, М.Поленаковиќ, С.Цикова, Г.Толовски, мак.мед.прег. 2003;(супл) 67-69.	2
6. Секундарна мембранозна нефропатија неасоцирана со малигноми; Л.Грчевска, С.Ѓикова, М.Пленаквиќ, В.Ристовска, 2003,Мак.мед.прегл. (супл.) 31-34.	1,2
7. Ехографијата на vena cava inferior во процената на “сува телесна тежина” – искуства со пациенти на дијализа напредната возраст, В.Ристовска, Н.Ивановски, Г.Масин, Ј.Наумовски;Мак.мед.прегл,1994;супл 14:301-302,	2
8. Status epilepticus -провоциран со Cyclosporin A – приказ на случај, К.Чакалароски, Н.Ивановски, З.Попов, В.Ристовска, Мак.мед.прегл.1994,супл 14: 301-302	1,2
9. Акутна бубрежна инсуфициенција кај трансплантирани пациенти со стеноза на ренална артерија, провоцирана со	

еналаприл, Н.Ивановски, Г.Масин, К. Чакалароски, В.Ристовска; 1994, супл 14:135-138	1,2
10. Калциум карбонат-идеален лек во превенцијата на уремичната хиперфосфатемија, К. Чакалароски, Л.Тозија, В.Ристовска, Г.Спасовски, 1994; супл 14:275-278	1,2
11. Полицистична бубрежна болест кај возрасни-актуелен проблем во современата нефрологија, С.Цикова, М.Поленакоски, В.Ристовска, Л.Грчевска, 1994; супл. 14: 325-331	1,2
12. Полицистична бубрежна болест кај возрасни во двегодишен материјал на Клиниката за нефрологија во Скопје, иследувани со протокол Дејвер-УСА, 1994; супл 14:333-338	1,2
13. Малнутриција кај пациенти на дијализа- социјална условеност, К. Чакалароски, Н.Ивановски, Р.Гроздановски, В. Ристовска 1994; супл 14:201-202	1,2
14. Превенција кај анемичен синдром кај уремични болни, Ј.Нешкоски, В.Ристовска, 1988, мак мед прегл, супл.8:112-115	1,2
15. Дваесет четири часовно амбулантно крвно-притисочно мониторирање И колапс индекс на вена кава инфериор кај пациенти на хемодијализа, К.Зафировска, Љ.Лозанче, Ѓ.Масин, В.Ристовска; мак.мед прегл; 1993; супл 12:41-46	1,2
16. Кардиоваскуларни компликации кај болни со хронична бубрежна инсуфициенција, К. Чакалароски, Ѓ.Масин, Н.Ивановски, В.Ристовска, мак.мед.прегл. 1996; супл 22:81-90	1,2

5.	<p>Учество на научно- стручен собир со реферат (со меѓународно учество)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V.Ristovska, L.Grcevska, M.M.Popovska, M.Popov, V.Nikolov, S.Dzikova, A.Sikole. Wegener's granulomatosis- what is the prognosis. XXXVI ESAO Anual Congress, The Intrenational Journal of Artificial Organs, Vol.32, No 7, 2009: 442. 2. V.Ristovska, N.Ivanovski, G.Masin, J.Naumovski, M.Polenakovic.Echography of the inferior vena cava in estimation of the dry body weight-experience with elderly dialysis patients. XII International Congress of Nephrology, Izrael, 1993. 3. V.Ristovska, G.Masin, L.Lazarov, Z.Hristovski, N.Ivanovski et al. Bioelectric impedance and the fluid status in haemodialysis patients.31ERA-EDTA Congress, Viena, Austria, NDT vol. 9(N 7), 1994* 999 4. В.Ристовска, Л.Грчевска, В.Николов, М.М.Поповска, С.Џикова, М.Поленаковиќ. Протеинуријата и артериската хипертензија како фактори во прогресијата на реналното оштетување кај ИГА нефропатијата. III конгрес по нефрологија со меѓународно учество, Мак. мед. преглед 55(супл.48), 2001: 59. 5. Echotomography and computerized tomography in diagnosis (adult polycystic kidney disease);8 th BANTAO CONGRESS, V.Ristovska 6. Plasmapheresis in treatment of Wegener,s granulomatosis. Int J Artif Organs 2010; 33(7):452,XXXVII ESAO Congress,8-11 September 2010,V.Ristovska, L.Grcevska 7. Membrane plasmapheresis in the treatment of acute oligoanuria in severe lupus nephritis, L.Grcevska,V,Ristovska, Int J Artif Organs 2010; 33(7):452,XXXVII ESAO Congress,8-11 8. Extrarenal disease actrivity in patients with lupus nephritis and chronic renal disease and patients on haemodialysis, M.M.Popovska, V.Ristovska; Int J Artif Organs 2010; 33(7):452,XXXVII ESAO Congress,8-11 	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p>
	<p>Секциско предавање на научен/стручен собир со реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В.Ристовска, М.Поланаковиќ, С.Џикова, Л.Грчевска. Адултната полицистична бубрежна болест во Република Македонија. II конгрес на МЗДТВО, Охрид, 1997, Книга со апстрактти, Мак. мед. преглед 51, супл. 30: 53 	<p>1</p>

	2. Ten years follow-up of Wegener,s granulomatoisis in Republic of Macedonia, Македонско-хрватски денови, Дојран,23-24 октомври, 2010	1
	Вкупно	174,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активноста	поени
1.	Член на организациски или програмски одбор на научен/стручен собир	2
	Вкупно	2

Дејности од поширок интерес

Ред.број	Назив на активноста	Поени
1.	Студиски престој во странство (до 6 месеци)	1

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	55,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	174,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	3
ВКУПНО	233,8

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Акад. Проф. д-р Владимир Серафимовски
_____ с.р.
2. Проф. д-р Цветанка Божиновска
_____ с.р.
3. Проф. д-р Нада Марина
_____ с.р.
4. Проф. д-р Билјана Сидовска-Ивановска
_____ с.р.
5. Проф. д-р Александар Шиколе
_____ с.р.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на извршениот увид во доставената документација, Рецензентската комисија утврди дека пријавените кандидатите: д-р Андон Чибишев, д-р Бранимир Павловски, д-р Лидија Петковска, виш науч. сор. д-р Светлана Станковиќ и ас. д-р Весна Ристовска ја имаат доставено потребната документација согласно со објавениот конкурс во дневниот весник "Утрински весник" од 19.10.2010 година. По извршената евалуација и бодување согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставностручни и соработнички звања на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ и образецот кон извештајот за избор од јуни 2009 година, Рецензентската комисија му дава предност на кандидатот д-р Андон Чибишев, кој има најголем број на стручни, научни и апликативни активности во сите посочени области во Правилникот (координација и учество во работата на научноистражувачки проекти, публикуирани научни/стручни трудови во стручна периодика, учество на конгреси и стручни собири, изработка на национални документи, воведување на нови клинички методи и учество во работата на државни стручни комисији). Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да му предложи кандидатот д-р Андон Чибишев да биде избран во звањето ДОЦЕНТ по предметот интерна медицина.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Акад. проф. д-р Владимир Серафимовски
_____ с.р.
2. Проф. д-р Цветанка Божиновска
_____ с.р.
3. Проф. д-р Нада Марина
_____ с.р.
4. Проф. д-р Билјана Сидовска Ивановска
_____ с.р.
5. Проф. д-р Александар Шиколе
_____ с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ: „МУТАГЕНО
ДЕЈСТВО НА ТЕШКИТЕ МЕТАЛИ ВО ГЕНОМОТ НА
ЛИМФОЦИТИТЕ КАЈ РУДАРИ КАКО ПРОФЕСИОНАЛНО
ЕКСПОНИРАНИ РАБОТНИЦИ“ ИЗРАБОТЕНА ОД
М-Р НЕВЕНКА Т. ВЕЛИЧКОВА, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ
ЗА БИОЛОГИЈА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата седница одржана на 25.11.2010 година, постапувајќи по предлогот на Институтот за биологија при Факултетот, бр. 07-3008/11 од 17.11.2010 година, донесе одлука број 07-3008/12 за избор на Рецензентска комисија за оцена и одбрана на изработена докторска дисертација во состав: проф. д-р Мирјана Каева-Пејковска, проф. д-р Гордана Димеска, проф. д-р Сашо Панов, проф. д-р Ицко Ѓоргоски, проф. д-р Емилија Јаневик-Ивановска и проф. д-р Никола Силјановски. Рецензентската комисија е избрана за оцена на докторската дисертација под наслов „Мутагено дејство на тешките метали во геномот на лимфоцитите кај рудари како професионално експонирани работници“, изработена од кандидатката Невенка Т. Величкова, магистер по биолошки науки, предавач на Високата здравствена школа при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Рецензентската комисија го разгледа трудот и до Наставно-научниот совет на Природно-математички факултет во Скопје го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов „Мутагено дејство на тешките метали во геномот на лимфоцитите кај рудари како професионално експонирани работници“ од м-р Невенка Т. Величкова е изработена на 175 страници во А4 - формат. Содржи кратко резиме на македонски и англиски јазик, и е структурирана според стандардната методологија за изработка на докторска дисертација: воведен дел (49 стр.), цели на трудот (1 стр.), материјал и методи (9 стр.), резултати (63 стр.), дискусија (31 стр.), заклучок (4 стр.) и литература со 205 референци (14 стр.). Во неа фигурираат 18 слики, 64 графикони и 14 табели.

Трудот обработува актуелна тема од областа на генотоксикологијата, која е предмет на многу истражувања во светот.

При преглед на трудот, Комисијата забележа дека се работи за мошне квалитетен и оригинален труд, како во поглед на идејата и целите за реализација, така и во поглед на резултатите и самата содржина.

Пристапот на авторката кон оваа проблематика се карактеризира со методолошка конзистентност, систематичност и аргументираност во развивањето на основната хипотеза: мутагеното дејство на тешките метали (олово, цинк и кадмиум) во геномот на лимфоцитите кај рударите. Кандидатката м-р Невенка Величкова своите резултати и заклучоци ги поставува врз база на тригодишен период од континуирани испитувања и истражувања на една чувствителна и вулнерабилна категорија работници, која треба да биде посебно опсервирана. Рударите кои работат во рудници за олово-цинкова руда се постојано изложени на овие тешки метали и од тој аспект се очекува зголемена концентрација на тешките метали во крвта, а со тоа и појава на различни хромозомски аберации кои не мора да бидат фенотипски видливи, но можат да бидат пренесени во наредните генерации и тогаш да резултираат со посериозни генетски нарушувања.

Во *воведниот дел* кандидатката ги претставува и ги образложува основните мотиви и потреби за еден ваков вид на истражување во Република Македонија. Таа го формулира проблемот на истражување и ја објаснува општествената и научната оправданост за изработка на еден ваков труд. Исто така, во овој дел м-р Невенка Величкова детално ги елаборира основните поими наведени во насловот од докторската дисертација, како и други термини кои се поврзани со темата на докторската дисертација. Кандидатката се фокусира на повеќе токсични ефекти на наведените тешки метали од кои приоритетно место зазема мутагеното дејство на тешките метали во лимфоцитите кај рудари кои се професионално експонирани работници. Во воведниот дел од докторската дисертација се забележува дека авторката е добро упатена како во постарата, така и во најновата стручна литература од оваа проблематика и неа самостојно и критички ја користи и ја интерпретира. Најнапред таа го објаснува поимот професионален ризик кој подразбира веројатност дека како резултат на изложеноста на работниците на одредени штетни агенси во работната средина ќе се манифестираат негативни ефекти врз нивното здравје и живот. Имајќи ги предвид оценките и препораките на Меѓународната организација на трудот, м-р Невенка Величкова ја утврдува потребата од биолошки мониторинг како збир на активности со кои се идентификуваат и квантитативно се одредуваат концентрациите на тешките метали (олово, цинк и кадмиум), нивните примарни или секундарни метаболити во биолошки медиум како што е крвта, кај наведената категорија на професионално експонирани работници. Исто така, кандидатката успешно го дефинира поимот ефикасност на експозицијата, т.е ефективната доза на токсикантот кој успева на различен начин да навлезе во организмот, нивното токсично дејство (инхибиција на ензими, оштетување на клеточната мембрана), како и динамиката на транспортот, распределбата и излучувањето на одделни метали од организмот.

Во овој дел кандидатката дава осврт и на класификацијата на генетските оштетувања како резултат на присуството на одредени генотоксиканти (во овој труд тешки метали) во организмот. Наведувајќи повеќе досегашни слични истражувања и студии за оваа проблематика од голем број автори, кандидатката укажува на сознанијата кои упатуваат дека при подолготрајна експозиција на одредени хемиски агенси, лицата покажуваат одредени промени во структурата на хромозомите. Во таа функција се наведени факторите кои влијаат на генотоксичноста на металите што е од особена важност за проценка на евентуалниот ризик кога станува збор за чувствителни категории работници. Исто така, во овој дел се дефинирани и основните генотоксични тестови кои се применуваат како дијагностички алатки и постапки при дефинирањето на мутагеното дејство на наведените тешки метали. Кандидатката м-р Невенка Величкова дава посебен осврт на хромозомскиот мутаген ефект, кој може цитогенетски да се анализира, објаснувајќи дека додека трае хемискиот мутаген ефект во хромозомите се случуваат три сукцесивни етапи: примарен ефект на лезии, кинење на хромозомите како и реаранжирање на фрагментите како последица на уништувањето на хромозомската структура. Во Република Македонија многу поретки се испитувањата кои се однесуваат на влијанието на тешките метали како мутагени фактори кои предизвикуваат структурни хромозомски промени, со што овој труд добива во значење и го збогатува фондот на знаења за оваа област. Во воведниот дел е елабориран и можниот клинички аспект на тешките метали (олово, цинк и кадмиум) врз здравјето на рударите, со посебен осврт на хематолошкиот ефект, односно на анемијата како резултат на интоксикација со тешки метали.

Врз база на однапред утврдени *Цели на трудот*, кандидатката успева да се придржува кон нив и нив етапно да ги елаборира, односно да ги разработува во истражувачкиот дел на дисертацијата.

Во третото поглавје (*Материјал и методи*) од докторската дисертација се наведува дека во истражувањето за докторската дисертација се вклучени 120 рудари од Република Македонија како професионално експонирани работници, како и контролна група од 30 испитаници кои ја сочинуваат лица кои не се директно изложени на тешки метали, а живеат во непосредна околина на рудник за олово и цинк. При истражувањето е користен прашалник за мутагенеза кој е стандардизирана алатка за овој вид истражување и помага за групирање и обработка на податоците. Прашалникот е приложен кон трудот. Кандидатката со примена на методи на анализа појаснува дека периферните хумани лимфоцити се најчесто користена клеточна лоза за изучување на хромозомските аберации предизвикани од некој мутаген агенс од причина што 80% од лимфоцитите рециркулираат низ телото. Во трудот се користат стандардни инструменти на истражување како што се прашалници и интервјуа на една поголема група на испитаници како

експонирана група, и контролна група испитаници се со цел да добие појасен и побогат преглед на податоци неопходни за понатамошна анализа. Во дисертацијата се применети:

- биохемиска анализа (индуктивно спрегната плазма- спектрометрија (ICP)) како една од најсензитивните аналитички техники за определување на елементи во биолошки материјали и ги одредува основните хематолошки параметри;
- цитогенетска анализа; освен конвенционалната цитогенетска анализа на хромозомите, направена е и флуоресцентна *in situ* хибридизација (FISH), која нуди можност за откривање на мозаични клеточни линии кои би биле пропуштени со конвенционалната техника;
- статистичка анализа со примена на дескриптивна статистика, тест на Kolmogorov-Smirnov, двонасочен t – тест, Correlation Z-test, Bivariate regression plot и изработени се графички прикази со помош на Box plot, Scatter and Histograms, Z-score Histogram, Pie chart).

Во четвртото поглавје (*Резултати*), кандидатката со примена на цитогенетската анализа го потврдува присуството на одредени структурни хромозомски аберации што одговара на очекувањата на авторката имајќи го предвид зголеменото присуство на тешки метали во крвта. Со примена на биохемиската анализа се согледува концентрацијата на тешките метали кај испитаниците во основната и во контролната група. Исто така се согледува и соодносот на работниот стаж со концентрацијата на тешките метали кај испитуваните рудари. Ваквите наоди се компатибилни со досегашните истражувања присутни во литературата која е цитирана кон трудот. Во овој дел кандидатката прави корелација на тешките метали во крвта со хематолошкиот статус на испитаниците кој вклучува одредување на:

- соодносот на содржината на тешките метали во крвта со бројот на еритроцитите;
- соодносот на содржината на тешките метали во крвта кај рудари со различна содржина на хемоглобин;
- соодносот на содржината на тешките метали кај рудари со различна средна вредност за волуменот на еритроцитите;
- соодносот на содржината на тешките метали во крвта кај рудари со различна средна вредност за волуменот на еритроцитите;
- соодносот на содржината на тешките метали кај рудари со различен број на леукоцити.

Корелацијата на резултатите од биохемиската анализа авторката ги потврдува со помош на поголем број графикони и табели. Успешната

примена на претходно споменатите анализи и методи го потврдува впечатокот дека се работи за квалитетен и изграден кандидат. Со обемната дескриптивна анализа, параметриските и непараметарските тестови со мошне обемната и широко опфатена статистичка анализа, докторската дисертација дава впечатлив приказ на истражуваната материја и добива во квалитет и издржаност.

Во делот *Дискусија*, кандидатката прави осврт на резултатите и податоците кои ги анализира и ги компарира во однос на утврдени параметри. Дискусијата претставува сублимат на севкупните сознанија стекнати преку истражувањето и преку неа се изнесува потврдата за идентификуваната хипотетска рамка на истражувањето. Врз основа на резултатите, кандидатката потврдува дека кај анализите направени *in vivo* и *in vitro*, на исти тест-системи (хумани лимфоцити) се покажуваат контрадикторни резултати. При тоа, ваквата недоследност на податоците кандидатката ја темели на различната концентрација на таргет металите во организмот, од една страна, и способноста на организмот да ги елиминира оштетените клетки (*in vivo*), од друга страна. Во овој дел се анализирани и различни здравствени аспекти кај испитаниците, односно кај рударите како резултат на нивната професионална експозиција.

Во шестиот дел *Заклучоци*, кандидатката м-р Невенка Величкова презентира повеќе заклучоци, и кои се базирани на истражувањата од дисертацијата и според сублимирани и статистички обработени податоци. При тоа ја потврдува основната хипотеза дека рударите кои подолго време се професионално експонирани на генотоксични агенси (како што се тешките метали), во крвта имаат зголемена содржина на тешки метали (олово, цинк и кадмиум) и кои имаат мутагено дејство, што резултира со појава на одредени структурни хромозомски аберации. Исто така, кандидатката потврдува дека зголемената содржина на тешки метали влијае на промената на одредени хематолошки параметри, што резултира со појава на одредени заболувања со комплексна етиологија.

Комисијата оценува дека се работи за многу актуелна и комплексна тема од областа на генотоксикологијата на која кандидатката м-р Невенка Величкова и пришла одговорно и успешно ја обработила со примена на научни методи. Во светот постои голем интерес за истражувањата од областа на генотоксикологијата и екотоксикологијата воопшто и од тој аспект дисертацијата дава значаен придонес за развојот на овој вид истражување и кај нас. Дисертацијата, покрај теоретската, има и практична важност затоа што укажува на потребата од воведување на постојан биолошки и друг мониторинг на една вулнерабилна категорија работници кои би придонеле за подобрување на заштитата во овој сегмент. Со мултидисциплинарното елаборирање на темата, дисертацијата укажува на потребата за посериозен пристап кон овој значаен феномен (генотоксичното влијание на тешките метали кај професионално

изложени работници) и истовремено е специфичен модел кој нуди можност за примена и во други сродни истражувања.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на претходно изнесените согледувања и констатации, Рецензентската комисија за оцена на докторската дисертација под наслов „Мутагено дејство на тешките метали во геномот на лимфоцитите кај рудари како професионално експонирани работници“, изработена од м-р Невенка Т. Величкова, констатира дека кандидатката со примена на научни методи мошне успешно ја обработила проблематиката наведена во дисертацијата. Кандидатката успешно се справила со поставениот предизвик на истражување на проблемот и во докторската дисертација обработила еден многу значаен сегмент од областа на генотоксикологијата и екотоксикологијата воопшто.

Со оглед на тоа дека докторската дисертација е доминантна во областа на екотоксикологијата и генотоксикологијата, како и врз основа на добиените резултати, Комисијата предлага натамошната постапка на одбрана да продолжи и насловот на дисертацијата да гласи: „Екотоксиколошките дејства на тешките метали кај рудари како професионално експонирани работници“.

Врз основа на прикажаната анализа и оцена на докторската дисертација, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, да ја прифати позитивната рецензија, да го усвои овој извештај за докторската дисертација на м-р Невенка Величкова и да ја одобри нејзината усна одбрана.

Скопје, 20.12.2010

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Мирјана Каева – Пејковска, с.р.
2. Проф. д-р Гордана Димеска, с.р.
3. Проф. д-р Сашо Панов, с.р.
4. Проф. д-р Ицко Ѓорговски, с.р.
5. Проф. д-р Емилија Јаневиќ- Ивановска, с.р.
6. Проф. д-р Никола Силјановски, (резервен член), с.р.

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Филозофскиот факултет во Скопје

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатот</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Комисија</i>
1.	м-р Локман Муртезани	Претпристапната помош на Европската унија за развој на човечките ресурси во Република Македонија	1. Проф. д-р Јорде Јаќимовски 2. Проф. д-р Илија Аџески 3. Проф. д-р Милена Ѓуровска

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд
на Економскиот институт во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Елена Гичева	Улогата на жените претприемачи за развој на претприемништвото, со осврт на состојбите во Република Македонија	д-р Верица Јанеска
Александра Ристовска-Ефимова	Здравствената заштита и социјалните услуги за старите лица во Република Македонија, со осврт на можностите за развој на претприемништвото	д-р Верица Јанеска
Борис Гогов	Процесот на евроинтегрирање како детерминанта за привлекување на странски директни инвестиции-искуства на новите членки на ЕУ и земјите кандидати од Западен Балкан	д-р Верица Јанеска
Даниела Андоновска	Управување со ликвидноста во банкарскиот сектор	д-р Климентина Поповска

РЕЦЕНЗИЈА**НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕЛЕКТРОНСКАТА ТРГОВИЈА И ПРЕТПРИЕМНИШТВОТО КАКО ФАКТОРИ НА КОНКУРЕНТНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ЗОРАН ЈАНЕВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Зоран Јаневски со наслов „Електронската трговија и претприемништвото како фактори на конкурентност на претпријатијата“, Советот на Економскиот институт во Скопје, на седницата одржана на 8 ноември 2010 година, донесе одлука (бр. 02-2034/1 од 11.11.2010) за формирање на Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација, во состав:

1. д-р Дејан Пендев
2. д-р Татјана Петковска-Мирчевска
3. д-р Татјана Петковска
4. д-р Билјана Ангелова и
5. д-р Васил Поповски.

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата, до Научниот совет на Економскиот институт, го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ**1. Општи согледувања**

Докторската дисертација на кандидатот м-р Зоран Јаневски со наслов „Електронската трговија и претприемништвото како фактори на конкурентност на претпријатијата“ обработува мошне актуелна, комплексна проблематика од областа на електронската трговија и претприемништвото, во чиј фокус на внимание се прашањата поврзани со претприемништвото во деловни потфати кои користат електронска трговија од аспект на нивната конкурентност.

Во последниве две децении постојат огромен број примери кои ја посочуваат моќта што интернетот им ја дава на претпријатијата и граѓаните. Со неговото појавување и примена на светската економска сцена се создаде нова, мрежна економија, една од најзначајните појави уште од времето на индустриската револуција. Економска вредност повеќе не се создава само преку производството на материјални добра, туку во фокусот сè повеќе влегува процесот на обработка и размена на информации и дигитални производи. Интернет-технологиите во целина одиграа клучна улога во поттикнувањето на оваа промена, а најмногу од сите, таа промена ја предизвика електронската трговија. И покрај ова, интернетот и е-трговијата не се ништо повеќе отколку само уште еден сет алатки во рацете на претприемачот којшто умее да ги користи. Претприемачот е тој кој ја има способноста да иновира, да се натпреварува, да бара решенија за проблемите од секојдневието и да биде лидер. Тој ги започнува и ги развива деловните потфати. Современиот претприемач во кодот на своето размислување ја вградува потребата од интензивна примена на интернет и е-трговија, како јадро на бизнис-моделите на неговите сегашни и идни деловни потфати.

Во Република Македонија, примената на електронската трговија се наоѓа во почетен стадиум. Иако граѓаните и претпријатијата во државата започнуваат поинтензивно да го прифаќаат интернетот и технологиите на електронската трговија, сепак, гледано од социоекономски аспект, ефектите од тоа се сè уште незадоволителни. Основните причини за нагласена актуелност на улогата на претприемништвото и е-трговијата како фактори на конкурентност на претпријатијата лежат во фактот дека за забрзан раст на националните економии и поттикнување на нивната конкурентност, клучна улога играат унапредувањето на продуктивноста и ефикасноста на претпријатијата. Ако се земе предвид дека интернетот и електронската трговија поседуваат низа карактеристики кои одат во прилог на ослободување на висок иновативен потенцијал важен за зголемување на продуктивноста, како и такви кои овозможуваат лесна заштеда на трошоци и воведување нови димензии во односите помеѓу претпријатијата и нивните клиенти, тогаш е јасна актуелноста и важноста на темата која ги доведува претприемништвото и е-трговијата во функција на конкурентноста на претпријатијата. Уште повеќе, што оваа проблематика, кај нас, а дури и пошироко во светот е релативно малку разработена и многу прашања остануваат и натаму отворени и продолжуваат да предизвикуваат дилеми.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација „Електронската трговија и претприемништвото како фактори на конкурентност на претпријатијата“, поднесена од кандидатот м-р Зоран Јаневски, содржи вкупно 386 страници, кои се структурно организирани во вовед, шест глави, заклучни согледувања, прилози и користена литература. Составен дел на трудот е и списокот на слики, табели и графикони. Заклучните согледувања се конципирани на 22 страници, прилозите се опфатени на 13 страници, а користената литература е наведена на 14 страници и содржи вкупно 280 релевантни библиографски единици, периодични списанија и интернет-страници.

Воведниот дел ги содржи основните хипотези и целите на истражувањето, како и причините за поставувањето на оваа проблематика. Во тој контекст, кандидатот истакнува дека со примената на интернетот и електронската трговија, претпријатијата од постојните индустрии добиваат можност за влез во други, честопати сосема нови индустрии. Притоа, тие настапуваат на нови пазари, судирајќи се со сосема нов вид конкурентски предизвици. Конкурентноста и конкурентската предност, како за претпријатијата кои користат е-трговија така и за другите претпријатија, треба да бидат интегрирани во нивните деловни стратегии. Притоа, претпријатијата може да направат избор на една од општите стратегиски опции, односно: а) трошочна предност, б) диференцијација или в) фокус. Меѓутоа, во доменот на е-трговијата, изборот на некоја од овие стратегии се проблематизира. Новите правила на игра за функционирање на пазарите го отвораат прашањето за избор на соодветен модел и методи на стратешки пристап кои треба да овозможат не само градење на конкурентска предност, туку и воспоставување на цврсти основи за одржување на таквата предност на долг рок.

Првата глава со наслов „Електронската трговија како современ бизнис“ е посветена на поимите и карактеристиките на електронската трговија, нејзиното дефинирање и историски развој, видовите на електронска трговија, како и разликите кои постојат помеѓу електронската трговија и електронскиот бизнис. Во оваа глава се анализирани и бизнис-моделите кај електронската трговија и тоа како од аспект на нивните елементи, така и од аспект на појава на голем број нови иновативни бизнис-моделите како една од суштинските карактеристики на

електронската трговија. Со цел подобро да се разбере значењето на електронската трговија за работењето на претпријатијата, анализирани се прашањата поврзани со синџирот на набавки, односно дефиниран е и анализиран електронскиот синџир на набавки како систем, слаборирани се методите за негово управување, а разработени се и аспекти на електронската трговија и синџирот на вредности во претпријатијата. Исто така, во оваа глава се разработени електронските набавки како еден важен сегмент на електронскиот синџир на набавки низ призмата во однос на прашања поврзани со придобивките од нивното воведување, но и ризиците кои се карактеристични при нивната примена. На крајот, се прави анализа на маркетинг-концептите кај е-трговијата, со посебен осврт на онлајн-купувачите, основните маркетинг-концепти и технологии на интернет-маркетингот, како и на позначајните маркетинг-стратегии кај B2C и B2B е-трговијата.

Во *втората глава* со наслов **„Претприемништво, претприемач и претпријатие во новата економија“** се обработени прашањата поврзани со специфичностите на претприемништвото, претприемачот и претпријатието во услови на новата економија втемелена на интернетот. Најнапред, се дефинираат поимите претприемништво и претприемач, а потоа се обработени карактеристиките на претприемачот како носител на претприемничкиот процес. Особено се анализирани можностите, ресурсите, претприемничкиот тим и нивните врски како елементи на тој претприемнички процес. Понатаму, опфатени се иновациите како суштинска димензија на претприемништвото, со посебен осврт на креативното размислување и креативниот процес, иновацијата на производи, услуги и процеси. На крајот од главата се прави анализа на претпријатијата кои користат е-трговија и нивните модели на раст, а се обработени и посебни аспекти на учество на претпријатијата во мрежната економија и влијанието које интернетот и е-трговијата го имаат особено врз успехот на малите и средните претпријатија (МСП).

Третата глава со наслов **„Конкурентност и конкурентска предност на претпријатијата“** се фокусира на значајни прашања во врска со конкурентноста на претпријатијата и постигнување на нивна конкурентска предност над останатите учесници во индустријата во која тие работат, и тоа таква предност која е одржлива на долг рок. Се анализираат аспекти на конкурентноста и тоа на ниво на производ, претпријатие, индустрија и на ниво на национална конкурентност. Оваа анализа се продлабочува во правец на слаборација на детерминантите на конкурентноста, односно факторите на производство, технолошките иновации и нивната дифузија,

организациските форми на самите претпријатија, пазарните карактеристики на нивните производи и екстерните влијанија. Понатаму, овој дел се концентрира на градењето на конкурентска позиција на претпријатието каде што тоа се издвојува од својата конкуренција и стекнува единствена позиција на пазарот преку развој на фактори на неговата единственост, како што се неговите клучни компетенции, вештините, способностите и искуството со кое тоа располага. Во продолжение, се анализира процесот на стратешко планирање низ кој претприемачот ги идентификува и ги вградува во сопствената стратегија основите за конкурентската предност на неговото претпријатие. Во таа насока, се анализира моделот на пет сили како корисна алатка за анализа на атрактивноста на индустријата каде што претприемачот би сакал да ја насочи својата активност во функција на стекнување конкурентска предност.

Четвртата глава со наслов „Претприемништвото и електронската трговија – поттикнувачи на конкурентноста на претпријатијата“ се фокусира на влијанието на електронската трговија и претприемништвото врз конкурентноста на претпријатијата. На почетокот се прави осврт на влијанието на електронската трговија врз промената на деловното окружување од аспект на структурата на индустриите каде што таа се применува. Потоа се елаборираат деловните стратегии кои се користат при имплементација на електронската трговија во работењето на претпријатијата. Во оваа глава се анализираат надворешните фактори за конкурентност на претпријатијата кои користат е-трговија, од кои позначајни се макроокружувањето, карактеристиките на индустријата во која претпријатијата дејствуваат, пазарните сегменти и целните пазари на е-трговијата. Исто така, предмет на оваа глава се и внатрешните фактори на конкурентност на претпријатијата кои користат е-трговија, особено преку анализа на клучните компетенции на претпријатијата за воведување на е-трговија во своето работење, виртуелните синџири на вредност, како и онлајн-интеракцијата со сопствените клиенти. Имајќи ги предвид надворешните и внатрешните фактори на конкурентност на претпријатието, може да се изгради бизнис-стратегија за е-трговија втемелена на одржливи принципи на конкурентска предност. Кон крајот на овој дел се прави анализа на познати модели за стекнување конкурентска предност на бизнис кој се занимава со е-трговија, како од аспект на стекнување на предност на постоен пазар, така и од аспект на создавање и освојување на сосема нови пазарни простори. Во однос на примената на е-трговијата, со цел стекнување на

конкурентска предност на постоен пазар, разработен е моделот на Портер, каде што се прави анализа на основните принципи на конкурентска предност на бизнис кој се темели на е-трговија, потоа се анализира структурата на самата индустрија на е-трговијата, но и на традиционалните индустрии кои започнуваат со примена на е-трговијата, за на крајот да се елаборира и примената на генеричките стратегии за конкурентска предност на претпријатијата кои применуваат е-трговија во своето работење.

Петтата глава со наслов „Односот помеѓу електронската трговија (електронските владини услуги), претприемништвото и конкурентноста на претпријатијата – емпириско истражување“ е апликативен дел и се базира на истражување спроведено во повеќе од сто претпријатија од Република Македонија кои користат G2B и B2C електронска трговија во своето работење. Емпириското истражување посебен акцент става на степенот на примена на е-трговијата и претприемачките елементи во овие претпријатијата во Република Македонија. Притоа, истражувањето се фокусира на поврзаноста на претприемачките елементи и користењето на е-трговијата, ефектите во работењето на претпријатијата во однос на нивните конкуренти, идентификување на клучните фактори на електронската трговија и претприемништвото во Република Македонија, како и утврдување на изворите на конкурентност кои се иницирани од претприемништвото и електронската трговија во претпријатијата.

Последната (шеста) глава со наслов „Анализа и интерпретација на резултатите од емпириското истражување“ се фокусира на резултатите од емпириското истражување, при што се даваат релевантни препораки и сугестии во однос на примената на одредени елементи на претприемачкиот процес во претпријатијата кои користат електронска трговија за воспоставување на одржлива конкурентска предност. Во оваа глава се воведува „индекс на конкурентски потенцијал“ како просек на поединечните индекси на елементите на конкурентност, односно претприемништвото, електронската трговија, изворите на конкурентност и иновацијата на вредност. Врз база на направената анализа на добиените резултати од тестирањето на хипотетската рамка, во оваа глава се предлага модел на влијание на претприемништвото, електронската трговија, изворите на конкурентност и стратегијата на иновација на вредност, врз конкурентноста и конкурентската предност на претпријатијата, т.н. ПЕТИКИВ модел.

Во *заклучокот* се дадени согледувања кои произлегуваат од теоретското и емпириското истражување, како и насока за идни истражувања поврзани со улогата на претприемништвото и електронската трговија во функција на подигнување на конкурентноста и градење одржлива конкурентска предност на претпријатијата.

3. **Оцена и предлог**

Врз основа на внимателното проучување на изнесената содржина на докторската дисертација на кандидатот **м-р Зоран Јаневски**, под наслов **„Електронската трговија и претприемништвото како фактори на конкурентност на претпријатијата“**, Комисијата оцени дека докторската дисертација се одликува со современ и оригинален приод и е исклучително содржаен и комплексен труд. Таа се одликува со сериозен пристап кон третируваниот проблем и опфаќа обработка на релевантни аспекти, аргументација за поставените тези и илустрација со релевантни податоци. Трудот заслужува посебно внимание поради неговата актуелност и методолошкиот пристап во истражувањето, кој може да се оцени како интегрален и целисходен. Посебен придонес на докторската дисертација е спроведеното емпириско истражување, кое е прво од ваков вид од областа на електронската трговија и претприемништвото во Република Македонија, особено во поглед на примена на статистичките методи и техники на квалитативна и квантитативна анализа.

Врз основа на добиените резултати од теоретското и од реализираното емпириско истражување дадени се насоки за поуспешна примена на електронската трговија, претприемништвото и иновацијата на вредноста во деловните активности на компаниите во Република Македонија, што претставува важен предуслов за нивно подобро позиционирање на пазарот.

Комисијата беше едногласна дека врз основа на анализа на постојните теории и релевантните истражувања за е-трговијата и претприемништвото како фактори за поттикнување на конкурентноста на претпријатијата, како и преку автентичното емпириско истражување спроведено во Република Македонија, оваа докторска дисертација претставува особен научен придонес. Преку изградбата на соодветен модел кој ги објаснува врските и влијанието на претприемништвото и е-трговијата врз конкурентноста на претпријатијата, се воведува т.н. „индекс на конкурентски потенцијал“, кој се создава како резултат на поединечните елементи

на конкурентност на претпријатијата. Степенот на неговата искористеност зависи од примената на претприемачките елементи во работењето на претпријатијата, карактеристиките на електронската трговија која тие ја применуваат, како и од примената на иновација на вредноста и градењето на стратегија на син океан.

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оценка за поднесената докторска дисертација **„Електронската трговија и претприемништвото како фактори на конкурентност на претпријатијата“;**
2. на кандидатот м-р Зоран Јаневски да му се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Скопје, 26 декември 2010 година,

Комисија за оценка и одбрана на
докторската дисертација

1. _____ с.р.

/Д-р Дејан Пендев/

2. _____ с.р.

/Д-р Татјана Петковска-Мирчевска/

3. _____ с.р.

/Д-р Татјана Петковска/

4. _____ с.р.

/Д-р Билјана Ангелова/

5. _____ с.р.

/Д-р Васил Поповски/

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО ПОД НАСЛОВ „ПРАКТИЧНИ ВЕЖБИ ПО ТОКСИКОЛОГИЈА”, ПОДГОТВЕНО ОД НАСТАВЕН КАДАР НА ИНСТИТУТОТ ЗА ПРИМЕНЕТА БИОХЕМИЈА НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ, НАМЕНЕТО ЗА СТУДЕНТИТЕ ПО ФАРМАЦИЈА

Со решение бр.02-634/14 од 2010 година, врз основа на член 30 од Статутот на Фармацевтскиот факултет во Скопје, Наставно-научниот совет, на својата X седница одржана на 18.10. 2010 година, формира Рецензентска комисија за преглед и оцена на ракописот под наслов „Практични вежби по токсикологија”, напишан од наставен кадар на Институтот за применета биохемија, и тоа: проф. Татјана Кадифкова-Пановска, проф. д-р Лидија Петрушевска-Този и ас. Тања Петреска Ивановска.

По прегледот на доставениот материјал, Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Зоран Кавраковски и доц. д-р Руменка Петковска, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Текстот на ракописот е подготвен во стандарден А4-формат, содржи 122 страници, со бројни прописи за изработка од страна на студентите, резултати и стручни мислења за пополнување и дискусија, задачи во 12 одбрани практични методски единици – вежби кои се предвидени со наставната програма за практична настава за студентите по фармација. Секоја методска единица претставува посебна целина која се надоврзува на претходната, така што сите заедно се вклопуваат во постојната програма за практична настава по предметот токсикологија. Ракописот е напишан на литературен македонски јазик, едноставно и концизно, стручно и разбирливо, имајќи ја предвид претходната подготовка на студентите по фармација.

На почетокот од секоја вежба е даден вовед со цел да се запознае студентот со тематската единица. Во почетниот сегмент се наведени досегашните знаења и искуства кои се очекува да му помогнат на студентот за успешна изработка на вежбата, како и за стекнување на сопствени искуства по изработката на вежбата. Потоа, секоја тематска единица продолжува со практични задачи во кои се бара од студентот, во зависност од содржината на вежбата, да изработи квалитативни и/или квантитативни анализи според дадените прописи и постапки за работа. На крајот од вежбите има задачи или простор за внесување на пресметките и резултатите од практичната работа. Тематската целина на вежбите е заокружена со празен простор каде што студентите треба да го дадат својот заклучок за изработените анализи и добиените резултати и да одговорот на неколку прашања, преку што студентите можат да ги проверат стекнатите знаења.

Практичните вежби по токсикологија започнуваат со вовед во токсикологијата, преку што студентите се запознаваат со термините и дефинициите за отрови, токсичност, акутни и хронични труења. Во почетниот дел од воведот се дадени клиничките симптоми што се појавуваат при акутно труење со специфични отрови, дијагностицирање на труењето, третман и антидоти кои се користат при третман на акутното труење. Исто така се обработуваат фазите на аналитичкото токсиколошко испитување, значењето на биохемиските и хематолошките тестови при третман на акутното труење и видовите на токсиколошки тестови кои се прават во случај на акутно труење. Од студентот се бара да се запознае со термините кои се употребуваат во токсикологијата, да се здобие со основни познавања за дејството на отровите, симптомите што ги предизвикуваат и приодот при третман на акутни труења.

Првата вежба се однесува на врската доза-одговор преку која се проценува ризикот во токсикологијата, односно се прави проценка на токсичноста на одредена супстанција. Во оваа вежба се бара од студентот да прочита преку кои критериуми се проценува токсичноста на супстанциите и да ги разгледа графичките примери за врските доза-одговор на одредени супстанции, како и графичкиот приказ на кривата доза-одговор. Исто така се бара од студентот да ги прочита хипотезите од кои произлегува врската доза-одговор, начинот за нејзино евалуирање и квантифицирање, да го разгледа графичкото претставување на односот доза-одговор и да го разбере значењето на токсиколошките параметри поврзани со тој однос (средна летална доза, средна летална концентрација, средна ефективна доза, терапевтски индекс, граница на сигурност, индекс на хроничност, летално време, моќност и ефикасност на токсичните супстанции).

Во втората вежба се работи квантитативно определување на јаглерод моноксид во воздух. Во воведот на вежбата е наведено токсиколошкото значење на јаглеродниот моноксид, токсичните ефекти, третманот при труење со јаглерод моноксид и максималната дозволена концентрација на јаглерод моноксид во воздухот. Во понатамошниот дел од вежбата се бара од студентите да го прочитаат механизмот на реакцијата и принципот на вежбата и според дадената постапка да ја изработат предвидената анализа. Потоа, од студентите се бара да го разгледаат начинот за пресметување на концентрацијата на јаглерод моноксид во воздух и објаснувањето за нумеричките фактори вклучени во пресметката. Со нанесување на измерената вредност за апсорпција на растворот на кривата добиена со познати маси на јаглерод моноксид треба графички да се определи масата на редуцираниот јаглерод моноксид за да се пресмета концентрацијата на јаглерод моноксид во воздух. Во продолжение е даден празен простор за внесување на пресметката и резултатот. На крајот од вежбата се бара од студентот врз основа на добиениот резултат да изведе заклучок и да одговори на поставените прашања.

Третата вежба опфаќа квантитативно определување на јаглерод моноксид во крв по микродифузиона метода. Во почетниот дел на вежбата се опишани методите кои се применуваат за одредување на концентрацијата на јаглерод моноксид во крв, максималната дозволена концентрација на јаглерод моноксид во крв, принципот на микродифузионата метода и механизмот на реакцијата. Од студентите се бара според дадената постапка за практична работа да ја определат концентрацијата на јаглерод моноксид во крв. Со нанесување на измерената вредност за апсорпција на растворот на стандардна крива треба графички да се определи масата на нередуцираниот јаглерод моноксид за да се пресмета концентрацијата на јаглерод моноксид во крв според дадената формула. Во продолжение е дадено објаснување за нумеричките фактори вклучени во пресметката. На крајот од вежбата во празниот простор се бара од студентот да ја внесе пресметката и резултатот, да напише заклучок и да одговори на поставените прашања со цел да ги провери стекнатите знаења.

Следната вежба се однесува на квантитативно определување на концентрацијата на јаглерод диоксид во воздух по методата на Pettenkofer. Во воведот се зборува за токсиколошкото значење на јаглеродниот диоксид, неговите токсични ефекти, третманот при труење со јаглерод диоксид и максималната дозволена концентрација на јаглерод диоксид во воздухот. Од студентите се бара според принципот на вежбата, механизмот на реакцијата и опишаната постапка да ја определат волуметриски концентрацијата на јаглерод диоксид во воздух. Добиените резултати и направените пресметки, според дадената формула, студентите ги внесуваат во празниот простор оставен под објаснувањето за принципот на методата и постапката за работа. На крајот од вежбата се бара од студентите, врз основа на резултатот за испитуваниот параметар, да дадат заклучок и да одговорат на поставените прашања.

Петтата вежба опфаќа определување на вкупни феноли во урина по методата на Rainsford-Davies. Во воведот на вежбата се бара од студентот да ги прочита токсиколошкото значење на фенолите, нивното токсично дејство, третманот при труење и максималната дозволена концентрација на феноли во урина. Понатаму, исто така се бара од студентите, разгледувајќи ги реакциите за добивање на фенолите и реакциите за нивна детоксикација во организмот, како и според принципот на методата и постапката за работа семиквантитативно да ја определат концентрацијата на фенолите во примероци од урина. Во завршниот дел од вежбата, споредувајќи го обојувањето на анализираниот примерок со познати концентрации на феноли кои одговараат на одредено обојување, се бара од студентите да го внесат резултатот и заклучокот во празниот простор, како и да одговорат на дадените прашања.

Во следната вежба се работи квантитативно определување на етил алкохол во урина по методата на Widmark. Во почетниот дел од вежбата се дадени токсиколошкото значење на етил алкохолот, токсичните ефекти, клиничката слика при труење, методите за негова

идентификација и максималната дозволена содржина на етанол во сообраќајот.

Во продолжение, според принципот на методата, механизмот на оксидоредукциската реакција и постапката за работа, се бара од студентите волуметриски да ја определат концентрацијата на етанол во примероци на урина. Понатаму, дадена е формула за пресметување на концентрацијата на етил алкохол и објаснување за нумеричките фактори вклучени во формулата. Во празниот простор, на крајот од вежбата, се бара од студентите да ја внесат пресметката, да изведат заклучок од добиениот резултат и да одговорат на поставените прашања.

Во седмата вежба е предвидено квантитативно определување на делта аминокиселина леулинска киселина (ДАЛК) во урина. Со оглед на тоа што покачената концентрација на ДАЛК во урина е параметар кој укажува на труење со олово, во воведот на вежбата се дадени токсиколошкото значење на оловото, токсичното дејство и симптомите, третманот при труење, максималната дозволена концентрација на олово во крв, како и максималната дозволена концентрација на ДАЛК во урина. Според принципот на методата, механизмот на реакцијата, механизмот на труење со олово и постапката за работа, се бара од студентите квантитативно да ја определат концентрацијата на ДАЛК во урина врз основа на баждарна крива која е добиена со познати концентрации на ДАЛК. Понатаму, се бара од студентите да ги запишат пресметката и добиениот резултат во празниот простор, да дадат заклучок врз основа на резултатот и да ги одговорат прашањата.

Осмата вежба обработува уште еден параметар кој има големо значење при труење со олово, копропорфирин. Во оваа вежба се бара од студентите да го екстрахираат копропорфиринот од урината и квантитативно да ја определат неговата концентрација во урина со колориметриска метода, според дадениот принцип и опишаната постапка за работа. Дадена е формула за пресметување на концентрацијата на копропорфирин, како и објаснување за вклучениот емпириски фактор. Се бара од студентите, колориметриски добиената вредност да ја заменат во формулата и да ја пресметаат концентрацијата на копропорфирин во урина. Во празниот простор, се бара од студентите да го запишат резултатот и да донесат заклучок од направената анализа со одговарање на дадените прашања.

Во деветтата вежба е опфатено квалитативно определување на метали со тенкослојна хроматографија. Во почетниот дел од вежбата се опишани токсичните својства и ефекти на металите, симптомите што ги предизвикуваат, третманот при труење со метали и максимално дозволените концентрации на металите во животната средина. Понатаму дадени се принципот и постапката за работа, според кои се бара од студентите да ги аплицираат примероците на хроматографски плочи со микрокристална целулоза. Во завршниот дел се бара од студентите да направат идентификација на непознатите метали со споредба на петната добиени од анализата со петната добиени од стандардните раствори, да напишат заклучок и да одговорат на поставените прашања.

Десеттата вежба се однесува на квалитатитативно определување на органохлорни и органофосфорни пестициди во брашно со тенкослојна хроматографија. Во воведниот дел на вежбата се дадени токсичното дејство и третманот при труење со органофосфорни и органохлорни пестициди. Во понатамошниот дел од вежбата се бара од студентите, согледувајќи ги принципот на методата и постапката за работа, да ги аплицираат примероците со непознати пестициди на хроматографска плоча со силика-гел. На крајот од вежбата се бара од студентите да направат идентификација на непознатите пестициди преку споредба на петната добиени од анализата со петната добиени од стандардните раствори, да изведат заклучок и да одговорат на поставените прашања.

Следната вежба опфаќа квалитатитативно определување на барбитурати во урина со тенкослојна хроматографија. Во почетокот се опишани терапевтската примена, токсичното дејство и третманот при труење со барбитурати. Во понатамошниот дел од вежбата се бара од студентите, според принципот на методата и постапката за работа, да ги аплицираат примероците со непознати барбитурати на хроматографска плоча со силика-гел. На крајот од вежбата се бара од студентите да направат идентификација на непознатите барбитурати со споредба на петната добиени од анализата со петната добиени од стандардните раствори, да изведат заклучок и да одговорат на поставените прашања.

Последната вежба опфаќа квалитатитативно определување на алкалоиди во урина со тенкослојна хроматографија. Во воведот на вежбата се опишани својствата на алкалоидите, токсичните ефекти и третманот при труење со алкалоиди. Понатаму, дадени се принципот и постапката за работа, според кои се бара од студентите да ги аплицираат примероците на хроматографски плочи со силика-гел. Во завршниот дел се бара од студентите да направат идентификација на непознатите алкалоиди преку споредба на петната добиени од анализата со петната добиени од стандардните раствори, да напишат заклучок и да одговорат на поставените прашања со цел да се потврдат стекнатите знаења.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложениот ракопис може да се констатира дека опфатените методски единици се во согласност со практичната и теоретската настава за предметот токсикологија за студентите по фармација. За изведување на вежбите се користи соодветна современа опрема и апаратура. Практичните вежби се предвидени за самостојна работа на студентите. Добиените резултати и изведените заклучоци студентите ги запишуваат во практикумот, од што произлегува двојна практична примена: да биде користен како учебно помагало и истовремено да претставува дневник за изработените вежби во кој асистентот ќе ги верифицира добиените резултати и изведените заклучоци.

Оттука, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје, овој ракопис да го одобри како постојан практикум по предметот токсикологија.

Рецензенти

Проф. д-р Зоран Кавраковски, с.р.

Доц. д-р Руменка Петковска, с.р.

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје, Природно-математички факултет - Скопје, на седницата на Наставно-научниот совет на Факултетот, одржана на 23.12.2010 година

Кандидат	Тема	Ментор
Мартин Наковски, дипломиран етнолог	„ЕТНОЛОШКО И АНТРОПОЛОШКО ПРОУЧУВАЊЕ НА ИДЕНТИТЕТОТ И НА СТАТУСОТ НА ВНАТРЕШНО РАСЕЛЕНИТЕ ЛИЦА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“	- д-р Љупчо Ристески, вонр. проф. на ПМФ – Скопје
Даниел Велинов, дипломиран професор по математика	„СТРУКТУРНИ ТЕОРЕМИ ЗА НЕКОИ ПРОСТОРИ ОД УЛТРАДИСТРИБУЦИИ И РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА УЛТРАДИСТРИБУЦИИ ПРЕКУ ГРАНИЧНИ ВРЕДНОСТИ НА ХОЛОМОРФНИ ФУНКЦИИ“	- д-р Весна Манова-Ераковик, вонр. проф. на ПМФ – Скопје
Јован Јанушевски, дипломиран професор по физика	„УЧЕЊЕ БАЗИРАНО НА ПРОЕКТИ – СРЕДНОШКОЛСКИ ПРОЕКТ ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕНТРАЦИЈА НА РАДОН ВО СРЕДНИ УЧИЛИШТА“	- д-р Оливер Зајков, вонр. проф. на ПМФ – Скопје
Дејан Тодоровиќ, дипломиран инженер по хемија	„РАЗВОЈ НА МЕТОДА ЗА ИДЕНТИФИКУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ ОД ИЗДУВНИТЕ ГАСОВИ НА МОТОРИ СО ВНАТРЕШНО СОГОРУВАЊЕ“	- д-р Зоран Здравковски, ред. проф. на ПМФ – Скопје
Оливера Блажевска, дипломиран инженер по биологија	„АНАЛИЗА НА КАНАБИНОИДИ ВО ПРИМЕРОЦИ ОД РАСТЕНИЈА CANNABIS SATIVA ОД ПОДНЕБЈЕТО НА МАКЕДОНИЈА СО УПОТРЕБА НА ГАСНА ХРОМАТОГРАФИЈА ПОВРЗАНА СО МАСЕНА СПЕКТРОМЕТРИЈА“	- д-р Марина Стефова, ред. проф. на ПМФ – Скопје

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТИТЕ: ТЕХНОЛОШКИ ОПЕРАЦИИ 1, ТЕХНОЛОШКИ ОПЕРАЦИИ 2, ПРИМЕНЕТА МАТЕМАТИКА, ПРИМЕНА НА СОФТВЕРИ ВО НЕОРГАНСКАТА ХЕМИСКА ТЕХНОЛОГИЈА И КОНВЕНЦИОНАЛНИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА, ЕКОНОМИЈА И ЕКОЛОГИЈА на Технолошко-металуршки факултет во Скопје

Со решение бр. 02-2350 од 2.12.2010 година, од страна на деканот на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, известени сме дека на 46. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот од 3.12.2010 година именувани сме како членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите звања по групата предмети: технолошки операции 1, технолошки операции 2, применета математика, примена на софтвери во неорганската хемиска технологија и конвенционални извори на енергија, економија и екологија. Врз основа на решението и приложените конкурсни материјали го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на наставник по групата предмети: технолошки операции 1, технолошки операции 2, применета математика, примена на софтвери во неорганската хемиска технологија и конвенционални извори на енергија, економија и екологија, распишан од Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, и објавен во весниците „Дневник“ и „Лајм“ од 30.10. 2010 година, се пријави кандидатот д-р Славчо Алексовски, вонреден професор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Во пријавата се доставени сите потребните документи според конкурсот.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатот д-р Славчо Алексовски е роден на 3. VI, 1962 година во Скопје

Образование

1987	Дипломска работа: <i>Екстракција на антоцијански бои од троп на вишни</i> , Технолошко - металуршки факултет во Скопје. Дипломирал како прв студент на насоката Прехранбено и биотехнолошко инженерство
1994	Магистерска работа: <i>Екстракција на аромати од реформиран бензин со сулфолан во RPEC-колона</i> , на насоката хемиско процесно инженерство на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје
2000	Докторска дисертација: <i>Суперкритична CO₂ екстракција на есенцијални масла и активни компоненти од избрани растителни материјали</i> , на насоката хемиско

процесно инженерство на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје

Работно искуство:

1987	Помлад асистент во Рафинеријата за нафта-ОКТА во Скопје
1988	Асистент во Рафинеријата за нафта-ОКТА во Скопје
1988-1994	Помлад асистент на Технолошко - металуршкиот факултет во Скопје, по предметите: <i>хемиски реактори и теоретски основи во преработка на нафта</i>
1994-2000	Асистент по предметите: <i>хемиски реактори и основни процеси во преработка на нафта</i>
2001-2006	Доцент по предметите: <i>инженерска хемиска термодинамика, математика 3, конвенционални извори на енергија, економија и екологија</i>
2006	Вонреден професор по предметите: <i>технолошки операции 1, инженерска хемиска термодинамика, применета математика, конвенционални извори на енергија, економија и екологија</i>

Кандидатот д-р Славчо Алексовски, до изборот во звањето вонреден професор, како автор и коавтор има објавено:

- трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание и референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - **8**;
- трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир и учество на научен/стручен собир со реферат - **24**.

2. АКТИВНОСТИ ПО ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕТО ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

2.1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот во периодот од изборот во звањето вонреден професор на Факултетот учествува во наставата по предметите од додипломските студии:

- технолошки операции 1, технолошки операции 2, хемиска инженерска термодинамика, применета математика, конвенционални извори на енергија, економија и екологија, примена на софтвери во неорганската хемиска технологија;
- процесно инженерство на околината (интердисциплинарни додипломски студии по инженерство на животна средина и ресурси).

Како наставник е ангажиран и во наставата на предмети од повеќе студиски програми на постдипломските студии:

Студиска програма: *процесно инженерство:*

- хемиска термодинамика, механички операции, математичко моделирање на технолошки процеси, методи на зголемување

Студиска програма: *инженерство на животна средина:*

- основни процеси и операции во инженерството на животната средина, влијание на енергетиката и енергетските постројки врз животната средина, моделирање на транспорт на полутанти во животната средина, проектирање на постројки за пречистување на отпадни води, применета статистика

Студиска програма: *менаџмент на квалитет:*

- управување со процеси

Д-р Славчо Алексовски, како вонреден професор, активно работи со студентите на ТМФ преку изведување на настава, вежби, консултации и подготовка на колоквиуми, испити и семинарски работи. Во текот на наставата и вежбите по предметите вклучува современи методи и алатки за полесно пренесување и прифаќање на наставните содржини. Неговата педагошка активност е изразена преку одлично воспоставениот однос со студентите со што е олеснет патот за пренос на знаење и зголемен успехот на студентите.

Активно е вклучен во изготвувањето на нови студиски програми за прв и втор степен на студии на Факултетот. Автор е на повеќе интерни скрипти за студентите од прв и втор циклус на студии:

Интерни скрипти од предавања и вежби за додипломски студии:

- технолошки операции 1 (предавања), технолошки операции 2 (предавања), примена на софтвери во неорганската хемиска технологија (предавања), технолошки операции 1 (практикум), технолошки операции 2 (практикум), примена на софтвери во неорганската хемиска технологија (збирка-задачи)

Интерни скрипти од предавања за постдипломски студии:

- управување со процеси (предавања), основни процеси и операции во инженерството на животната средина (предавања), механички операции (предавања).

Кандидатот бил ментор на 10 и член во 27 комисији за одбрана на дипломски работи. Учествувал како член на Комисија за оцена и одбрана на еден магистерски труд.

2.2. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Подрачје на научноистражувачка дејност на техничко-технолошки науки

Поле на истражување во подрачјето на техничко-технолошките науки:

2.2.1. Хемиско инженерство

Области (дисциплини) на истражување се:

- катализа и реакциско инженерство
- механички, топлински и сепарациони процеси
- анализа и синтеза на процеси
- математичко моделирање на процеси
- транспортни појави и процеси

2.2.2. Енергетика

Области (дисциплини) на истражување се:

- неконвенционални извори на енергија и технологии

2.2.3. Хемиска технологија

Области (дисциплини) на истражување се:

- органска хемиска технологија - гориво и нафта

2.2.4. Животна средина

- енергија

Во периодот по изборот во звањето вонреден професор, кандидатот како автор и коавтор има објавено:

- трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание и референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - **8**;
- трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир - **5**;
- учество на научни/стручни собири со реферати - **20**.

На постдипломските студии е ментор на еден магистерски труд, што е во тек на изработка. Бил раководител на еден национален научен проект од областа на хемиското инженерство.

2.3. СТРУЧНА-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Дејности од поширок интерес

Приложените материјали од страна на кандидатот покажуваат дека тој активно се вклучува во стручно-апликативната дејност на Факултетот преку изготвување и пријавување на **3** научно-образовни национални проекти. Бил учесник во научниот одбор на еден домашен конгрес со меѓународно учество, а на два конгреси бил претседавач на секција. Како раководител на Институтот за хемиско и контролно инженерство директно учествува во работата на Деканатската управа на Факултетот. Координатор е на постдипломските студии на студиските програми процесно инженерство и инженерство на животната средина. Неговата активност на факултетот се гледа и преку учеството во повеќе факултетски комисии.

3. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од прегледот на изнесените активности на кандидатот д-р Славчо Алексовски по изборот во звањето вонреден професор (мај 2006 година) може да се види значителен подем во неговата академска кариера како во делот за наставно-образовната дејност така и во деловите за научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност.

Во наставно-образовната дејност, покрај зголемениот ангажман со доделувањето настава на нови дисциплини на додипломските и постдипломските студии, кандидатот има подготвено интерни скрипти (6), збирка задачи (1) и практикуми (2). Активно учествува во формирањето на нови и реформирање на старите студиски програми.

Активноста на кандидатот во делот на научноистражувачката дејност по изборот во звањето вонреден професор е значителна. Тоа може да се види преку бројот на трудови со оригинални научни резултати објавени во научно/стручно списание и референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (8), трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир (5) и учество на научен/стручен собир со реферат (20). Бил раководител на национален развоен проект финансиран од Министерството за образование и наука.

Стручно-апликативната дејност од поширок интерес на кандидатот се забележува преку изготвувањето и пријавувањето на (3) научно/образовни национални проекти кои се од апликативен карактер во делот на заштитата на животната средина. Како раководител на Институтот за хемиско и контролно инженерство активно учествува во работата на Деканатската управа на Факултетот.

Имаме чест да му предложиме на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје да донесе предлог-одлука за избор на д-р Славчо Алексовски, досегашен вонреден професор, во наставно-научното звање редовен професор.

Истовремено му предлагаме на Универзитетскиот сенат при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, д-р Славчо Алексовски, вонреден професор на ТМФ, биде избран во наставно-научното звање **редовен професор** по предметите: технолошки операции 1, технолошки операции 2, применета математика, примена на софтвери во неорганската хемиска технологија и конвенционални извори на енергија, економија и екологија.

Членови на Рецензентската комисија

1. Д-р Катица Давкова, редовен професор во пензија,
Технолошко-металуршки факултет, Универзитет „Св. Кирил и
Методиј“ – Скопје с.р.
2. Академик д-р Владо Матевски, редовен професор
Природно - математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и
Методиј“ – Скопје с.р.
3. Д-р Жељко Кнез, редовен професор на Факултетот за хемија и
хемиска технологија, Универзитет во Марибор, Словенија с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Славчо Александар Алексовски
 Институција: Технолошко-металуршки факултет - Скопје
 Научна област: технологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на настава - прв циклус студии	
	Технолошки операции 1 (3+3)	1,8
	Технолошки операции 2 (3+3)	1,8
	Хемиска инженерска термодинамика (3+3)	1,8
	Применета математика (3+3)	1,8
	Конвенционални извори на енергија, економија и екологија (2+1)	1,2
	Примена на софтвери во неорганската хемиска технологија (2+2)	1,2
	Процесно инженерство на околината (интердисциплинарни студии по екологија) (2+2)	1,2
2	Одржување на вежби-прв циклус студии	
	Хемиска инженерска термодинамика (3+3)	1,4
	Применета математика (3+3)	1,4
	Конвенционални извори на енергија, економија и екологија (2+1)	0,5
	Примена на софтвери во неорганската хемиска технологија (2+2)	0,9
	Процесно инженерство на околината (Интердисциплинарни студии по екологија) (2+2)	0,9
	Одржување на настава - втор циклус студии	
	Хемиска термодинамика (40пр.+38в.)	2

3	Механички операции (48пр.+30в.)	2,4
	Математичко моделирање на технолошки процеси (45пр.+65в.)	2,3
	Методи на зголемување (40пр.+48в.)	2
	Основни процеси и операции во инженерството на животната средина (30пр.+90в.)	1,5
	Влијание на енергетиката и енергетските постројки врз животната средина (30пр.+90в.)	1,5
	Моделирање на транспорт на полутанти во животната средина (30пр.+30в.)	1,5
	Проектирање на постројки за пречистување на отпадни води (30пр.+90в.)	1,5
	Применета статистика (30пр.+30в.)	1,5
	Управување на процеси (40пр.+38в.)	2
4	Одржување на вежби - втор циклус студии	
	Хемиска термодинамика (40пр.+38в.)	1,1
	Механички операции (48пр.+30в.)	0,9
	Математичко моделирање на технолошки процеси (45пр.+65в.)	2
	Методи на зголемување (40пр.+48в.)	1,4
	Основни процеси и операции во инженерството на животната средина (30пр.+90в.)	2,7
	Влијание на енергетиката и енергетските постројки врз животната средина (30пр.+90в.)	2,7
	Моделирање на транспорт на полутанти во животната средина (30пр.+30в.)	0,9
	Проектирање на постројки за пречистување на отпадни води (30пр.+90в.)	2,7
	Применета статистика (30пр.+30в.)	0,9
Управување на процеси (40пр.+38в.)	1,1	
5	Ментор на 10 дипломски работи	2
6	Член на комисија за оцена или одбрана на 27 дипломски работи	2,7

7	Член на комисија за оцена или одбрана на една магистратура	0,3
8	Интерна скрипта од предавања (прв циклус)	
	Технолошки операции 1	4
	Технолошки операции 2	4
	Примена на софтвери во неорганска хемиска технологија	4
9	Интерна скрипта од вежби (прв циклус)	
	Технолошки операции 1 (практикум)	3
	Технолошки операции 2 (практикум)	3
	Примена на софтвери во неорганската хемиска технологија-задачи	3
10	Интерна скрипта од предавања (втор циклус)	
	Управување на процеси	4
	Основни процеси и операции во инженерството на животната средина	4
	Механички операции	4
	Вкупно	88,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

1	Ментор на магистерска работа	
	Оптимизација и кинетика на реакција за добивање биодизел од репкино масло (во тек на изработка)	1
2	Раководител на национален научен проект	
	Имплементација на статистички, математички и компјутерски симулациони програми во развој и унапредување на процеси од фармацевтската технологија, 15.12.2007-15.12.2008	6
3	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
3.1	S.A. Aleksovski, H.Sovová, "Supercritical CO₂ extraction of <i>Salvia officinalis</i> L.", <i>J. of Supercritical Fluids</i>, 40 (2007) 239-245 (I.F.= 2,639)	8
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во	

	референтно научно/стручно списание	
4.1	С.А. Алексовски, "HYSYS-софтверски пакет за симулација и оптимизација на хемиско-технолошки процеси" (I дел) <i>Енергетика</i> , 59 (2007) 11-16 С.А. Алексовски, "HYSYS-софтверски пакет за симулација и оптимизација на хемиско-технолошки процеси" (II дел) <i>Енергетика</i> , 60 (2007) 11-15	4
4.2	С.А. Алексовски, "Добивање на биодизел со трансестерификација на масло од сончоглед", <i>Енергетика</i> , 69 (2009) 67-73	4
4.3	С.А. Алексовски, "Валидација на модел за трансестерификациона реакција" (I дел), <i>Енергетика</i> , 71 (2010) 34-38 С.А. Алексовски, "Валидација на модел за трансестерификациона реакција" (II дел), <i>Енергетика</i> , 72 (2010) 30-33	4
4.4	S.A. Aleksovski, K. Miteva, "Predicting the density and viscosity of biodiesel-diesel blends", <i>Mechanical Engineering-Scientific Journal</i> , Vol.29 No.1 (2010) 25-29	3,6
4.5	С.А. Алексовски, В. Глигоров, "Искористување на суровиот глицерол добиен од производните капацитети за биодизел како енергенс во системите за согорување", <i>Енергетика</i> , 74 (2010) 55-60	3,6
4.6	S.A. Aleksovski, K. Miteva, "Biodiesel production from rapeseed oil and characterization", <i>Mechanical Engineering-Scientific Journal</i> , Vol.29 No.2 (2010) 73-79	3,6
4.7	В.Јанкулоска, С.А. Алексовски, "Добивање на биоетанол", Македонско научно друштво - Битола, <i>Прилози</i> , 13-14 (2010) (во печат)	3,6
5	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
5.1	С.А. Алексовски, "Содржина на диспергирана фаза во екстракциона колона со реципрочно движење на перфорирани плочки", <i>Меѓународно советување "ЕНЕРГЕТИКА 2006"</i> , 05-07 октомври 2006, Охрид, Македонија, <i>Зборник на реферати-Книга 2</i> , (Proceedings 657-666)	2
5.2	С.А. Алексовски, "Трансестерификација на масло од сончоглед до биодизел со користење на NaOH како цврст катализатор, <i>Меѓународно советување "ЕНЕРГЕТИКА 2008"</i> , 9-11 октомври Охрид, Македонија, <i>Зборник на реферати-Книга 1</i> , (Proceedings 349-353)	2
5.3	С. А. Алексовски, К. К.Митева, Оптимизација на процесот на добивање биодизел од репкино масло, <i>Меѓународно советување "ЕНЕРГЕТИКА 2010"</i> , 7-9 октомври 2010, Охрид, Македонија, <i>Зборник на реферати-Книга 2</i>	1,8

	<i>(Proceedings 717-724)</i>	
5.4	С. А. Алексовски, К. К. Митева , Моделирање на кинетиката на реакција за добивање биодизел од репкино масло, <i>Меѓународно советување "ЕНЕРГЕТИКА 2010", 7-9 октомври 2010, Охрид, Македонија, Зборник на реферати- Книга 2 (Proceedings 725-733)</i>	1,8
5.5	В. Глигоров, С.А. Алексовски , Карактеристики на суровиот глицерол како спореден продукт при производството на биодизел, начини на негово прочистување и негова употреба како гориво, <i>Меѓународно советување "ЕНЕРГЕТИКА 2010", 7-9 октомври 2010, Охрид, Македонија, Зборник на реферати- Книга 2 (Proceedings 755-763)</i>	1,8
6	Учество на научен/стручен собир со реферат	
6.1	S.A. Aleksovski , "Comparison of essential oil composition of <i>Carum Carvi</i> L. obtained by hydrodistillation and Soxhlet extraction methods", <i>XX Conference of Chemists and Technologists of Macedonia, Skopje, 17-20 September, 2008, Book Abstracts, CHE-01-M p.147-148</i>	1
6.2	S.A. Aleksovski , "Isolation of essential oil from foeniculum vulgare", <i>XX Conference of Chemists and Technologists of Macedonia, Skopje, 17-20 September, 2008, Book Abstracts, CHE-02-M p.149-150</i>	1
6.3	С.А. Алексовски , "Валидација на модел за трансестерификациона реакција", <i>Меѓународно советување "ЕНЕРГЕТИКА 2008, 9-11 октомври 2008, Охрид, Македонија, Зборник на реферати- Книга 1, p. 339</i>	1
6.4	К. Митева, S.A. Aleksovski , "Biodiesel production from rapeseed oil using NaOH as a catalyst", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje, Macedonia, Book of Abstracts, p.34-35</i>	0,9
6.5	К. Митева, S.A. Aleksovski , "Characterization of biodiesel obtained from rapeseed oil", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje, Macedonia, Book of Abstracts, p.36-37</i>	0,9
6.6	К. Митева, S.A. Aleksovski , "Analytical study of the properties of biodiesel blends", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje, Macedonia, Book of Abstracts, p.38-39</i>	0,9
6.7	К. Митева, S.A. Aleksovski , "Modeling the kinetics of transesterification of vegetable oils", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje,</i>	0,9

	<i>Macedonia, Book of Abstracts, p.40-41</i>	
6.8	V. Jankuloska, S.A. Aleksovski , "Wastewater treatment system in the thermoelectric power plant <i>Oslomej</i> ", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje, Macedonia, Book of Abstracts, p.104-105</i>	0,9
6.9	V.Jankuloska, S.A. Aleksovski , "Design a settler in wastewater treatment system of <i>TPP Oslomej</i> ", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje, Macedonia, Book of Abstracts, p.102-103</i>	0,9
6.10	V.Jankuloska, S.A. Aleksovski , "Bioethanol production", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje, Macedonia, Book of Abstracts, p.100-101</i>	0,9
6.11	A. Sekovanic, S.A. Aleksovski , "Effect of the mixing on the homogenization process during production of venlafaxine tablets", <i>VIIIth Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia (with international participation) 8-10 October 2009, Skopje, Macedonia, Book of Abstracts, p.80-81</i>	0,9
6.12	V.Jankuloska, S.A. Aleksovski , "Production of bioethanol", <i>Научен собир, Техниката и техничките науки-услов за современ одржлив развој на општеството и општината Битола. 26.11.2009, Македонско научно друштво - Битола (усно излагање)</i>	0,9
6.13	S. A. Aleksovski , Biodiesel production from rapeseed oil: design and simulation, <i>XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, (with international participation), 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, Book of Abstracts, CE-18, p.251</i>	1
6.14	S. A. Aleksovski , Optimization and simulation of dry mixing process in the pharmaceutical industry, <i>XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, (with international participation), 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, Macedonia, Book of Abstracts, CE-11, p.217</i>	1
6.15	B. Veleska Chapragoska, K. K. Miteva, S. A. Aleksovski , Analytical study of biodiesel by GC-MS and FTIR, <i>XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, (with international participation), 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, Book of Abstracts, SSC-1, p.15</i>	0,8
6.16	K. K.Miteva, S. A. Aleksovski , Base catalysis reaction for biodiesel production, <i>XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, (with international participation), 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, Book of Abstracts, CE-5, p.211</i>	0,9
6.17	D. Blinkov, S. A. Aleksovski , I. Blinkov, Industrial environmental	0,8

	risk assessment, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, <i>(with international participation)</i> , 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, <i>Book of Abstracts, ACE-36, p.82</i>	
6.18	V. Jankuloska, S. A. Aleksovski, Characterization of coal in thermoelectric power plant "OSLOMEJ", XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, <i>(with international participation)</i> , 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, <i>Book of Abstracts, MTL-1, p.225</i>	0,9
6.19	V. Gligorov, S. A. Aleksovski, Opportunities for glycerol purification/conversion obtained during biodiesel production to valuable product, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, <i>(with international participation)</i> , 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, <i>Book of Abstracts, CE-6, p.212</i>	0,9
6.20	V. Gligorov, S. A. Aleksovski, Glycerol as an alternative heating fuel, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, <i>(with international participation)</i> , 23-26 September 2010, Ohrid, Macedonia, <i>Book of Abstracts, CE-19, p.252</i>	0,9
	Вкупно	69,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Дејности од поширок интерес

1.1	Член на научен одбор на научен/стручен собир Member of Scientific Committee XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, 23-26 September, Ohrid 2010 <i>(with international participation)</i>	1
2	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	
2.1	Биолошки активни соединенија и есенцијални масла од: <i>FOENICULUM VULGARE</i> и <i>ACORUS CALAMUS</i> . споредба на суперкритична CO ₂ екстракција со конвенционални методи, 2010 (билатерален проект) (носител), Министерство за животна средина и просторно планирање	1
2.2	Трајна ревитализација на антропогено контаминирани почви со помош на маслодајни култури и валоризација на маслото со добивање на биодизел, 2010 (национален проект) (носител) министерство за животна средина и просторно планирање	1
2.3	Валоризација на користени/отпадни масла од прехранбената индустрија преку нивна трансформација до биодизел, 2010 (национален проект) (носител), Министерство за животна средина и просторно планирање	1

3	Член на факултетска комисија	
3.1	Комисија за настава	0,5
4	Раководител на внатрешна организациона единица	
4.1	Раководител на Институтот за хемиско и контролно инженерство	3
5	Координатор на студиска програма	
5.1	Координатор на студиска програма за постдипломски студии - инженерство на животна средина	1
5.2	Координатор на студиска програма за постдипломски студии - хемиско процесно инженерство	1
	Вкупно	9,5

ВКУПНА АКТИВНОСТ

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	88,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	69,1
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	9,5
	167,1

Членови на Комисијата

1. Д-р Катица Давкова, редовен професор во пензија, Технолошко-металуршки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје с.р.
2. Академик д-р Владо Матовски, редовен професор Природно - математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје с.р.
3. Д-р Жељко Кнез, редовен професор на Факултетот за хемија и хемиска технологија, Универзитет во Марибор, Словенија с.р.

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет-Скопје во состав на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Габриела Видинска	"Управување со знаење и стратегиска конкурентност"	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Тренчо Миленкоски	"Влијанието на информатичката технологија врз стратегиското управување со промени"	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Габриела Велковска	"Управување со побарувањата и политика на наплата на побарувањата"	проф.д-р Блажо Недев
Благоја Глигоријевиќ	"Улогата на странскиот капитал врз банкарскиот систем на Р. Македонија-посебно врз примерот на Капитал банка АД Скопје"	проф.д-р Љубе Трпески
Биљана Симоновска- Стефановска	"Влијанието на современата економска криза врз ликвидноста и солвентноста на банкарскиот сектор во Република Македонија со посебен осврт на Стопанска банка АД Скопје"	проф.д-р Михаил Петковски
Владимир Стојчевски	"Јавниот сектор во културата во Република Македонија"	проф.д-р Љубомир Кекеновски
Анита Поповска	"Можностите за конкуренција заснована на вредност во македонскиот здравствен систем"	проф.д-р Владимир Петковски
Елизабета Бошевска	"Стратегии и тактики на герила маркетинг преку социјалните мрежи"	проф.д-р Снежана Р. Јовановска
Ѓорѓи Петревски	"Маркетинг сегментирање на потрошувачите на пазарот за пиво"	проф.д-р Снежана Р. Јовановска
Елизабета Антовска	"Улогата, значењето и перспективите на банкарските депозити (искуството на Република Македонија)"	проф.д-р Михаил Петковски

Емилија Николова	"Модели на монетарна анализа со посебен осврт на Макмодел"	проф.д-р Љубе Трпески
Менче Грозданова	"Учество на жените во одборот на директори"	проф.д-р Бобек Шуклев
Марија Јордановска	"Организациското учење во моделот на организација која континуирано учи"	проф.д-р Љубоир Дракулевски
Фани Ѓорческа	"Развојот на малите и средни бизниси во Република Македонија-квалитативни аспекти на процесот"	акад.проф.д-р Таки Фити
Емилија Слатникова	"Влијанието на лидерството врз работната ефикасност и мотивираност на вработените"	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Тања Стаменкова	"Улогата на емоциите врз однесувањето на поединецот во организацијата"	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Апа Лазарова	"Стратегии за настап на малите и средните претпријатија во меѓународниот бизнис"	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Катерина Димовска	"Претприемништвото во големите претпријатија (селектирани светски искуства и можности за примена во Република Македонија)"	акад.проф.д-р Таки Фити

До:
 Наставно -Научниот совет на
 Стоматолошкиот факултет во Скопје
 Рецензентска комисија

ПРИГОВОР

од насл. доц. Маја Пандилова, вработена на Клиниката за болести на устата и пародонтот, при ЈЗУ „Св. Пантелејмон“ во Скопје, на рефератот и заклучокот на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа на оралната патологија и пародонтологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 998 од 15.12.2010 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Приговорот се однесува пред сè, на пропустите кои се направени во вреднувањето на моите активности од страна на Рецензентската комисија изнесени во Анекс 2, како и некои забелешки кои се однесуваат на останатиот дел од рефератот и заклучокот објавени во гореспоменатиот Билтен.

Пред сè, би сакала да изнесам неколку општи забелешки, кои се однесуваат на вреднувањето на активностите на кандидатите пријавени на овој конкурс:

- Благодарниците и пофалниците на одредени јубилеи на Факултетот не се награди за научни достигнувања. Конечно, тие се доделуваат по протокол и добитници сме сите, па ако решила Рецензентската комисија така да ги вреднува, коректно би било сите да кандидати да добијат бодови за нив.
- Понатаму, Рецензентската комисија би требало да се одлучи од каков тип списание е Стоматолошката ревија, дали е стручно методско списание или научно-стручно списание, затоа што вреднувањето не е исто.
- Во делот на воведување на нови клинички методи би требало да се вреднуваат, методи кои се изведуваат на Клиниката, а не да биде оставено на досетливоста на кандидатите. Што ќе се случи ако сите ги наведеме методите кои сме ги користеле во изработка на одделни трудови или докторати, а кои се рутинска метода на лабораториите со кои сме соработувале. Тие методи не се изводливи во клинички услови, ниту се користат во секојдневната практика. Моето воздржување од споменувањето, на пример, на детекција на апоптозата во гингивалното ткиво и модулаторите на апоптозата, која навистина е изведена за прв пат во овој дел на Европа, е токму затоа што не го сметам како воведување на некоја клиничка метода. Таа беше изведена за истражувачки потреби, на институтите на Медицинскиот факултет од вработениот и за тоа обучен персонал. Конечно, ќе си дозволам послободно да го изразам сопственото мислење, па да кажам дека сметам, доколку ги наведем сите методи кои сум ги користела за детекција на одредени параметри за прв пат во гингивално ткиво и ги прикажам како употребливи клинички методи, ќе биде подбивно за бодувањето и навреда за Комисијата.

При разгледувањето на Анекс 2, забележав дека освен за наставно-образовната дејност и научноистражувачката дејност, во останатите

делови немам добиено ни еден бод, па така, не е вреднувано ниту едно усно излагање.

Пред сè, само да наведем неколку, кои беа уредно наведени во биографските податоци:

Одржаниот тродневен семинар и работилницата од областа забоздравството во заедницата во Велес, 2005 година, заслужија барем еден бод. Усната презентација во Александрија во Египет (2003 година) исто така заслужи да биде бодирана со некој бод.

Учество на конгресите во Белград, Истанбул и во Охрид, повеќе од еднаш, исто така заслужија да бидат споменати.

Понатаму, учеството во изработката на наставната програма за додипломски студии за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри во 2002 година при првичното поставување на наставата и во 2007 година требаше да биде земено предвид при бодирањето.

Во периодот 2004-2007 бев член на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, па ако се вреднува кај другите кандидати, не гледам причина да не биде вреднувано и кај мене. Истото се однесува и за учеството во организационите одбори на Балканскиот конгрес во Охрид, на пример.

Вреднувањето на скриптите за вежби по пародонтологија 1 и орално здравје, по кои се изведува целокупната практична настава веќе неколку години, како пакет материјали, сметам дека не е во ред. Доколку не ги поминале сите процедури за една скрипта по која се изведуваат вежби и не подлегнале на никаква стручна ревизија, најмалку е моја вина.

Иако немав намера да ги коментирам вреднувањата на останатите кандидати, сепак и површното разгледување на бодовите доделени во Анекс 2 на предложената за избор кандидатка го задржува вниманието. Се прашувам кога таа ја изведувала практичната настава по предметот фокалоза?

Предметот фокална инфекција беше воведен минатиот семестар, при што не беа организирани посебни вежби, туку како и години наназад тие беа во склоп на последните вежби од пародонтологија. Овој семестар за прв пат беа воведени вежбите од предметот фокалоза, насловните доценти не беа вклучени во никаков вид наставни активности.

Во книгата „За стоматолошката болка“, таа е коавтор на поглавје во книга, а не коавтор на книгата за да и бидат доделени 7 бода.

Морам да признаам, дека иако се работи за соперничка на овој конкурс, пријатно ме изненади фактот дека е стручен рецензент на ремирани во светот списанија. При прегледот на имињата на соработниците на овие списанија на нивните интернет - страници, не го забележав нејзиното име, нешто што секако треба да си го изрегутира, а што во крајна линија е во интерес на рејтингот на Факултетот и земјата која ја претставува. Сето ова досега изнесено сепак се само броеви и можеби и ненамерни пропусти на Рецензентската комисија, но највознемирувачки за мене е заклучокот на рефератот.

Во заклучокот Комисијата наведува низа карактеристики за избраната кандидатка, со кои апсолутно и во целост ќе се слојам дека ги поседува, иако истите карактеристики можат да се запишат и под името на секој од останатите кандидати. Меѓутоа воведувањето на новиот наставен предмет орално здравје е исклучиво заложба и труд на авторите на истоимениот

учебник како и на “ пакет материјали” за вежбите по кои се изведува наставата(Ивановски Киро и Пандилова Маја). Меѓу нив не е предложената за избор кандидатка. Во интерес на вистината чувствувам потреба ова да го изнесам.

Со почит,

Маја Пандилова с.р.

До Наставно-научниот совет
на Стоматолошкиот факултет во Скопје

Предмет: Одговор на приговорот

Одговор на приговорот од насл. доц. Маја Пандилова, вработена на Клиниката за болести на устата и пародонтот, при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, на рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа на оралната патологија и пародонтологија, на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 998 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од 15.12.2010 год., стр.160-202.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Александар Грчев, проф. д-р Мирјана Поповска и проф. д-р Киро Ивановски, професори на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, го поднесуваат следниот одговор на приговорот на насл. доц. Маја Пандилова:

Рецензентската комисија по разгледувањето на приговорот од насл. доц. Маја Пандилова, констатира дека тој е неоснован по сите точки, и тоа:

Рецензентската комисија на овој реферат, при Стоматолошкиот факултет во Скопје, се повикува исклучиво на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во Универзитетски гласник број 138, Законот за високото образование и другите важечки акти на Универзитетот и Факултетот.

Изнесените забелешки се неосновани поради фактот дека немаат значење за мислењето изнесено во рефератот и како такви не би требало да бидат коментирани.

Заради што пообјективно бодување на кандидатите, беше доставено известување во врска со писмото од насл. доц. С. Георгиева и насл. доц. М. Пандилова, доставено до деканот и правната служба на Факултетот на 6.12.2010 год., во кое беше појаснето дека кандидатите можат да приложат своја листа на вреднувани, односно бодирани активности, што е нивен избор, но никако задолжение, а обврската за бодување е на Рецензентската комисија. Во точката 2 од истото известување се известуваат за потребата да се опфатат целокупните активности. Сите доставени активности на сите кандидати се бодувани

врз база на доставените сертификати, наведените податоци и списоците на трудовите.

Комисијата констатира дека сите кандидати ги исполнуваат научните критериуми, законските услови и условите предвидени во релевантните акти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Стоматолошкиот факултет во Скопје, кои се во согласност со Законот за високото образование. Рецензентите имаат право и можност дури и при еднаков број поени да го дадат својот глас за избор на некој од кандидатите следејќи ги останатите особини кои треба да ги поседува наставно-научниот работник. Континуираното следење на напредувањето и надградувањето на кандидатите низ секојдневните залагања во наставата, науката и сите активности на Факултетот, особено во услови на евидентни разлики во бодовите, многу го олеснуваат изборот и предлогот на рецензентите во однос на кандидатите.

Сметаме дека приговорот е неоснован.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Марија Накова, претседател	с.р.
2. Проф. д-р Златанка Белазелкоска, член	с.р.
3. Проф. д-р Александар Грчев, член	с.р.
4. Проф. д-р Мирјана Поповска, член	с.р.
5. Проф. д-р Киро Ивановски, член	с.р.

До:
Наставно -научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје

ПРИГОВОР

на рефератот и на заклучокот на Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Александар Грчев, проф. д-р Мирјана Поповска и проф. д-р Кире Ивановски за избор на конкурсот распишан за избор на наставник во сите наставно-научни звања на Катедрата за болести на устата и пародонтот 1 (еден) од страна на Наставно - научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавени во Билтен бр. 998, стр.160-202, на 15.12. 2010 год.

Од насл. доц. Силвана Георгиева, раководител на Клиниката за болести на устата и пародонтот при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „ Св. Пантелејмон ” во Скопје.

Приговорот го поднесувам поради нецелосно и необјективно бодување на професионалните референтни активности од страна на Рецензентската комисија приложени во образецот Анекс 2 на рецензентскиот извештај.

Приговарам за следните флагрантни и евидентни пропусти на Комисијата:

1. Наставно-образовна дејност

Комплетно е изоставено бодувањето на следниве референтни активности:

1.1 Настава I циклус студии: 2008/09 и 2009/2010, орална хигиена (3+3)

1.2 Вежби I циклус студии: 2005/6 и 2006/7, пародонтологија и пародонтална хирургија (2+2)

1.3 Вежби I циклус студии: 2005/6, 2006/7, 2007/8, физикална терапија (2+3)

1.4 Вежби I циклус студии: 2005/6 и 2006/7, превентивна стоматологија (3+3)

2. Научноистражувачка дејност

Комплетно е изоставено бодувањето на следниве референтни активности:

2.1. Научно-популарна статија во стручно методско списание: С. Георгиева, Клинички доктрини во профилаксата и менаџментот на оралните фокални инфекции кај пациенти со ризик. Стоматолошка ревија 2007 2(2):50-53.

- 2.2. Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во научно стручно списание: Накова М., Белазелкоска З., Георгиева С.: Мак. стом. прегл. 9 (2): 34-37; 1985
- 2.3. Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во научно стручно списание: Белазелкоска З, Накова М, Георгиева С. Клинички показатели на гингивалната толерантност или нетолерантност кон ХЕЛИО ПРОГРЕС денталните реставрации: Мак. Стом Прегл. 1994;18 (1-2):57-9
- 2.4. Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен - стручен собир: З. Белазелкоска, В. Филипче, С. Георгиева и М. Перкова, Гингивално ензимска активност кај пациенти со пародонтопатија во услови на јатрогени фактори, 2. Конгрес на стоматолозите на Македонија (апстракти), Охрид, Здружение на стомат. од Македонија, 1998: 90 стр.
- 2.5. Секциско предавање на научен и стручен собир со меѓународно учество: Улога феродефициентне анемије у кфалифицирању и квантифицирању пирозних стања у усној шуплини Брезовица, 1995.
- 2.6. Секциско предавање на научен и стручен собир: Микробиолошки наод кај пациенти со глосопироза: Струга, 1992.
- 2.7. Секциско предавање на научен и стручен собир: Континуирана едукација: Терапевтски ефекти на улцеронерозниот гингивит, Дојран, 1993.
- 2.8. Секциско предавање на научен и стручен собир: Континуирана едукација: Етиолошки аспекти на глосопирозите, Дојран, 1994.
- 2.9. Секциско предавање на научен и стручен собир: Континуирана едукација: Орална кандидијаза, Дојран, 1995.
- 2.10. Секциско предавање на научен и стручен собир со меѓународно учество: Клиничко-рендгенолошки аспекти на пародонталната болест кај пациенти со Down sindrom, Охрид, 1998.
- 2.11. Секциско предавање на научен и стручен собир: Заштитни мерки од СИДА во стоматолошката практика: ЈЗУ Стоматолошки клинички центар, 1999.
- 2.12. Секциско предавање на научен и стручен собир: Прилог кон терапијата на хроничниот десквамативен гингивит (ласерски третман): ЈЗУ Универзитетски стом. центар, 2005.
- 2.13. Секциско предавање на научен и стручен собир со меѓународно учество: Дентални фокални инфекции - профилакса и менаџмент, Тетово (2007).
- 2.14. Секциско предавање на научен и стручен собир со меѓународно учество: Дентални фокални инфекции - профилакса и менаџмент, Штип (2007).

3. Стручно-апликативна дејност

Изосјавено е бодувањето на следнава референтна активност:

3.1 Воведување на нова лабораториско клиничка метода:

Микробиолошки наод на хифи и бластоспори на *Candida albicans*.

Евидентните грешки кои ги направи Рецензентската комисија при бодувањето на кандидатите - учесници на овој конкурс, четири(4), се должат на извонредните кратки рокови кои сама си ги наметна од само за нив разбирливи причини. При целата оваа експресна постапка во која се вреднуваа и бодуваа севкупните активности на учесниците на конкурсот произлегоа де факто материјални повреди при бодувањето. Разбирливо е дека членовите едноставно не беа во состојба да пристапат кон објективно и целосно оценување, бидејќи требаше да се соберат податоците од биографијата на учесниците (во конкретниот случај, 17 години активно учество во наставно-образовниот процес, одржани предавања на семинари, научни и стручни собири, пленарни предавања, конгреси..., сите објавени трудови на кандидатите со научно-стручни резултати во период од над 15-тина години итн.). Сметам дека сите кандидати ги исполнуваат условите за учество на конкурсот и заслужуваат да бидат избрани во ова звање. Меѓутоа, бодувањето на прворангираната кандидатка од страна на Рецензентската комисија е предимензионирано, непрофесионално и во одредени сегменти необјективно. Од многубројните превиди, како ексклантантни примери во корист на прворангираната кандидатка ги наведувам следниве:

- Еднонеделно клиничко тестирање на препарат за локална употреба(локален анестетик), прикажан и бодуван како учество во национален научен проект.
- Прикажана и бодувана имагинарна лабораториско - клиничка метода за испитување на ткивна концентрација на PGE2 и COX2 во гингивално ткиво, која нема никаква апликативна примена на Клиниката за болести на устата и пародонтот и во компјутерската евиденција досега воопшто не е евидентирана.
- Комисијата на прворангираната ѝ доделила бодови за вежби - прв циклус студии - фокалоза во период кога таа е надвор од наставно-образовниот процес (2010 година).
- Бодувања на дејности од поширок интерес: изготвување на протоколи, учество во комисији и тела на државни и други органи на Стоматолошката комора на Македонија, во период од околу 4 месеци, а доделените бодови се близу 20-тина (еднакво на три Универзитетски учебници).

Скопје, 22 декември 2010 година

Подносител:

Насл. доц. д-р Силвана Георгиева с.р.

До Наставно-научниот совет
на Стоматолошкиот факултет во Скопје

Предмет: Одговор на приговорот

Одговор на приговорот од насл. доц. Силвана Георгиева, вработена на Клиниката за болести на устата и пародонтот, при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, на рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа по орална патологија и пародонтологија, на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 998 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од 15.12.2010 год., стр.160-202.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Александар Грчев, проф. д-р Мирјана Поповска и проф. д-р Киро Ивановски, професори на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, го поднесуваат следниов одговор на приговорот од насл. доц. Силвана Георгиева:

Рецензентската комисија, по разгледувањето на приговорот од насл. доц. Силвана Георгиева, констатира дека тој е неоснован по сите точки, и тоа:

Рецензентската комисија на овој реферат, при Стоматолошкиот факултет во Скопје, се повикува исклучиво на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во Универзитетски гласник број 138, Законот за високото образование и другите важечки акти на Универзитетот и Факултетот.

Заради што пообјективно бодување на кандидатите, беше доставено известување во врска со писмото од насл. доц. С. Георгиева и насл. доц. М. Пандилова, доставено до деканот и правната служба на Факултетот на 6.12.2010 год., во кое беше појаснето дека кандидатите можат да приложат своја листа на вреднувани, односно бодирани активности, што е нивен избор, но никако задолжение, а обврската за бодување е на Рецензентската комисија. Во точката 2 од истото известување се известуваат за потребата да се опфатат целокупните активности. Сите доставени активности на сите кандидати се бодувани врз база на доставените сертификати, наведените податоци и списоците на трудовите.

Изнесените забелешки се неосновани поради фактот дека немаат значење за мислењето изнесено во рефератот и како такви не би требало да бидат коментирани.

Комисијата констатира дека сите кандидати ги исполнуваат научните критериуми, законските услови и условите предвидени во релевантните акти на

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Стоматолошкиот факултет во Скопје, кои се во согласност со Законот за високото образование.

Рецензентите имаат право и можност дури и при еднаков број поени да го дадат својот глас за избор на некој од кандидатите следејќи ги останатите особини кои треба да ги поседува наставно-научниот работник.

Континуираното следење на напредувањето и надградувањето на кандидатите низ секојдневните залагања во наставата, науката и сите активности на Факултетот, особено во услови на евидентни разлики во бодовите, многу го олеснуваат изборот и предлогот на рецензентите во однос на кандидатите.

Сметаме дека приговорот е неоснован и го навредува достоинството на учесниците во оваа конкурсна постапка.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Марија Накова, претседател с.р.
2. Проф. д-р Златанка Белазелкоска, член с.р.
3. Проф. д-р Александар Грчев, член с.р.
4. Проф. д-р Мирјана Поповска, член с.р.
5. Проф. д-р Киро Ивановски, член с.р.

До:

Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје

ПРИГОВОР

На рефератот и на заклучокот на Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Златанка Белазелкоска и проф. д-р Кире Ивановски за избор на два асистента по група предмети од областа болести на устата пародонтот на Катедрата за болести на устата и пародонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен и во Билтен БР. 998, стр. 58-70, на ден 15. 12. 2010 год.

Од насл. доц. Силвана Георгиева, раководител на Клиниката за болести на устата и пародонтот при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелјемон“ во Скопје.

Приговорот го поднесувам поради отсуство на законски и на објективни критериуми при изборот на кандидатите кои учествуваа на овој конкурс. Имено, направен е флагрантен прекршок, бидејќи не е запазена законската процедура за избор во соработничко звање согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во звања од јули 2009 година. Рецензентската комисија има законска обврска во прилог на извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно- стручно и соработничко звање да го приложи образецот-Анекс 2 во кој се вреднувани професионалните референтни активности во соодветните области поединечно за сите кандидати-учесници на конкурсот (доколку ги има повеќе) кои ги исполнуваат условите за избор во ова звање и согласно со тоа да им ја даде предноста на кандидатите во заклучокот на извештајот. Во тој контекст, од моја страна е поднесено барање до Правната служба на Деканатот на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на 9. 12.2010 година, заверено под архивски број 1253/4 во кое се бара прецизирање на процедурата за изборна постапка. До поднесувањето на овој приговор се уште немам добисно одговор. Во заклучокот од извештајот дадена е предност на кандидатите ас. д-р Вера Радојкова-Николовска и ас. д-р Катерина Дирјанска. наспроти насл. доц Силвана Георгиева.

Од доставените материјали на кандидатите објавени во рецензентскиот извештај, евидентно е дека предност треба да и се даде на кандидатката Силвана Георгиева поради следниве факти:

- подолготрајно учество и искуство во наставно-образовниот процес, теоретска и практична настава (17 години);
- поголем број на објавени стручни и научни трудови во земјата и во странство:
- во областа на публицистичката дејност имам издадено учебник и учебно помагало по предметот фокална инфекција (кај двете кандидатки отсуствува во целост публицистичката дејност);
- поголем број активности во дејности од поширок општествен интерес:

- поголем број на одржани јавни презентации и реферати на научни и стручни собири, конгреси, семинари и едукативни курсеви од домашен и меѓународен карактер:

- поголем број на активности во стручно-апликативната дејност (студиски престој во странство, воведување на нови лабораториски клинички методи и др.)

Поради придонесот во делот на наставно-образовната, научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност наградена сум со повисоки признанија (во однос на конкуренцијата):

-Пофалница од Стоматолошкиот факултет по повод 50 години постоење за учество во работата и развојот на Факултетот (избраните тогаш се здобија со пониско признание- благодарници):

-Плакета за значаен придонес во остварување на целите и задачите на Македонското лекарско друштво (избраните кандидати се здобија со пониско признание- дипломи).

Поради ваквата моја биографија која во сите сегменти е побогата и поквалитетна, Рецензентската комисија пристапи и спроведе сосема незаконски избор кршејќи ги позитивните законски прописи за критериуми и постапка за избор во соработничко звање.

Комисијата го изостави неопходното бодување, и образложение по која основа им е дадена предност на избраните кандидатки. Едноставно се пристапило кон ваков акт за да бидам елиминирана без никакво образложение, т. е. како и да не сум учествувала на горенаведениот конкурс.

Ваквата постапка на Рецензентската комисија ме изнудува бидејќи некои од нив биле мои ментори на магистерскиот труд, докторатот, и и сме имале плодна соработка на полето на наставно-образовната и научно-истражувачката дејност (издавањето на книгите, објавувањето на стручните и научни трудови итн.). На овој начин гореспомнатите се негираат самите себе бидејќи со заедничка соработка се постигнати наведените резултати во мојата кариера.

Апелирам до членовите на Наставно-научниот совет да го разгледаат „правото“ на членовите на рецензентските комисии на дискреција, за тоа да не се толкува како можност за произволен избор, со елиминирање на сите законски, морални и етички норми.

Доколку и понатаму се продолжи со ваквите незаконски избори, сериозно се доведува во прашање кредибилитетот и квалитетот на најстариот универзитет- Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Најискрено го замолувам ННС на Стоматолошкиот факултет да размисли (секој член) до каде може да не одведе ваквата политика, и сите да се запрашаат зошто сме рангирани онаму каде што сме во светски и европски рамки, и дали не придонесуваме за сето ова и самите ние со ваквата непринципиелна кадровска политика?

Скопје, 22 декември 2010 година

Подносител,
Насл.доц.д-р Силвана Георгиева с.р.

До Наставно-научниот совет
на Стоматолошкиот факултет во Скопје

Предмет: Одговор на приговорот од насл. доц. д-р, Силвана Георгиева, вработена на Клиниката за болести на устата и пародонтот при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, на рефератот за избор на два асистента по група предмети од областа болести на устата и пародонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 998, стр. 58-70, на ден 15. 12. 2010 година.

Рецензентската комисија во состав : проф. д-р Марија Накова, проф. д-р. Златанка Белазелкоска и проф. д-р Киро Ивановски, професори на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, го поднесуваат следниов одговор на приговорот од насл. доц. д-р Силвана Георгиева:

Рецензентската комисија по разгледувањето на приговорот од д-р Силвана Георгиева констатира дека тој е неоснован по сите точки.

Правилникот за избор во наставно-научни звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и неговиот Анекс 2 во кој се вреднуваат професионалните референтни активности не се однесува за избор на асистенти. Комисијата констатира дека кандидатите ас. д-р Вера Радојкова-Николовска и ас. д-р Катерина Дирјанска во целост ги исполнуваат наставно-научните критериуми, законските услови и условите предвидени со релевантните акти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Стоматолошкиот факултет во Скопје, кои се во согласност со Законот за високото образование.

Исто така, рецензентите кои се непосредни членови и соработници во заедничките наставно-научни институции имаат право и можност да го дадат својот глас за избор на некој од кандидатите следјќи ги сите професионални и лични особини кои треба да ги поседува еден асистент. Согласно со личното познавање и мислење за напредувањето и надградувањето на кандидатите низ

секојдневните залагања во наставата и науката, многу го олеснуваат изборот и предлогот на рецензентите во однос на кандидатите.

Сметаме дека приговорот е неоснован и го навредува достоинството на учесниците во оваа конкурсна постапка.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф.д-р Марија Накова с.р.
2. Проф. д-р Златанка Белазелкоска с.р.
3. Проф. д-р Киро Ивановски с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ТРИ ВИШИ НАУЧНИ СОРАБОТНИЦИ ПО
ПРЕДМЕТОТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на својата VII редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за формирање Рецензентска комисија за избор на 3 виши научни работници по предметот интерна медицина во следниот состав: проф. д-р Томе Стефановски, проф. д-р Ангел Ончевски, проф. д-р Александар Стојановиќ, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Даниела Чапароска. На конкурсот за избор на виш научен соработник по предметот интерна медицина, објавен во весникот “Утрински весник”, на 19.10.2010 година се пријавија следните кандидати: научен сор. д-р Нико Беќаровски, научен сор. д-р Борјанка Таневска и науч. сор. д-р Деска Димитриевска.

Комисијата ги разгледа доставените материјали и го донесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Науч. сор. д-р сци Нико Беќаровски

Биографски податоци

Роден е на 29.12.1962 година во Будимпешта, Унгарија. Основно и средно образование завршил во Скопје, со континуиран одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1982/83 година, а дипломирал на 14.4.1988 со просечна оцена 9,53.

Од 7.1 до 31.12.1999 година е вработен како општ лекар во здравствената станица во Македонска Каменица. Од 1.3.1990 година е вработен на Универзитетската клиниката за неврохирургија, а од 13.11.1990 година на Универзитетската клиниката за токсикологија.

Специјализацијата по интерна медицина успешно ја положил на 31.05.1996 година.

Во ноември 2005 година е избран за стручен директор на Универзитетската клиника за токсикологија, а во овој момент е раководител на секторот за реанимација.

Во 1985 година престојувал месец дена во Универзитетската болница во Катанија, Сицилија, а следната 1986 година престојувал месец дена во Универзитетската интерна клиника во Шчечин, Полска. Во 1994 година престојувал три месеци на клиниката за токсикологија, во Ержибетовата болница во Будимпешта, Унгарија, во 1996 година 1 месец престојувал во Националниот форензички токсиколошки институт во

Будимпешта, Унгарија, а 1997 година два месеца на токсиколошкото одделение на Универзитетската педијатриска клиника во Торонто, Канада, а во 2010 година во Шведскиот информационален центар за труења при Каролинска болница во Стокхолм, Шведска.

Во 2005 година успешно ја завршил 6 месечната обука по интерветна ултрасонографија на абдоменот и уринарниот тракт.

Во 1989 година запишал постдипломски студии по клиничка токсикологија и сите предвидени испити со наставната програма ги има положено со просечна оцена 9,72, а завршниот испит по **КЛИНИЧКА ТОКСИКОЛОГИЈА** со оцена 10.

Во периодот 1999 - 2003 година ја изработи докторската дисертација со наслов **"КЛИНИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ИНТОКСИКАЦИИТЕ СО ОДДЕЛНИ БНЗД И ПОЈАВАТА НА ПОСТИНТОКСИКАЦИСКИ АПСТИНЕНЦИЈАЛЕН СИНДРОМ "** која успешно ја одбрани на 8.5.2003 година и се стекна со звањето доктор на медицински науки.

Во 1993 година е избран за помлад асистент по предметот интерна медицина со што активно се вклучува во едукативниот процес.

Во 1997 година е избран за асистент по предметот интерна медицина.

Во учебната 1999/2000 година е именуван за наставник по интерна медицина во ДСУ "Д-р Панче Караџозов". Со одлука на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет од Април 2001 година е именуван за член на Комисијата за полагање на стручни испити за медицински сестри и техничари.

Во април 2004 година со одлука на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет е избран за **НАУЧЕН СОРАБОТНИК** по интерна медицина.

Повеќе пати бил член на испитни комисии по специјализација за интерна медицина.

Рецензент и член бил на 3 комисии за одбрана на магистерски трудови и на една комисија за одбрана на докторска дисертација.

Клинички студии

Единствен автор е на делот за клиничка токсикологија, на македонското издание **МЕДИЦИНА БАЗИРАНА НА ДОКАЗИ**. Соработник во проектот и коавтор на публикација **ОПИЈАТНО ПРЕДОЗИРАЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА- Преваленца, ризични фактори и интервенции**

Активно се служи со англискиот, унгарскиот, српскиот и хрватскиот јазик.

Научна работа

Со самото вработување на Клиниката, се вклучува во научно-истражувачката дејност на Клиниката, а како резултат на таа активност автор е и коавтор на повеќе од 130 трудови презентирани и објавени во меѓународни и домашни научно-стручни манифестации и публикации.

Член е на Здружението на токсиколози на Македонија, каде што во два мандата бил член на Претседателството, а во моментот е делегат на здружението во Македонското лекарско друштво. Член е на Здружението на клинички токсиколози на Бугарија, Здружението на токсиколози на Србија, Европското токсиколошко друштво (EUROTOX) и Европско-Северноамериканско здружение на клиничките токсиколози (ЕАРССТ), Македонското и светското здружение на гастроентерохепатолози.

Досега публикувани трудови: Трудовите до реден број три се рецензирани во Билтен бр.233 од 23.9.1992 година, трудовите до реден број 18 се рецензирани во билтенот бр. 691 од 29.9.1997 година, а трудовите до реден број 58 во Билтенот 846 од 1 Март 2004 година.

2.Науч. сор. д-р сци Борјанка Танева

Биографски податоци

Д-р Борјанка Танева е родена 17.1.1960 година во Велес, каде што завршила основно образование. Средно образование завршила во Скопје, со одличен успех. На Медицинскиот факултет се запишала учебната 1977/78 година и го завршила во јуни 1983 година со просечен успех 9,00.

Од 1.9.1985 година е вработена на Универзитетската клиниката за кардиологија во Скопје.

Стручна дејност

Специјалистичкиот испит го положила на 16.1.1992, а субспецијалистичкиот испит во 2008 година.

На 1.3.1995 година е именувана за раководител на дневната болница, а од 1.10.2009 раководител на општите кардиолошки амбуланти и лабораторијата за коронарен стрес тест.

Наставна дејност

Во 1987 година е избрана за помлад асистент по предметот интерна медицина и активно се вклучува во едукативниот процес. Во 1992 година е избрана за асистент на Катедрата за интерна медицина, а на 15. 4.2004 за научен соработник.

Научна дејност

Во ноември 1986 година учествувала на Интернационален последипломски симпозиум за кардиологија, во Блед, Словенија.

Автор и коавтор е на многубројни трудови и на повеќе меѓународни и домашни кардиолошки манифестации.

Член е на Здружението на кардиолози на Македонија и на Европското здружение по кардиологија.

Д-р Борјанка Танева во јули 2001 година била на едукативен престој во Вашингтон, САД.

Докторската дисертација ја одбранила во 2002 година.

Преку Министерството за наука учествувала во научно истражувачки проект кој завршил во 2004 година.

3. Науч. сор. Д-р Деска Димитријевска

Родена е на 25 септември 1961 година во Страцин, Кратово, каде што завршила основно училиште. Средно образование завршила на МУЦ Панче Караџозов во Скопје со одличен успех.

На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1980/81 година а го завршила во 1986 година, додека следната година го положила државниот испит.

На Клиниката за пулмологија и алергологија се вработила во 1990 година. Специјализација по интерна медицина ја започнала во Мај 1991 година, а специјалистичкиот испит го положила на 3 јули 1995 година.

Во 1992 година се запишала на постдипломски студии по пулмологија на Медицинскиот факултет во Скопје, кои ги завршила со просечна оцена 10. На 13 мај 1999 година ја одбрани магистерската тема "Бронхијална реактивност кај болните со бронхијална астма-промени во тек на терапија".

Супспецијализација по пулмологија и алергологија завршила во октомври 2000 година.

На 31 март 2003 година успешно ја одбранила докторската дисертација на тема "УЛОГАТА НА МАРКЕРИТЕ НА БРОНХИЈАЛНАТА ХИПЕРЕАКТИВНОСТ ВО ЕВАЛУАЦИЈА НА АСТМА".

Во периодот 2001-2008 година раководител е на одделот за астма, а во периодот 19 август 2007 до 29 Декември 2008 година ја извршува функцијата вршител на должност директор на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија.

Во текот на целиот работен век активно е вклучена во наставно-научната дејност. Од 1991 година е асистент по интерна медицина а од 2006 година научен соработник на истата катедра.

Автор и коавтор е на 190 труда објавени во домашни и странски стручни списанија.

Како помошник-истражувач учествувала во неколку клинички истражувачки проекти, а како главен истражувач во две студии.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на анализата на доставените материјали, личното познавање на кандидатите, нивната успешна работа на стручен план, постојаната желба за усовршување, Комисијата констатира дека сите пријавени кандидати, научен сор. д-р Нико Беќаровски, научен сор. д-р сци Борјанка Танева и научен сор. д-р сци Деска Димитријевска, ги исполнуваат општите услови на конкурсот.

Рецензентската комисија со едногласна одлука има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да му предложи да бидат унапредени во звањето виш научен соработник по предметот интерна медицина: научен сор. Д-р сци Нико Беќаровски, научен сор. д-р сци Борјанка Танева и научен сор. д-р сци Деска Димитријевска.

Рецензентска комисија

Проф. Д-р Томе Стефановски, с.р.

Проф. Д-р. Ангел Ончевски, с.р.

Проф. Д-р. Александар Стојановиќ, с.р.

Проф. Д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.

Проф. Д-р Даниела Чапароска, с.р.

**ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Нико Георги Беќаровски
(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет-Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одржување на настава од втор циклус студии	6 години по 6 ` часа (36)	0,05	1,80
2	Одржување на вежби	6 год. 3 часа неделно 6x 3x30=540	0.03	16,20
3.	Консултации со студенти	20x6x2=240	0,002	0,48
4.	Член на комисија за одбрана на докторат	1	0.50	0,50
5.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	4	0,30	1,20
6.	Член на комисија за специјалистичка работа	1	0,20	0,20
7.	Предавања по клиничка токсикологија за специјализанти	1	2,00	2,00
8.	Ментор на специјалистичка работа	4	1,00	4,00
	ВКУПНО ПОЕНИ			26,38

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Труд со оригинални научни			

резултати во стручно/научно популарно Списание			
Евалуација на интоксикациите на Клиниката за токсикологија во периодот 1.4.2003-1.3.2004 Н.Симоновска,Ц.Божинова,Н.Беќаровски, Ф.Личоска,И.Јуруков, Acta morphologica, Vol.4 (2) 2007, p 62-67	1	4,0x0.60	2,40
Компликации кај зависник по интравенска злоупотреба на хероин Н.Симоновска, Ц.Божиновска, Н.Ивановски, Н.Беќаровски, н.Поповски, Мак мед прег. бр.5-6, 2006, 217-220	1	4x0,60	2.40
Улогата на хемоперфузијата при акутна интоксикација со валпроична киселина – Л.Мелоска, Ц.Божиновска, Д.Чапароска Н.Беќаровски. Мак, мед преглед, бр.34, 2004, стр.148-150	1	4,0x0.60	2.40
ТРУЕЊЕ СО КАРБАМАЗЕПИН СО ГЕНЕРАЛИЗИРАНИ НАПАДИ – Н.Беќаровски, С.Р.Беќаровска, Н.Банева; Епилепсија бр.31/32, јуни 2009, 43-	1	4,0x0,80	3.20
НЕОБИЧЕН СЛУЧАЈ НА ЕПИЛЕПТИЧНИ НАПАДИ ПО ПРОДОЛЖЕНА УПОТРЕБА НА КАМФОР МАСТ- Н.Беќаровски, С.Р.Беќаровски; Епилепсија бр33/34 декември 2009, 37-42	1	4x0.90	3.60
TREATMENT OF CARBAMAZEPINE ET CANABIS OVERDOSE-Kezelese	1	4,0x1	4.00

	<p>karbamazepin és cannabis Túladagolás - Bekjarovski N. Hungarian Toxicology News, vol. II ,June 2010, p. 20-23</p> <p>Parkinsonism after Carbone monoxide poisoning in an elder lady-Egy idős hölgy Parkinsonizmus után Carbone-monoxid-mérgezés – Bekjarovski N. Hungarian Toxicology News, Vol III, September 2010, p. 34-38</p> <p>ВКУПНО</p>	1	4,0x1	4.00
2.	Секциско предавање на научен/стручен собир	2	1,00	2,00
3.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (4, 5, 6, 7, токсиколошки денови со меѓународно учество)	6	2,00	12,00
4.	Учество на научен/стручен собир со реферат			
	EKG-варијации при мозочен удар – Н.Беќаровски, С.Р.Беќаровска, Мак мед преглед, 3 Конгрес на невролозите на Македонија,22- 25 Септември 2004	1	1,00	1,00
	Атријална фибрилација и “SILENCE” мозочен удар - N Н.Беќаровски, С.Р.Беќаровска, Мак мед преглед, 3 Конгрес на невролозите на Македонија,22- 25 септември 2004	1	1,00	1,00
	ABSTINENCE SYNDROME AFTER ACUTE POISONING WITH BENZODIAZEPINES – N.G. Bekarovski, S.M.Radulovik- Bekarovska, European Journal of Neurology, 9th Congress of the European Federation of Neurological Societes, Athens, 17-	1	1,00	1,00

20 September, 2005			
CORRELATION BETWEEN THE SEVERITY OF ACUTE BENZODIAZEPINE POISONING AND DETECTED BLOOD LEVELS – N.Bekarovski, S.Radulovik-Bekarovska, d.Caparoska, B.Pavlov, I.Jurukov, The second International Emergency Medicine Conference, Prishtine 20-22 October 2006	1	1,00	1,00
ЕКГ промени при труења со БНЗД Н.Беќаровски, Б.Павловски, Д.Чапароска, Н.Поповскиа, 3 Конгрес по кардиологија на РМ, 21-24 Јуни 2006, Охрид	1	1,00	1,00
LATE NEUROLOGICAL SEQUELS AFTER ACUTE ORGANOPHOSPHATE POISONING – N.Bekarovski, S.Radulovik-Bekarovska, D.Caparoska, B.Pavlovski, I.Jurukov- 9 Kongres toksikologa Srbije i Crne Gore sa mejunarodnim ucescem, Tara 07-09-01.10, 2006	1	1,00	1,00
PROFILE OF A MACEDONIAN HEROIN ABUSER – N.Bekarovski, B.Pavlovski, S.Radulovik-Bekarovska, F.Licoska, I. Jurukov, Second National Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria	1	1,00	1,00
EARLY DISCHARGE AFTER HEROIN OVERDOSE – N.Bekarovski, S.Radulovik_Bekarovska, D.Caparoska, N.Popovski, I.Jurukov, Second National	1	1,00	1,00

Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria			
Карактеристики на македонскиот хероински зависник – Н.Бекаровски, И.Јуруков, С.Радуловиќ, Л.Силјановска, Journal of Macedonian Medical Association (suppl.68) p164, 2007	1	1,00	1,00
MACEDONIAN HEROIN ABUSER – N.Becarovski, B.Pavlovski, S.Radulovic-Becarovska, N.simonovska, F.Licoska, I.Jurukov, 5 th Jubelle Macedonian "Toxicology days" with international participation, 01-03 June 2007, Mavrovo	1	1,00	1,00
TREATMENT OF CARBAMAZEPINE AND CANABIS OVERDOSE – N.Becarovski, S.Radulovic-Becarovska, B.Pavlovski, N.Popovski, VI Symposium of the Association of Toxicologist at MMA, 16-18 May 2008, Ohrid, Macedonia	1	1,00	1,00
ANTIPERSPIRANTS AS A COMORBIDITY FACTOR IN THE APPEARANCE OF MAMMA CANCER – N.Becarovski, S.Radulovic-Becarovska, B.Pavlovski, A.Babulovska, I.Jurukov, VI Symposium of the Association of Toxicologist at MMA with International participation, 16-18 May 2008, Ohrid, Macedonia	1	1,00	1,00
CARBAMAZEPINE OVERDOSE WITH SEIZURES N.Becarovski, S.Radulovic-Becarovska, B.Pavlovski, N.Popov	1	1,00	1,00

	,4 th Congress of Neurologists of Macedonia with International Participation, Sep. 2008, p.74			
	GENERALIZED MYOCLONIC SEIZURES AFTER CARBAMAZEPINE OVERDOSE – N.Becarovski, S.Radulovik VII-XIII Kongres neurologa Srbija sa megj.ucescem, 11-14 Sep. 2008, str.161	1	1,00	1,00
	WHEN TO DISCHARGE AFTER OF HEROIN OVERDOSE? – N.Bekjarovski, S.Radulovik-Bekjarovska, D.Chaparoska, N.Popovski, B.Dauti; 3th International emergency medicine coference, 14-16.05.2009, kosova-Prishtine, p.28	1	1,00	1,00
	Одредување на степенот на депресивност кај акутните интоксикации Н.Беќаровски, С.Беќаровска, Мак мед преглед. Год.63 (supl.74),стр. 43	1	1,00	1,00
	ABUSE OF PSYCHOACTIVE MUSHROOMS – N.Bekarovski, S.Radulovik-Bekarovska; VII th Symposium of Association of Toxicologist at MMA with International participation; 18-20 Sept, 2009, Ohrid, Macedonia	1	1,00	1,00
	INTRAVENOUS INJECTION OF BUPRENOPRHINE: CASE REPORT. Becarovski N., Chaparoska D, Popovski N, Gjorgievska A; X kongres toksikologa Srbije, Palic 2010, p.34	1	1,00	1,00
	EPILEPTIC STATE AFTER DERMAL TREATMENT WITH CAMPHOR:CASE REPORT- N.Becarovski, S. Radulovic-Becarovska; X Kongres toksikologa	1	1,00	1,00

	Srbije, Palic 2010, p.49			
	FIRST CASE OF INTRAVENOUS ABUSE OF BUPRENORPHINE IN REPUBLIC OF MACEDONIA- Becarovski N, Chaparoska D, Jurukov I, Babulovska A, Lichoska F, Glasnovic M, Gjorgievska A; 5 th Adriatic Drug Addiction Treatment Conference & 7 th SEEA Symposium on Addictive Behaviors, Ohrid 2010, p.16	1	1,00	1,00
		20	1,00	20,00
6.	Коавтор на апстракт печатен во зборник на апстракти			
	Фактори на ризик за појава на мозочен удар кај средовечна популација – С.Радуловиќ-Беќаровска, Н.Беќаровски, М.Стојанов, Македонски медицински преглед, supplement 61 Зборник 3 конгрес на невролозите на РМ со меѓународно учество, 22-25 септември 2004	1	1x0.80	0,80
	Атријална фибрилација и мозочен удар-- С.Радуловиќ-Беќаровска, Н.Беќаровски, М.Стојанов, Македонски медицински преглед, supplement 61 Зборник 3 конгрес на невролозите на РМ до меѓународно учество, 22-25 Sept.2004	1	1x0.80	0,80
	Срцеви болести и мозочен удар- С.Радуловиќ-Беќаровска, Н.Беќаровски, Н.Банева, 3 Македонски конгрес по кардиологија, 21-24 јуни 2006,	1	1x0,80	0,80

Охрид			
CARDIOTOXICITY IN A ACUTE POISONINGS BY AMITRIPTYLINE (AMYZOL) – B.Pavlovski, N.Bekarovski, N.Popovski, A.Cibisev, M.Petrovski, 9 Kongres toksikologa Srbije sa megj ucescem, Tara 07-09-01.10, 2006	1	1x0,60	0,60
THE ROLE OF REGULAR PRESCRIPTION OF DRUGS, FOR PREVENTION OF ACUTE DRUG INTOXICATIONS – I.Jurukov, N.Bekarovski, N.Popovski, F.Lichoska, L.Trenchevska, Second National Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria	1	1x0.60	0,60
FIRE-RELATED CARBON MONOXIDE POISONING – D.Chaparoska, N.Bekarovski, I.Jurukov, Second National Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria	1	1x0,80	0,80
CORROSIVE INTOXICATIONS AND COMPLICATIONS IN PERIOD OF ONE YEAR – N.Simonovska, N.Bekarovski, C.Bozinovska, B.Pavlovski, F.Lichoska, I.Jurukov, Second National Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria	1	1x0,60	0,60
ECG CHANGES AS A PREDICTOR OF CARDIOVASCULAR TOXITY IN ACUTE TRICYCLIC ANTIDEPRESSANT OVERDOSE – B.Pavlovski, N.Bekarovski, N.Popovski,	1	1x0.60	0,60

<p>A.Cibisev, Second National Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria</p>			
<p>NALOXONE IN THE TREATMENT OF NON-FATAL HEROIN OVERDOSE – D.Chaparoska, N.Bekarovski, A.Babulovksa, I.Jurukov, Second National Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria</p>	1	1x0,60	0,60
<p>COCAINE AND INTRACEREBRAL HEMORRHAGE – S.Radulovik-Bekarovska, N.Bekarovski, Second National Congress of Clinical Toxicology, 12-14 October 2006, Sofia, Bulgaria</p>	1	1x0,90	0,90
<p>Тромболитична терапија на исхемичен мозочен удар – С.Р.Беќаровска, М.Стојанов, Р.Тренчев, А.Георгиевска, Н.Беќаровски, Мак мед прег. год.61: (suppl.68) стр. 18-19, 2007</p>	1	1x0,60	0,60
<p>OVERVIEW ON THE CHANGES IN CLINICAL TOXICOLOGY PRACTICE (past, presence, future) B.Pavlovski, N.Becarovski, N.Popovski, D.Petrovski, F.Licoska, 5th Jubelle Macedonian "Toxicology days" with international participation, 01-03 June 2007, Mavrovo</p>	1	1x0,60	0,60
<p>ACUTE POISONING WITH CARBON MONOXIDE (case report) - L.Meloska, N.Becarovski, V.Nikolov, J.Meloski, 5th Jubelle Macedonian "Toxicology days" with international participation, 01-03</p>	1	1x0,60	0,60

June 2007, Mavrovo, Macedonia			
Улогата на крвниот притисок во исходот на ИЦК а акутните ИМУ – С.Р.Беќаровска, Н.Беќаровски, Н.Баневаа, М.Стојанов, Р.Тренчев, 4 th Congress of Neurologists of Macedonia with Internat Participation, 03-07 Sep. 2008, p.79	1	1x0,60	0,60
Корелација помеѓу вредноста на С-реактивниот протеин и тежината на акутниот мозочен удар С.Р.Беќаровска, Н.Беќаровски, Н.Баневаа, М.Стојанов, Р.Тренчев, 4 th Congress of Neurologists of Macedonia with International Partic, 03-07 Sep. 2008, p.82	1	1x0,60	0,60
ACUTE NONFATAL SELF-POISONING BY SERTRALINE (Zoloft, Asentra) – B.Pavlovski, N.Becarovski, N.Popovski, L.Milosevska, Z.Pereska, VI Symposium of the Association of Toxicologist at MMA with International participation, 16-18 May 2008, Ohrid, Macedonia	1	1x0,60	0,60
EVALUATION OF THE INTOXICATIONS REGISTRETED AT THE CLINIC FOR TOXICOLOGY IN THE PERIOD OF ONE YEAR – N.Simonovska, C.Bozinovska, N.Bekarovski, D.Petrovski, F.Licoska, I.Jurukov, VI Symposium of the Association of Toxicologist at MMA with International participation, 16-18 May 2008, Ohrid,	1	1x0,60	0,60
EMOTIONAL			

<p>DISTURBANCES AFTER ISCHEMIC STROKE - S.Radulovik-Bekarovska, N.Becarovski, N.Baneva. VII-XIII Kongres neurologa Srbije, IV Kongres drustva za neuronauke Srbije, 11-14 Sep. 2008, Kragijevac, Srbija, str.213</p>	1	1x0,60	0,60
<p>Постапоплектични емоционални растројства – Бекаровска С, Бекаровски Н, Банева Н; Мак мед преглед, год 63 (supl.74), стр. 43</p>	1	1x0,60	0,60
<p>ACCIDENTAL EXPOSURES POISONINGS BY CARBON MONOXIDE – B.Pavlovski, N.Bekarovski; A, Chibishev, N.Popovski, A.Babulovska VIIth Symposium of Association of Toxicologist at MMA with Internat partic; 18-20 Sept, 2009</p>	1	1x0,60	0,60
<p>Antidotal treatment of Heroin Overdose Patients. Pavlovski BP, Bekarovski NG, Popovski NP, Pereska ZP, Simonovska NS, Babulovska AB; Clinical Toxicology (2010) 48, p.300</p>	1	1x0,60	0,60
<p>CORRELATION ON MAINTENANCE DOSE WITH YEARS OF ADDICTION OF OPIODS USERS- A.Babulovska, Z.Pereska, F.Licoska, I.Jurukov. N.Bekarovski; X Kongres toksikologoga Srbije, Palic 2010, p.44</p>	1	1x0,60	0,60
<p>HEPATITIS B AND HEPATITIS C VIRUS RELATED CHRONIC LIVER DISEASES IN INTRAVENOUS DRUG ABUSERS- V.Chaloska, B.Todorvska, M.Genadieva, D.Chaproska, N.Becarovski; X</p>	1	1x0,60	0,60

Kongres toksikologa Srbije, Palic 2010, p.46			
ANTIDEPRESSANT OVERDOSE-IT'S WELL KNOWN CARDIOVASCULAR EFFECTS- F.Licoska, N.Bekarovski, A.Babulovska, I.Jurukov, L.Petkovska; X Kongres toksikologa Srbije, Palic 2010, p.50	1	1x0,60	0,60
PROGRAM OF THE UNIVERSITY CLINIC OF TOXICOLOGY IN TREATMENT OF DRUG ADDICTION (BUPRENOPRHINE TREATMENT PROTOCOL)- N.Simonovska, A.Chibisev, Z.Pereska, N.Bekarovski, D.Petrovski, A.Babulovska, I.Jurukov; 5 th Adriatic Drug Addiction Treatment Conference & 7 th SEEA Symposium on Addictive Behaviors, Ohrid 2010, p.16-17	1	1x0,60	0,60
	25,00		16,10
ВКУПНО БОДОВИ ОД Н.И.Д			72,10

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Книга од стручна област (коавтор) “Опијатно предозирање во Република Македонија” издадена од Н.О.Р.С. 2006	1	7	7
2	Поглавје во книга автор “Медицина базирана на докази – Клиничка токсикологија” “Управување со здравствен сектор”- Светска бапка 2007	1	3	3
	ВКУПНО БОДОВИ ОД С.А.Д.			10,00

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (4, 5, 6 и 7 Токсиколошки денови со меѓународно учество)	4	1	4
2.	Студиски престој во странство до три месеци	1	0,50	0,50
3.	Коорд. на студиска програма (Спец. по интерна медицина)	1	1,00	1,00
4	Учество во комисији и тела на државни и други органи (лекови од позитивна листа)	1	1	1,00
	ВКУПНО ОД Д.П.И.			6,50

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	26,38
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	72,10
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	10,00
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	6,50
ВКУПНО	114,98

Членови на Комисијата

1. Проф. Д-р. Томе Стефановски, претседател с.р.
2. Проф. Д-р. Ангел Ончевски, член с.р.
3. Проф. Д-р. Александар Стојановиќ, член с.р.
4. Проф. Д-р. Јелка Давчева Павловска, член с.р.
5. Проф. Д-р. Даниела Чапароска, член с.р.

**ОБРАЗЕЦ
 КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
 НАУЧНО,
 НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Деска Томислав Димитриевска
 (име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет-Скопје
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Одржување на вежби	5x3x30=450	0.03	13,50
2	Консултации со студенти ³	5x100=500	0,002	1,00
3	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	1	0,2	0,2
	ВКУПНО бодови			14,70

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Раководител на меѓународен научен проект	1	9	9
2.	Учесник во меѓународен научен проект	1	5	5
3.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	2	3	
	Д.Димитриевска, М.Здравевска, А.Горчев, Д.Тодевски, Е.Јанева: Современи аспекти во третман на астма, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 74-75	1	3	6

	<p>Д.Димитриевска, М.Здравевска, А.Ѓорчев, Д.Тодевски, Е.Јанева: GOLD иницијатива, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008, Охрид, MMP 62 (supl 72), 2008, 15-16</p>	1	3	3
4.	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>Dimitrievska D, Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Total Eosinophyls, ECP and IL- 5 in Pheripheral Blood During Treatment with Inhaled Corticosteroids in Patients with Bronchial Asthma; The 4th Balkan Congress of Allergology and Clinical Immunology, Bucharest, Romania, September 22-25, 2005, Abstracts book; 59,</p> <p>Dimitrievska D, Zdraveska M, \or~ev A, Todevski D, Doki} D: Tretman na nazalna polipoza kaj pacienti so aspirinska astma; 1st Macedonian Congress of Oto- Rino-Laringology, September 28-30, 2005, Ohrid, Macedonia, Abstract Book; 30,</p> <p>Dimitrievska D, Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Correllation of biological markers of inflammation in peripheral blood with bronchoprovocative testing with histamine in patients with bronchial asthma; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical</p>	1 1 1	1,00 1,00 1,00	1,00 1,00 1,00

Imunology International, Supl.No1, 2005; 107,			
Dimitrievska D , Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Treatment of nasal polyposis in aspirine sensitive asthma; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Imunology International, Supl.No1, 2005; 278,	1	1,00	1,00
D.Dimitrievska , M.Zdraveska , A.Gjorcev, D.Todevski, Tretman sinuzitisa kod bolesnika sa bronhijalnom astmom, Majski pulmoloski dani, Zbornik radova, 2006, 177-180	1	1,00	1,00
D.Dimitrievska , M.Zdraveska,A.Gjorcev, D.Todevski, L.Maninska, D.Dokic, Incidence of allergic diseases in adolescent smokers in Macedonia, Eur Resp.J; 28(50) 2006, 473s	1	1,00	1,00
D.Dimitrievska , M.Zdraveska,A.Gjorcev, D.Todevski, D.Dokic, Pleural effusion caused by choriocarcinoma metastaticum pleurae-case report, Eur Resp.J; 28(50) 2006, 50s	1	1,00	1,00
D.Dimitrievska , M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski, D.Dokic, Biological markers of inflammation in peripheral blood during treatment with inhaledcorticosteroids in patients with bronchial asthma, XXV Congress of the EAACI, Vienna, Austria, 10-14 June	1	1,00	1,00

	2006, 1174 D.Dimitrievska, M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski, D.Dokic, Treatment of sinusitis in patients with bronchial asthma., XXV Congress of the EAACI, Vienna, Austria, 10-14 June 2006, 1323	1	1,00	1,00
	D.Dimitrievska, M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski, Markers of inflammation in peripheral blood during treatment with inhaled corticosteroids in patients with bronchial asthma, World Asthma Meeting, WAM, Istanbul, 22-25 June 2007	1	1,00	1,00
		10		10,00
5.	Коавтор на апстракт печатен во зборник на апстракти			
	Zdraveska M, Dimitrievska D, Todevski D, Gjorcev A, Dokic D: Association of bronchial asthma and atopy with incidence of HLA and DR in Macedonia; 15 th ERS Annual Congres, Copenhagen, Denmark, September 17-21, 2005, Eur. Resp.J; 26(49) 2005, 591s,	1	1x0,60	0,60
	Zdraveska M, Dimitrievska D, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Epidemiology of Joint Incidence of Asthma and Rhinitis in Macedonia; The 4 th Balkan Congress of Allergology and Clinical Immunology, Bucharest, Romania, September 22-25, 2005, Abstracts book; 58,	1	1x0,60	0,60
	Gjorcev A, Zdraveska M,	1	1x0,60	0,60

	<p>Dimitrievska D, Todevski D, Dokic D: Beneficial effect of nedocromil sodium in the treatment of severe asthma; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Immunology International, Supl.No1, 2005; 112-113,</p> <p>Zdraveska M, Gjorcev A, Dimitrievska D, Todevski D, Dokic D: Incidence of irritative pharyngeal syndrome during treatment with Fluticasone propionate versus Beclomethasone dipropionate; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Immunology International, Supl.No1, 2005; 122,</p> <p>Zdraveska M, Dimitrievska D, Gjorcev A, Todevski D: Incidence of oral candidiasis during treatment with Fluticasone propionate versus Beclomethasone dipropionate; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Immunology International, Supl.No1, 2005; 123,</p> <p>M.Zdraveska , A.Gjorcev, D.Dimitrievska, D.Todevski, D.Dokic, Orofaringealna kandidijaza asocirana upotrebom inhalatornih kortikosteroida, Majska pulmoloski dani, Zbornik radova, 2006, 139-142</p> <p>M.Zdraveska, D.Dimitrievska, A.Gjorcev, D.Todevski, D.Dokic, Joint</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>1x0,60</p> <p>1x0,60</p> <p>1x0,60</p> <p>1x0,60</p> <p>1x0,60</p>	<p>0,60</p> <p>0,60</p> <p>0,60</p> <p>0,60</p> <p>0,60</p>
--	---	--	---	---

incidence of asthma and rhinitis in Macedonia, Eur Resp.J; 28(50) 2006, 233s			
D.Todevski, A.Gjorcev, M.Zdraveska, D.Dimitrievska , S.Stojkovski, O.Jovkovski, Incidence of oral candidiasis during treatment with fluticasone propionate versus beclomethasone dipropionate; Eur Resp.J; 28(50) 2006, 314s	1	1x0,60	0,60
D.Todevski, M.Zdraveska, D.Dimitrievska , A.Gjorcev, D.Dokic, Nedocromil sodium in the treatment of severe asthma, Eur Resp.J; 30 (3) 2007, 69s	1	1x0,60	0,60
A.Gjorcev M.Zdraveska, D.Dimitrievska , D.Todevski, Role of educational courses in asthma management , World Asthma Meeting, WAM, Istanbul, 22-25June 2007	1	1x0,60	0,60
M.Zdraveska, D.Dimitrievska , D.Todevski, A.Gjorcev , D.Dokic, Joint incidence of athma and rhinitis in Macedonia, World Asthma Meeting, WAM, Istanbul, 22-25June 2007	1	1x0,60	0,60
M.Zdraveska, .D.Dimitrievska , D.Todevski, A.Gjorcev, T.Stefanovski, Ultrasound in evaluation of chest pain, Eur Resp.J; 32 (3) 2008, 762s	1	1x0,60	0,60
Arbutina S , M.Zdraveska, D.Dimitrievska, A.Gjorcev, D.Todevski, Incidence of rhinitis and asthma in Macedonia, Allergy, Suppl 88,	1	1x0,60	0,60

Volume 63 ,2008, s88 ,			
Gjorcev A, Kozareva K, Zdraveska M, Dimitrievska D, Effects of fluticason propionate and specific immunotherapy VS nasal decongestives in treatment of seasonal linden pollen allergic rhinitis, Allergy, Suppl 88, Volume 63 ,2008, 365	1	1x0,60	0,60
Gjorcev A, Dimitrievska D , Zdraveska M, Goseva Z, Todevski D, Arbutna S, Education of patients in the center of asthma improve asthma management, Allergy, Suppl 88, Volume 63 ,2008, 299,	1	1x0,60	0,60
Д.Тодевски, Т.Стефановски, О.Јовковски, М.Здравевска, А.Ѓорчев, Д.Димитриевска : Улогата на ултрасонографијата на градниот кош во детекцијата на интраторкалните тумори, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008 Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 23-24	1	1x0,60	0,60
А.Ѓорчев, Д.Димитриевска , М.Здравевска, Д.Тодевски, Е.Јанева: Астма – вчера, денес и утре, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 73	1	1x0,60	0,60
М.Здравевска, Д.Димитровска , А.Ѓорчев, Д.Тодевски, Е.Јанева:	1	1x0,60	0,60

Ринитис и астма во Македонија, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 77			
З.Гошева, А.Ѓорчев, Д.Димитриевска , С.Арбутина, Е.Јанева: Маркери на инфламација и нивното значење кај бронхијална астма, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 81-82	1	1x0,60	0,60
М.Здравевска, А.Ѓорчев, Д.Димитриевска , Д.Тодевски, О.Јовковски, Е.Јанева: Белодробна емболија- дијагностичко-терапевски алгоритам, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 86-87	1	1x0,60	0,60
М.Здравевска, А.Ѓорчев, Е.Јанева, Д.Димитриевска , Д.Тодевски: Корелација на MRC скала за проценка на диспнеа со основните параметри на спироматријата FEV1 и FVC, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 134	1	1x0,60	0,60
Е.Јанева, А.Ѓорчев, М.Здравевска,	1	1x0,60	0,60

	<p>Д.Димитриевска, Д.Тодевски: Корелација на visual analog scale (VAS) со параметри од основната сприометрија FEV1 и FVC кај болни со бронхијална астма, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 134-135</p> <p>С.А.Јоргановиќ, Е.Јанева, А.Ѓорчев, Д.Димитриевска, Д.Тодевски: Корелација на Borg-овата скала за проценка на диспнеата со основните параметри на спирометријата FEV1 и FVC, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 135-136</p> <p>М.Николау, З.Гошева, Д.Димитриевска, Б.Геровски, С.Пејковска: Лекување на пневмонија стекната во заедница кја возрасни пациенти, 4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008, Охрид, ММР 62 (supl 72), 2008, 188-189,</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>25</p>	<p>1x0,60</p> <p>1x0,60</p>	<p>0,60</p> <p>0,60</p> <p>15</p>
	ВКУПНО ОД Н.И.Р.			45,00

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен	1	2	2

научен/стручен собир			
Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	3	1	3
ВКУПНО			5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	14,7
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	45,00
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	5,00
ВКУПНО	64,70

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р. Томе Стефановски, претседател с.р.
2. Проф. д-р. Ангел Ончевски, член с.р.
3. Проф. д-р. Александар Стојановиќ, член с.р.
4. Проф. д-р. Јелка Давчева Павловска, член с.р.
5. Проф. д-р. Даниела Чапароска, член с.р.

**ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Борјанка Ордан Танева
(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет-Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: интерна медицина - кардиологија
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одржување на настава - од прв циклус студии	Вк. 25 предавања	0.04	1,0
2.	Одржување на вежби	2x15x6x3	0.03	16.2
3.	Консултации со студенти	20x2x6	0.002	0.48
4.	Настава во летни школи и работилници - учесник (предавач) во Школата за коронарен стрес стест	1	1	1,0
Вкупно				18.68

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Учесник во национален научен проект 1. Терминална хронична бубрежна слабост во Р.Македонија и рана иницијација на	1	3	3

	хемодијализа – дали е оправдана? – јуни 2001 – јуни 2004			
2.	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>1. Vavlukis M, Borozanov V, Georgievska-Ismail L, Bosevski M, Taneva B, Kostova N, Peovska I. <i>Arterial hypertension in patients with coronary artery disease treated with surgical myocardial revascularization</i>. Bratisl Lek Listy 2007; 108(7):301-306</p>	1	6 + I.F. 6 + 0	6
3.	<p>Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание</p> <p>Вавлукис М, Борозанов В, Георгиевска-Исмаил Љ, Поп-Ѓорчева Д, Танева Б, Бошевски М, Мајсторов В, Пеовска И, Костова Н. <i>Клиничко значење на постоперативната промена на левокоморната функција кај пациенти со исхемична кардиомиопатија третирани со CABG</i> Physioacta 2007; 1: 55-70</p> <p>Павловска Ј, Пеовска И, Поп-Ѓорчева Д, Герогиевска Б, Танева Б. <i>Хиберниран миокард-клинички предизвик и дилема</i>. Мак Мед Преглед 2001; 6: 229-233</p>	60% 60%	4 x 0.6 4 x 0,6	2.4 2,4

	<p>Стојчева-Танева О, Селим Ѓ, Стаматов Л, Танева Б, Шиколе А, Стојковски Љ, Зафировска К.</p> <p><i>Влијанието на нефролошкото преддијализно следење врз раниот морталитет кај болни кои започнуваат хронична хемодијализна програма.</i> Мак мед преглед 2005; 1: 15-19</p>	60%	4 x 0,6	2,4
4.	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>Taneva B, Davceva J, Vavlukis M, Andova V, Kostova N. <i>Bisoprolol reduces episodes of ventricular tachycardia and sudden cardiac death in subjects with chronic heart failure.</i> European Journal of Heart Failure, 2000; 2(2): 115</p> <p>Taneva B, Davceva-Pavlovska J, Vavlukis M, Peovska I, Kostova N, Lazarova E. <i>Gender differences in chronic heart failure.</i> 12th Alpe Adria Cardiology Meeting, 2004, Cividale del Friuli, Italy</p> <p>Танева Б, Давчева-Павловска Ј, Вавлукис М, Шубевска-Стратрова С, Костова Н, Пејовска И, Лазарова Е. <i>Ефектот на бета-блокадата на активацијата на ренин-ангиотензин-алдостерон системот кај хронична срцева слабост,</i> Прв конгрес на лекарите по</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

	општа медицина на Македонија, Охрид, 2004, Мак Мед Преглед 2004, 58(60):69			
	Taneva B, Pavlovska J, Lazarova E, Grueva L, Kostova N. <i>Do women with chronic heart failure differ from men?</i> Трет Македонски Конгрес по кардиологија, 2006, Охрид	1	1	1
	Танева Б, Давчева- Павловска Ј, Вавлукис М, Костова Н, Пејовска И, Лазарева Е, Шубеска- Стратрова С. <i>Влијанието на анемијата и кахексијата врз морталитетот кај болни со хронична срцева слабост.</i> Мак Мед Преглед, 2003; 56 (супл. 54):58	1	1	1
	Taneva B, Davceva J, Vavlukis M, Andova V, Kostova N. <i>Bisoprolol reduces episodes of ventricular tachycardia and sudden cardiac death in subjects with chronic heart failure.</i> European Journal of Heart Failure, 2000; 2(suppl. 2): 98	1	1	1
5.	Коавтор на абстракт печатен во зборник на абстракти Trajkovska E, Taneva B. <i>Diagnosis and management of aortic dissection: case report.</i> Med Arh 2004; 58(2,suppl1):71	90%	1 x 0,9	0,9
	Vavlukis M, Borozanov V, Maksimovic J, Pop-Gjorceva	60%	1 x 0,6	0,6

<p>D, Majstorov V, Georgievska-Ismail Lj, Popovska L, Taneva B. <i>Can SSS (summed stress score) derived from Tc99 mibi eCG gated SPECT myocardial perfusion scintigraphy be an indicator of left ventricular contractile reserve.</i> 14th Annual Meeting of Mediterranean association of cardiology and cardiac surgery, 2002, Greece, Book of abstracts</p>			
<p>Павловска Ј, Пемовска Г, Танева Б, Проевска Д, Калпак О. <i>Реверзибилна дилатациона кардиомиопатија и хипертироидизам.</i> Втор Македонски Конгрес по ендокринологија, дијабетес и метаболни нарушувања, 2004, Книга на абстракти</p>	60%	1 x 0,6	0,6
<p>Davceva-Pavlovska J, Pemovska G, Taneva B, Gjorgievska B. <i>Lipoprotein status in hypertonic people.</i> Zbornik sazetaka prvog kongresa o hiperlipoproteinemijama Srbije I Crne gore. 2004, Novi Sad.</p>	60%	1 x 0,6	0,6
<p>Дамеска Ј, Шубеска Стратрова С, Стефановска Балабанова Г, Танева Б. <i>HbA1c во проценка на гликемиска контрола кај лица со дијабетес.</i> Прв Конгрес на лекарите по општа медицина на Македонија, 2004, Охрид,</p>	60%	1 x 0,6	0,6

Зборник на апстракти				
Павловска Ј, Танева Б, Груева Л, Ѓоргиевска Б, Пеовска И. <i>Коронарен стрес тест кај пациенти со стабилна ангина пекторис по "Non-Q" миокарден инфаркт.</i> Прв Конгрес на лекарите по општа медицина на Македонија, 2004, Охрид, Зборник на апстракти	60%	1 x 0,6	0,6	
Pavlovska J, Taneva B, Proevska D, Peovska I. <i>Exercise stress testing at hypertensive patients.</i> Journal of Hypertension 2005, vol 23 (suppl 2)	60%	1 x 0,6	0,6	
Pavlovska J, Taneva B, Kalpak O, Peovska I, Lazarova E. <i>Changes in T- wave amplitude in precordial leads during the electrocardiographic exercise test.</i> 1 st Congress of the Association doctors (GP/FM) South-East Europe, Ohrid, 2006, Abstract book	60%	1 x 0,6	0,6	
Давчева-Павловска Ј, Груева Л, Танева Б, Проевска Д, Пеовска И, Ѓоргиевска Б. <i>Стрес- тест и коронарна артериска болест кај постари пациенти.</i> 16ти Конгрес на лекарите на Македонија, 2003, Книга на апстракти	60%	1 x 0,6	0,6	
Шубеска-Стратрова С, Адамова К, Богоев М, Танева Б. <i>Застапеност на</i>	60%	1 x 0,6	0,6	

<p>дијабетичната дислипидемија како кардиоваскуларен фактор на ризик. 16ти Конгрес на лекарите на Македонија, 2003, Книга на апстракти</p>			
<p>Vavlukis M, Maksimovic J, Pop Gjorceva D, Majstorov V, Taneva B, Trajceski T. <i>Myocardial perfusion scintigraphic findings in patients with ischaemic cardiomyopathy versus those with preserved left ventricular function.</i> European Journal of heart Failure, 2000, 2(suppl 2):115</p>	60%	1 x 0,6	0,6
<p>Павловска Ј, Танева Б, Проевска Д, Калпак О, Пеовска И, Ѓоргиевска Б. <i>Антихипертензивен ефект на Периндоприл кај постари пациенти.</i> 16ти Конгрес на лекарите на Македонија, Охрид, 2003, Книга на апстракти</p>	60%	1 x 0,6	0,6
<p>Ѓоргиевска Б, Павловска Ј, Груева Л, Танева Б. <i>Електрокардиограм при оптоварување и коронарографија кај пациенти со градна болка.</i> 1. Конгрес на лекарите по општа медицина на Македонија, Охрид 2004, Книга на апстракти</p>	60%	1 x 0,6	0,6
<p>Pavlovska J, Taneva B, Grueva L, Lazarova E, Kalpak O, Konstova N. <i>Prognostic value of QRS</i></p>	60%	1 x 0,6	0,6

	<p><i>duration changes during exercise stress testing after percutaneous transluminal coronary angioplasty for detection of future coronary events. Third Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid 2006, Abstract Book</i></p> <p>Pavlovic J, Peovska I, Vavlukis M, Pop Gjorceva D, Hristovski Z, Taneva B, Bosevski M, Busletic O. <i>Myocardial perfusion imaging can accurately assess ischemic preconditioning: the quantification of total ischemic burden. 12th Alpe Adria Cardiology Meeting, Bratisl Lek Listy, 2004; 105 (4): 175</i></p>	60%	1 x 0,6	0,6
Вкупно				31,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	<p>Поглавје во книга – автор</p> <p>1. Интерна медицина – практикум за вежби, 2004, главен уредник – Серафимовски Владимир: Вежба 7 – Пристап кон пациент со ефузивен перикардитис, Танева Б.</p>	1	3	3
Вкупно				3

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Награда за научни постигнувања од струкова организација - самостојна - Благодарница	1	3	3
ВКУПНО				3

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	18,68
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	31,5
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	3,0
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	3,0
ВКУПНО	56,18

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Томе Стефановски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Ангел Ончевски, член с.р.
3. Проф. д-р Александар Стојановиќ, член с.р.
4. Проф. д-р Јелка Давчева-Павловска, член с.р.
5. Проф. д-р Даниела Чапароска, член с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК
ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТЕРМОТЕХНИКА И ТЕРМОЕНЕРГЕТИКА
НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница, одржана на 28.12.2010 година, со одлука бр. 02-3246/2, нè определи за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите научни звања во научната област термотехника и термоенергетика.

На конкурсот за избор на наставник, објавен во весникот „Утрински весник“ на 1 декември 2010 година, како единствен кандидат се пријави д-р Даме Димитровски, дипл. маш. инж.

Врз основа на прегледот и анализата на доставените материјали, како и од личното познавање на кандидатот, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци, образование и вработување

Кандидатот д-р Даме Димитровски е роден на 21.11.1979 година во Скопје. Основното и средното образование го завршил во Скопје, при што на крајот на основното и на крајот на средното образование бил прогласен за ученик на генерацијата. Дипломирал во 2003 година на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката термотехника и термоенергетика, како најдобар дипломиран студент со просечен успех 9,95.

Магистрирал во 2005 година, под менторство на проф. д-р Славе Арменски, со средна оценка од положените испити 10,0 и магистерски труд под наслов „Употреба на природен гас во термоенергетските постројки, заради намалување на загадувањето на воздухот во урбана средина“.

Докторирал во јуни 2010 година, под менторство на проф. д-р Славе Арменски, со докторски труд под наслов „Оптимирање на примената на нефосилни алтернативни горива кај мобилните загадувачи, прску анализа на нивните емисии“.

Во 2004 година е избран за помлад асистент во Институтот за термотехника и термоенергетика по група предмети од областа на термоенергетиката, а во 2007 е избран за асистент. Учествовал во научната работа на Институтот и сам или во соработка со други објавил 18 научни и стручни трудови. Трудот „Еколошки придобивки од примената на природниот гас во автобусите во Скопје“ е рангиран на второ место од презентираниите 60 труда на Меѓународната конференција за природен гас во Белград и е награден од стручните здруженија за гас на Србија и од Интернационалната унија за гасна техника.

Автор е на научната монографија „Намалување на загадувањето на воздухот во Скопје со замена на постојните фосилни горива со природен гас“, којашто е финансирана од фондот за наука при Министерството за образование и наука на РМ, со која бил номиниран и влегол во најтесен избор за највисоката награда во областа на науката „Гоце Делчев“ за 2008 година.

Престојувал на научно и стручно усовршување во Германија (два месеца), Грција (два месеца), Тунис (еден месец), Турција (2 месеца), Германија (2 недели), а по конкурс од американската влада, за усовршување на курикулумот на млади научници на врвни универзитети во САД, престојувал на студиски престој во траење од 5 месеци на Универзитетот „Вандербилт“, Тенеси, на Катедрата за согорување.

Добитник е на наградата „Димитар Стамболиев“, за најдобар дипломиран студент, како и добитник е на Златен инженерски прстен кој го доделува Инженерската институција на Република Македонија.

Наставно-образовна и педагошка дејност

Од вработувањето до денес, во претходните 6 години, кандидатот одржувал вежби по следниве предмети: комплексна енергетика, мотори и екологија, техничка термодинамика, автомобилски мотори, мотори СВС, мотори и опрема за шински возила, термодинамика I, третман на отпад, инженерска графика, дизајн и проектирање мотори, графичко комуницирање, екоенергетика, мотори и тјунирање, погонски и технички материјали, управување со отпад и др.

Кандидатот покажува особена способност за пренесување на знаењата на студентите, употребува современи методи за организација и за изведба на вежбите и квалитетен методолошки пристап во организацијата и во реализацијата на материјалот за вежби.

Кандидатот д-р Даме Димитровски, покрај македонскиот литературен јазик, ги владее следниве јазици: англиски (зборува, пишува и чита, одлична комуникација), германски (зборува, чита, пишува, многу добра комуникација), како и српски и хрватски јазик (зборува, чита, пишува, одлична комуникација).

Научноистражувачка и апликативна дејност:

Извадок од листата на трудови:

33	Одбранета докторска теза со наслов „Оптимирање на примената на нефосилни алтернативни горива кај мобилните загадувачи, преку анализа на нивните емисии“, Скопје, МФС 2010.
36	Монографија: Даме Димитровски, „Намалување на загадувањето на воздухот во Скопје со замена на постојните фосилни горива со природен гас“, номинација за наградата „Гоце Делчев“ за 2008 година, Скопје, ISBN 978-9989-9812-8-9.
37	Учесник во меѓународен научен проект: World Scientific organization, Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2005 година.
38	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно, стручно, списание со меѓународен уредувачки одбор: Dame Dimitrovski , Introducing natural gas as a second fuel and reconstruction of a diesel engine to use dual fuel technology – emissions, economy. Combustion Institute, Western States, USA, 2008, University of Southern California.
39	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно, стручно, списание со меѓународен уредувачки одбор: Dame Dimitrovski , Using CNG and Diesel in the City Bus Transport in Skopje, Proceedings of the 2008 Technical Meeting of the Central States Section of The Combustion Institute, USA, 2008.
40	Награден труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно, стручно, списание со меѓународен уредувачки одбор: Dame M. Dimitrovski , Ecological benefits of NG buses in Skopje, Awarded article International Gas conference, Beograd, Serbia, 2007.
42	Даме Димитровски , <i>Биодизелот и неговите карактеристики на ниски шемперијури</i> , Дванаесетто советување на ДТРМ10, 24 – 26 септември 2010, Битола.
43	Даме Димитровски , <i>Соња Филипоска, Користење дневни светла на автомобилите, истражувачката на гориво и ефектите на стаклена прашина</i> , ЗЕМАК, Охрид, 2010.

44	Даме Димитровски , <i>Зошто биодизелот и земјоделството и сточарството, не сѐдана основа за рурален развој во Македонија</i> , ЗЕМАК, Охрид, 2010.
45	Даме Димитровски , Дејан Спасков, <i>Анализа на ефективните параметри кај моторите кои користат биодизел од различно пошкело или мешавини на биодизел со петролизел</i> , ЗЕМАК, Охрид, 2010.
46	Даме Димитровски , <i>Possibilities for improvement of the renewable technology in Macedonia</i> , USAID, Project for energy efficiency, Skopje, 2010.
47	Даме Димитровски , <i>Ecological results of usage of HCCI technology in diesel engines with low RPM</i> , Heating and ventilation, Ohrid, 2010, DAAD.
48	Стојче Јовановски, Даме Димитровски , <i>Технички и технолошки проблеми на автобусите на ЈСП Скопје во поопшвањето технички направи за смирување на сообраќајот во Скопје</i> , стручен труд, Републички совет за унапредување на безбедноста на патиштата, Скопје, 2009.
49	Elenior Nikolov, Dame Dimitrovski , <i>The computer assisted design of light weight pistons with application of ALGOR design and FEA system</i> , Современа македонска одбрана, Скопје, 2010.
54	Dame M. Dimitrovski , <i>Using of Biogas for cogenerative systems at sanitary landfill - Drisla Skopje</i> , Project for World Scientific Organization pages 6+52.

Краток осврт на некои научноистражувачки трудови

Научните трудови на д-р Даме Димитровски, во изминатиот период, можат да се поделат на две групи:

Првата група ја сочинуваат трудови напишани во референтни списанија, за време на петмесечниот престој со програмата JFDP, на американската влада, во кои тој настапува на собири заедно со колеги од Истражувачката група за биодизел од Универзитетот „Вандербилт“, САД (38,39 и 40), изнесувајќи дел од експерименталните резултати и од одбранетиот докторат (33), кој претставува завршен проект од експериментите и од развиениот модел за анализа, уочен со измерените вредности. Треба да се напомене дека објавените трудови се рецензирани од меѓународни рецензенти и дека во Комисијата за одбрана на докторатот, покрај наставници од Машинскиот факултет, учествуваше и поканет професор од Катедрата за петрохемија од Технолошко-металуршкиот факултет и професор од Катедрата за животна средина и безбедност од Универзитетот на Југоисточна Европа од Тетово.

Втората група ја сочинуваат позначајни трудови посветени на алтернативни горива за моторите СВС (биогаз, биодизел, природен гас) (40, 42, 44, 45, 47, 54), во кои се анализираат случаи од практиката во Р. Македонија и можните решенија во локални услови. Трудовите се презентирани и објавени во зборници на трудови или во професионални списанија за енергетика и за енергија.

Учество во научноистражувачки и апликативни проекти

Извадок од научноистражувачката и од апликативната дејност

67	Даме Димитровски , <i>Overview of the resources and trends in energy efficiency in Macedonia</i> , Habitat, Energy efficiency project, Skopje 2010, lecture.
68	Даме Димитровски , <i>Зголемување на енергетската ефикасност на објектите</i> , Хабитат, Скопје, 2010.
69	Даме Димитровски , <i>Директива за енергетски карактеристики на објектите</i> , Хабитат, Скопје, 2010.
70	Даме Димитровски , <i>Примена на Директивата за енергетски перформанси на објектите</i> , USAID, Хабитат, 2010.

71	Даме Димитровски, Искористување на обновливите извори на енергија како работен енергенс, USAID, Хабитат, 2010.
72	Habitat, Енергија и енергетска ефикасност, летна школа за практиканти
73	USAID во програмата, Заштеда на енергија, поканет предавач.
74	Поканет предавач на Летна школа за климатизација и вентилација, Охрид 2010, DAAD.
75	Настава во летни школи и работилници, Автобуси на природен гас, дел 1, Скопје, 2006 (ЈСП, Игас, МФС).
76	Настава во летни школи и работилници: Основна обука за употреба на природен гас, 2007 (ЈСП, Игас, МФС, Макпетрол).
77	Настава во летни школи и работилници: Инсталации за природен гас, 2008 (ЈСП, Игас, МФС, Макпетрол).
78	Секциски предавања на „Кјото-протоколот и негова имплементација“, 14-28 јуни 2007, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).
79	Секциски предавања на „Обновливи извори на енергија, класификација, можности и перспективи“, 3-15 декември 2007, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).
80	Секциски предавања на „Искористување на биомасите во енергетски цели“, 16-27 јуни 2008, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).
81	Секциски предавања на „Технички и економски аспекти на искористување на обновливите извори на енергија“, 28.11. – 26.12. 2008, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).
82	Секциски предавања на „Обновливите извори на енергија – неопходна алтернатива за дел од потенцијалните конвенционални извори на енергија“, 30.10. - 5.12. 2009, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).

Краток осврт на апликативните трудови

Во првиот период, 2005–2008 година, кандидатот претежно соработувал со одржување настава од областа на термичкото инженерство (67, 68, 69, 70, 71, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82), а во понатамошната кариера учествувал и во изработка на проекти, извештаи и на елаборати за потребите на стопанството.

Дејности од поширок интерес

Д-р Даме Димитровски има голем спектар на дејности од поширок интерес, како што се: учество во работата на работните групи во Министерството за економија - енергетика, претседател е на ТК-27 при ИСРМ, посетувал курсеви и семинари придружени со соодветни сертификати за обученост и во областа на метрологијата во термичкото инженерство и во областа на менаџирање со енергетските процеси во индустријата.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Најголем број од трудовите д-р Даме Димитровски ги изработил самостојно или под менторство на наставниците од матичниот Институт за термичко инженерство, а се однесуваат на алтернативните горива, претежно на природниот гас и на биодизелот, и на нивната примена во моторите со внатрешно согорување. Покрај долгогодишната работа во доменот на моторите со внатрешно согорување, за која има објавено низа трудови и активно ја насочувал својата наставно-педагошка дејност, преку изработката на докторската дисертација и преку објавените трудови, значаен е и неговиот научноистражувачки придонес во современата мултидисциплинарна област - заштита на животната средина. Кандидатот е одлично упатен во проблематиката, што го

покажува со учество со своите трудови на меѓународни собири во земјата и во странство, а при неговиот престој во САД успеал да објави три научни труда од своите истражувања во лабораториите на Универзитетот „Вандербилт“ и од неговите претходни истражувања. Познавањето на проблематиката, владеењето на странските јазици и особено доброто владеење на компјутерските вештини му помагаат да презентира одлични трудови и на домашни и на меѓународни собири.

Врз основа на досегашниот степен на образование, досегашната научна и стручна работа, како и врз основа на условите предвидени со Законот за високо образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, д-р Даме Димитровски, дипл. маш. инж., да биде избран во наставно-научното звање **доцент** во научната област термотехника и термоенергетика.

Комисија

1. Проф. д-р Славе Арменски, Машински факултет - Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Александар Мојсовски, Машински факултет - Скопје, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Доне Ташевски, Машински факултет – Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Даме Миле Димитровски**
Институција: **Машински факултет – Скопје**
Научна област: **термоенергетика**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Вежби по предметот комплексна енергетика 3*15*0,3	1,35
2	Вежби по предметот мотори и екологија 5+5+3+3+3+3+2	10,8
3	Вежби по предметот автомобилски мотори 3+3+3+3+3+2	7,65
4	Вежби по предметот проект по мотори СВС 5+5+2	5,4
5	Вежби по предметот мотори и опрема за шински возила 5+5+3	5,85
6	Вежби по предметот мотори СВС и опрема МВ 5+3+3+2	5,85
7	Вежби по предметот мотори СВС и опрема МКММВ 5+5+2	5,4
8	Вежби по предметот термодинамика I 3	1,35
9	Вежби по предметот третман на отпад 3+3+2	3,6
10	Вежби по предметот техничка термодинамика 6+3	4,05
11	Вежби по предметот инженерска графика 10+5	6,75
12	Вежби по предметот мотори со внатрешно согорув. (ТТ и ТЕ) 5+3+2	4,5
13	Вежби по предметот графичко комуницирање 4	1,8
14	Вежби по предметот екоенергетика 3	1,35
15	Вежби по предметот мотори и тјунирање 3	1,35
16	Вежби по предметот дизајн и пресметка на мотори СВС 3	1,35
17	Вежби по предметот технички материјали 3+2	2,25
18	Вежби по предметот погонски и технички материјали 2+2	1,8
19	Вежби по предметот управување со отпад 2	0,9
24	Теренска настава	0,6
25	Консултации со студенти - 4 часа по семестар	2,64
26	Практикум вежби мотори, интерна скрипта	3
27	Дизајн и пресметка на мотори, интерна скрипта	3
28	Вежби и задачи по мотори СВС, интерна скрипта	3
32	Член на Комисија за одбрана на 11 дипломски работи	1,1
	Вкупно 157	86,69

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
33	Одбранета докторска теза со наслов: Оптимирање на примената на нефосилни алтернативни горива кај мобилните загадувачи, преку анализа на нивните емисии, Скопје, МФС, 2010.	8
34	Одбранета магистерска работа со наслов: Употреба на природен гас во термоенергетски постројки, заради намалување на загадувањето на воздухот во урбана средина, Скопје, МФС, 2006.	4
35	Учесник во национален научен проект: Приспособување на дел од возниот парк – автобусите на ЈСП, за користење еколошки горива, природен гас“, развоен проект, МОН, Скопје, 2003.	3
36	Монографија: Даме Димитровски, Намалување на загадувањето на воздухот во Скопје со замена на постојните фосилни горива со природен гас, кандидат	8

	за наградата „Гоце Делчев“ за 2008 година, Скопје, ISBN 978-9989-9812-8-9	
37	Учесник во меѓународен научен проект: World Scientific organization, Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2005 година.	5
38	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно, стручно, списание со меѓународен уредувачки одбор: Dame Dimitrovski , Introducing natural gas as a second fuel and reconstruction of a diesel engine to use dual fuel technology – emissions, economy. Combustion Institute, Western States, USA, 2008, University of Southern California.	6
39	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно, стручно, списание со меѓународен уредувачки одбор: Dame Dimitrovski , Using CNG and Diesel in the City Bus Transport in Skopje, Proceedings of the 2008 Technical Meeting of the Central States Section of The Combustion Institute, USA, 2008.	6
40	Награден труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно, стручно, списание со меѓународен уредувачки одбор: Dame M. Dimitrovski , Ecological benefits of NG buses in Skopje, Awarded article , International Gas conference, Beograd, Serbia, 2007.	6
41	Учесник во национален научен проект: M. Dimitrovski, E. Nikolov, B. Ristovski, D. Dimitrovski Adapting (adjusting) a part of the fleet of JSP buses to use ecological fuel, natural gas, Development researching project, MES, Skopje, 2003.	3
42	Даме Димитровски , Биодизелот и неговите карактеристики на ниски темпоралитети, Дванаесетто советување на ДТРМ10, 24 – 26 септември 2010, Битола.	2
43	Даме Димитровски , Соња Филипоска, Користење дневни светла на автомобилите, истражувачката на гориво и ефектите на стаклена прашина, ЗЕМАК, Охрид, 2010.	1,8
44	Даме Димитровски , Зошто биогасот од земјоделството и сточарството не е сèшана основа за рурален развој во Македонија, ЗЕМАК, Охрид, 2010.	2
45	Даме Димитровски , Дејан Спасков, Анализа на ефективните параметри кај моторите кои користат биодизел од различно покло или мешавини на биодизел со петродизел, ЗЕМАК, Охрид, 2010.	1,8
46	Даме Димитровски , Possibilities for improvement of the renewable technology in Macedonia, USAID, Project for energy efficiency, Skopje, 2010.	2
47	Даме Димитровски , Ecological results of usage of HCCI technology in diesel engines with low RPM, Heating and ventilation, Ohrid 2010, DAAD.	2
48	Стојче Јовановски, Даме Димитровски , „Технички и технолошки проблеми на автобусите на ЈСП Скопје по воспоставувањето технички направи за смрзување на сообраќајот во Скопје“, стручен труд, „Лежечки полицајци“, Републички совет за унапредување на безбедноста на патиштата, Скопје, 2009.	1,8
49	Elenior Nikolov, Dame Dimitrovski , The computer assisted design of light weight pistons with application of ALGOR design and FEA system, Современа македонска одбрана, Скопје, 2010.	1,8
50	Dame Dimitrovski , Skopje City Buses are running on Natural gas International conference on Energetic, Vrnjacka Banja, Serbia, 2006.	2
51	Dame Dimitrovski , Ecological results from buses on natural gas ZЕМАК Ohrid, International conference, 2006.	2
52	Dame Dimitrovski , Comparative analysis of natural gas buses in Skopje, Scientific magazine Energetika, Skopje, 2006.	2
53	D. Dimitrovski , S. Armenski, M. Dimitrovski, Selection of a small cogenerative system with IC Engine using natural gas, International counseling Energetika 2004, Ohrid 2004, pag.8.	2
54	Dame M. Dimitrovski , Using of Biogas for cogenerative systems at sanitary landfill - Drisla Skopje, Project for World Scientific Organization pages 6+52.	2
55	Dame M. Dimitrovski , Use of natural gas in thermal systems and selection of cogenerative system for use in the apartment complex Zlokukani Skopje, pag 123, Faculty of Mechanical engineering Skopje, 2003.	2
56	S. Armenski, Dame M. Dimitrovski , Using natural gas in the thermal - energetic systems, MACEF, Skopje fair, counseling 2004 pag.12	1,8

57	M. Dimitrovski, K. Veljanovski, D. Dimitrovski , Reconstruction of the Public transport Buses for Natural gas propulsion, MACEF, Skopje fair, counseling 2004 .	1,6
58	S. Armenski, M. Dimitrovski, D. Dimitrovski , Small cogenerative system with IC engine on natural gas. Comparative estimation (calculation) using diesel as fuel and using natural gas as fluid.	1,6
59	Даме М. Димитровски , Славе Арменски, Миле Димитровски, Избор на мала когенеративна постројка со мотор СВС на природен гас, ЗЕМАК, 2004.	1,6
60	M. Dimitrovski, K. Veljanovski, D. Dimitrovski , Usage of natural gas in the public city transport, Energetika no. 24/year 6 pag.8, Skopje, 2002.	1,6
61	M. Dimitrovski, K. Veljanovski, D. Dimitrovski , Natural gas drive for city buses in Skopje, Energetika no. 33, Skopje, 2002.	1,6
62	M. Dimitrovski, E. Nikolov, V. Kostovska, V. Desoski, D. Dimitrovski , Training for measurement, measurement and production of a complete Register with analytical study for smoke emission of the JSP buses, Development researching project, LEAP, Skopje, 2003.	1,2
63	D. Dimitrovski , Use of alternative fuels in urban communities to reduce the ecological problems caused by mobile sources, Postgraduate project, MFS, 2005.	/
64	D. Dimitrovski , Measurement and standardizing emitting smoke and results of experimental researches, Postgraduate project, MFS, 2004.	/
65	D. Dimitrovski , Comparative analysis of combined and parted energy production, using exergetic method, Postgraduate project, MFS, 2005.	/
66	D. Dimitrovski , Analysis of the emission of IC engines which use propane - butane fuel Postgraduate project, MFS, 2004.	/
67	Даме Димитровски , Overview of the resources and trends in energy efficiency in Macedonia, Habitat, Energy efficiency project, Skopje 2010, lecture.	2
	Секциско предавање	
68	Даме Димитровски , Зголемување на енергетската ефикасност на објектите, Хабитат, Скопје, 2010.	1
69	Даме Димитровски , Директива за енергетски карактеристики на објектите, Хабитат, Скопје, 2010.	1
70	Даме Димитровски , Примена на директивата за енергетски перформанси на објектите, USAID, Хабитат, 2010.	1
71	Даме Димитровски , Искористување на обновливите извори на енергија како работен енергенс, USAID, Хабитат, 2010.	1
72	Habitat , Енергија и енергетска ефикасност, Летна школа за практиканти.	1
73	USAID во програмата, Заштеда на енергија, поканет предавач.	1
74	Поканет предавач на Летна школа за климатизација и вентилација, Охрид 2010, DAAD.	1
75	Настава во летни школи и работилници, Автобуси на природен гас, дел 1, Скопје 2006 (ЈСП, Игас, МФС).	1
76	Настава во летни школи и работилници: Основна обука за употреба на природен гас, 2007 (ЈСП, Игас, МФС, Макпетрол).	1
77	Настава во летни школи и работилници: Инсталации за природен гас, 2008 (ЈСП, Игас, МФС, Макпетрол).	1
78	Секциски предавања на „Кјото-протоколот и негова имплементација“, 14-28 јуни 2007, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).	2
79	Секциски предавања на „Обновливи извори на енергија, класификација, можности и перспективи“, 3-15 декември 2007, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).	2
80	Секциски предавања на „Искористување на биомасите во енергетски цели“, 16-27 јуни 2008 ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).	2
81	Секциски предавања на „Технички и економски аспекти на искористување на обновливите извори на енергија“, 28.11. – 26.12. 2008, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).	2
82	Секциски предавања на „Обновливите извори на енергија - неопходна алтернатива за дел од потенцијалните конвенционални извори на енергија“, 30.10. - 5.12. 2009, ФЕИТ, Фондација Willy Brandt (две предавања).	2
	Вкупно	110,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
83	Даме Димитровски , Публикација: <i>Агроенергетиска студија за можности за употреба на обновливи извори на енергија во руралните средини во Република Македонија</i> , Студија Агроенергија, студија бр. 008/2009 – Биогас 2009.	7
84	Dame Dimitrovski , <i>Lowering the influence of using day lights and a mean to reduce the emission from small vehicles</i> , RSBSP, 2009, Study.	2
85	Dame Dimitrovski , <i>Emissions and Immissions in the city of Tetovo, traffic development influence on the imissions</i> , RSBSP, 2008, Study.	2
86	Основен проект одговорен проектант х2, термотехнички инсталации	4
87	Ревизија на еколошки елаборат (одговорен ревидент) x 12.	12
88	Проекти (еколошки елаборати) x 7.	7
89	Стручен надзор на Погон за сценска технологија на објект Нов стар театар (одговорен надзор), Министерство за култура на Република Македонија, 2009 – 2010.	1
90	Ревидент на еколошки проект за Бензинска пумпа Охрид (одговорен ревидент), Филбис, 2010.	1
91	Проектант Термички инсталации Мултифункционален комплекс .	4
92	Вештачење за хаварија на мотор на патничко возило Рено во судар со диво животно, Општински суд 2, Скопје, 2008 - соработник.	0,5
93	Субвештачење на хаварија на мотор поради некавалитетно гориво (дизел), Општински суд Кочани, 2008 – соработник.	0,5
94	Субвештачење за Хаварија на дизел-мотор Раба, непосредно по генерален ремонт, Општински суд Кочани, 2009 – соработник.	0,5
95	Субвештачење за експлозија на цистерна за превоз на бензин, Општински суд Гевгелија, 2009 – соработник.	0,5
96	Наод и вешто мислење по предмет ЈСП 15.06.07, од Анализа на причини за појава на дефект во гумено прево на автобус, Скопје 2007, соработник.	0,5
97	Анализа на карактеристики на масла за потребите на РЕК Битола, МФС, 2010 – истражувач.	1
98	Истражувања во лабораторија (мерења).	/
99	Mile Dimitrovski, Dame Dimitrovski , <i>Investigation of the possible production of biogas from agriculture biomass and possibilities for use of biogas in the rural regions of the Republic of Macedonia</i> , study revised by international experts, CeProSard, Ministry of Agriculture, Skopje, 2009.	2
100	Одговорен проектант, греење, вентилација и климатизација. Индустриски погон Алкопласт Скопје.	4
101	Стручен надзор на машински инсталации во Театар Велес, Министерство за култура на Република Македонија, 2010.	1
Подготовка на национални документи		
102	Даме Димитровски <i>Правилник за техничките прописи за изградба, одржување и безбедно функционирање на објекти, уреди и инсталации за внатрешни тасни инсталации</i> . Министерство за економија на Република Македонија, GTZ, 2009.	2
103	Даме Димитровски <i>Правилник за техничките нормативи за куќен приклучок за тас за работен приписок до 4 bar</i> , Министерство за економија на Република Македонија, GTZ, 2009.	2
104	Даме Димитровски <i>Правилник за изградба, одржување и безбедно функционирање на системи за транспорт на течни и тасовити јаглевородороди со магистрални нафтоводи и нафтоводи за меѓународен транспорт</i> , Министерство за економија на Република Македонија, GTZ, 2009.	2
105	Даме Димитровски <i>Правилник за техничките услови и нормативи за безбеден транспорт на природен тас со магистрални тасоводи и тасоводи за меѓународен</i>	2

	Транспорти, Министерство за економија на Република Македонија, GTZ, 2009.	
106	Dame Dimitrovski <i>Energy efficiency development in the communities in Macedonia, Project for World Bank, 2009, Institute for gaseous technique Skopje, Technical Project.</i>	1
107	Даме Димитровски <i>Правилник за техничките услови и нормативи за проектирање и изградба на часоводни системи од челични цевки за работен притисок до 13 bar во Република Македонија, Министерство за економија на Република Македонија, GTZ, 2008.</i>	2
108	Даме Димитровски <i>Правилник за техничките услови и нормативи за проектирање и изградба на дистрибутивни часоводни системи од полиетиленски цевки за работен притисок до 4 bar во Република Македонија, Министерство за економија на Република Македонија, GTZ, 2008.</i>	2
109	Даме Димитровски <i>Правилник за техничките услови и нормативи за проектирање и изградба на внаштрешна гасна инсталација во Република Македонија, Министерство за економија на Република Македонија, GTZ, 2008.</i>	2
110	V. Donev, M. Dimitrovski, R. Bexeti, D. Dimitrovski , K. Veljanovski <i>Analysis of the structure of the transport system in the Public transport Skopje Skopje, 2003.</i>	1,2
111	V. Donev, M. Dimitrovski, R. Bexeti, D. Dimitrovski , K. Veljanovski <i>Study for integral dynamic model for improvement of the quality and the efficiency of the public transport system, supported by software in JSP Skopje Skopje, 2003.</i>	1,2
112	V. Donev, M. Dimitrovski, R. Bexeti, D. Dimitrovski , K. Veljanovski <i>Study for projecting a stochastic system for improvement of the quality and the efficiency of the transport system of JSP Skopje. Skopje, 2003.</i>	1,2
113	V. Donev, M. Dimitrovski, R. Bexeti, D. Dimitrovski , K. Veljanovski <i>Study for creating basis for improvement of the quality and the efficiency of the transport system in JSP Skopje, Skopje, 2003.</i>	1,2
114	M. Dimitrovski, E. Nikolov, B. Ristovski, D. Dimitrovski <i>Study for adapting a part of the fleet of JSP buses to use ecological fuels, natural Development researching project, Environmental fund, MEPP, Skopje, 2003.</i>	1,4
115	M. Димитровски, Д. Ташевски, Д. Димитровски <i>Студија за испитување на можностите за замена на постојното погонско гориво во возилата на јавниот градски и приградски превоз со друг вид еколошки чисто гориво – природен гас, МФС, Скопје, 2001.</i>	1,6
Дејности од поширок интерес		
116	Учество во промотивни активности на Факултетот Х4	2
117	Член на организационен или програмски одбор на научен, стручен, собир, Македонско здружение за унапредување на квалитетот - МАЗУК, 2004.	0,5
118	Член на организационен или програмски одбор на научен, стручен, собир, Македонско здружение за унапредување на квалитетот - МАЗУК, 2003.	0,5
119	Награда за научни постигнувања од струкова организација (самостоен), Награда за млад истражувач од Здружението за гас на Србија, како учесник на Меѓународна конференција ГАС 2007, во Белград.	3
120	Студиски престој во странство до 6 месеци: JFDP - програмата на Американскиот совет за образование, на Vanderbilt University, Nashville, Tennessee, USA.	1
121	Студиски престој во странство до 3 месеци: Technische Fachhochschule Wildau, Berlin, 2004.	0,5
122	Студиски престој во странство до 3 месеци: University of Ioannina, Center of Continuing education and vocational training, July - September, 2000.	0,5
123	Студиски престој во странство до 3 месеци:	0,5

	International interdisciplinary summer school 2007, IEA greenhouse gas R&D program, august 2007, Munich, Germany.	
124	Студиски престој во странство до 3 месеци: Energy efficiency in buildings, Ankara, Turkey.	0,5
125	Изготвување и пријавување научен, образовен, национален проект (соработник). Супституција на дизел-горивата со домашен биодизел за земјоделската механизација во Македонија.	0,5
Учество во комисии и тела на државни и други органи		
126	Претседател на Технички комитет 27: Гасна техника, при ИСРМ.	1
127	Претседател на Техничката комисија на Автомобилистичката федерација на Македонија, 2008 – 2009.	1
128	Член на Спортската комисија на Автомобилистичката федерација на Македонија, 2008.	1
129	Член на Комисијата за машинство на Комората за овластени архитекти и инженери на Република Македонија.	1
130	Член на Комисијата за животна средина на Комората за овластени архитекти и инженери на Република Македонија.	1
131	Член на Универзитетскиот сенат (студент - 2002 година).	2
132	Настапи на медиуми за теми од областа на избор (Македонско радио x2, СИТЕЛ x 3, АлСат x 2, А1 x 2, Алфа ТВ x 2 и дневни весници и неделници).	/
	Вкупно	89,8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	86,69
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	110,80
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	89,80
Вкупно	287,29

Членови на Комисијата

1. проф. д-р Славе Арменски, с.р.
2. проф. д-р Александар Мојсовски, с.р.
3. вонр. проф. д-р Доне Ташевски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА РЕДОВЕН ПРОФЕСОР ПО ПРЕДМЕТИТЕ *МОРФОСИНТАКСА НА ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК, СИНТАКСА НА ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК, СИМУЛТАНО ТОЛКУВАЊЕ ОД ФРАНЦУСКИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК* и *ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ*

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на својата 12. редовна седница, избра Рецензентска комисија во врска со пријавата од д-р МАРГАРИТА ВЕЛЕВСКА на конкурсот објавен во весникот *Дневник* од 13.11.2010 година, за избор на еден наставник (во сите звања) по предметите: *морфосинтакса на францускиот јазик, синтакса на францускиот јазик, симултано толкување од француски на македонски јазик и француски јазик*. Рецензентската комисија, во состав: д-р Звонко Никодиновски, редовен професор, д-р Петар Атанасов, редовен професор и д-р Алекса Попоски, редовен професор, по увидот во доставениот материјал, му го предлага на Наставно-научниот совет следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Маргарита Велевска е родена на 7.12.1956 година во Скопје кадешто ги завршила основното и средното образование со континуиран одличен успех. Во учебната 1975/76 година се запишала на Филолошкиот факултет во Скопје, на групата романски јазици и книжевности – француски јазик и книжевност, а како втор главен предмет студирала латински јазик и книжевност на Филозофскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 1979 година со просечна оценка 8,83.

По завршувањето на Филолошкиот факултет била вработена (во периодот јануари-јуни 1981) како професор по француски јазик во Центарот за странски јазици во Скопје и како професор по латински јазик во гимназијата „Раде Јовчевски - Корчагин“ во Скопје.

Од 1.10.1981 година била примена како приправник-стажант на Катедрата за романски јазици и книжевности на Филолошкиот факултет во Скопје, а од 1.10.1982 година била избрана при истата Катедра како помлад асистент по предметот *граматика на современиот француски јазик*.

На постдипломски студии се запишала на Филолошкиот факултет во Београд, на Отсекот за наука за јазикот (со потесна специјализација од областа на француската лингвистика). Магистрирала во јуни 1989 година, со одбрана на магистерската теза под наслов *Компаративниот систем и неговите реализации во денешниот француски јазик*, под менторство на проф. д-р Нада Петровиќ.

По магистрирањето била избрана како асистент по истиот предмет.

Во текот на учебната 1994/95 година престојувала во Париз, на *Универзитетот Париз 3 - Нова Сорбона*, како стипендист на Француската влада, а во текот на месец февруари 2001, во рамките на програмата ТЕМПУС, престојувала на *Институтот Мари Апс* во Брисел со цел што подобро да се подготви, по претходно активно следење на сите семинари во врска со оваа проблематика организирани од страна на Филолошкиот факултет, и да се вклучи во наставата на Катедрата за преведување и толкување. Во периодот 9-21.7.2001 г. учествувала на летен семинар во Севр, Франција.

Докторската дисертација под наслов *Инфинитивните конструкции во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот*, што ја работела на Филолошкиот факултет

„Блаже Конески“ под менторство на проф. д-р Љубица Калајлиевска, ја одбранила во април 2001 година.

Во јули 2001 година била избрана за доцент по предметот *граматика на современиот француски јазик*, додека во април 2006 година била избрана за вонреден професор по предметите *граматика на современиот француски јазик и симултано толкување од француски на македонски јазик*.

II. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

1. Одржување настава: Во рамките на првиот циклус студии, од изборот за вонреден професор (во април 2006 г.) д-р Маргарита Велевска држела настава по следниве предмети:

- на Катедрата за романски јазици и книжевности: *морфосинтакса на францускиот јазик 1 и 2 (зимски/летен семестар)*, *синтакса на францускиот јазик 1 и 2 (зимски/летен семестар)*; *симултано толкување од француски на македонски јазик 1, 2, 3 и 4 (зимски/летен семестар)*; *граматика на современиот француски јазик 3 (по стара програма)*;
- на Катедрата за преведување и толкување: *француски јазик 1 и 2 (зимски/летен семестар)*; *симултано толкување од француски на македонски јазик 1, 2, 3 и 4 (зимски/летен семестар)*; *преведување од француски на македонски јазик 1 и 2 (зимски/летен семестар)*.

Во рамките на вториот циклус студии, проф. д-р Маргарита Велевска држела настава на следните групи на постдипломските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“:

- *јазик и дидактика*, предмет: *специјален курс по романска лингвистика*;
- *јазици, бизнис и меѓународна трговија* (интердисциплинарни студии организирани во соработка со Правниот факултет во Скопје и Универзитетот во Орлеан, Франција), предмети: *француски деловен јазик 3 и француски деловен јазик 4*;
- *Конференциско толкување* (во соработка со Генералниот директорат на Европската комисија во Брисел), предмет: *симултано толкување од француски на македонски јазик 1 и 2*.

2. Консултации со студенти: Во рамките на двете катедри на кои била ангажирана, д-р Велевска имала консултации во просек со околу 150 студенти во семестар.

3. Настава во летни школи и работилници: Во извештајниот период д-р Маргарита Велевска држела настава или учествувала на 27 летни школи и работилници:

1. 14-16.6.2006 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема *Европско јазично портфолио/ Национални портфолија и нивната примена (Portfolio européen/ Portfolios nationaux et leur application)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата.

2. 26.6-1.7.2006 г., Струга : VIII летен универзитет за професори по француски јазик од основно и средно образование, во организација на Амбасадата на Франција во Македонија, со серија предавања под наслов *Portfolio de langue (Јазично портфолио)*.

3. 12-16.3.2007 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема *Оценување на писмени и усни делови (Evaluation de l'écrit et de l'oral)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата.
4. септември 2007 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Б. Делатр, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
5. 10-13.9.2007 г., Скопје: Семинар за универзитетска дидактика од областа на јазикот, литературата и дидактиката на францускиот јазик, во организација на Француската амбасада во Македонија и Катедрата за романски јазици и книжевности, Филолошки факултет „Б. Конески“, УКИМ, Скопје.
6. 24-28.09.2007 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема *Дидактика на наставата по француски јазик (Didactique de l'enseignement du français)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата.
7. 14-17.11.2007 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Персефони Пулиу, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
8. 6-8.12.2007 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување, Генерален директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
9. 07-08.03.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Луј-Ноел Гије, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
10. 14-18.04.2008 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема *Педагогија на грешката (Pédagogie de l'erreur)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата.
11. 16-17.5.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Ендрју Аптон, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
12. 30.6-5.07.2008 г., Струга : X летен универзитет за професори по француски јазик од основно и средно образование, во организација на Амбасадата на Франција во Македонија, со серија предавања под наслов *Evaluation de l'écrit (Оценување на писмени задачи)*.
13. 1-3.9.2008 г., Скопје: Семинар за универзитетска дидактика, на тема *Заедничка европска референтна рамка за јазиците и Делото на Марсел Пруст*, во организација на Француската амбасада во Македонија и Катедрата за романски јазици и книжевности, Филолошки факултет „Б. Конески“, УКИМ, Скопје.
14. 22-24.9.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Николас Рош, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
15. 17-18.10.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Р. Ланг, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
16. 7-8.11.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со В. Лонг, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.

17. 12-16.1.2009 г., Брисел (Белгија): *Семинар за обука за наставници по конференциско толкување (Training for Trainers Seminar for Teachers of Conference Interpreting)*, Генерален директорат за толкување при Европската комисија, Брисел, Белгија.
18. 13-14.03.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Пол Кеке, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
19. 17-18.04.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со В. Лонг, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
20. 24-26.06.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Т. Клоу, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
21. 31.08-04.09.2009 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема *Оценувањето во согласност со Заедничката европска референтна рамка за јазиците (Evaluation en conformité avec le CECRL)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата.
22. 20-21.11.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Кунте Баруа, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
23. 11-12.12.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Паскал Матје, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.
24. 14-18.06.2010, Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема *Организирање обука за наставници I (Ingénierie de la formation I)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата.
25. 2.10.2010 г., Скопје: Семинар за професори по француски јазик од средно образование, со предавања на тема: *Evaluation de l'écrit en conformité avec le CECRL (Оценување на писмени задачи во согласност со Заедничката европска референтна рамка за јазиците)*, во организација на Здружението на професорите по француски јазик и Катедрата за романски јазици и книжевности (Филолошки факултет „Блаже Конески“ во Скопје).
26. 11-15.10.2010, Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема *Организирање обука за наставници II (Ingénierie de la formation II)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата.
27. 22-23.10.2010 г., Скопје: Семинар за универзитетска дидактика, на тема: *Approche actionnelle (Акционен пристап во наставата)*, во организација на Француската амбасада во Македонија и Катедрата за романски јазици и книжевности, Филолошки факултет „Б. Конески“, УКИМ, Скопје.

Во својство на предавач, д-р Велевска учествувала на семинарите за наставници по француски јазик под реден број 2, 12 и 25.

Д-р Маргарита Велевска реализирала студиски престои во странство во текот на семинарите и работилниците во: Белгија (Брисел, 2009 г.), Бугарија (2006, 2007, 2008, 2009 и 2010 г.).

4. Изработка на семинарски трудови: во периодот февруари 2006 - октомври 2010, под менторство на д-р Маргарита Велевска биле изработени околу 40 семинарски трудови по предметите што таа ги предава.

5. Ментор на дипломски работи и член на комисији за одбрана на дипломски: Во извештајниот период, д-р Велевска била ментор на 2 дипломски работи и член на 16 комисији за одбрана на дипломска работа.

6. Член на комисија за оцена или одбрана на докторат: Во периодот 2006-2010 г., д-р Велевска била член на 4 комисији за оцена и одбрана на докторат (м-р Ирина Бабамова, м-р Радица Никодиновска, м-р Лучиана Гуидо-Шремпф, м-р Светлана Јакимовска) и член на 1 комисија за утврдување на подобност на кандидатот и одобрување тема за изработка на докторска дисертација (м-р Слободанка Колемишевска).

7. Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура: Во периодот 2006-2010 г., д-р Велевска била член на 3 комисији (Светлана Ристовска, Милена Касапоска, Ана Блажеска).

8. Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа: Во периодот 2006-2010 г., д-р Велевска била член на 12 комисији (имињата на кандидатите се наведени во Анекс 2) на кандидати од постдипломските студии по *странски јазици и меѓународна трговија: Европска унија*, организирани во соработка со Универзитетот Рен 2 од Рен (Франција), по *јазици, бизнис и меѓународна трговија* (организирани во соработка со Универзитетот во Орлеан (Франција) и по *конференциско толкување* (организирани во соработка со Генералниот директорат на Европската комисија во Брисел).

9. Рецензент на универзитетски учебник или монографија: Во периодот 2006-2010 г., д-р Велевска била рецензент на еден универзитетски учебник и четири монографии:

- универзитетски учебник: Neli RADANOVA, Aleksandra SARZOSKA, *Sintassi dell'italiano (corso di linguistica applicata)*, Filoloski fakultet "Blaze Koneski", Univerzitet "Sv. Kiril i Metodij", Skopje, 2007;

- монографии: Ирина БАБАМОВА, *Фактитивноста во францускиот и во македонскиот јазик*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010; Мира ТРАЈКОВА, *Интеркултурниот приод во наставата по француски јазик*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010; Александра САРЖОСКА, *Италијанскиот јазик во средствата за масовна комуникација*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010; Ирина БАБАМОВА, *Парасинтетска деривација во францускиот и во македонскиот јазик*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010.

III. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

1. Ментор на магистерски работи: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска била ментор на 2 магистерски труда: Милена Касапоска, *Формите на партиципот на презент во францускиот јазик и неговите еквиваленти во македонскиот јазик* (2010) и Ана Блажеска, *Фактори што влијаат врз квалитетот на симултаното толкување* (2010).

2. Учесник во национален проект: Д-р Велевска учествува во изработката на on-line курс за странски јазици (за електронската страница на претседателот на РМ (2009), француски јазик (во изработка).

3. Автор на монографии: Во извештајниот период д-р Велевска објавила 2 монографии:

- *Инфинитивните конструкции во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот јазик*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2009;

- *Компаративниот систем во современиот француски јазик*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, (во печат).

4. Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир:

- „Атрибут: сличности и разлики меѓу францускиот и македонскиот јазик (низ примери од безлични глаголски форми)“, *Јубилеен годишен зборник на Филолошкиот факултет (60 години)*, бр. 32, I, 2006, 63-70;

- „Преводни еквиваленти на некои конструкции со нелични глаголски форми од француски јазик на македонски“, *XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Охрид, 28-29 август 2006 година, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2007, 7-11;

- „Идентификување и реализирање на компаративните реченици во системот на зависносложените во францускиот јазик“, *Годишен зборник на Филолошкиот факултет*, бр. 35, 2009;

- „Класификација на конекторите – македонскиот наспроти францускиот јазик“, *XXXVII научна конференција на XLIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура*, Охрид, 2010 година, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, (во печат);

- „Дел од системот компаративни реченици воведени со *le tête ... que, le tête ... qui*“, *Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“* од Скопје, кн. 36, 2010.

5. Учество на научен/стручен собир со реферат: Во периодот од последниот избор, д-р Велевска учествувала на еден домашен и 7 меѓународни научни/стручни собири:

1. 18-20.05.2006 г., Софија (Бугарија): *Местото на општествените и хуманитарните науки во општеството на XXI век (La place des lettres et des sciences humaines dans la société du XXIe siècle)*, Меѓународна конференција организирана од Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Софија, Универзитетската агенција на франкофонијата и Здружението на факултети и институции за општествени и хуманитарни науки со настава на француски јазик (реферат на тема: „Искусството со постдипломските специјалистички студии и интердисциплинарниот мастер: предности и проблеми“/ „L'expérience avec le DESS et le master interdisciplinaire: avantages et problèmes“).

2. 28-29.08.2006 г., Охрид: *XXXIII научна конференција во рамките на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура на Универзитетот „Св. Кирил и*

Методиј" во Скопје (реферат на тема: „Преводни еквиваленти на некои конструкции со нелични глаголки форми од француски јазик на македонски“).

3. 18-19.12.2006 г., Скопје: *Меѓународен симпозиум по повод 60 години постоење на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и 85 години од раѓањето на акад. Блаже Конески*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје (реферат на тема: „Некои видови прилошки дополненија во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот“).

4. 22-26.10.2007 г., Скопје: *XX регионално собрание Европа-Скопје, на тема Франкофонијата и диспозитивите за промоција на европските јазици* (реферат на тема: „Иднината и предностите на францускиот јазик во Македонија“ / „L'avenir et les atouts du français en Macédoine“).

5. 7-8.5.2010 г., Атина (Грција): *Меѓународен семинар на тема Еволуција и перспективи на студиите по и на француски јазик во регионот на Балканот/Југоисточна Европа“ (Séminaire international : Evolutions et perspectives des études de français et en français dans la zone Balkans/ Europe du sud-est)*, во организација на Француската амбасада во Грција и Францускиот институт во Атина (учество на Тркалезна маса 1, под наслов: „Ситуација и перспективи за еволуција на катедрите за француски јазик“, Тркалезна маса 2, под наслов „Настава за студентите на француски јазик: нова публика, нови професии“ и работилница под наслов „Катедри за француски јазик: еволуција и новитети во наставата“).

6. 5-6.7.2010 г., Охрид : *XXXVII научна конференција во рамките на XLIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје* (реферат на тема: „Класификација на конекторите – македонскиот наспроти францускиот јазик“).

7. 28-30.10.2010 г., Софија (Бугарија): *Меѓународна конференција под наслов Францускиот јазик во иднина: образовни и професионални предизвици (Le français de demain: enjeux éducatifs et professionnels)*, во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација на франкофонијата (реферат на тема: „Наставата по француски јазик во високото образование: состојба и перспективи“/ „L'enseignement du français dans le supérieur“).

8. 12-13.11.2010 г., Скопје: *Францускиот јазик и литература во образовниот систем на Република Македонија: состојби и перспективи*, во организација на Здружението на професорите по француски јазик на РМ и Катедрата за романски јазици и книжевности при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ , Скопје (реферат на тема: „Постдипломски и докторски студии по/ на француски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје“).

IV. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

1. **Превод на книга:** Во извештајниот период д-р Велевска ја има преведено од француски на македонски јазик книгата на Елиет Абекасис, *Последното племе*, АЕА, Мисла, Скопје, 2006, 247 стр.

2. **Учество во работа на комисији за државни натпревари:** Д-р Велевска учествувала во работа на комисији за Државниот натпревар по француски јазик за основни и средни училишта (2005, 2006, 2007 г.).

3. Учество во промотивни активности за Факултетот: Д-р Велевска била ангажирана во промотивните активности на Факултетот, и тоа:

- октомври 2008/ 2009/ 2010 г., Скопје: Денови на франкофонско образование (во соработка со Француската амбасада во РМ).
- 28-29.10.2008 година, Скопје: *Местото на францускиот јазик во европската повеќејазичност*, Француска амбасада, Француски културен центар и Министерство за образование и наука.

4. Експертски активности (рецензии на прилози во научни и стручни списанија и зборници): Во извештајниот период д-р Маргарита Велевска учествувала во експертски активности во својство на рецензент на следниве трудови:

- (2006) Трајкова, Мира, *Интеркултуралното во Заедничката европска референтна рамка за јазиците*, Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
- Трајкова, Мира, *Мултимедијалните средства во наставата по француски јазик*, Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
- Алексоска-Чкатроска, Мирјана, *L'emprunt considéré en tant que néologisme*, Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
- (2007) Никодиновски Звонко, *Homo loquens face à homo informaticus*, Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
- (2010) Никодиновски, Звонко, *Ressources électroniques pour la phraséologie française*, Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
- (2010) Трајкова, Мира, *Културолошки и интеркултурни содржини во Темпо – учебник наменет за настава по француски јазик*, Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
- (2010) Aleksoska-Tchkatroska, Mirjana, *L'intercompréhension entre langues apparentées et non-apparentées: une nouvelle perspective pour la langue française en République de Macédoine*. Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.

5. Учество на меѓународен конгрес: Во извештајниот период д-р Велевска учествувала во својство на претседател на Здружението на професори по француски јазик на РМ на *Првиот европски конгрес на Меѓународната федерација на професори по француски јазик*, во организација на Меѓународната организација на франкофонијата, 2-5.11.2006, Виена (Австрија).

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

1. Уредник на зборник на трудови на високообразовна и научна институција: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска била претседател на Редакцискиот одбор на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (во мандатниот период 2009/ 2010 и 2010/ 2011).

2. Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска била претседател на програмскиот одбор на научниот собир *Францускиот јазик и литература во образовниот систем на Република Македонија: состојби и перспективи*, во организација на Здружението на професорите по француски јазик на РМ и Катедрата за романски јазици и книжевности при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (12-13 ноември 2010).

3. Раководител на внатрешна организациона единица: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска била раководител на Катедрата за романски јазици и книжевности (2 мандати): 2007-2009 и 2009 →.

4. Член на факултетска комисија: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска била член на Комисијата за доделување на наградата „Блаже Конески“.

5. Член на комисија за избор во звање: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска била член на комисији за избор во следниве звања: лектор (К. Петрушевска, А. Кузманоска, З. Јосифовска, С. Лазаревска, Е. Атанасова), виш лектор (С. Колемишевска), асистент (Ј. Хаџи Лега-Христоска), доцент (Р. Никодиновска), вонреден професор (М. Трајкова, М. Алексоска-Чкатроска).

6. Државна награда за научни постигнувања: За своите постигнувања на полето на унапредување на наставата по француски јазик, д-р Велевска била одликувана со орден „Витез од редот на академските палми“ од страна на Република Франција (2005).

7. Раководител на постдипломски студии: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска зела активно учество во екипата која работела на организирање и започнување со работа на нови интердисциплинарни постдипломски студии единствени од тој вид во нашата држава. Овие студии, кои започнаа со работа во март 2006 година, претставуваат меѓународен проект на постдипломски студии по *јазици, бизнис и меѓународна трговија*, организирани во соработка со Правниот факултет во Скопје и Универзитетот во Орлеан, при што магистрираните кандидати добиваат двојна диплома (македонска и француска). Од 2007 година д-р Велевска е раководител на овие постдипломски студии.

8. Учество во комисии и тела на државни и други органи: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска зела учество во следниве комисии и тела:

- претседател на Државна предметна матурска комисија по француски јазик (од 2005 г.);

- член на Комисијата за проверка на знаењето за странски јазик на кандидатите за постојани судски преведувачи, Министерство за правда на РМ;

- член на Комисијата за наградата „Гоце Делчев“ во областа на општествените и хуманистичките науки (Министерство за образование и наука на РМ, два мандата во периодот 2007-2010 г.);

- член на Работна група на Секретаријатот за европски прашања при Владата на Република Македонија;

- член на работна група за соработка со Секретаријатот за европски прашања при Владата на РМ и Министерството за образование и наука во врска со реализацијата на магистерските студии по конференциско толкување;

- претседател на Здружението на професорите по/на француски јазик на Република Македонија (од декември 2004 до април 2007).

9. Учество во изработка на национална програма од одредена област: Во текот на извештајниот период, д-р Велевска учествувала во работата на следниве тимови:

- член на стручен тим за изработка на нова наставна програма по француски јазик за VI одделение како задолжителен предмет за деветгодишно основно образование, Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука на РМ;

- член на стручен тим за изработка на нова наставна програма по француски јазик за VII, VIII и IX одделение како задолжителен предмет за деветгодишно основно образование, Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука на РМ.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Д-р Маргарита Велевска е наставник кој речиси целата досегашна професионална кариера ја реализирал на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, на Катедрата за романски јазици и книжевности. Започнувајќи најпрвин како наставник по граматика на францускиот јазик (посебно во областите на морфосинтаксата и на синтаксата), таа подоцна се профилираше и како истакнат толкувач и професор по толкување од француски на македонски јазик. Нејзината постојана потрага по нови сознанија ја одведеа на многу семинари, работилници и симпозиуми, додека, пак, желбата за соочување со нови домени и предизвици ја доведеа и до интердисциплинарните постдипломски студии по применети јазици и меѓународна трговија.

Освен на научен и на наставен план, д-р Маргарита Велевска се докажува успешно и на организациски план, преку вршење на функциите продекан на Филолошкиот факултет, шеф на Катедрата за романски јазици и книжевности, раководител на постдипломските студии по *јазици, бизнис и меѓународна трговија* и претседател на Здружението на професорите по француски јазик на Р. Македонија. За сите наведени активности салдото на освоени поени на д-р Велевска изнесува **223.26** поени, речиси шестпати повеќе од неопходниот број поени.

Земајќи ги предвид наведените наставни, научни, стручни и организациски квалитети, имаме чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, да ја избере д-р Маргарита ВЕЛЕВСКА во звањето **редовен професор** по предметите *морфосинтакса на францускиот јазик, синтакса на францускиот јазик, симултано толкување од француски на македонски јазик и француски јазик*.

Рецензентска комисија

Д-р Звонко НИКОДИНОВСКИ, редовен професор, с.р.

Д-р Петар АТАНАСОВ, редовен професор, с.р.

Д-р Алекса ПОПОСКИ, редовен професор, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Маргарита (Благоја) Велевска**
(име, татково име и презиме)
Институција: **Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје**
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: **лингвистика, граматика на современиот француски јазик,**
симултано толкување

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Настава од прв циклус студии	
	Морфосинтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2005/06	2.1
	Граматика на современиот француски јазик 3 (синтакса) (0+2), летен 2005/06	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (0+2), летен 2005/06	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 2 (0+2), летен 2005/06	0.9
	Преведување од француски на македонски јазик 2 (0+3), летен 2005/06	1.35
	Морфосинтакса на францускиот јазик 1 (2+2), зимски 2006/07	2.1
	Морфосинтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2006/07	2.1
	Граматика на современиот француски јазик 3 (синтакса) (2+2), зимски 2006/07	2.1
	Француски јазик 1 (граматика) (група: француски јазик) (0+2), зимски 2006/07	0.9
	Француски јазик 1 (граматика) (група: англиски јазик) (0+2), зимски 2006/07	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (група: француски јазик) (0+2), летен 2006/07	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (група: англиски јазик) (0+2), летен 2006/07	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 1 (0+2), зимски 2006/07	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 2 (0+2), летен 2006/07	0.9
	Преведување од француски на македонски јазик 1(0+3), зимски 2006/07	1.35
	Преведување од француски на македонски јазик 2 (0+3), летен 2006/07	1.35
	Морфосинтакса на францускиот јазик 1 (2+2), зимски 2007/08	2.1
	Морфосинтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2007/08	2.1
	Синтакса на францускиот јазик 1 (2+2), зимски 2007/08	2.1
	Синтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2007/08	2.1
	Француски јазик 1 (граматика) (0+2), зимски 2007/08	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (0+2), летен 2007/08	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 3 (0+2), зимски 2007/08	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 4 (0+2), летен 2007/08	0.9
	Преведување од француски на македонски јазик 1(0+2), зимски 2007/08	0.9
	Преведување од француски на македонски јазик 2 (0+2), летен 2007/08	0.9
	Морфосинтакса на францускиот јазик 1 (2+2), зимски 2008/09	2.1
	Морфосинтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2008/09	2.1
	Синтакса на францускиот јазик 1 (2+2), зимски 2008/09	2.1
	Синтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2008/09	2.1
	Француски јазик 1 (граматика) (0+2), зимски 2008/09	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (0+2), летен 2008/09	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 1 (0+2), зимски 2008/09	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 2 (0+2), летен 2008/09	0.9

	Преведување од француски на македонски јазик 1(0+2), зимски 2008/09	0.9
	Преведување од француски на македонски јазик 2 (0+2), летен 2008/09	0.9
	Морфосинтакса на францускиот јазик 1 (2+0), зимски 2009/10	1.2
	Морфосинтакса на францускиот јазик 2 (2+0), летен 2009/10	1.2
	Синтакса на францускиот јазик 1 (2+0), зимски 2009/10	1.2
	Синтакса на францускиот јазик 2 (2+0), летен 2009/10	1.2
	Француски јазик 1 (граматика) (група: француски јазик) (0+2), зимски 2009/10	0.9
	Француски јазик 1 (граматика) (група: англиски јазик) (0+2), зимски 2009/10	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (група: француски јазик) (0+2), летен 2009/10	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (група: англиски јазик) (0+2), летен 2009/10	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 3 (0+2), зимски 2009/10	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 4 (0+2), летен 2009/10	0.9
	Морфосинтакса на францускиот јазик 1 (2+2), зимски 2010/11	2.1
	Морфосинтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2010/11	2.1
	Синтакса на францускиот јазик 1 (2+2), зимски 2010/11	2.1
	Синтакса на францускиот јазик 2 (2+2), летен 2010/11	2.1
	Француски јазик 1 (граматика) (група: француски јазик) (0+2), зимски 2010/11	0.9
	Француски јазик 1 (граматика) (група: англиски јазик) (0+2), зимски 2010/11	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (група: француски јазик) (0+2), летен 2010/11	0.9
	Француски јазик 2 (граматика) (група: англиски јазик) (0+2), летен 2010/11	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 1 (0+2), зимски 2010/11	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 2 (0+2), летен 2010/11	0.9
2.	Настава од втор циклус студии	
	<i>Постдипломски студии по јазици, бизнис и меѓународна трговија (организирани во соработка со Универзитетот во Орлеан, Франција)</i>	
	Француски деловен јазик 3 (вкупно 16 часа), зимски 2006/07	0.8
	Француски деловен јазик 4 (вкупно 17 часа), летен 2006/07	0.85
	Француски деловен јазик 3 (вкупно 17 часа), зимски 2008/09	0.85
	Француски деловен јазик 4 (вкупно 33 часа), летен 2008/09	1.65
	<i>Постдипломски студии по конференциско толкување (организирани во соработка со Генералниот директорат за толкување на Европската комисија во Брисел, Белгија)</i>	
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 1 (вкупно 15 часа), зимски 2007/08	0.75
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 2 (вкупно 15 часа), летен 2007/08	0.75
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 1 (вкупно 18 часа), зимски 2008/09	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 2 (вкупно 18 часа), летен 2008/09	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 1 (вкупно 18 часа), зимски 2009/10	0.9
	Симултано толкување од француски на македонски јазик 2 (вкупно 18 часа), летен 2009/10	0.9
3.	Настава во летни школи и работилници	
	14-16.6.2006 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема: <i>Евројско јазично портфолио/ Национални портфолио и нивната примена (Portfolio européen/ Portfolii nationales et leur application)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за централна и источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација за франкофонија.	1
	26.6-1.7.2006 г., Струга : VIII летен универзитет за професори по француски јазик од основно и средно образование, во организација на Амбасадата на Франција во Македонија, со серија предавања под наслов <i>Portfolio de langue (Јазично портфолио)</i> .	1
	12-16.3.2007 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема <i>Оценување на писмени и усни делови (Evaluation de l'écrit et de l'oral)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна	1

Европа (CREFECO), Меѓународна организација за франкофонија.	
септември 2007 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Б. Делатр, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
10-13.9.2007 г., Скопје: Семинар за универзитетска дидактика од областа на јазикот, литературата и дидактиката на францускиот јазик, во организација на Француската амбасада во Македонија и Катедрата за романски јазици и книжевности, Филолошки факултет „Б. Конески“, УКИМ, Скопје.	1
24-28.09.2007 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема <i>Дидактика на наставата по француски јазик (Didactique de l'enseignement du français)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација за франкофонија.	1
14-17.11.2007 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Персефони Пулиу, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
6-8.12.2007 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување, Генерален директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
7-8.03.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Луј-Ноел Гије, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
14-18.4.2008 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема <i>Педагогија на грешката (Pédagogie de l'erreur)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација за франкофонија.	1
16-17.05.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Ендрју Аптон, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
30.6-5.7.2008 г., Струга: X Летен универзитет за професори по француски јазик од основно и средно образование, во организација на Амбасадата на Франција во Македонија, со серија предавања под наслов <i>Evaluation de l'écrit (Оценување на писмени задачи)</i> .	1
01-03.09.2008 г., Скопје: Семинар за универзитетска дидактика, на тема <i>Заедничка европска референтна рамка за јазиците и Делото на Марсел Пруст</i> , во организација на Француската амбасада во Македонија и Катедрата за романски јазици и книжевности, Филолошки факултет „Б. Конески“, УКИМ, Скопје.	1
22-24.09.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Николас Рош, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
17-18.10.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Р. Ланг, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
7-8.11.2008 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со В. Лонг, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
12-16.01.2009 г., Брисел (Белгија): Семинар за обука за наставници по конференциско толкување (<i>Training for Trainers Seminar for Teachers of Conference Interpreting</i>), Генерален директорат за толкување при Европската комисија, Брисел, Белгија.	1
13-14.3.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Пол Кеке, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
17-18.04.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со В. Лонг, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
24-26.6.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Т. Клоу, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
31.8-4.09.2009 г., Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема <i>Оценувањето во согласност со Заедничката европска референтна рамка за јазиците (Evaluation en conformité avec le CECRL)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за централна и источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација за франкофонија.	1
20-21.11.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Кунте Баруа, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	1
11-12.12.2009 г., Скопје: Работилница по конференциско толкување со Паскал	1

	Матје, педагошки асистент од Генералниот директорат за толкување, Европска комисија, Брисел.	
	14-18.6.2010, Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема <i>Организирање обука за наставници I (Ingénierie de la formation I)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO) Меѓународна организација за франкофонија.	1
	02.10.2010 г., Скопје: Семинар за професори по француски јазик од средно образование, со предавања на тема: <i>Evaluation de l'écrit en conformité avec le SECRL (Оценување на писмени задачи во согласност со Заедничката европска референтна рамка за јазиците)</i> , во организација на Здружението на професори по француски јазик и Катедрата за романски јазици и книжевности (Филолошки факултет „Блаже Конески“ во Скопје).	1
	11-15.10.2010, Софија (Бугарија): Работен семинар за обука на наставници на тема <i>Организирање обука за наставници II (Ingénierie de la formation II)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO) Меѓународна организација за Франкофонија.	1
	22-23.10.2010 г., Скопје: Семинар за универзитетска дидактика, на тема <i>Approche actionnelle (Акционен пристап во наставата)</i> , во организација на Француската амбасада во Македонија и Катедрата за романски јазици и книжевности, Филолошки факултет „Б. Конески“, УКИМ, Скопје.	1
4.	Изработка на семинарски трудови	
	- за периодот февруари 2006/ октомври 2010: околу 40 семинарски трудови	1.2
5.	Консултации со студенти: 2006 (летен) : околу 170 2006/07 (летен/зимски) : околу 300 2007/08 (летен/зимски) : околу 400 2008/09 (летен/зимски) : околу 300 2009/10 (летен/зимски) : околу 260	2,86
6.	Ментор на дипломска работа: 2 x 0.2	0.4
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	
	Радица Никодиновска, <i>Дидактика и евалуација на преведувањето од италијански на македонски јазик (2006).</i>	0.5
	Ирина Бабамова, <i>Парасинтетската деривација во францускиот и во македонскиот јазик (2006).</i>	0.5
	Лучиана Гуидо Шремплф, <i>Рекламите на италијански и нивната примена во наставата по италијански како странски јазик (2009).</i>	0.5
	Светлана Јакимовска, <i>Односите меѓу терминологијата и преведувањето (врз примери од правни текстови на француски и на македонски јазик), (2009).</i>	0.5
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	
	Светлана Ристовска, <i>Односите меѓу називот и поимот во терминологијата (врз примери од правната терминологија во францускиот и македонскиот јазик) (2007)</i>	0.3
	Милена Касапоска, <i>Формите на партиципот на презент во францускиот јазик и неговите еквиваленти во македонскиот јазик (2010).</i>	0.3
	Ана Блажеска, <i>Фактори што влијаат врз квалитетот на симултаното толкување (2010)</i>	0.3
9.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	
	Никола Поповски (2006)	0.2
	Софија Спасова (2006)	0.2
	Анета Гулева (2006)	0.2
	Ирина Милошевска (2006)	0.2
	Маја Стојковска (2006)	0.2
	Анита Рамаданова (2007)	0.2
	Вида Лазова (2007)	0.2
	Методија Ночев (2007)	0.2
	Елена Лазаревска (2007)	0.2
	Марија Димовска, <i>Теории на преведувањето и теории на толкувањето: сличности и разлики (2008).</i>	0.2
	Станка Радева, <i>Улогата на толкувачот: Толкувам значи (non) ergo sum – проблеми на идентификацијата кај толкувачот (2008)</i>	0.2
	Беса Дрндар, <i>Стратегии при симултаното толкување (2008).</i>	0.2

10.	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа: 16 x 0.1	1.6
11.	Рецензент на универзитетски учебник или монографија	
	(универзитетски учебник) Neli Radanova, Aleksandra Sarzoska, <i>Sintaksa dell'italiano (corso di linguistica applicata)</i> , Filoloski fakultet "Blaze Koneski", Univerzitet "Sv. Kiril Metodij", Skopje, 2007.	1
	(монографија) Ирина Бабамова, <i>Фактивност во францускиот и во македонскиот јазик</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010.	1
	(монографија) Мира Трајкова, <i>Интеркултурниот приод во наставата по француски јазик</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010.	1
	(монографија) Александра Саржоска, <i>Италијанскиот јазик во средствата за масовна комуникација</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010.	1
	(монографија) Ирина Бабамова, <i>Парасинтетска деривација во францускиот и во македонскиот јазик</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010.	1
	Вкупно	124,76

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Пое ни
1.	Ментор на магистерска работа	
	Милена Касапоска, <i>Формите на партиципот на презент во францускиот јазик и неговите еквиваленти во македонскиот јазик</i> (2009).	1
	Ана Блажеска, <i>Фактори што влијаат врз квалитетот на симултаното толкување</i> , (2009).	1
2.	Учесник во национален проект: Изработка на on-line курс за странски јазици (за електронската страница на претседателот на РМ (2009), француски јазик (во изработка).	3
3.	Монографија	
	<i>Инфинитивните конструкции во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот јазик</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2009.	8
	<i>Компаративниот систем во современиот француски јазик</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, (во печат).	8
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
	„Атрибут: сличности и разлики меѓу францускиот и македонскиот јазик (низ примери од безлични глаголки форми)“, <i>Јубилеен годишен зборник на Филолошкиот факултет (60 години)</i> , бр. 32, I, 2006, 63-70.	2
	„Преводни еквиваленти на некои конструкции со нелични глаголки форми од француски јазик на македонски“, <i>XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура</i> , Охрид, 28-29 август 2006 година, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2007, 7-11.	2
	„Идентификување и реализирање на компаративните реченици во системот на зависносложените во францускиот јазик“, <i>Годишен зборник на Филолошкиот факултет</i> , бр. 35, 2009.	2
	„Класификација на конекторите – македонскиот наспроти францускиот јазик“, <i>XXXVII научна конференција на ХСIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура</i> , Охрид, 2010 година, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје (во печат).	2
	„Дел од системот компаративни реченици воведени со <i>le tête ... que, le tête ... qui</i> “, <i>Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“</i> во Скопје, кн. 36, 2010.	2
5.	Учество на научен/стручен собир со реферат	
	18-20.5.2006 г., Софија (Бугарија): <i>Местото на општествените и хуманитарните науки во општеството на XXI век (La place des lettres et des sciences humaines</i>	1

	<i>dans la société du XXIe siècle</i>), Меѓународна конференција организирана од Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Софија, Универзитетската агенција за франкофонија и Здружението на факултети и институции за општествени и хуманитарни науки со настава на француски јазик (реферат на тема: „Искусството со постдипломските специјалистички студии и интернационалниот мастер : предности и проблеми“/ „L'expérience avec le DESS et le master interdisciplinaire : avantages et problèmes“).	
	28-29. 8.2006 г., Охрид: XXXIII научна конференција во рамките на XXXIX Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (реферат на тема: „Преводни еквиваленти на некои конструкции со нелични глаголки форми од француски јазик на македонски“).	1
	18-19.12.2006 г., Скопје: Меѓународен симпозиум по повод 60 години постојење на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и 85 години од раѓањето на акад. Блаже Конески, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје (реферат на тема: „Некои видови прилошки дополненија во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот“).	1
	22-26.10.2007 г., Скопје: XX регионално собрание Европа-Скопје, на тема Франконијата и диспозитивите за промоција на европските јазици (реферат на тема: „Иднината и адутите на францускиот јазик во Македонија“ / „L'avenir et les atouts du français en Macédoine“).	1
	7-8.05.2010 г., Атина (Грција): Меѓународен семинар на тема <i>Еволуција и перспективи на студиите по и на француски јазик во регионот на Балканот/ Југо-источна Европа</i> (Séminaire international : Evolutions et perspectives des études de français et en français dans la zone Balkans/ Europe du sud-est), во организација на Француската амбасада во Грција и Францускиот институт во Атина (учество на Тркалезна маса 1, под наслов: „Ситуација и перспективи за еволуција на катедрите за француски јазик“, Тркалезна маса 2, под наслов „Настава за студентите на француски јазик: нова публика, нови професии“ и работилница под наслов „Катедри за француски јазик: еволуција и новитети во наставата“).	1
	5-6.7.2010 г., Охрид : XXXVII научна конференција во рамките на ХСIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (реферат на тема: „Класификација на конекторите – македонскиот наспроти францускиот јазик“).	1
	28-30.10.2010 г., Софија (Бугарија): Меѓународна конференција под наслов <i>Францускиот јазик во иднина: образовни и професионални предизвици (Le français de demain: enjeux éducatif et professionnels)</i> , во организација на Регионалниот франкофонски центар за Централна и Источна Европа (CREFECO), Меѓународна организација за франкофонија (реферат на тема: „Наставата по француски јазик во високото образование: состојба и перспективи“/ „L'enseignement du français dans le supérieur“).	1
	12-13.11.2010 г., Скопје : <i>Францускиот јазик и литература во образовниот систем на Република Македонија: состојби и перспективи</i> , во организација на Здружението на професорите по француски јазик на РМ и Катедрата за романски јазици и книжевности при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (реферат на тема „Постдипломски и докторски студии по/ на француски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје).	1
	Вкупно	39

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	(превод на книга од француски јазик) Елиет Абекасис, <i>Последното племе</i> , АЕА, Мисла, Скопје, Скопје, 2006, 247 стр.	4
2.	Учество во работа на комисија за државни натпревари	
	Државен натпревар по француски јазик за основни и средни училишта (2005, 2006, 2007)	3

3.	Учество во промотивни активности за факултетот	
	Денови на франкофонско образование (во соработка со Француската амбасада во РМ) 2008, 2009, 2010 г.	1.5
	28-29 октомври 2008 година : <i>Местото на францускиот јазик во европската повеќејазичност</i> , Француска амбасада, Француски културен центар и Министерство за образование и наука.	0.5
4.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, рецензија	
	(2006) Трајкова, Мира, <i>Интеркултуралното во Заедничката европска референтна рамка за јазиците</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.	1
	Трајкова, Мира, <i>Мултимедијалните средства во наставата по француски јазик</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.	1
	Алексоска-Чкатроска, Мирјана, <i>L'emprunt considéré en tant que néologisme</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.	1
	(2007) Никодиновски Звонко, <i>Homo loquens face à homo informaticus</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.	1
	(2010) Никодиновски, Звонко, <i>Ressources électroniques pour la phraséologie française</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.	1
	(2010) Трајкова, Мира, <i>Културолошки и интеркултурни содржини во Темпо – учебник наменет за настава по француски јазик</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.	1
	(2010) Aleksoska-Tchatroska, Mirjana, <i>L'intercompréhension entre langues apparentées et non-apparentées : une nouvelle perspective pour la langue française en République de Macédoine</i> . Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.	1
5.	Учество на меѓународен конгрес/конференција/симпозиум	
	2-5.11.2006, Виена (Австрија) : Прв европски конгрес на Меѓународната федерација на професори по француски јазик, во организација на Меѓународната организација за франкофонија.	4
Дејности од поширок интерес		
1.	Уредник на зборник на трудови на високообразовна и научна институција	
	Претседател на Редакцискиот одбор на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет „Б. Конески“ во Скопје (во мандатниот период 2009/ 2010 и 2010/ 2011).	4
2.	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	
	Претседател на програмскиот одбор на научниот собир <i>Францускиот јазик и литература во образовниот систем на Република Македонија: состојби и перспективи</i> , во организација на Здружението на професорите по француски јазик на РМ и Катедрата за романски јазици и книжевности при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Скопје (12-13 ноември 2010)	1
3.	Раководител на внатрешна организациона единица	
	Раководител на Катедрата за романски јазици и книжевности (2 мандата): 2007-2009 и 2009 →	6
4.	Член на факултетска комисија	
	Член на факултетска комисија за доделување на наградата „Блаже Конески“	0.5
5.	Член на комисија за избор во звање	
	лектор (К. Петрушевска, А. Кузманоска, З. Јосифовска, С. Лазаревска, Е. Атанасова)	1
	виш лектор (С. Колемишевска)	0.2
	асистент (Ј. Хаџи Лега-Христоска)	0.2
	доцент (Р. Никодиновска)	0.2
	вонреден професор (М. Трајкова, М. Алексоска-Чкатроска)	0.4

6.	Државна награда за научни постигнувања	
	2005 – орден „Витез од редот на академските палми“, доделен од страна на Република Франција	5
7.	Раководител на постдипломски студии	
	Раководител на постдипломските студии за <i>јазичи, бизнис и меѓународна Трговија</i> , организирани во соработка со Универзитетот во Орлеан (Франција) од 2007 (два мандата)	4
8.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	
	Претседател на Државна предметна матурска комисија по француски јазик.	2
	Член на Комисијата за проверка на знаењето за странски јазик на кандидатите за постојани судски преведувачи, Министерство за правда на РМ.	3
	Член на Комисијата за наградата „Гоце Делчев“ во областа на општествените и хуманистичките науки (Министерство за образование и наука на РМ) (два мандата во периодот 2007-2010 г.) x 2	2
	Член на Работна група на Секретаријатот за европски прашања при Владата на Република Македонија	1
	(од 25.11.2009 г.) Член на работна група за соработка со Секретаријатот за европски прашања при Владата на РМ и Министерството за образование и наука во врска со реализацијата на магистерските студии по конференциско толкување.	1
	Претседател на Здружението на професорите по/ на француски јазик на Република Македонија (од декември 2004 до април 2007).	2
9.	Учество во изработка на национална програма од одредена област	
	(од 10.10.2007) Член на стручен тим за изработка на нова наставна програма по француски јазик за VI одделение како задолжителен предмет за деветгодишно основно образование, Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука на РМ.	3
	(од 31.1.2008) Член на стручен тим за изработка на нова наставна програма по француски јазик за VII, VIII и IX одделение како задолжителен предмет за деветгодишното основно образование, Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука на РМ.	3
Вкупно		59,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	124,76
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	39
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	59,5
Вкупно	223,26

Членови на Комисијата

1. Д-р Звонко Никодиновски, претседател, с.р.
2. Д-р Петар Атанасов, член, с.р.
3. Д-р Алекса Попоски, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА РЕФЛЕКСИТЕ НА
ИНДОЕВРОПСКИТЕ ГУТУРАЛИ ВО КОНТАКТ СО ПОЛУВОКАЛИТЕ
 $*i(= *y / *j)$ И $*u(*w)$ ВО МИКЕНСКИОТ ГРЧКИ, ИЗРАБОТЕНА ОД
М-Р МИОДРАГ М. ТОДОРОВИЌ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На својата X седница одржана на 14.IX 2010 год., Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет нè избра нас долупотпишаните, акад. Петар Хр. Илиевски, проф. д-р Маргарита Бузалковска Алексова, акад. Витомир Митевски, проф. д-р Валериј Софрониевски и проф. д-р Весна Димовска за членови на Рецензентската комисија за оцена на докторскиот труд под наслов *Рефлексиите на индоевропските гутурални во контакт со полувокалиите $*i(= *y / *j)$ и $*u(*w)$ во микенскиот грчки* од м-р Миодраг М. Тодоровиќ. Во врска со ова решение имаме чест да го доставиме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Предмет на дисертацијата е еден специфичен и извонредно сложен фонолошки проблем за *рефлексиите на индоевропските гутурални во контакт со полувокалиите $*i(= *y / *j)$ и $*u(*w)$ во микенскиот грчки*.

Во лингвистиката тие рефлексии, меѓу другото, служат и како критериум при класификација на индоевропските јазици во *centum*, главно западни и *satem*, источни јазици, чиј развој во одделни периоди се манифестирал и со реципрочни отстапувања. Овој горлив проблем со векови го привлекувал вниманието на познати лингвисти од различни филологии. Меѓутоа, меѓу истражувачите, досега уште не е постигната општа согласност по некои прашања.

Во средината на XX век, по дешифрирањето на текстовите напишани на глинени плочки со слоговно писмо, наречено линеарно Бе, се откри еден индоевропски идиом - микенскиот грчки- кој покрај хетитскиот содржи многу архаични податоци што фрлаат светлина врз спомнатите индоевропски и гр. фонеме.

М-р Миодраг М. Тодоровиќ пред триесетина години се запозна со архаичниот микенски грчки дијалект и со проблематиката околу индоевропските гутурални и тоа му стана животна преокупација. За одделни прашања од оваа проблематика тој објавил научни прилози во сп. *Жива антика, Годишниот зборник* на Филозофскиот факултет во Скопје, во изданија на МАНУ и во други публикации.

Во концизниот *Предговор* на дисертацијата дава податоци кога и како се заинтересирал за оваа проблематика. Но овде треба да се додаде и посебно да се нагласи дека тој не барал од никого тема ни за

магистерскиот ни за докторскиот труд. Тоа е негов личен избор, мотивиран од длабоката заинтересираност за проблемите поврзани со индоевропските гутурали во микенскиот грчки дијалект.

Оваа специфична јазична материја е обработена во обем од 46 авторски табаци со една методологија на микрофилија и подробна анализа на фонолошки минимуми во десет глави.

Во *Воведош* (стр. i-x) кандидатот дава критички осврт на досегашните теории за хронологијата и етапите како се извршувала и палатализација на оклузивни и посебно на гутуралите $*g$, $*g^h$, $*k > *g'$, $*g'^h$, $*k'$ и лабиовеларите. Врз основа на задлабочена анализа на фонетски микроелементи прави обид да го реконструира тој процес во индоевропскиот и во микенскиот грчки.

Од самиот почеток паѓа в очи систематичноста во излагањето на оваа мошне комплицирана материја. Така, I глава (стр.1-13) започнува со еден краток приказ за поважните научни хипотези за *прајашковинаш* на *Индоевропејциите* и *пошеклошо* на *индоевропскиот јазик*, чиј домен е илустриран со 10 карти. При прегледот на различните, често контрадикторни мислења во хипотезите (линеарна, бранова, полигенетска, глотална и др.), одразен е речиси секогаш и личниот став на докторандот.

II глава (стр.14-26) содржи историски преглед на индоевропските гутурали, што претставува и централен проблем на истражувањето. Тие се претставени, главно од две лингвистички школи: *фонетска*, која наоѓа три реда гутурали: велари ($*g$, $*g^h$, $*k$), палатали ($*g'$, $*g'^h$, $*k'$) и лабиовелари ($*g^w$, $*g^{wh}$, $*k^w$), а втората *фонолошка*, два реда: велари ($*g$, $*g^h$, $*k$) и лабиовелари ($*g^w$, $*g^{wh}$, $*k^w$). Поделбата зависи од различните сфаќања на индоевропските палатали, кои, како што веќе спомнавме, во некои периоди од развојот покажуваат и реципрочни отстапувања. Зборови од ист корен имаат ту велар, ту палатал, сп. лит. *žasis*, слов. гжс, стинд. *gans* 'гусак, гуска', а сите од иста, *satəm* јазична заедница. Индоевропските лабиовелари се сметаат за хомофони фонеме што се потврдува и од метриката, каде што кратките вокали пред нив не се продолжуваат, зашто лабиовеларите не претставуваат два консонанта, а еден.

Во III глава, *Грчкиот јазик и индоевропскиите гутурали* (27-45), се третира проблемот за потеклото и формирањето на грчкиот јазик, при што се засегнати важни прашања: застапеноста на ларингалите (h_1 , h_2 , $h_3 > e$, a , o), двојното предавање на гр. k (*калла*) со феникиските *kar* и q *kor*; како и предавањето на гутуралите во заемки од предгрчките јазици и др.

Во средината на XX век (1952), со дешифрирањето на микенските текстови, значително се збогати историјата на гр. јазик. Откриени се писмени документи постари околу 650 години пред Хомера и 1000 години пред Платона. Тие фрлија светлина врз горливи прашања за

потеклото на гр. јазик и гр. дијалекти, за кои се мислеше дека биле внесени на Балканот однадвор. Всушност, грчкиот е типичен балкански јазик, оформен од говорот на индоевропските племиња што се населиле овде во крајот на III и/или почетокот на II милениум пред Хр. во симбиоза со говорите од заточеното население. Фактот што во текстови со линеарното Бе писмо спорадично се среќаваат и особености од северозападни грчки дијалекти, како неасибилантното *-ti-*, сочувана должина на *-ā-* и др., покажува дека сите грчки дијалекти се формирани на балканското тло и немало преселби на индоевропските племиња со оформени грчки дијалектни специфики.

Познато е дека индоевропските лабиовелари во класичниот грчки преминале во оклузивни: во дентали пред вокал од преден ред (*i, e*), или лабијали пред вокали од заден ред (*a, o*), а пред или зад вокалот *u*, биле дисимилирани во чисти гутурали. Микенскиот тука сочувал постара состојба, одразена и графички со посебна серија на силабограми *qa, qe, qi, qo*, како и за палатализираните гутурали со *za, ze, zo*. Во тезата е категорички нагласен значајниот принос од микенскиот дијалект како за историската граматика на гр. јазик, така и за целата индоевропеистика.

Глава IV, *Индоевропски гутурали во микенскиот грчки дијалект* (стр. 46-121). Познато е дека гутуралите се мошне фреквентни гласови. И во микенскиот тие се претставени со по некој свој претставник во околу две третини од вкупниот лексички фонд на досега откриените микенски текстови. Во глава IV од близу 100 стр, се опфатени 527 заглавни зборови или индоевропски корени, под кои се вклучени и формите изведени од нивните основи. Тие им припаѓаат на трите серии на индоевропски гутурали: звучни, звучни аспирирани и беззвучни (**g, *g^h, *k*) и лабиовелари. Тие се подробно анализирани преку класификацијата во десетина подгрупи според местото во зборот каде што се среќаваат: почетна или средишна позиција, како и во контакт со други консонанти. Анализата е појаснета во фуснотите (само во оваа глава има 879 фусноти, а во целиот труд преку 2.600), во кои се содржат, често по десетина и повеќе референци за слични податоци во микенолошката литература. Од анализите на овој лексички материјал, докторандот нагласува некои констатации за интересни фонетски и др. појави. Така на пр. тој ја потврдува точноста на правописните правила во линеарните Бе текстови, откриени од М. Вентрис и Џ. Чадвик. Забележува дека во микенскиот уште не бил развиен секундарниот звучен гутурал **g* во консонантската група **dl- > *gl-*: мик. *de-re-u-ko*, класично гр. *γλυκός* и др.

Во случаите кога за еден ист микенски збор се предложени повеќе идентификации од истражувачите, тој ја избира онаа што според него најмногу одговара. Не ретко предлага свои идентификации на сè уште неидентифицирани значења, обично лични имиња.

Глава V, *Полувокалиите *i (= *y / *j) и *u (*w) во индоевропската споредбена грамајтика* (стр. 122-137), содржи важен сегмент во докторскиот труд. Овде станува збор за природата, спецификите и

функциите на индоевропските полувокали, кои во контакт со консонанти, посебно со гутурали, што е всушност и главниот проблем на дисертацијата, условуваат интересни рефлексии. Содржински ова е извод од прирачниците по индоевропска фонетика на најавторитетните индоевропеисти од XIX и XX век: Бругман, Вакернагел, Меје, Лежен, Рикс и др., но провиден е и личниот став на докторандот којшто системски и темелно пристапува кон оваа материја.

Познато е дека полувокалите се неслоготворни гласови што служат за премин без напор (glide) кон друг консонант. Но, во зависност од местото каде што се формирани во усниот тракт тие преоѓаат во сонанти со сонантска и слоготворна вредност *j* и *v*.

Покрај примарните наследени полувокали, развиени се и секундарни, настанати при минимални отстапувања од начинот на артикулација, или местото на образување во устата (палатално **j*, на непцето или билабијално **w*). Зависно, пак, од позицијата во зборот: почетна, средишна, крајна, интервокална, од близината на акцентот и др., исто така се појавуваат многубројни варијанти.

Тешко е при вака сложена положба на жива материја да се најде стабилен ред и законитост. Имало обиди да се установаат фонетски закони (на пр. Сиверс, Линдеман и др.) за природата и спецификите на полувокалите, но она што важи за еден индоевропски јазик, не секогаш е меродавно и за друг индоевропски јазик. Затоа при третирањето на ова мошне комплицирана материја се бара голема критичност и водење сметка за голем број коефициенти. Во третманот на полувокалите докторандот покажа високи стручни квалитети и трпение што се граничи со саможртва.

Излагањето го илустрира со примери од повеќе индоевропски јазици. Со форми изведени од основите на педесетина индоевропски корени се појаснуваат варијанти на рефлексии од полувокалите само во почетна позиција на зборот.

Гл. VI е насловена *Полувокалои *jV (= *yV / *jV), V (= a/ā, e/ē, o/ō)* во микенскојто линеарно Бе писмо (стр.138-204). Во линеарното Бе писмо, палаталниот полувокал **j* + вокал се предава со силабограмите *ja*, *je*, *jo* и се среќава во сите три позиции на зборот: почетна, средна и крајна. Во оваа глава се регистрирани 800 заглавни збороформи класирани во три групи: во почетна (23), средна (околу 230) и крајна (околу 550). Високиот број на примери со овој полувокал во крајна позиција се должи на фактот што се овде вклучени именски и придавски форми со суфиксот *-ios*, којшто е извонредно фреквентен, особено кај придавки, етнимони, патронимици и др. Врз основа на анализата (палеографска, етимолошка и фонолошка) на поцелите зборови кандидатот констатира една на прв поглед "недоследност", што во извесни случаи полувокалот **j* е заменет со *a₂* (= *ha*), а понекогаш на полно изостанува, сп. *ko-ri-ja-da-na*: *ko-ri-ha-da-na*; *ja-ka-te-re* : *a-ka-te-re*; *ja-sa-ro* : *a-sa-ro* и др. Тоа му дава основа да заклучи дека во микенскиот веќе започнало упростување на полувокалот, одн. процесот на неговото постепено исчезнување. Меѓутоа, овој процес не проникнал во формите

образувани со суфиксот $-ιος$ ($-*yos$), којшто има широка примена во јазикот со прецизно дефинирани (посвојни) функции.

Глава VII, *Индоевројски ѱалајшални и веларни ѱуѱурали во конѱакѱ со ѱолувокалоѱ $*i(= *y / *j)$ во микенскиоѱ ѱрчки* (стр. 205-238) е поделена на две целини. Во првиот дел се иследува историскиот развоток на рефлексите од полувокалот $*i(= *y / *j)$ во контакт со индоевропските гутурали пред дешифрирањето на линеарното Бе писмо, а во другиот дел поместени се согледувањата на авторите за фонетската природа на микенската z -серија силабограми za, ze, zo .

За овој мошне сложен проблем по однос на фонетската вредност на микенската z -серија силабограми za, ze, zo , мислењата на микенолозите не се уедначени. Во микенологијата се издвоени главно три теории по однос на фонетската природа на z -серијата силабограми.

Според едни, станува збор за африкати обични или ѱалајшални (звучни: $*dz$ или $*d\zeta < (*Hy, *dy, *gy, *g^w y)$ и безвучна: $*ts$ или $*t\zeta < (*k^h y, *ky, *k^w y)$, одн. за јаки сибиланѱи: $*zz$ и $*ss$ од кои се развиени подоцнежните гр. рефлекси $\zeta/\delta\delta$ одн. $\sigma\sigma/\tau\tau$ или, пак, во неа се кријат ѱалајшали $*gy/*ky$. Кандидатот констатира дека микенските гутурали + $*y$, [$*gy/*g^h y, *k^h y/*k^h y, *ky/*k^h y$] паралелно ја вршеле палатализацијата пред вокалот од предниот ред [$*e$], т.е. [$*g^h e \sim *gye, *k^h e \sim *kye$]. Аргумент со кој ја потврдува палаталната теорија, може да се сведе на следниве показатели 1°. алтернација на микенскиот силабограм ke / ze кај еден број на микенски зборови: $a-ke-o : a-ze-o; a-ke-ti-ri-ja : a-ze-ti-ri-ja; a-no-ke-we : a-no-ze-we; ke-i-ja-ka-ra-na : ze-i-ja-ka-ra-na$; 2°. отсуството на микенскиот силабограм $*zi$; како и отсуство на алтернација на силабограмите ke / se или se / ke . Ако е тоа така, тогаш, отпаѓа секаква можност за поделба на микенските гутурали + y , [$*gy, *k^h y, *ky$] на ѱримарни и секундарни, а уште помалку поделбата на африкаѱи или јаки сибиланѱи.

Микенската za, ze, zo серија силабограми е застапена со 113 примери: на почетокот од зборот (27), во средината (46) и на крајот (40).

Глава VIII, *Полувокалоѱ $*u(= *w)$ во микенскиоѱ линеарно Бе ѱисмо* (стр. 239-309). Во оваа глава се опфатени микенските заглавни збороформи кои го содржат полувокалот $*u(= *w)$ во почетна - 138 примери (стр. 272-283), средишна - 387 (стр. 283-314) и крајна позиција на зборот - 462 (стр. 314-309). Натаму, поместени се микенските 'комплексни силабограми' $dwe, dwo, twe, two, pwa, pwo$ и $*swa$ во позиции во кои тие се среќаваат во микенскиот силабограм. При тоа, треба да се каже дека микенскиот открива еден широк спектар од употреба на полувокалот [$*w$].

Покрај својата вистинска природа, полувокалот [$*w$] е застапен и како секундарен, добиен од контакт на вокалот $-u$ со ларингалот $*H$, т.е. $*isu-$ од кој е гр. $\acute{\iota}\sigma$ 'стрела' но кај Хомер $\acute{\iota}\alpha$ од $*iswa < *isu-H_a$.

Полувокалот [$*w$] се јавува во некои зборови и форми, каде што тој не се очекува, cf., $e-wi-ri-po / Ewripos$ / : $*E\varphi\rho\acute{\iota}\rho\acute{o}\varsigma$, cf., $E\varphi\rho\acute{\iota}\rho\acute{o}\varsigma$ (топоним), $e-wi-ri-pi-ja / Ewripijai$ / : $*E\varphi\rho\acute{\iota}\pi\acute{\iota}\alpha$, cf., $E\varphi\rho\acute{\iota}\pi\acute{\iota}\alpha$ (adj. од етникон nom.pl.f.) од гр. $\epsilon\varphi\rho\acute{\upsilon}\varsigma$ 'широк' и $\acute{\alpha}\lambda\omega$ 'вода, ток', $mo-ri-wo-do / moliwdos$ / : $\mu\acute{o}\lambda\iota\beta\delta\acute{o}\varsigma$, а во

зборови каде порано етимолошки тој се претполагал, а во микенскиот тој не се јавува, cf., *pa-ra-jo/palaios*/: παλαιός < *q^walai-wos, сп. уште *e-ne-ka/eneka*/: гр. ἔνεκα за која порано се претполагаше дека потекнува од *enweka, но сега е јасно дека во индоевропскиот корен *H₁nek- 'пристигнувам, достигам, затекнувам' и др., отсуствува со што порано предложените етимологии со полувокалот *u [= *w] се отфрлени. Полувокалот [*w] е доста фреквентен. Тој се јавува како суфикс [*-wo- : *-wō-], кај именките од *a-*, *e-*, *i-*, *o-*, *u-* основи но и кај придавките. Тоа произлегува од фактот што суфиксот [*-wo- : *-wō-] претставува своевиден спој од наследени индоевропски и предгрчки форми кои служат за образувања на лични имиња, етници, теоними и апелативи.

Освен тоа, овој полувокал долго време се одржал и во некои грчки дијалекти.

Од страна на кандидатот е направен обид да се расветли предавањето на полувокалите *w и *y во меѓусебен контакт, ползувајќи ги закономерностите на индоевропската фонетика.

Така, ако полувокалот [-*w-] се најде во позиција пред полувокалот [-*y-], т.е., -Vw-yV, тој е предаван со три различни микенски силабограми: I) -Vw-yV > -VwyV > -VyV > -VyV (под дејство на палатализацијата cf., *i-je-re-ja* / ^hiereia / : ἱερέια; II) -Vw-yV > -Vu-yV (кога полувокалот *-w- се јавува како алофон *-uw- кој под дејството на палатализацијата со полувокалот *y дава *-uw-yV > *-u-yV, cf., *di-u-ja* / Diwja / : *Διϕja > Δῖα, cf., δῖος; и III) -Vw-yV > -Vw-iyV (кога полувокалот *y се јавува како алофон *iy согласно со Сиверосвиот закон cf., *-V-w-iyV₁ > *-V-wi-yV₁, cf., *di-wi-ja* / Diwija / : *Διϕja > Δῖα, *di-wi-jo* / Diwijos / : *Διϕ(ι)joc, cf., δῖος, *me-wi-jo* / mewijōs / : μείϕjoc, *me-wi-jo-e* / meiwijohes / : μείϕjohes (nom.pl), и др.).

Глава IX е насловена *Индоевропски ѱалаџални и веларни ѱуџурали во контакт со полувокалот *u (= *w) во микенскиот грчки* (стр. 310-326). Бројот на примерите за застапеноста на индоевропските гутурали во контакт со полувокалот *u (= *w) како во грчкиот така и во индоевропските јазици навистина не е голем.

Во поглед на предавањето на индоевропските палатални (*g', *g'h, *k') и веларни (*g, *gh, *k) гутурали во контакт со полувокалот *w, т.е. (*g'w/*gw; *g'hw/*ghw; *k'w/*kw) во гр. јазик преовладува мислење дека меѓу нив речиси нема никаква разлика. Во зависност од вокалната положба индоевроп. (*g'hw/*ghw; *k'w/*kw) можат да се јават како лабијали (β, π(π), φ), дентали (θ, τ) или велари (χ, κκ). Единствено за звучен гутурал + полувокалот *w, т.е. (*g'w/*gw) не е запазен ниту дентален *δ ниту, пак, веларен рефлекс -γ-.

Во микенскиот се смета дека индоевроп. [*g-w] е запазена во формата *pe-ra₃-qo* / *Perr-aiq^ooi* / : Περρ-αῖϕοί како образование од и.-е. *peri-aig-wo-, -αῖϕοί < -aig-wo-.

Во микенскиот грчки се воочливи и разликите помеѓу мик. q (= qq^{hw} за индоевроп. *g'hw) и *kV-wV- (= за и.-е. *gh-w), cf., *qe-ro/g'hwērōn*/: φείρων / θήρων < индоевроп. *g'hwēr 'звер', наспроти, *te-tu-ko-wo-ha* / *tetuk^hwo-ha* / : *τετυχ^hώς (part.perf.nom pl.n) од *dheugh-wo-. Истата разлика е

присутна помеѓу мик. q ($= qq^w$ за и.-е. $*k'w$) cf., $i-qo/{}^hiqq^uos$ /: $\acute{\iota}\pi\lambda\omicron\varsigma$ < $*Hek'wo$ - 'коњ'; наспроти, $*kw-$ > $*k-$, cf., $ka-pi-ni-ja / kapnias$ /: $\kappa\alpha\pi\nu\acute{\iota}\alpha\varsigma$: $\kappa\alpha\lambda\nu\acute{o}\varsigma$ < и.-е. $*kwHap-$ 'дим, пареа' и др. Овие разлики $*kw-$ > $*k-$, се среќаваат и во други индоевропски јазици, сп. слов. $квасийи$: $кисийи$: $киша$ и др.

Со други зборови, во индоевроп. покрај лабиовеларниот ред ($*g^w$, $*g^{wh}$, $*k^w$) се јавува и еден ред на индоевропски оклузи во контакт со полувокалот $*w$, т.е. ($*g^w \neq$ и.-е. $*g+w / *g'+w$; $*g^{wh} \neq$ и.-е. $*g'h+w$ и и.-е. $*k^w \neq$ и.-е. $*k'+w$). Полувокалот $*w$ во наведената низа примери се јавува само како една неслоготворна варијаната во однос на $*k'u$ и $*ku$ кога $*u$ било слоготворно и преминало во неслоготворно $*w$. Ако е тоа така, тогаш е возможно да се воспостави една приближна формула за микенскиот силабограм $q-$, т.е. $q-$ [$= *qq^w$ за и.-е. $*k'w \neq$ и.-е. $*k^w$].

Овде станува збор за микенска ортографија. Друг начин за предавање на индоевропските палатални групи во контакт со полувокалот [$*w$], т.е. [$*g'hw$, $*k'w$] > мик. $q-$ [qq^w-] во микенскиот силабар всушност и нема.

Глава X, *Заклучни анализи и соледувања* (стр.377-399). Претпоставената теза за историскиот развој на полувокалите $*i$ ($= *y/*j$) и $*u$ ($= *w$), во гр. јазик од класичната епоха, споредена со нивната состојба во микенскиот грчки, значително се разликува. Во микенскиот полувокалите $*i$ ($= *y/*j$) и $*u$ ($= *w$) се запазени во речиси сите позиции, според микенскиот силабар: почетна, средишна и на крајот од зборот.

Тие сознанија упатуваат на една многу битна констатација, а тоа е дека помеѓу претпоставениот индоевропски јазик и грчкиот од класичната епоха сега се наоѓа микенскиот грчки дијалект со своите специфични јазични особини и иновации, а тој е постар од најстарите грчки дијалектни форми за повеќе од 650-700 години.

Ваквиот заклучок произлегува од одделни микенски јазични форми наследени од индоевропскиот, а кои подоцна во грчкиот и неговите дијалекти од класичната епоха исчезнуваат или се трансформираат во нови. Освен тоа, микенскиот дијалект открива низа иновации во однос на присуството на полувокалите $*i$ ($= *y/*j$) и $*u$ ($= *w$) како во контакт со гутуралите, така и во положба со другите консонанти, на пр. ларингалот ($*Hy-$ > $*'y-$), звучниот дентал ($*dy$) и др.

Полувокалот $*i$ ($= *y/*j$) во контакт со наведените фонеме е претставен преку микенската палатална z -серија силабограми, za , ze , zo со фонетска вредност ($*gyV$, $*kyV$), ($V = a, e, o$).

Полувокалот $*u$ ($= *w$) во контакт со индоевропските гутурали е предаден преку две различите серии силабограми: веларна kV , ($< *kwV$), ($V = a, e, i, o, u$) за и.-е. [$*ghw$, $*kw$] и лабиовеларна $qV-$, ($= qq^wV$), ($V = a, e, i, o$) за и.-е. [$*gw$, $*g'hw$, $*k'w$]. Освен тоа, полувокалот $*u$ ($= *w$) во контакт со денталот [$*d+w$, $*dh+w$ > гр. $th+w$], назалот [$*n+w$] и сибилантот [$*s+w$] се смета за хомоорјански глас кој во линеарното Бе писмо се бележи со силабограмите: dwe , dwo , twe , two , nwa , nwe , nwo , swa .

Во дисертацијата се предложени идентификации за одделни микенски форми, како и етимолошка анализа за гр. зборови сврзани со рефлексите на полувокалите *i (= *y/*j) и *u (= *w) во контакт со индоевропските гутурали.

И покрај големиот број изнесени примери од микенското линеарно Бе писмо, тајната во расветлувањето на микенската епоха, лежи во дешифрирањето на минојското линеарно А писмо, всушност во јазикот со кој тоа е напишано.

Од изложеното може да се заклучи дека микенскиот дијалект во својот историски развој е носител на такви фонетски иновации кои не се својствени за грчкиот јазик и неговите дијалекти од класичната епоха.

Оцена и предлог

Докторскиот труд на м-р Миодраг М. Тодоровиќ е од истата област како и магистерскиот, одбранет во 2003 година под наслов *Индоевројскиите ѓуѓурали во микенскиот ѓрчки*, кој ги исполнуваше сите критериуми за докторска дисертација, но имаше формални пречки за таквото квалификување. Во предложениов докторски труд, пак, се зборува за индоевропските гутурали, меѓутоа, од еден поинаков аспект, имено за *Рефлексиите на индоевројскиите ѓуѓурали во контактот со полувокалиите *i(*y/*j) и *u(*w) во микенскиот ѓрчки*.

Тој претставува нов, самостоен труд, во кој е опфатен обемен микенолошки лексички материјал со задлабочена фонолошка анализа. Сите гореизложени 10 глави претставуваат завршени целини, концентрирани на темата означена во нивните наслови. Истовремено, тие се *орѓански* поврзани со главната тема на дисертацијата. Ова е сериозен научен труд со мошне сложена и тешка лингвистичка материја. Трудот претставува значаен прилог кон историската грчка граматика и историјата на грчкиот јазик.

Врз основа на гореизложеното имаме чест со особено задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го прифати докторскиот труд на м-р Миодраг М. Тодоровиќ под наслов *Рефлексиите на индоевројскиите ѓуѓурали во контактот со полувокалиите *i(= *y / *j) и *u (*w) во микенскиот ѓрчки* и на кандидатот да му закаже термин за одбрана.

Ноември 2010 година

Рецензенти

Акад. Петар Хр. Илиевски, с.р.
Проф. д-р Маргарита Бузалковска Алексова, с.р.
Акад. Витомир Митевски, с.р.
Проф. д-р Валериј Софрониевски, с.р.
Проф. д-р Весна Димовска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ТЕОРИЈА НА ЛИТЕРАТУРАТА И КОМПАРАТИВНА КНИЖЕВНОСТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, на својата 54 редовна седница одржана на 28. 10. 2010 година, донесе одлука за назначување Рецензентска комисија во состав: д-р Веле Смилевски, научен советник, д-р Александар Прокопиев, научен советник и д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, научен советник, за избор на еден истражувач во сите звања во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност при Институтот за македонска литература во Скопје. Заблагодарувајќи се за укажаната доверба, чест ни е да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс во дневните весници „Дневник“ и „Коха“ од 8.10.2010 година, се пријави д-р Соња Стојменска-Елзесер, виш научен соработник во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност при Институтот за македонска литература, како единствен кандидат.

Биографски податоци

Соња Стојменска-Елзесер (2.9.1963) работи како виш научен соработник во Институтот за македонска литература во Скопје, во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност. Дипломирала на групата за општа и компаративна книжевност при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (7.7.1986). На истиот Факултет го одбрала магистерскиот труд *Теориско-мешодолошкиџе начела на Михаил Бахџин* (13.10.1995) и докторската дисертација на тема *Лудисџички џосџаџки во современиџи расказ* (8.1.2003).

Во Институтот за македонска литература е примена како стажант-приправник во 1988 година во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност. Во 1989 г. е избрана за помлад асистент, а во 1996 г. за асистент во Одделението. Во периодот 1997-2000 работела како лектор по македонски јазик и литература на Карловиот универзитет во Прага, Република Чешка. Во 2003 г. е избрана за научен соработник, а на 14.3.2006 за виш научен соработник во истото Одделение.

Има учествувано на повеќе значајни научни собири во земјата и во странство, меѓу кои се издвојуваат научните собири во организација на МАНУ, на Институтот за македонска литература и научните конференции во рамките на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, како и повеќе компаратистички и славистички собири одржани во Чешка, Словачка, Унгарија, Бугарија, Италија, Холандија, Полска, Русија, Словенија, Литванија.

Во книжевно-научната периодика и во електронски списанија има објавено стотина прилози, а самата е еден од иницијаторите и приредувачите на компаратистичкото списание *Книжевен контекст*, во издание на Институтот за македонска литература. Била член на редакција и главен уредник (2007) на списанието *Сџекар*, што го објавува Институтот за македонска литература.

Книжевно-научните трудови и статии на Стојменска-Елзесер се однесуваат на проблематиката на книжевната компаратистика и книжевната теорија, а со посебен интерес ги проследуваат и темите од книжевната славистика, посебно од областа на македонско-руските и македонско-чешките книжевни врски.

Член е на: Друштвото за компаративна книжевност на Македонија (а во периодот 2005-2008 и негов претседател), Меѓународната асоцијација за компаративна книжевност, Друштвото на писателите на Македонија, Националниот славистички комитет на Македонија, Извршниот одбор на Европската мрежа за компаративна книжевност, Сојузот на друштвата за македонски јазик, како и член на организациски одбори на повеќе научни собири и др.

Автор е на книгите: *Пулсирачка филологија* (1997), *Иројис: есеи за книжевниот лудизам* (2004), *Споредбена славистика* (2005), *Гризни ѓо јаболкојо: антологија на македонската еројска проза* (2006), *Компаративна книжевност (хрестоматија од едисијата Теорија на групата)* (2007), *Еквилибриум/Equilibrium* (2009). Го подготвила и го напишала предговорот за изборот од поезијата на Богомил Ѓузел, *Осироз на којно* (едиција 130 тома македонска книжевност) (2008), а коавтор е и на учебник за изборен предмет во реформираното гимназиско образование *Компаративна книжевност* (2004).

Од вработувањето до денес има учествувано во следниве проекти на Институтот со конкретни проектни теми:

1. Повеќегодишен проект за подготвување базична граѓа за *Историја на македонската литература* – „Македонската книжевна наука - монографски публикации, 1945-1989“ (1989); „Преглед на поважните контакти меѓу македонската и руската култура во текот на 19 век и првата половина на 20 век“ (1990); „Библиографска граѓа за комплетирање на компаративниот дел од историјата на теми: „Македонско-грчки и грчко-македонски книжевни врски“ и „Присуството на македонската литература во Полска и Чешко-Словачка“ (1991).
2. *Проникнувања помеѓу македонската и свешката литература* – „Раскажувачката техника кај Чехов и кај Конески“ (1992), „Мајаковски, Есенин, Блок - влијанија во македонската поезија“ (1993) и „Руската постоктомвриска проза и македонскиот роман“ (1994).
3. *Критичките модели во македонската литература во свешката на свешката книжевно-теоретска мисла* – „Структуралистичката парадигма и македонската книжевна критика“ (1995); „Ориентација кон поетиката во македонската книжевна критика во допир со искуствата на руските формалисти“ (1996) и „Компаратистичка тенденција во македонската книжевна критика“ (1997).
4. *Имаологија – сликата на Другојо во современата македонска литература* – „Сликата на словенството и на другите словенски народи во македонската проза и драма“ (1999-2002).
5. *Македонскиот современ расказ во балкански контекст* – „Раскази во спрега (врз примери од балканските литератури)“ (2003)
6. *Реално и имаинарно* - „Апокриф, мистификација – употреба на документот во фикцијата“ (2003)

Од последниот избор до денес учествува во проектите:

7. *Книжевни просјори – „нашејо“ и „шубјојо“ во македонската современа литература и култура – „Уметничкиот патопис во македонската современа литература“ (2004-2006)*
8. *Интеркултурна историја на македонската литература (2009-2011)*
9. *Титолоџија на романој – македонскиот митолоџиски роман (2010-2012)*
и го раководи проектот:
10. *Книжевна компаративистика – состојби и перспективи (2010-2011).*
Била вклучена и во проектите:
11. *Балканската слика на свејој, МАНУ и ПАН, (2005-2006) и*
12. *Критичко издание на делојо на Блаже Конески, МАНУ (2008).*

Во периодот од последниот избор до денес, Стојменска-Елзесер учествувала на повеќе научни конференции, конгреси, симпозиуми и работилници, од кои осум се меѓународни собири одржани во разни европски земји. Исто така, активно била вклучена во книжевниот живот на Македонија преку десетина промоции на изданија и книжевни трибини во неколку градови низ Македонија (Куманово, Радовиш, Штип, Струга, Битола).

По започнувањето со работа на постдипломските интердисциплинарни културолошки студии во книжевноста во Институтот за македонска литература, Стојменска-Елзесер се вклучува во наставата со партиципација на задолжителниот предмет *литературајо во европски културолошки контекст* и со изборниот предмет *феноменот на истражувањето*.

Во мигот на овој избор, таа е актуелен раководител на проектот *Книжевна компаративистика – состојби и перспективи (2010-2011)*, учествува уште во два други институтски проекти и е претседател на Организацискиот одбор на Меѓународниот конгрес на европската мрежа за компаративна книжевност *Книжевни дислокации (Скопје-Охрид, 1-3.9.2011)*. Активна е и во сите други организациони активности на Институтот за македонска литература. Исто така е главен и одговорен уредник на списанието за компаративна книжевност и културолошки истражувања, *Контекст*, што го публикува Институтот за македонска литература.

Извештај за избор во научно звање (прилог: Образец кон извештајот)

Во периодот од последниот избор до денес, кандидатката д-р Соња Стојменска-Елзесер со покажаната активност во научноистражувачката, наставно-научната, стручно-апликативната и организационо-развојната дејност повеќе од двојно го надминува бројот на бодови предвидени како услов за избор во научно звање.

Како што може да се види во приложениот образец, во периодот од 2005 до 2010 таа објавила пет книги и еден учебник кои ги покажуваат основните координати на нејзиниот научен интерес, насочен првенствено кон компаративната книжевност како субдисциплина на науката за книжевност. Книгата *Споредбена славистика*, Скопје: Институт за македонска литература, 2005, претставува израз на една уште посспецифична научна сфера на интерес во рамките на компаратистиката, а тоа е компаративното проучување на книжевностите на словенските народи, односно култури. Научните трудови што ја сочинуваат оваа книга кореспондираат со активното учество на Стојменска-Елзесер во организационите активности околу одржувањето на Меѓународниот славистички конгрес во Охрид, 2008 година и неговата реализација (таа била член на Организациониот одбор, организатор на Тематски блок посветен на истата проблематика и учесник со реферат). Трудовите објавени во оваа книга ги апострофираат и усилбите на авторката за проследување на релациите помеѓу македонската, од една, и руската и чешката култура, од друга страна.

Со книгата *Гризни го ја болкојшо: анџолоџија на македонската еројска проза*, Скопје: Магор, 2006, Стојменска-Елзесер се претставува како антологичар на еден мошне провокативен сегмент од современата македонска книжевна продукција – еротското писмо. Суптилно одбраните фрагменти од романи и расказите од наши писатели се коментирани со предговор кој изборот го прави употреблив за понатамошни стручни продлабочувања на проблематиката, но истовремено ја упатува и пошироката читателска публика во спецификите на еротската проза. Читанката *Комџарашивна книжевност* (хрестоматија од едицијата *Теории на грџосија*), Скопје: ЕвроБалкан Пресс; Менора, 2007, е исклучително значаен проект на Стојменска-Елзесер. Овој том, оваа книга, е сегмент од поширок проект „Теории на другоста“, преку кој на македонската академска јавност ѝ се презентираат значајни текстови од одредени научни сфери, кои по својата содржина се вклопуваат во концептот на спознавање на другоста и толеранција на другоста на сите нивоа: раса, пол/род, националност, етнос. Читанката подготвена од Стојменска-Елзесер е одобрена на анонимен конкурс и по препорака на рецензент од странство (во случајов, Светлана Слапшак, чија рецензија делумно е објавена на корицата на изданието), што потврдува дека станува збор за висок степен на информираност и компетентност на приредувачот. Сондажите покажуваат дека овој надстандарден универзитетски учебник се користи во наставата на повеќе факултети и особено на постдипломските студии во нашата држава. Во еден од најзначајните издавачки проекти кај нас во последниве неколку години – едицијата 130 тома македонска книжевност, Стојменска-Елзесер учествува како приредувач на изборот од поезијата на поетот Богомил Ѓузел: *Осџров на којно* (Избор од поезијата на Богомол Ѓузел со предговор, едиција: 130 тома македонска книжевност, и во превод на англиски јазик), Битола: Микена, 2008. Во својата најнова книга *Еквилибриум/Equilibrium*, Скопје: Институт за македонска литература, 2009, Стојменска-Елзесер ги презентира двојазично (на македонски и на англиски јазик) своите проследувања на македонската книжевност и наука за книжевност со тоа остварувајќи непобитно важна релација и со читатели-странци. На тој начин таа дава придонес кон афирмацијата на вредностите и спецификите на македонската литература и пред читатели кои не се од македонско говорно подрачје.

Во слични насоки се и заложбите на Стојменска-Елзесер при нејзините бројни настапи на научни собири и конференции во земјата и во странство (Холандија, Полска, Словенија, Литванија, Словачка, Русија), на кои во рамки на дискусиите по поставени теми, таа речиси секогаш како апликативен материјал ги истакнува творечките дострели од македонската книжевност. Рефератите со кои таа настапувала можат да се групираат во следниве проблемски подрачја: теорија и практика на компаратистиката, интермедијалност, особено релацијата филм-литература, просторноста и литературата (паатописноста), урбаната култура, факторот читател и судбината на читањето и други. Во домашната културна средина, пак, видлива е ангажираноста на Стојменска-Елзесер во едуцирањето на подмладокот во сферата на книжевноста, и тоа како преку подготовка на учебникот за средно образование *Комџарашивна книжевност* (учебник за IV година на реформираното гимназиско образование – изборен предмет), Скопје: Просветно дело, 2004, така и преку директното учество во реализацијата на натпреварите по македонски јазик и литература на државно ниво. За одбележување е и нејзината континуирана активност во рамките на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура како учесник на научните дискусии и како изведувач на посебни и на блок предавања од областа на македонската современа литература.

Влогот во културниот живот на Македонија на С.Стојменска-Елзесер се согледува и преку бројни учества во разни трибини и промоции организирани од Институтот за македонска литература, но и од Друштвото на писателите и од многу издавачки куќи во нашата земја (би ги посочиле, на пример, промоциите на книги од Блаже Ристовски, Владимир Мартиновски, Ристо Лазаров), како и трибините посветени на состојбата со книжевната критика, на поетите Кочо Рацин, Ацо Караманов, вечер посветена на футуризмот и други манифестации поврзани со книжевниот живот.

Во текот на целиот работен ангажман во Институтот за македонска литература, Соња Стојменска-Елзесер била вклучена во повеќе од десет проекти, и како учесник и како раководител (*Книжевна компаративистика – состојби и перспективи*) (2010-2011). Научната компонента на дејноста на кандидатката е збогатена и со дидактичка компонента, која најмногу доаѓа до израз со нејзиното учество во наставата на постдипломските културолошки студии во организација на Институтот за македонска литература, во кои е вклучена како предавач на еден од задолжителните (литературата во европски контекст) и на еден избран предмет (феноменот патописност). Од посебен интерес е актуелниот ангажман на кандидатката како главен и одговорен уредник на списанието *Книжевен контекст*, кое во своето осмо издание прераснува во меѓународно списание *Контекст*, специјализирано за компаративни и културолошки истражувања и кое се печати на македонски и на англиски јазик. Стојменска-Елзесер во моментов членува во повеќе национални и меѓународни асоцијации и како член на Извршниот одбор на Европската мрежа за компаративна книжевност е ангажирана како координатор и претседател на Организациониот одбор на 4-тиот Конгрес на оваа Мрежа, кој ќе се одржи во Македонија и на кој се очекува да земат учество над сто книжевни истражувачи и културолози од земјава и од странство.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното, поткрепено со прецизна и потврдена фактографија, произлегува заклучокот дека д-р Соња Стојменска – Елзесер е научник од формат со свое важно и значајно место во доменот на теоријата на литературата, компаративната книжевност и славистиката. Нејзините научни трудови, објавени во посебни книги или како студии, анализи и коментари презентирани во периодичните изданија, во зборници и други публикации, сведочат за висок степен на научна подготвеност за соочување со секогаш актуелните и сложени прашања што се предмет на книжевната наука. Резултатите од научните истражувања на д-р Соња Стојменска – Елзесер во оваа смисла претставуваат драгоцен придонес во расветлувањето на низа сегменти од предметната проблематика и во утврдувањето на сознанија кои се јавуваат како релевантен фундамент и репер за натамошен развој на книжевната наука во областа која е нејзина потесна специјалност.

Ни претставува чест и задоволство што имаме можност на Советот на Институтот за македонска литература да му предложиме д-р Соња Стојменска – Елзесер да биде избрана во звањето научен советник во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност.

Рецензентска комисија

1. Д-р Веле Смилевски, научен советник, с.р.
2. Д-р Александар Прокопиев, научен советник, с.р.
3. Д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, научен советник,
с.р.

	<p>„Poznamka k jednomu venovaniu“, <i>Od teorie jazyka k praxi komunikace</i>, Pedagogicka fakulta Jihoceske univerzity v Ceskych Budejovicich, 2007.</p> <p>„Poznamka k jednomu venovaniu“, <i>ACTA NITRIENSIAE</i>, Nitra: Filozoficka fakulta, 2007.</p> <p>„Тенденции на лудизам и прагматизам во македонската проза“, <i>Филолошки бележки</i> 5, Вол. 2, Скопје-Перм-Љубљана-Загреб, 2007, стр. 86-99.</p> <p>„Эротика в современной македонской прозе“, <i>Мировая литература в контексте культуры</i>, Перм.гос.ун-т. – Перм, 2008б стр. 122-124.</p> <p>„Интертекстна преплитања у причама Оливере Корвезирске“, Панчево: <i>Свеске</i>, број 90 (декември 2008)</p> <p>„Does Macedonian Literature Belong More to a Balkan, a Slavic, or an European Space?, <i>Studi Slavistici VI</i>, Firenze: Firenze University Press, 2009.</p> <p>„The Urban Landscape in Macedonian Literature in the Context of the Centre-Periphery Discussion“, <i>Od teorie jazyka k praxi komunikace IV.</i>, Pedagogicka fakulta Jihoceske univerzity v Ceskych Budejovicich, Ceske Budejovice, 2010, стр. 87-93.</p>	6 6 6 6 6 6
6	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание</p> <p>„Неколку раскази со експлицитна интертекстуалност“, <i>Спектар</i> 47, 2006, стр. 53-60.</p> <p><u>Spinoza and Lou Andreas-Salomé as Cultural Icons/ Спиноза и Лу Андреас-Саломе како културни икони, електронско списание <i>Mirage/Мираж</i> 15, јули 2006.</u></p> <p>„Компаративни истражувања во сферата на фолклористиката“, <i>Книжевен контекст</i> 6, 2007, стр. 63-68.</p> <p><u>Macedonian Biography-fictions in Relation with Hollywood Biopic/Македонските биографички во релација со холивудскиот бајопик, електронско списание <i>Mirage/Мираж</i> број 19, декември 2008.</u></p> <p>„Актуелни аспекти на компаративната книжевност“, <i>Прилози: Зборник на трудови во чест на академик Милан Ѓурчинов</i>, Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2008-2009, стр.381-389.</p>	4 4 4 4

	„Стихови на светлината (по повод навршувањето седум децении од објавата на стихозбирката <i>Бели муѝри</i> од Кочо Рацин)“, <i>Литературен збор 4-6</i> , Скопје, 2009, стр. 77-81.	4
	<u>The Urban Landscape in Macedonian Literature in the Context of the Centre-Periphery Discussion/Урбаниот пејсаж во македонската литература во контекст на дискусијата на тема центар- периферија</u> , електронско списание <i>Mirage/Мираж</i> број 22, декември 2009.	4
8	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
	„Сликата на светот во македонската патописна литература“, <i>Балканската слика на свеѝоѝ</i> , Зборник од меѓународна научна работилница, Скопје: МАНУ, 2006.	2
	„Феноменот циклус раскази во македонската литература“, <i>Македонскиот расказ</i> , Зборник на трудови, Скопје: ИМЛ, 2007, стр. 109-116.	2
	“Kaj pomeni studirati primerjalno knjizevnost v Makedoniji? (What Does It Mean to Study Comparative Literature in Macedonia)”, <i>Primerjalna knjizevnost v 20. stoletju in Anton Ocvirk. / Comparative Literature in the 20th Century and Anton Ocvirk</i> . Ljubljana: Zalozba ZRC, 2008, стр. 267-273.	3
	„Комплексниот поетски свет на Богомил Ѓузел“, Зборник од Меѓународниот македонистички собир, Охрид, 29 август – 1 септември 2008.	2
	„Предизвиците на компаративното проучување на словенските литератури“, <i>Зборник на трудови од XIV меѓународен конгрес на слависти</i> , Скопје, 2008.	2
	„Македонските биографички во релација со холивудскиот бајоѝк (biopic) <i>Зборник на трудови од XIV научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура</i> , 2008.	2
	„Метаморфозата како (книжевна) игра“, <i>Метаморфози и меташексѝови</i> , Зборник на трудови од Научната работилница одржана на 11.5.2007, Друштво за компаративна книжевност на Македонија и Друштво на класични филолози, 2008, стр.103-111.	2
	„Еротизмот во македонската проза“, Зборник од меѓународен симпозиум „Развитокот на македонската литература“, по повод 25-годишнината од постоењето на ИМЛ-Скопје одржан 2006, 2010 (во печат).	2

	<p>„Литературата и филмот – дел од колективната меморија (врз примерот на „Табакерата“ од Ѓ. Абаџиев), Зборник на трудови од Научната конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, 2010 (во печат).</p> <p>„Патописот како интермедијална авантура“, Зборник од научната работилница <i>Одисеи</i>, Зборник на трудови од Научната работилница одржана на 1.6.2009, Друштво за компаративна книжевност на Македонија и Друштво на класични филолози, 2010 (во печат).</p> <p>„Украинските книжевни митови во македонската духовна средина“, Зборник од Македонско-украинска научна конференција одржана во Штип, 1-3. 10. 2010 (во печат).</p>	2 2 2
9	<p>Прегледен напис во научно списание</p> <p>„Поетите на Украина“, <i>Синџези</i> 13, 2008, стр. 69-71.</p> <p>„За-ум за му-за (феноменот на заумноста кај руските футуристи)“, <i>Синџези</i> 15, 2009, стр. 80-81.</p> <p>„Стихови за ноќта, болката и песната (за Благој Самоников: <i>Тајниите свечености на пресушеното лејто</i>, Дијалог, 2009)“, <i>Синџези</i> 18, 2010, стр. 78-79.</p> <p>„Стихови за сите сетила“, Предговор кон Владимир Мартиновски: <i>Кварџејши</i>, Скопје: Кликер, 2010.</p> <p>„За поезијата на Ристо Лазаров (Беседа при доделувањето на <i>Книжевното жезло</i>, јули 2010)“, <i>Спожжер</i> (во печат).</p>	2 2 2 2 2
13	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат (усно)</p> <p>„<i>Spinoza and Lou Andreas-Salomé as Cultural Icons</i>/Спиноза и Лу Андерас Саломе како културни икони“, меѓународен научен собир <i>Technologies of Memory in the Arts/Технологиите на меморијата во уметностите</i> во Нијминген, Холандија, од 18 до 21 мај 2006.</p> <p>„The Implication of Theories of Otherness in the Inter-Slavonic Cultural Researching/Имликации на теориите за другоста во славистичките културолошки истражувања“, International Conference <i>The Horizons of Contemporary Literary Comparative Studies in Slavonic Countries/Хоризоните на современото компаративно истражување на словенските литератури</i>, Лович, Полска, 24-26 мај 2006.</p>	2 2

<p>„Еротизмот во македонската современа проза“, меѓународен научен собир <i>Развојот на македонската литература</i> во организација на Институтот за македонска литература, Ректорат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 25-26 октомври 2006.</p>	1,5
<p>„Социјалната и научната релевантност на компаративните проучувања“, научна конференција <i>Компаративни студии генес</i> по повод 25 години од основањето на Катедрата за општа и компаративна книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, 2006.</p>	1,5
<p>„What does it mean to study comparative literature in Macedonia?“ (<i>Што значи да се проучува компаративната книжевност во Македонија?</i>), научен собир <i>Comparative Literature in the 20th. Century; A Symposium Marking the 100th Anniversary of the Birth of Anton Ocvirk</i> (Компаративната литература во 20 век, по повод 100-годишнината од раѓањето на Антон Оцвирк), во организација на САЗУ, Љубљана, Словенија, 19 – 22 септември 2007.</p>	2
<p>„The Chalenges of Comparative Studies of Slavonic Literatures/Предизвиците на компаративното проучување на словенските литератури“, XIV Меѓународен славистички конгрес во Охрид, Р. Македонија, 10 - 16 септември 2008 година.</p>	1,5
<p>„Македонските биографички во релација со холивудскиот бајоџик (biopic), 35. Научна конференција на 41. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 25-26 август 2008.</p>	1,5
<p>„Комплексниот поетски свет на Богомил Ѓузел“, Меѓународен македонистички собир, Охрид, 29 август – 1 септември 2008.</p>	1,5
<p>„Метаморфозата како (книжевна) игра“, <i>Метаморфози и метатекстови</i>, научна работилница одржана на 11.5.2007, Друштво за компаративна книжевност на Македонија и Друштво на класични филолози.</p>	1,5
<p>„Патописот како интермедијална авантура“, научна работилница <i>Одисеи</i>, 1.6.2009, Друштво за компаративна книжевност на Македонија и Друштво на класични филолози.</p>	2
<p>„Европската култура од нејзината периферна перспектива“, на меѓународната научна конференција <i>Нови замислени заедници: Градење на идентитетот во Источна и Југоисточна Европа</i>, Братислава, Словачка, 13 - 17 мај 2009.</p>	2

	<p>„The Urban Landscape in Macedonia Literatura in the Context of the Center-Periphery Discusión"/„Урбаните пејсажи во македонската литература во контекст на дискусијата центар-периферија) на меѓународната научна конференција <i>Transformations of the European Landscape: Encounters Between the Self and the Other</i>, Вилњус, Литванија, 9 - 14 септември 2009.</p> <p>„Lake Ohrid and its Cities as Border Space of Ambiguities“ („Градовите на Охридското Езеро како граничен простор на амбигвитетот“), на меѓународната научна работилница <i>Border Cities: creative topographies (Гранични градови: креативни топографии)</i>, Вилњус, Литванија, 1 - 4 декември 2009.</p> <p>„Литературата и филмот - дел од колективната меморија (врз примерот на „Табакерата“ од Ѓорѓи Абаџиев), 43. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, јули 2010.</p> <p>„Украинските книжевни митови во македонската духовна средина“, Македонско-украинска научна конференција, МАНУ, НАНУ, Универзитет „Гоце Делчев“-Штип, Штип, 1-3.10.2010.</p> <p>„Активный читатель: между наивностью и перфекционизмом/ Активниот читател помеѓу наивноста и перфекционизмот“, Институт за славистика, Руска академија на науки, Москва, 23-24 ноември 2010.</p>	2 1,5 1,5 2
14	Одбранета докторска дисертација <i>Лудисџички постојайки во современиот расказ (8.1.2003)</i>	8
15	Одбранет магистерски труд <i>Теориско-методолошкие начела на Михаил Бахтин (13.10.1995)</i>	5
17	Раководител на научен проект <i>Книжевна компаративистика – соспојби и перспективи (2009-2011)</i>	4
19	Учесник во научен проект Книжевни простори – „нашето“ и „туѓото“ во македонската современа литература и култура (2004-2006) Типологија на книжевноста – македонскиот митопоетски роман (2010-2012) Интеркултурна историја на македонската литература (2009-2011)	2 2 2

22	Одржување на настава по задолжителен/изборен предмет Литературата во европски културолошки контекст (задолжителен) Феноменот патописност (изборен)	1
23	Настава во летни школи и работилници Циклус предавања во рамките на Курсот за македонска литература, 42. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 11 - 15 август 2009.	1
29	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура Патописот во македонскиот XIX век – Славчо Ковиловски, јуни 2010.	0,3
38	Основен школски или средношколски учебник Стојменска-Елзесер, С.; Миронска-Христовска, В.; Аврамовска, Н.; Георгиевска-Јаковлева, Л. <i>Компјаративна книжевност</i> (учебник за IV година на реформираното гимназиско образование – изборен предмет), Скопје: Просветно дело, 2004.	6
42	Рецензент на учебник за средно образование Рецензент за гимназиски учебник по македонски јазик и литература за немакедонски паралелки	0,5
43	Пакет материјали за одреден предмет Материјали за предметот <i>литература</i> во европски културолошки контекст	1
	В к у п н о	219,3
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ		
Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
47	Поглавје во книга „Октоподските пипалки на динамичкото тело на текстот“, во <i>Македонскиот есеј</i> (прир. Иван Цепаровски), од едицијата 130 тома македонска книжевност, Битола, Микена, 2008.	3
51	Учество во работата на комисији за државни натпревари Подготовка на тестови за државни натпревари по литература за средношколци во 2009 и 2010 година	2
52	Учество во промотивни активности на Институтот Промоција на книга на Иван Додовски во Битола, 2006 Промоција на книга на Блаже Ристовски во МАНУ, март 2010. Претставување на украинската поезија, СВП, Струга, 21-24 август 2008. Учество на трибината <i>Караманов – македонскиот Рембо</i> , Радовиш	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5

	Учество на трибината <i>70 години Бели муџри</i> во рамките на 46-тите Рацинови средби, Велес, 11 јуни 2009. Учество на трибината <i>Книжевната кришка денес</i> , Феникс, февруари 2010. Промоција на книга на Благој Самоников во Штип, 2009 Промоција на <i>Квартејти</i> од Владимир Мартиновски во Скопје, 2010. Промоција на <i>Квартејти</i> од Владимир Мартиновски во Штип, 2010. Промоција на <i>Квартејти</i> од Владимир Мартиновски во Куманово, 2010. Вечер посветена на футуризмот, 2010. Беседа по повод врачување на наградата <i>Книжевно жезло</i> на Ристо Лазаров во ДПМ, 2010. Презентација на проект во Рим, Италија, 23.05.2010.	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5
53	Член на национална жири-комисија Член на националното жири за македонската номинација за <i>Балканика 2006</i> .	1
55	Уредник на научно списание СЦИ/ЦА/останати <i>Спектар</i> <i>Книжевен контекст</i>	3 3
58	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир Зборник од научниот собир <i>Македонскиот расказ</i>	1
59	Претседател на организационен одбор на научен/стручен собир Собирот <i>Книжевни дислокации</i> , Охрид 1-3.9.2011	2
60	Член на организационен одбор на научен/стручен собир Член на Организацискиот одбор на научниот собир <i>Македонски расказ</i> , 2006 Член на Организацискиот одбор на Македонскиот славистички комитет Член на Организацискиот одбор на научната работилница „Метаморфози и метатекстови“, одржана на 11.5.2007, Друштво за компаративна книжевност на Македонија и Друштво на класични филолози	1 1 1
72	Член на Советот на Институтот (2006)	2
73	Член на институтска комисија Член на издавачки одбор Член на комисија за јавни набавки од 2009 Член на Комисија за евалуација на ИМЛ - Скопје од 2009 Член на работна група за изготвување нацрт-правилник за списанија на ИМЛ	0,5 0,5 0,5 0,5
74	Член на Комисија за избор во звање Избор на Гоце Смилевски	0,2
	Вкупно	28,7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	219,3
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	28,7
Вкупно	248

Рецензентска комисија

1. Д-р Веле Смилевски, научен советник, с.р.
2. Д-р Александар Прокопиев, научен советник, с.р.
3. Д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, научен советник, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА РЕДОВЕН ПРОФЕСОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ МАТЕМАТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.35/2008) и член 45 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии, на седницата одржана на 22.12.2010 година, донесе одлука бр. 02-3617/8 од 22.12.2010 година за формирање Рецензентска комисија за избор на наставник по група предмети од наставно-научната област математика во сите звања, а врз основа на конкурсот објавен во весникот „Дневник“ од 1. 12.2010 година, во состав:

1. д-р Петар Лазов, редовен професор на ФЕИТ во Скопје, претседател;
2. д-р Боро Пиперевски, редовен професор на ФЕИТ во Скопје, член;
3. д-р Марија Кујумчиева Николоска, редовен професор на ФЕИТ во Скопје, член.

На распишаниот конкурс се пријави само еден кандидат, д-р Анета Бучковска, вонреден професор на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, со пријава за избор во звањето редовен професор во наставно-научната област математика.

По прегледот на конкурсните материјали и по темелна анализа, чест ни е на Наставно-научниот совет на ФЕИТ да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Анета Л. Бучковска е родена на 15. 8.1964 година во Скопје, каде што завршила основно и средно образование. Студиите на насоката информатика на Природно-математичкиот факултет во Скопје ги завршила во 1987 година. Во текот на студиите била наградена како најдобар студент на Институтот за математика во учебната 1985/86. Како студент го претставувала Факултетот на повеќе државни средби. Дипломирала на тема од областа на теоријата на веројатноста и нејзината примена.

Овој нејзин интерес продолжува и понатаму, на потдипломските студии на Природно-математичкиот факултет во Скопје. На 25. И 1995 година го одбранила магистерскиот труд со наслов *Конвергенција на функција на распределба и карактеристична функција*, а на 1.12.2000 година, на Институтот за математика на Универзитетот во Нови Сад, ја одбранила и докторската дисертација со наслов *Хилбертова и билинеарна Хилбертова трансформација*, под менторство на акад. д-р Стеван Пилиповиќ.

По дипломирањето, од 1.10.1988 година се вработила како помлад асистент по математика на Институтот за математика и физика на Електротехничкиот факултет во Скопје. На 14.6.1995 била избрана за асистент по предметите од наставно-научната област математика на ЕТФ, во 1998 година е преизбрана во истото звање, на 12.9.2001 е избрана во звањето доцент, а на 26.6.2006 година е избрана во звањето вонреден професор. Како помлад асистент и асистент држела аудиториски вежби по предметите математика 1, математика 2, математика 3, математика 4 и математички методи во техниката, како и лабора-

ториски вежби по предметот математички методи во техниката. Како доцент и вонреден професор држела предавања по предметите математика 1, математика 2, линеарни трансформации, дискретна математика, веројатност и статистика, математички методи во техниката на студии од прв циклус (додипломски) и применета функционална анализа, случајни процеси, методи за анализа на податоци и Монте-Карло метод.

Член е на СММ, каде што во периодот 1996-97, и од 2002 до денес беше и е член на Управниот одбор. Од 2002 година е член на AMS (American Mathematical Society), а од 2005 година е член на ISAAC (International Society for Analysis, its Application and Computation). Активно го владее англискиот јазик.

2. НАСТАВНО-ПЕДАГОШКА АКТИВНОСТ

Од почетокот на својата наставно-педагошка дејност како помлад асистент, асистент, доцент и вонреден професор, д-р Анета Бучковска континуирано настојува да ја унапредува и осовременува наставата по математика на ФЕИТ. Во рамките на наставните задолженија, кандидатката има држено настава по предметите математика 1, математика 2, математика 3, математика 4, математички методи во техниката, формални јазици, линеарни трансформации, дискретна математика, веројатност и статистика и нумерички методи во електроенергетиката. На постдипломските студии на Факултетот за електротехника и информациски технологии, менторски ги одржува предметите: *методи за статистичка анализа на податоци и вејвлет-анализа*. На студиите на втор циклус, на насоката применета математика во областа на електротехниката ги држи предметите применета функционална анализа, случајни процеси, методи за анализа на податоци и Монте-Карло метод. Во овој период од изборот во звањето вонреден професор до денес е и визитинг-професор на Економскиот факултет во Прилеп при Универзитетот „Св. Климент Охридски“, на постдипломските студии по бизнис-администрација - MBA-менаџмент. Во соработка со останатите предметни наставници на ФЕИТ, активно учествувала во оформувањето и спроведувањето на предавањата и вежбите по сите предмети од наставната област математика.

Со својот педагошки пристап доста успешно им помага на студентите во нивните напори за полесно совладување на материјата. Своите обврски ги извршува одговорно и принципиелно и покажува солидни организаторски способности.

3. НАУЧНО-СТРУЧНА АКТИВНОСТ

Уште со одбраната на дипломската работа од областа на теоријата на веројатноста, д-р Анета Бучковска се определила за научноистражувачка работа во областа на теоријата на веројатноста, дистрибуциите и трансформациите.

Во досегашната научна и стручна активност, д-р Анета Бучковска има објавено и презентирано 18 научни и стручни трудови. До последниот избор, 15 трудови се рецензирани во рефератите за избор и реизбор на кандидатката во звањата помлад асистент и асистент, како и во рефератите за избор во доцент и вонреден професор (3 од нив [1], [2] и [3], се објавени во последните 5 години). По изборот за вонреден професор, има објавено уште 3 научни труда [4], [5] и [6], од кои 2 се презентирани на познати меѓународни научни собири.

СПИСОК НА НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ

1. Rechkoski N., **Buchkovska A.**, On an Example of Finitedimensional Algebras, *Македонски билтен*, бр. 18 (XLIV), 1994, (39-43), Скопје, Македонија.
2. **Бучковска Анета**, *Конвергенција на функции на распределба и карактеристични функции*, магистерски труд, Скопје, 1994.

3. С. Геговска Зајкова, Г. Трајковски, **А. Бучковска**, *Збирка решени задачи од математика I*, ГЗ Гоце Делчев, Скопје, 1996.
4. **Buckovska, A.**, Pilipovic, S., An Extension of Bilinear Hilbert Transform to Distributions, *Integral Transforms and Special Functions*, 2002, Vol. 13, 1-15.
5. **Buckovska, A.**, Pilipovic, S., Bilinear Hilbert Transform of Ultradistributions, *Integral Transforms and Special Functions*, 2002, Vol. 13, 211-221.
6. **Buckovska, A.**, Pilipovic, S., Linear and Bilinear Hilbert Transform, *Novi Sad J. Math.*, Vol. 31, No.1, 2001, 39-45.
7. **Buchkovska A.**, Bilinear Hilbert Transform in $G_{L^{p_1}} \times G_{L^{p_2}}$, *Математички билтен* бр. 24 (L), 2000, (77-84), Скопје, Македонија.
8. **Buchkovska, A.**, *Hilbertova i Bilinearna Hilbertova transformacija*, докторска дисертација, Нови Сад, 2000.
9. Lazov P., **Buchkovska A.**, About some Generalizations of Square Root Function and Applications, *Novi Sad Journal of Mathematics*, Vol.30, No.3, 2000, (69-82).
10. Saneva K., **Buchkovska A.**, Asymptotic Behaviour of the Distributional Wavelet Transform at 0, *Mathematica Balkanica*, Vol.18, 2004, (437-441).
11. **Buckovska A.**, An Extension of Trilinear Hilbert Transform, *Bulletin T.CXXIII de l'Academie Serbe des Sciences et des Arts- 2002, Classe des Sciences mathematiques et naturelles, Sciences mathematiques*, No 27, 69-77.
12. [1] **Buckovska A.**, Pilipovic S., Vukovic M., Inversion Theorem for Bilinear Hilbert Transform, "*Integral Transforms and Special Functions*", 19, 5, 2008, 317-325.
13. [3] Saneva K., **Buchkovska A.**, Asymptotic Expansion of Distributional Wavelet Transform, "*Integral Transforms and Special Functions*", 17, 2-3, 2006, 85-91.
14. Saneva K., **Buchkovska A.**, S-asymptotic and S-asymptotic Expansion of Distributional Wavelet Transform, Proceedings of the 5th International ISAAC Congress, 399-405, 2005.
15. [2] Saneva K., **Buchkovska A.**, Tauberian Theorems for Distributional wavelet Transform, *Integral Transforms and Special Functions* 18, 5, 2007, 359-368.
16. [4] Ivica Dimitrovski, Gorgi Kakasevski, **Aneta Buckovska**, Suzana Loskovska and Bozidar Proevski: "Grid Enabled Computer Vision System for Measuring Traffic Parameters", Advances and Innovations in Systems, Computing Sciences and Software Engineering, Springer Netherlands, ed. Khaled Elleithy, Springer, 2007, ISBN 987-1-4020-6263-6.
17. [5] G. Kakasevski, I. Dimitrovski, **A. Buckovska**, S. Loskovska, Grid enabled system for image gathering, analyzing, retrieval and processing, Proceedings of the VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, I6-4.
18. [6] I. Dimitrovski, **A. Buckovska**, S. Loskovska, G. Kakasevski, Image Clustering, Proceedings of the VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, I6-5.

АНАЛИЗА НА ТРУДОВИТЕ ПО ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР

12. [1] **Buckovska A.**, Pilipovic S., Vukovic M., Inversion Theorem for Bilinear Hilbert Transform.

Во овој труд се докажува апроксимативно резултат за билинеарната Хилбертова трансформација, кој потоа се користи за докажување на инверзната теорема за билинеарната Хилбертова трансформација во најопшт случај. За докажување на оваа теорема, претходно во трудот се анализираат и се докажуваат нови резултати за лебеговите точки.

13. [3] Saneva K., **Buchkovska A.**, Asymptotic Expansion of Distributional Wavelet Transform.

Во овој труд, поимите квазиасимптотско однесување и квазиасимптотски развој на дистрибуции во 0^+ се проширени. Дефинирани се поимите: квазиасимптотско однесување и квазиасимптотски развој во $x_0^+ > 0$, $x_0 > 0$ на дистрибуции од $S_{x_0}^{\prime}(R)$ и применети на дистрибутивната вејвлет-трансформација. Испитано е обичното асимптотско однесување во 0^+ на вејвлет-трансформацијата $W_g f(b, a)$ во однос на променливата a . Исто така, и асимптотскиот развој во 0^+ на вејвлет-трансформација $W_g f(b, a)$ во однос на двете променливи е анализиран, како и само во однос на променливата a за дистрибуции од просторите $S_+^{\prime}(R)$ и $S_{g^+}^{\prime}(R)$. Притоа се претпоставува квазиасимптотски развој на дистрибуцијата f во 0^+ и b^+ , соодветно. Трудот е прифатен за печатење во *Integral Transforms and Special Functions* и е презентираан на меѓународен научен собир.

15. [2] Saneva K., Buchkovska A., Tauberian Theorems for Distributional wavelet Transform.

Во овој труд се докажани неколку Тауберови теореми за дистрибутивна вејвлет-трансформација. Дефинирани се услови над кои од обичното асимптотско однесување на вејвлет-трансформацијата $W_g f(b, a)$ во нула, во однос на променливите a и b следува квазиасимптотско однесување на дистрибуцијата $f \in S^{\prime}(R)$ во нула. Исто така, дадени се доволни услови над кои од обичното асимптотско однесување на вејвлет-трансформацијата $W_g f(b, a)$ во бесконечност, во однос на променливата b следува S-асимптотика на дистрибуцијата $f \in S^{\prime}(R)$ во бесконечност. Инверзната формула за вејвлет-трансформација за функција од $L^2(R)$ е проширена над дистрибутивниот простор D'_{L^2} и применета за испитување на S-асимптотиката во бесконечност на дистрибуцијата $f \in D'_{L^2}$. Докажано е дека $f \in D'_{L^2}$ има S-асимптотика во бесконечност еднаква на нула ако нејзината вејвлет-трансформација има S-асимптотика во бесконечност во однос на променливата.

16. [4] Ivica Dimitrovski, Gorgi Kakasevski, Aneta Buckovska, Suzana Loskovska and Bozidar Proevski: "Grid Enabled Computer Vision System for Measuring Traffic Parameters", *Advances and Innovations in Systems, Computing Sciences and Software Engineering*, ed. Khaled Elleithy, Springer, 2007, ISBN 987-1-4020-6263-6.

Во оваа статија е развиен систем за автоматско следење на брзината на возилата и детектирање на сообраќајни несреќи на автопат. Системот е имплементиран во GRID-околина. GRID-околината овозможува складирање на огромни количества на информации како и паралелно процесирање на податоците добиени од камерите кои се поставени на автопатот. Користејќи ја CEE GRID-инфраструктурата авторите, прикажуваат експериментални резултати со што ја потврдуваат практичната примена на имплементираниот систем.

17. [5] G. Kakasevski, I. Dimitrovski, A. Buckovska, S. Loskovska, Grid enabled system for image gathering, analyzing, retrieval and processing, *Proceedings of the VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, I6-4*.

Авторите предлагаат GRID-ифициран систем за автоматско собирање, складирање, анализирање и пребарување на слики. Анализата на сликите се изведува со дескрипторите од MPEG 7-стандардот. Генерирањето на дескрипторите се извршува

преку гريد-инфраструктура која овозможува паралелно процесирање на голем број слики. Системот е достапен преку web-интерфејс кој нуди пребарување на слики со задавање на примерок слика. Експерименталните резултати покажуваат дека системот е скалабилен со добри перформанси при пребарувањето.

18. [6] I. Dimitrovski, A. Buckovska, S. Loskovska, G. Kakasevski, Image Clustering, Proceedings of the VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, 16-5.

Во оваа статија авторите предлагаат алгоритам за кластерирање на слики со користење на k-меанс алгоритамот за кластерирање и неколку глобални дескриптори за опишување на визуелната информација присутна во сликата. Предложениот алгоритам е евалуиран на база на слики групирани во 10 класи. Направените експерименти покажуваат дека системот има високи перформанси и може лесно да се интегрира и да се искористи во систем за содржинско базирано пребарување на слики како прва фаза со што значително би се намалило потребното време на пребарување.

Во изминатиот петгодишен период, д-р Анета Бучковска учествувала со свои трудови и трудови изработени со своите соработници, [7], [8], на познати научни собири.

Д-р Анета Бучковска била учесник во следниве научноистражувачки проекти финансирани од Министерството за образование и наука:

1. Прилог кон теоријата на диференцијалните, интегралните и диференциите равенки и нивна примена, 1988-1991;
2. Математичка анализа и нејзина примена, 1994 -1997;
3. Развивање на методи за решавање на математички проблеми во физиката и техничките науки, 2000 - 2003;
4. Дистрибуции, трансформации и мали бранови и нивна примена, раководител, 2001-2004;
5. Математичка анализа со посебен осврт на операторско сметање и примена, 2003-2006.

Учествувала и во следниве меѓународни проекти:

1. **South Eastern European GRid-enabled eInfrastructure Development for science-SEEGRID-SCI, SEVENTH FRAMEWORK PROGRAM, Combination of Integrated project and Specific Support Action**, како национален проект-координатор, 2008-2010.
2. **South Eastern European GRid-enabled eInfrastructure Development 2 - SEE-GRID2, SIXTH FRAMEWORK PROGRAM, Specific Support Action** - како национален проект- координатор, 2006-2008;
3. **Advanced Mathematics**, CEEPUS мрежа, координатор за Македонија, 2006-2008;
4. **ICT-WEB-PROMS**, FP7, ICT, support action, 2009-2010, национален проект-координатор;
5. **GRID enabled e-infrastructure in KOSOVO**, ASO, 2009, учесник.
6. **EGI-Inspire**, FP7, INFRA, 2010-2014, учесник

Стручната активност на кандидатката д-р Анета Бучковска е доста забележителна во активностите на Сојузот на математичари на Македонија (СММ). Во периодот од 2003 до денес е потпретседател на Управниот одбор на СММ. Активно учествувала во организацијата и реализацијата на Четвртиот конгрес на математичарите на Македонија, одржан во Струга во 2009 година, како член на Организациониот одбор.

4. ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ

Кандидатката д-р Анета Бучковска била бирана на повеќе функции, од кои позначајни се:

- 2001-2004, продекан за наука и меѓународна соработка на Електротехничкиот факултет;
- 2004 -2008, продекан за наука и меѓународна соработка на Електротехничкиот факултет;
- 2004-2008, претседател на Комисијата за соработка со универзитетите во земјата и странство, Ректорат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје;
- 2005-2006, член на Советот за наука, Министерство за образование и наука на РМ;
- од 2005 до денес, член на Управниот одбор на МАРНет;
- од 2005 до денес, член на Советот на ИТ-експерти на МАСИТ.

5. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од сето понапред изнесено можеме да заклучиме дека кандидатката д-р Анета Бучковска е оформен учесник во наставниот процес за предметите од наставно-научната област математика на ФЕИТ и одговорно и успешно ги вршела сите обврски од наставната дејност. Исто така постигнала забележителни резултати и во својата научноистражувачка работа, со верификација на свои оригинални резултати, со објавени научни трудови во реномирани светски научни списанија и преку учество со свои трудови на познати меѓународни научни собири.

Затоа имаме чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, кандидатката д-р Анета Бучковска да биде избрана во звањето РЕДОВЕН ПРОФЕСОР во наставно-научната област математика на ФЕИТ во Скопје.

Датум: 29.12.2010

Рецензентска комисија

1. Д-р Петар Лазов, редовен професор на ФЕИТ во Скопје, претседател, с.р.
2. Д-р Боро Пиперевски, редовен професор на ФЕИТ во Скопје, член, с.р.
3. Д-р Марија Кујумџиева Николоска, редовен професор на ФЕИТ во Скопје, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Анета Лазар Бучковска

Институција: Факултет за електротехника и информациски
технологии - Скопје

Научна област: математика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

	Назив на активностa	Поени
1	Одржување на настава (прв циклус студии)	38,4
	- Математика 1 (3 ч.), зимски 2006/07	1,8
	- Веројатност и статистика (3 ч) 2006/07	1,8
	- Математика 2 (3 ч.), летен 2006/07	1,8
	- Дискретна математика (4 ч.), летен 2006/07	2,4
	- Математика 1 (3 ч.), зимски 2007/08	1,8
	- Веројатност и статистика (3 ч) зимски 2007/08	1,8
	- Математика 2 (3 ч.), летен 2007/08	1,8
	- Дискретна математика (4 ч), летен 2007/08	2,4
	- Математика 1 (3 ч.), зимски 2008/09	1,8
	- Веројатност и статистика (3 ч), зимски 2008/09	1,8
	- Линеарни трансформации (3 ч), зимски 2008/09	1,8
	- Математика 2 (3 ч.), летен 2008/09	1,8
	- Дискретна математика (4 ч.), летен 2008/09	2,4
	- Веројатност и статистика (3 ч.), зимски 2009/10	1,8
	- Линеарни трансформации (3 ч.), зимски 2009/10	1,8
	- Дискретна математика - ИКИ (3 ч.), летен 2009/10	1,8
	- Дискретна математика - ИНФО (4 ч.), летен 2009/10	2,4
	- Математика 1 (3 ч.), зимски 2010/11	1,8
	- Веројатност и статистика (3 ч.) зимски 2010/11	1,8
	- Линеарни трансформации (3 ч.), зимски 2010/11	1,8
2	Одржување на вежби (прв циклус студии)	
3	Одржување на консултации (прв циклус студии)	5,874
	- зимски 2006/07 (483 студенти) и летен 2006/07 (184 студенти)	1,334
	- зимски 2007/08 (475 студенти) и летен 2007/08 (176 студенти)	1,302
	- зимски 2008/09 (538 студенти) и летен 2008/09 (187 студенти)	1,45
	- зимски 2009/10 (346 студенти) и летен 2009/10 (188 студенти)	1,068
	- зимски 2010/11 (360 студенти)	0,72
4	Одржување на настава (втор циклус студии)	22,185
	- Применета функционална анализа (3 ч.), зимски 2008/09	2,25
	- Случајни процеси (3 ч.), зимски 2008/09	2,25
	- Методи за статистичка анализа на податоци (3 ч.), летен 2008/09	1,125
	- Монте-Карло метод (3 ч.), летен 2008/09	2,25
	- Управување со информациски технологии (постдипломски студии - Економски факултет, Прилеп)	1,125
	- консултации (15 студенти)	0,03
	- Применета функционална анализа (3 ч.), зимски 2009/10	2,25
	- Случајни процеси (3 ч.), зимски 2009/10	2,25
	- Управување со информациски технологии (постдипломски студии - Економски факултет, Прилеп)	1,125
	- консултации (12 студенти)	0,024

	- Применета функционална анализа (3 ч.), зимски 2010/11	2,25
	- Случајни процеси (3 ч.), зимски 2008/09	2,25
	- консултации (3 студенти)	0,006
5	Настава во летни школи и работилници	4,5
	Раководител, работилница: "FP7 - Opportunities to Participate in European Research - Training, Coaching and Mentoring for Successful Proposals", УКИМ, мај 2011,	1,5
	Раководител, работилница: "How to successfully participate in FP7 – ICT Projects", Стопанска комора, септември 2009,	1,5
	Раководител, работилница: "Training and networking for WB-EU research cooperation in ICT for e-Government", Aleksandar Palas, април, 2010.	1,5
6	Ментор на дипломска работа (11)	2,2
7	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (2)	1
8	Рецензент на универзитетски учебник (1)	1
	- Диференцијално сметање, Н. Туневски, Б. Јолевска-Туневска	
9	Пакет материјали за одреден предмет – математика 1, веројатност и статистика	2
	ВКУПНО	77,159

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

	Назив на активноста	Поени
1	Национален координатор на меѓународен научен проект	24
	- South Eastern European GRid-enabled eInfrastructure Development 2 - SEE-GRID2, SIXTH FRAMEWORK PROGRAM, Specific Support Action - 031775, 2006-2008.	6
	- South Eastern European GRid-enabled eInfrastructure Development for Science- SEEGRID-SCI, SEVENTH FRAMEWORK PROGRAM, Combination of Collaborative Project and Coordination and Support Action - 211338, 2008-2010.	6
	- ICT-WEB-PROMS - Promoting ICT cooperation opportunities and policy dialogue with the Western Balkan countries, FP7 ICT, Contract No 231549, 2009-2010.	6
	- Advanced Mathematics, CEEPUS network, 2006-2008.	6
2	Учесник во меѓународен научен проект	10
	- European Grid Initiative: Integrated Sustainable Pan-European Infrastructure for Researchers in Europe (EGI-InSPIRE), FP7-INFRA-2010-1.2.1.1 and 1.2.1.2, 2010-2013	5
	- Grid Enabled e-Infrastructures in Kosovo, ASO, 2008	5
3	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	19,206
	[1] A. Buckovska, S. Pilipovic, M. Vukovic, " Inversion Theorem for bilinear Hilbert transform ", <i>Integral Transforms and Special Functions</i> , 19, 5, 2008, 317 – 325.	6,564
	[2] K. Saneva, A. Buchkovska, " Tauberian theorems for distributional wavelet transform", <i>Integral Transforms and Special Functions</i> , 18, 5, 2007, 359-368.	6,321
	[3] K. Saneva, A. Buchkovska, " Asymptotic expansion of distributional wavelet transform", <i>Integral Transforms and Special Functions</i> , 17, 2-3, 2006, 85-91.	6,321
4	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	1,8
	[4] Ivica Dimitrovski, Gorgi Kakasevski, Aneta Buckovska, Suzana Loskovska and Bozidar Proevski: " Grid Enabled Computer Vision System for Measuring Traffic Parameters ", <i>Advances and Innovations in Systems, Computing Sciences and Software Engineering</i> , Springer Netherlands, ed. Khaled Elleithy, Springer, 2007, ISBN 987-1-4020-6263-6	1,8
6	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	2,4
	[5] G. Kakasevski, I. Dimitrovski, A. Buckovska, S. Loskovska, Grid enabled system for image gathering, analyzing, retrieval and processing, <i>Proceedings of the VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, I6-4.</i>	1,2

	[6] I. Dimitrovski, A. Buckovska, S. Loskovska, G. Kakasevski, Image Clustering, Proceedings of the VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, 16-5.	1,2
7	Учество на научен/стручен собир со реферат (6)	2
	[7] G. Kakasevski, I. Dimitrovski, A. Buckovska, S. Loskovska, Grid enabled system for image gathering, analyzing, retrieval and processing, VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, 16-4.	1
	[8] I. Dimitrovski, A. Buckovska, S. Loskovska, G. Kakasevski, Image Clustering, VIII National Conference ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, 16-5.	1
	ВКУПНО	59,406

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Дејности од поширок интерес

	Назив на активноста	Посни
1	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - соработник (SEEGRID-SCI, EGI-Inspire-соработник, ICT-WEB-PROMS, GRINKO-соработник)	6
2	Студиски престој во странство - до три месеци (6 престои): ICI -Romania, јануари 2008, ТУБИТАК - Турција, 22-25 Октомври 2009, Политехнички универзитет во Тирана, јануари 2010.	1,5
3	Продекан 2001-2004, 2004-2008.	8
4	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир: IV КОНГРЕС на Сојузот на математичари на Македонија, 2009.	1
5	Член на универзитетска комисија (1) Комисија за соработка со универзитетите во странство.	1,5
6	Член на комисија за избор во звање (К.Санева, В.Андова, Б.Начевска-Настовска, Б.Андонова - Технолошко-металуршки факултет)	0,8
7	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот: Наука за сите, 2008.	0,5
8	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект: - Асимптотско однесување на вејлет трансформацијата и обработка на слики користејќи ГРИД инфраструктура (носител) - Асимптотска вејлет и Габор анализа и нивна примена (учесник) - Производи на дистрибуции во коломбоови алгебри и нивна примена.	1 0,5 0,5
9	Член на факултетска комисија - КОМОС.	0,5
10	Координатор на студиска програма.	1
11	Подготовка на Национална програма за истражување и развој - МОН 2006.	2
12	Член на Управен одбор на МАРНЕТ Член на Управен одбор на МАСИТ.	2
13	Член на Советот за наука на Министерството за образование и наука 2005-2007	3
	ВКУПНО	29,8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Посни
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	77,159
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	59,406
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	29,8
ВКУПНО	166,365